

A közterület fogalma és a közterületi rendőri tevékenység jogszabályi alapjai

A téma tanulási célja, hogy a vizsgázó megismerje a közterület törvényi fogalmait. Mivel nincs egységes jogi fogalomkészlet, ezért különböző – a rendőri munkában is használt – jogszabályok által megadott fogalmak kerülnek röviden ismertetésre.

A közterület fogalmára vonatkozóan több jogszabály is tartalmaz meghatározásokat.

A szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény értelmében^[1]: *közterület a tulajdonos személyétől, illetve a tulajdonformától függetlenül minden olyan közhasználatra szolgáló terület, amely mindenki számára korlátozás nélkül vagy azonos feltételek mellett igénybe vehető, ideértve a közterületnek közútként szolgáló és a magánterületnek a közforgalom elől el nem zárt részét is.*

A közterület-felügyeletről szóló 1999. évi LXIII. törvény értelmében közterület^[2]: *a közhasználatra szolgáló minden olyan állami vagy önkormányzati tulajdonban álló terület, amelyet rendeltetésének megfelelően bárki használhat, ideértve a közterületnek közútként szolgáló és a magánterületnek a közforgalom számára a tulajdonos (használó) által megnyitott és kijelölt részét, továbbá az a magánterület, amelyet azonos feltételekkel bárki használhat;*

Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény szerint^[3]: *Közterület: közhasználatra szolgáló minden olyan állami vagy önkormányzati tulajdonban álló földterület, amelyet az ingatlan-nyilvántartás ekként tart nyilván.*

A Rendőrségről szóló **1994. évi XXXIV. törvény** (továbbiakban: Rtv.) a Rendőrség feladatáról, szervezetéről, jogállásáról és irányításáról szóló I. fejezete a Rendőrség feladatai között határozza meg: *ellátja a közterület rendjének fenntartásával kapcsolatos rendészeti feladatokat.*^[4]

¹ 29. § (2) a) bekezdés.

² 27. § a) pont.

³ 2. § 13. pont.

⁴ 1. § (1) bek. 5. pont.

A közterületi szolgálatellátás általános szabályai

A téma tanulási célja, hogy a vizsgázó megismerje a közterületi szolgálat alapvető szabályait. Ezek többnyire valamennyi rendőri szolgálat általános szabályai, és ahhoz szükségesek, hogy a rendőr eligazodjon a rendőrséget jellemző szoros függelmi rendben, illetve általánosságban tudja, hogy mely esetekben kell intézkednie, és az intézkedés során milyen magatartási szabályokat kell követnie.

A rendőri feladatok ellátásának és az utasítás teljesítésének kötelezettsége

A rendőr köteles a szolgálati beosztásában meghatározott feladatait a törvényes előírásoknak megfelelően teljesíteni, az előjárója utasításainak engedelmeskedni, a közbiztonságot és a közrendet, ha kell, élete kockáztatásával is megvédeni.

A rendőr a feladata teljesítése során főszabályként köteles végrehajtani a szolgálati előjáró utasításait.

Az utasítás iránti engedelmisség alóli kivételek:

1. bűncselekmény elkövetésére vonatkozó parancs
2. kegyetlen, embertelen, megalázó bánásmódra vonatkozó parancs

Jogszabálysértő utasítás esetében, amennyiben az a rendőr számára felismerhető, haladéktalanul köteles erre az előjáró figyelmét felhívni. Ha az előjáró az utasítást fenntartja, azt az utasított kérelmére köteles írásba foglalva kiadni.

Az intézkedési kötelezettség

A rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. Ez a kötelezettség a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van. A rendőr köteles a törvény rendelkezésének megfelelően, részrehajlás nélkül intézkedni.

A rendőr közreműködik a közbiztonságot fenyegető veszélyhelyzet elhárításában. Ha a veszélyhelyzet elhárítása más szerv feladatkörébe tartozik, de beavatkozására csak késedelmesen van lehetőség, a rendőr haladéktalanul gondoskodik a veszély elhárításáért felelős hatóság vagy más szerv értesítéséről.

A rendőrt az intézkedés megkezdése előtt köteles magát igazolni.

Ennek módjai:

1. az egyenruhája és azon elhelyezett azonosító jelvénye vagy
2. polgári öltözet esetén a szolgálati igazolványa és azonosító jelvénye együtt

A rendőr az intézkedés megkezdése előtt – ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor – köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni, illetve szolgálati igazolványát vagy azonosító jelvényét felmutatni. Ha ez az intézkedés megkezdése előtt veszélyeztetné az intézkedés eredményességét, úgy ezek felmutatása az intézkedés lefolytatása után kötelező.

Az intézkedések, illetve kényszerítő eszközök alkalmazását követően a rendőr köteles az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni a panasz lehetőségéről és előterjesztésére nyitva álló határidőről.

A szolgálati fellépés megkezdése

Az intézkedést a rendőr a napszaknak megfelelő köszönéssel, az intézkedés alá vont nemének, életkorának megfelelő megszólítással, ha a rendőr egyenruhát visel, tisztelgéssel kezdi meg.

A Rendőrségnél alkalmazott szolgálati időrendszerek

A téma tanulási célja, hogy a vizsgázó megismerje a szolgálattervezés alapfogalmait, valamint ehhez kapcsolódóan a Rendőrségnél alkalmazott szolgálati időrendszereket is.

A szolgálatstervezés, a szolgálati időrendszerek közös szabályai

Az alkalmazandó szolgálati időrendszert a kinevezésről szóló dokumentumban és a munkaköri leírásban rögzíteni kell. A szolgálati időrendszerben alkalmazott időkeretet az állományilletékes parancsnok határozza meg. A szolgálatteljesítési időbeosztást és a pihenőnapokat a szolgálatstervezést végző szolgálati előljáró határozza meg.

Értelmező rendelkezések:

- **pihenőnap:** a naptári hét azon napja, valamint a másnapra átnyúló szolgálatteljesítés esetén a szolgálat befejezésétől számított huszonnégy órai időtartam, amelyen nem kell szolgálatot teljesíteni- A pihenőnap munkaszüneti napon is kiadható
- **napi szolgálatteljesítési idő:** a szolgálatteljesítés napján (napjain) munkavégzéssel (szolgálat teljesítésével) töltött idő;
- **szabadidő:** az az időtartam, amelyben a szolgálati időrendszer jellegéből adódóan nem kell szolgálatot teljesíteni, magában foglalja a pihenőidőt vagy a pihenőnapot;

Az egyes szolgálati időrendszerek szabályai

A rugalmas szolgálati időrendszerben a szolgálatteljesítési időt időkeretben kell megállapítani. A heti pihenőnapokat úgy kell kiadni, hogy négy naptári hetenként két alkalommal a vasárnaphoz szombati vagy hétfői nap kapcsolódjon.

A vezényléses szolgálati időrendszerben a napi szolgálat teljesíthető két részre osztva is. A részüszakok között legalább 4 óra időtartamnak kell eltelnie, amely a napi szolgálatteljesítési időbe nem számít be. A heti pihenőnapoknak négy naptári hetenként két alkalommal vasárnapra kell esniük úgy, hogy hozzájuk szombati vagy hétfői nap kapcsolódjon.

Az I. számú váltásos szolgálati időrendszert azokban a folyamatos munkavégzést igénylő beosztásokban lehet alkalmazni, ahol a munkaterhelés egyenletes. Az I. számú váltásos szolgálati időrendszerben a szolgálatteljesítési időt időkeretben kell megállapítani. Az I. számú váltásos szolgálati időrendszer váltásonként 12 óra szolgálat 24 óra szabadidő, 12 óra szolgálat 48 óra szabadidő. A heti pihenőnapoknak négy naptári hetenként két alkalommal vasárnapra kell esniük úgy, hogy hozzájuk szombati vagy hétfői nap kapcsolódjon.

A II. számú váltásos szolgálati időrendszer készenléti jellegű szolgálatokban alkalmazható akkor, ha a munkaközi szüneten túl – a halaszthatatlan intézkedést igénylő esetet kivéve – az állománytagja legalább 4 órát az erre alkalmas helyiségben, pihenéssel tölthet. A II. számú váltásos szolgálati időrendszer váltásonként 24 óra szolgálat 72 óra szabadidő. A heti pihenőnapoknak négy naptári hetenként két alkalommal vasárnapra kell esniük úgy, hogy hozzájuk szombati vagy hétfői nap kapcsolódjon.

A kombinált szolgálati időrendszerben a szolgálatteljesítési időt időkeretben kell megállapítani. A kombinált szolgálati időrendszerben az egyes szolgálati időrendszerek váltásakor a meghatározott munkaidőkeretnek való megfelelés a váltásos szolgálati időrendszerben a váltásonként előírt szolgálati idő csökkentésével, ezáltal a két szolgálat között előírt szabadidő növelésével is biztosítható. A heti pihenőnapoknak négy naptári hetenként két alkalommal vasárnapra kell esniük úgy, hogy hozzájuk szombati vagy hétfői nap kapcsolódjon.

A szolgálati formák

A téma tanulási célja, hogy a vizsgázó áttekintést kapjon a különböző szolgálati formákról. E körben csupán rövid fogalmi meghatározásra és a szolgálati formák felsorolására kerül sor. Erre építkezve a különböző szolgálati formák a későbbi témakörökben kerülnek bemutatásra.

A Rendőrség a szolgálati feladatait külön végrehajtási rendelkezések alapján, különböző szolgálati formákban, a szakmai szabályzatokban meghatározott módon hajtják végre, amelyre vonatkozó előírásokat az adott feladat végrehajtására kijelölt rendőr szolgálati beosztásától függetlenül köteles betartani. Ennek alapján a szolgálati elöljáró az alárendelt rendőr részére elrendelheti a feladat meghatározott szolgálati formában történő végrehajtását. **A szolgálati formák:**

- a. Ügyeleti szolgálati forma
- b. Körzeti megbízotti szolgálati forma
- c. Járőr szolgálati forma
- d. Útlevelkezelői szolgálati forma
- e. Őrszolgálati formák
- f. Személyvédelmi szolgálati forma
- g. Pénzkísérő szolgálati forma
- h. Vonatkísérő szolgálati forma
- i. Védelmi ellenőrzési és felügyeleti szolgálati forma
- j. Készenléti szolgálati forma
- k. Felügyeleti szolgálati forma

Az egyes szolgálati formákról részletesen

A téma tanulási célja, hogy a vizsgázó megismerje az ügyeleti, a körzeti megbízotti, az őr- és járőr, valamint az útlevelezési szolgálati forma alapvető szabályait. A témakör bemutatja a különböző szolgálati formák célját és alapvető feladatait, valamint felsorolja a különböző szolgálati formák típusait.

Ügyeleti szolgálati forma

A rendőrségi feladatok végrehajtásának, a szervezet működésének, valamint irányításának és vezetésének, továbbá a rendőri munka folyamatosságának biztosítása, az együttműködő szervekkel való kapcsolat állandó fenntartása, a rendkívüli eseményekkel összefüggő halaszthatatlan intézkedések megtétele, az intézkedésre jogosult és köteles szervek, személyek értesítése, illetve a vezetők tájékoztatása érdekében állandó vagy ideiglenes jelleggel ügyeletet kell biztosítani.

Körzeti megbízotti szolgálati forma

A körzeti megbízott alapvető feladatai:

1. az általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szerv és a lakosság kapcsolatának fenntartása
2. bűnmegelőzési tevékenység ellátása
3. nyomozások elvégzése
4. a működési területét érintő rendészeti feladatok ellátása

Járőr szolgálati forma

A járőrözés a közterületek és nyilvános helyek, a határterület és – jogszabályban meghatározott esetekben – a határterületen kívüli területek rendőri vagy határrendészeti ellenőrzésének, továbbá a határőrizetnek az egyik formája. A járőrözés során egy vagy több rendőr előre meghatározott körzetben, területen vagy útvonalon, valamint menetvonalon bűnügyi, közrendvédelmi, határrendészeti, közlekedési, továbbá vízi rendészeti feladatot lát el. Ellenőrzi a jogszabályok betartását, végzi a jogellenes cselekmények megelőzését, felderítését, megszakítását és az elkövetők elfogását.

Járőrözésre egy rendőrt lehet vezényelni a rendőrkapitányság székhelye szerinti városokban, valamint a Budapest Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtér területére. Egyéb településeken csak indokolt esetben lehet járőrözésre egy rendőrt vezényelni.

A rendőr a mellé – közös végrehajtást igénylő feladat esetén – járőrtársként beosztott katonával, büntetés-végrehajtási felügyelővel, pénzügyőrrel, országgyűlési őrral, az Európai Unió jogi aktusa vagy nemzetközi szerződés alapján más állam rendvédelmi szervének tagjával, közterület-felügyelővel, fegyveres biztonsági őrral, polgárőrrel, illetve rendészeti feladatokat ellátó személyekkel együttműködve látja el a járőrözést.

A járőrszolgálat formái (feladat alapján):

I. Közterületi rendőri tevékenység / 1. Alapismeretek

- bűnügyi közrendvédelmi
- határrendészeti közlekedési
- forgalomellenőrző
-

Útlevelkezelői szolgálati forma

Útlevelkezelői szolgálati forma a határforgalom ellenőrzésének végrehajtására alkalmazható. Amelynek során az útlevelkezelő a Schengeni határ-ellenőrzési kódexben, valamint a Határőrök gyakorlati kézikönyvében (Schengeni kézikönyv) meghatározottakat hajtja végre.

Őrszolgálati formák

Az őrszolgálat az a szolgálati forma, amelynek során a rendőr a kijelölt őrhelyén, mozgási körzetében állandó vagy ideiglenes jelleggel személyt, meghatározott területet, létesítményt vagy értéket véd, őriz, közbiztonsági szempontból ellenőriz vagy protokolláris feladatot lát el.

Az őrszolgálat formái:

- mozgóőr
- objektumőr
- fogdaőr kísérő őr
- rendkívüli őr
- díszőr szolgálat
- **Személyvédelmi szolgálati forma**

A téma tanulási célja, hogy a vizsgázó általános ismereteket szerezzen a védett személyek védelméért felelős személyek tevékenységéről, megismerje a személyvédelem részfeladatait, a jelenleg személyvédelmi feladatokat is ellátó szerveket, illetve a védelem alá eső személyi kört. A vizsgázónak funkciójuk szerint fel kell tudnia sorolni a személyvédelmi szolgálat során tevékenykedőket, és ismernie kell munkájuk lényegét.

Védett személyek védelméért felelős szervek

Terrorelhárítási Központ

Ellátja a köztársasági elnök, a miniszterelnök, a külpolitikáért felelős miniszter és a legfőbb ügyész védelmét, valamint a jogszabály alapján, illetve a rendszertért felelős miniszter által ideiglenesen, eseti jelleggel a hatáskörébe utalt egyéb személyvédelmi feladatokat

Készenléti Rendőrség

Két szervezeti egysége végzi a személyvédelmi feladatokat. A Köztársaságelnöki Őrség hajtja végre a Kúria elnökének és az Alkotmánybíróság elnökének védelmét, illetve a Magyarországon tartózkodó nemzetközileg védett személyek védelmét.

Országgyűlési Őrség

Felelős az Országgyűlés elnökének személyvédelmi feladatainak ellátásáért.

A személybiztosító

Feladata a védett személy közvetlen fizikai védelme, életének, testi épségének megóvása.

A lakásbiztosító

Feladata a védett személy és a vele együtt lakó családtagjai állandó elhelyezésére szolgáló létesítmények védelme, az érkező küldemények biztonsági ellenőrzése, a belépő személyek ellenőrzése, továbbá a védett személy és a vele együtt lakó családtagjai állandó elhelyezésére szolgáló létesítmények elleni támadás elhárítása, az illetéktelen személyek bejutásának megakadályozása, a védelem technikai eszközeinek kezelése.

A programhely-biztosító

Feladata a védett személyek által látogatott rendezvény helyszínének lezárása, a védett személy mozgásterületének biztosítása.

Az útvonal-biztosító

Feladata a védett személy közlekedési útvonalának megelőző ellenőrzése, a veszélyforrások felmérése, elhárítása, az áthaladás biztosítása.

A biztonsági gépjárművezető

Feladata a védett személy közúti közlekedése során – az erre kijelölt gépjárművekkel történő biztonságos szállításával – a védett személy közvetlen fizikai védelme, életének, testi épségének megóvása.

Az operatív személyvédő

Feladata a védett személy részvételével lebonyolított programok, rendezvények, illetve a védelemre kijelölt objektumok felderítő biztosításának megszervezése és végrehajtása.

I. Közterületi rendőri tevékenység / 1. Alapismeretek

Pénzkísérő szolgálati forma

A téma tanulási célja, hogy a vizsgázó megismerje a pénzkísérő szolgálati forma fogalmát. Röviden ismertetésre kerül továbbá a pénzkísérő szolgálati forma esetén érvényesülő intézkedési kötelezettség is.

Ha a Magyar Nemzeti Bank és más pénzintézetek nagy összegű pénz- és értékszállításait a rendőrség kíséri, a pénzkíséret végrehajtása során a pénzkísérő járőr-csoport vezetője folyamatos rádió-összeköttetést tart a területileg illetékes vármegyei (fővárosi) rendőr-főkapitányság tevékenység-irányítási központjával.

A pénzkísérő járőr-csoport vezetője a pénzkíséret végrehajtása során kizárólag a közbiztonságot súlyosan veszélyeztető magatartás észlelése esetén köteles intézkedést kezdeményezni. Ebben az esetben a területileg illetékes vármegyei (fővárosi) rendőr-főkapitányság tevékenység-irányítási központja köteles soron kívül segítséget nyújtani a pénzkísérő járőr-csoport részére. Ebben az esetben a pénzkísérő járőr-csoport a pénzkísérési feladatát csak az intézkedés átadása után folytathatja.

I. Közterületi rendőri tevékenység / 1. Alapismeretek

Vonatkísérő szolgálati forma

A téma tanulási célja, hogy a vizsgázó megismerje a vonatkísérő szolgálat szervezetrendszerét és e szolgálati forma ellátásának főbb szabályait. A feladatok ismertetése során különbséget teszünk a vonaton, illetve az állomáson ellátott feladatok között. A téma anyagának elsajátításával a vizsgázó a közrend védelmének keretei között képessé válik értelmezni a vonatkísérő szolgálatot.

A személyszállító vonatok, valamint a pályaudvarok és vasútállomások rendőri ellenőrzése a megyei (fővárosi) rendőr-főkapitányság feladata. Azt a vonatot, amelynek rendőri ellenőrzése közbiztonsági szempontból különösen indokolt, a rendőrfőkapitányság intézkedése alapján közrendvédelmi állománnyal a megye (főváros) területén kísérni kell. A vonatkísérési feladatok végrehajtása mellett, azzal összhangban meg kell szervezni a pályaudvarok és vasútállomások rendőri ellenőrzését. A személyszállító vonatok ellenőrzésére legalább két fős rendőrijárőrt kell vezényelni.

A vonatkísérő

- a. kísérést, személyőrzést nem hajthat végre, valamint
- b. a szolgálat ellátása során együttműködik a rendőr-főkapitányságok által vezényelt járőrökkel, a vasúti körzeti megbízottakkal és a vasút forgalmi személyzetével.

A vonatkísérő a személyi szabadságot korlátozó intézkedés foganatosítása esetén

- a. rádión keresztül egy közbeeső állomásra kér a szerelvény mellé helyi járőrt vagy körzeti megbízottat, részükre az intézkedés alá vont személyt igazolatólap kitöltésével és az átvétel elismertetésével átadja,
- b. az intézkedés alá vont személyt a cél- vagy közbeeső állomásra érkezésig az utazóközönségtől elkülöníti, végrehajtja a szükséges ruházat- és csomagátvizsgálást, továbbá a szökés megakadályozása érdekében megteszi a szükséges biztonsági intézkedéseket, valamint
- c. a kísérést – az első olyan közbeeső állomáson, ahol rendőrőrs vagy rendőrkapitányság van – megszakítja, ha az intézkedés során kényszerítő eszközt alkalmazott, kivéve a szökés megakadályozása céljából alkalmazott bilincshasználatot, ha nem okozott sérülést.

A vonatkísérő a vonatkísérés megszakítása esetén az állomásra történő érkezést követően

- a. a területileg illetékes rendőrkapitányságtól gépjárművet kér az előállítás foganatosításához, valamint
- b. a területileg illetékes rendőrkapitányságon elkészíti a szükséges jelentéseket, okiratokat.

A vonatkísérő intézkedéseinek jogszerűségét, szakszerűségét a helyi általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szerv vezetője vagy szolgálatparancsnoka minősíti.

Védelmi ellenőrzési és felügyeleti szolgálati forma

A téma tanulási célja, hogy a vizsgázó betekintést nyerjen a védelmi ellenőrzési és felügyeleti szolgálati forma keretei között ellátott feladatokba, és különbséget tudjon tenni az e területhez tartozó különböző feladatcsoportok között. Ennek megfelelően kerülnek röviden ismertetésre az e szolgálati formához tartozó ellenőrzési és felügyeleti feladatok.

A védelmi ellenőrzési és felügyeleti feladatra beosztott rendőr nemzetközi repülőtéren felügyeli:

- az utasok és kézipoggyászaik,
- a nem utas személyek és személyes tárgyaik,
- a szigorított védelmi területre (SRA) belépő járművek, valamint
- a • feladott poggyász, áru és postaküldemény, a légifuvarozói postaküldemény és a légifuvarozói

anyag, a fedélzeti ellátmány és a repülőtéri készletek védelmi ellenőrzését.

A védelmi ellenőrzési és felügyeleti feladatokra beosztott rendőr meghatározott személyek és dolgok védelmi ellenőrzését fegyveresen biztosítja.

A védelmi ellenőrzési és felügyeleti feladatra beosztott rendőr nemzetközi repülőtéren:

- ellátja a repülőtér szigorított védelmi területeinek rendőri felügyeletét, valamint közreműködik a repülőtér területén a közveszéllyel fenyegetés bűncselekmény elhárításában,
- továbbá az elhagyott, gazdátlan csomagokkal kapcsolatos rendőri feladatok végrehajtásában.

Készenléti szolgálati forma

A téma tanulási célja, hogy a vizsgázó megismerje azokat a rendőri szerveket, amelyeknél készenléti szolgálat rendelhető el. Bemutatásra kerülnek továbbá e szolgálati forma elrendelésére jogosult vezetők.

Készenlétet elrendelheti:

- az országos rendőrfőkapitány,
 - a bűnügyi országos rendőrfőkapitány-helyettes, a rendészeti
 - országos rendőrfőkapitány-helyettes, a Terrorelhárítási
 - Központ főigazgatója, a Nemzeti Védelmi Szolgálat
 - főigazgatója, a Készenléti Rendőrség parancsnoka, a
 - Repülőtéri Rendőr Igazgatóság igazgatója,
 - a Nemzetközi Bűnügyi Együttműködési Központ igazgatója, a Rendőrségi Oktatási és
 - Kiképző Központ igazgatója, a Nemzetközi Oktatási Központ igazgatója, a megyei (fővárosi) rendőrfőkapitány, a rendőrkapitány és a határrendészeti kirendeltség vezetője
 -
 - rendelhet el az irányítása alatt álló szerv, szervezeti egység vagy szervezeti elem vonatkozásában.
 - **Felügyeleti szolgálati forma**
-

A téma tanulási célja, hogy a vizsgázó megismerje a felügyeleti szolgálati forma célját, rendeltetését. Ehhez röviden bemutatásra kerülnek a felügyeleti szolgálati forma teljesítése során ellátandó feladatok, illetve az e szolgálati forma elrendelésére vonatkozó főbb szabályok.

A felügyeleti szolgálatra beosztottak feladata, hogy a közrendet, közbiztonságot veszélyeztető cselekményeket megelőzzék, megszakítsák, a szükséges rendőri intézkedéseket megtegyék, továbbá a rend fenntartása érdekében segítséget nyújtsanak a rendezőknek.

Felügyeleti szolgálatot olyan, nagyobb számú közönséget vonzó rendezvényeken, kulturális és egyéb létesítményekben lehet szervezni, ahol a közrend, közbiztonság fenntartása érdekében az ilyen szolgálat ellátása szükséges.

A rendőrkapitányság vezetője a helyi viszonyoknak megfelelően dönti el, hogy mely létesítményekben, milyen alkalomból indokolt felügyeleti szolgálatot elrendelni, valamint meghatározza azokat a létesítményeket, amelyekben e feladatot járőr hajtja végre.

A járőr állománya, ereje, a járőrszolgálat ellátásának módja

I. Közterületi rendőri tevékenység / 2. Járőr- és őrszolgálat

A téma tanulási célja, hogy a vizsgázó megismerje a járőrszolgálat ellátásakor alkalmazható erő-eszköz csoportosításokat és a járőrszolgálat ellátásának módját. Röviden bemutatásra kerülnek a különböző létszámú járőregységek alkalmazásának területei, főbb szabályai.

A járőr állománya – annak erejétől függően – a járőrszolgálat teljesítése során parancsnokként kijelölt rendőrből és járőrtárs(ak)ból áll. A járőr erejét tekintve az adott szolgálatba beosztott rendőrök létszámától, felszerelésétől, feladatától függően lehet: a. egyfős járőr;

- b. járőrpár;
- c. járőr csoport;
- d. megerősített járőr csoport.

A járőrpárban, a járőr csoportban, a megerősített járőr csoportban a szolgálatparancsnok köteles parancsnokot kijelölni, amennyiben a szolgálatot szervező elöljáró másként nem rendelkezik. A parancsnok (a továbbiakban: a járőrszolgálat teljesítése során parancsnokként kijelölt rendőr) a szolgálat teljesítése során a járőrtárs(ak) szolgálati elöljárója.

Egyfős járőrt önállóan a közterületre vezényelni csak olyan feladattal lehet, amelynek ellátása előre láthatóan az életét vagy testi épségét közvetlenül nem veszélyezteti. Az egyfős járőrt a szolgálati feladata biztonságos ellátása érdekében meg kell erősíteni szolgálati kutyával, vagy részére beépített helymeghatározó és riasztó funkcióval ellátott rádiókészüléket kell biztosítani.

A közös járőrszolgálatba, illetve nemzetközi közös járőrszolgálatba egy fő rendőr is beosztható.

A járőrpár a járőrszolgálat ellátásának alapvető típusa.

Járőr csoportot (3-7 fő) elsősorban akkor kell szervezni, ha megerősített járőr csoport vezénylésének feltételei nem állnak fenn, és járőrpár indításával a meghatározott szolgálati feladat nem, vagy csak korlátozott mértékben hajtható végre

- a. az adott terület mérete, bűnügyi, közbiztonsági és határbiztonsági jellemzői;
- b. az intézkedések várható nagy száma, jellege;
- c. az egyéb külső (környezeti) körülmények következtében.

Megerősített járőr csoport (8-12 fő) abban az esetben vezényelhető járőrszolgálati feladatra, ha a közterületek és nyilvános helyek demonstratív rendőri ellenőrzése, felügyeleti szolgálattal ellátott rendezvénybiztosítás, fokozott ellenőrzés, illetve külön terv alapján ellátott szolgálati feladatok végrehajtása ezt indokoltá teszi.

A megerősített járőr csoportot úgy kell kialakítani, tevékenységét meghatározni, hogy a váratlanul jelentkező, több rendőr összehangolt tevékenységét igénylő szolgálati feladatok helyszínén az elsődleges intézkedéseket képes legyen végrehajtani.

A légi járművel szolgálatot teljesítő járőrt kivéve a járőr a szolgálatát a szolgálatparancsnok által meghatározottak alapján a részére az eligazításkor átadott – rendelkezésre bocsátott – járőr körzeteírás vagy járőr útirányterv vagy külön terv alapján látja el.

A járőrszolgálat teljesíthető:

- a. gyalogosan;
- b. kerékpárral;
- c. gépkocsival;
- d. segédmotoros kerékpárral;
- e. motorkerékpárral;
- f. különleges járművel;
- g. vízi járművel;
- h. légi járművel;
- i. vonaton;
- j. mobil hőkamerás gépjárművel;
- k. szolgálati kutyával;
- l. szolgálati lovon;
- m. kombinált módon.

A gyalogos járőr részére a kötelező felszerelési tárgyakat a kutyás, a kerékpáros, a segédmotoros kerékpáros, a motorkerékpáros, a mobil hőkamerás, a vonatkísérő, valamint – a helyszíni bírság tömb és az okmány bevonására szolgáló tömb kivételével – a légi járművel szolgálatot teljesítő járőr is köteles magánál tartani. A gépkocsizó járőr részére a kötelező felszerelési tárgyakat a járőrnek a különleges járművel teljesített járőrszolgálat során is magánál kell tartania.

A külön utasításra viselendő, hordandó felszerelési tárgyak körét a szolgálatparancsnok határozza meg. A járőr jogosult és köteles a rendelkezésre álló adatok alapján megismerni a járőrkörzete, a járőr útiránytervben meghatározott útvonal és terület, valamint az illetékességi terület bűnügyi, közbiztonsági, határbiztonsági helyzetét.

A járőr- és őrszolgálat ellátásának különös szabályai

A téma tanulási célja, hogy a vizsgázó megismerje a járőrszolgálatban részt vevő rendőrök felelősségét, jogait és kötelezettségeit, különös tekintettel a járőrszolgálat során parancsnokként kijelölt rendőrré. Ezen túlmenően a vizsgázó megismerheti a járőrszolgálatban irányadó munkamegosztás főbb szabályait is.

A járőrszolgálat teljesítése során parancsnokként kijelölt rendőr felelős:

I. Közterületi rendőri tevékenység / 2. Járőr- és őrszolgálat

- a. a járőrökörzetben, járőrútírányon meghatározott feladatok teljesítéséért;
- b. a járőrtárs(ak) tevékenységének összehangolásáért, vezetéséért;
- c. a rendőri intézkedések foganatosításának, a kényszerítő eszközök alkalmazásának jogszerűségéért, szakszerűségéért, szükségességéért és arányosságáért;
- d. az intézkedések végrehajtására való felkészüléséért;
- e. az intézkedésbiztonsággal összefüggő követelmények és az intézkedéstaktikai előírások megtartásáért;
- f. a részére kiadott szolgálati okmányok szabályos vezetéséért, a jelentések, a büntető- és szabálysértési feljelentések elkészítéséért;
- g. a szolgálati feladatokkal összefüggő útmutatók és segédletek megismeréséért és alkalmazásáért;
- h. az anyagi, technikai és informatikai eszközök működképességének fenntartásáért, azok rendeltetésszerű használatáért és megóvásáért;
- i. a folyamatos hírosszeköttetés fenntartásáért;
- j. a hírosszeköttetésre vonatkozó alkalmazási szabályok megtartásáért;
- k. a munkavédelmi előírások betartásáért;
- l. a járőrtárs(ak) vonatkozó szabályoknak megfelelő, egységes alaki megjelenéséért, valamint a járőr csoport vagy a megerősített járőr csoport különválása esetén – külön utasítás hiányában – az új, további parancsnok(ok) kijelöléséért.

A járőr szolgálat teljesítése során parancsnokként kijelölt rendőr jogosult:

- a. a járőrtárs, járőrtársak részére a szolgálattal összefüggő utasítást adni;
- b. a törvényi feltételek fennállása esetén önállóan, illetve a részére adott előljárási utasítás szerint intézkedést kezdeményezni;
- c. az ügyeleti szolgálat, a szolgálatparancsnok részére bármikor jelentést tenni, tőlük a szolgálatteljesítés érdekében információt, adatot, illetve utasítást kérni;
- d. a szolgálatparancsnoktól – indokolt esetben – ruházati könnyítésre engedélyt kérni;
- e. a járőrökörzet vagy járőrútírány elhagyására önállóan utasítást adni, ha az ügyeleti szolgálat vagy a szolgálatparancsnok értesítésére nincs mód, és állampolgári felkérés, illetőleg saját észlelés alapján rendőri intézkedés válik szükségessé;
- f. megkülönböztető jelzés használatára – a külön szabályozott engedélyezési körben – utasítást adni;
- g. a foganatosított intézkedések során az intézkedéssel kapcsolatos döntéseket meghozni; valamint
- h. szükség esetén meghatározni az alkalmazandó kényszerítő eszközök körét.

Járőr szolgálatban az intézkedéseket elsősorban a járőr szolgálat teljesítése során parancsnokként kijelölt rendőr kezdeményezi és folytatja le a járőrtárs(ak) intézkedéstaktikai előírásoknak megfelelő, közvetlen módon történő biztosítása mellett. **A járőrtárs a feladatait** a járőr szolgálat megkezdése előtti eligazításon kapott, valamint a járőr szolgálat teljesítése során parancsnokként kijelölt rendőr által meghatározott utasításoknak megfelelően látja el.

Amennyiben a szolgálat ellátása során a járőrpár, a járőr csoport vagy a megerősített járőr csoport a feladatok ellátása miatt különválik, a feladatokat a továbbiakban a szolgálatparancsnok, az ügyeleti szolgálat vagy az eredeti járőr szolgálat teljesítése során parancsnokként kijelölt rendőr által meghatározottaknak megfelelően a járőr tagjai önállóan hajtják végre.

A járőr- és őrszolgálat ellátásának közös szabályai

A téma tanulási célja, hogy a vizsgázó megismerje a közterületi szolgálat közös magatartási szabályait. E közös szabályok egyaránt jellemzik a járőr- és őrszolgálatok különböző formáit. Bemutatásra kerülnek továbbá azok a magatartásformák is, amelyek tiltottak a járőr- és őrszolgálatban.

A járőr- vagy őrszolgálatot ellátó rendőr köteles:

- a. a szolgálatra történő jelentkezésekor minden olyan körülményről jelentést tenni, ami a szolgálat ellátását akadályozza vagy befolyásolja;
- b. az utasításban, illetve a szolgálatparancsnok által meghatározott valamennyi felszerelést, fegyverzetet magához venni, azok állapotát ellenőrizni.

A járőr és az őr nem vehető igénybe:

- a. a szolgálati feladatai körébe nem tartozó ügyiratok feldolgozására, elintézésére;
- b. szolgálati feladattal össze nem függő kiértékelésekre;
- c. a szolgálati feladatai körébe nem tartozó szállítási, beszerzési feladatokra.

A bűnügyi járőr- és őrszolgálatot ellátó rendőr kivételével a járőr és az őr a fentiekben túl **nem vehető igénybe:**

- a. a halaszthatatlan nyomozási cselekmények végrehajtásán kívül a bűnügyi szervek hatáskörébe tartozó nyomozási és vizsgálati munkára, valamint
- b. idézés kézbesítésére.

A szolgálatba történő kivonulást, az őrszolgálat átvételét a járőr vagy az őr a részére biztosított rádiókészüléken vagy más távközlési eszközön keresztül jelenti az ügyeleti szolgálat és – amennyiben a szolgálat átvétele nem a szolgálatparancsnok jelenlétében történik – a szolgálatparancsnok felé.

Ha a járőr- vagy őrszolgálat ellátása során a rádiókészülék a terület hálózati lefedettségének hiánya miatt nem alkalmas folyamatos kapcsolattartásra, úgy a járőrt vagy az ört más távközlési eszközzel kell ellátni, vagy engedélyezni kell a magáncélú telekommunikációs eszköz szolgálati célú használatát.

A járőr járőrkeretében vagy járőrútirányán, az őr mozgási keretében vagy kijelölt őrhelyén történő **helyszíni váltására** akkor kerülhet sor, ha ott a folyamatos, megszakítás nélküli rendőri jelenlét indokolt, és erre vonatkozóan utasítást kapott. Minden más esetben a járőr vagy az őr váltására a szolgálati helyén kerül sor.

Helyszíni váltás esetén a járőr- vagy az őrszolgálatot befejező rendőr köteles:

- a. tájékoztatni a szolgálatba lépő, őt váltó járőrt, ört a szolgálat során szerzett tapasztalatokról, a kapott külön feladatokról, a foganatosított intézkedésekről és minden olyan tényről, adatról, amely a szolgálatot megkezdő járőr, őr eredményes feladatellátásához szükséges;
- b. átadni a meghatározott szolgálati eszközöket, okmányokat;
- c. az ügyeleti szolgálatnak és a szolgálatparancsnoknak jelenteni a váltás megtörténtét.

I. Közterületi rendőri tevékenység / 2. Járőr- és őrszolgálat

Szolgálatban a járőrnek és az őrnek tilos minden olyan magatartás, meg nem engedett könnyítés, ami a rendőri fegyelemhez nem méltó, vagy a rendőri tekintélyt sérti, így különösen:

- a. járőrkerületét, mozgási kerületét, járőrútirányát, őrhelyét külön parancs vagy engedély nélkül elhagyni, kivéve ha bejelentés miatt vagy saját észlelés alapján rendőri intézkedés megtétele válik szükségessé, és az ügyeleti szolgálat vagy a szolgálatparancsnok értesítésére nincs mód;
- b. ruházatán, felszerelésén meg nem engedett könnyítéseket alkalmazni, egyéni felszerelését letenni;
- c. a munkaközi szüneten kívül rágógumit rágni, étkezni, lefeküdni, engedély nélkül közterületen és nyilvános helyen leülni, dohányozni; valamint
- d. bármilyen más tevékenységet folytatni, ami elvonja figyelmét a szolgálat maradéktalan teljesítésétől.

A járőrszolgálat formái

A téma tanulási célja, hogy a vizsgázó megismerje a különböző járőrszolgálati formákat, ezen belül elsősorban a különböző járőrszolgálati formák alkalmazási területeit és alapvető feladatait.

Bűnügyi járőrszolgálat

A bűnügyi járőr alapvető feladata a bűnmegelőzési és bűnüldözési tevékenység végrehajtása, rendezvények biztosítása, illetve a közterületi rendőri jelenlét megerősítése.

Bűnügyi járőrszolgálatot a bűnügyi szolgálati ág állománya teljesít. Amennyiben azt bűnüldözési vagy egyéb szolgálati érdek indokoltá teszi, a bűnügyi járőr megalakítható, illetve megerősíthető a közrendvédelmi, a határrendészeti, a közlekedésrendészeti és az igazgatásrendészeti szolgálati ágak – a feladat ellátásának idejére külön előljárói utasítás alapján polgári öltözetben lévő – állományával.

A bűnügyi járőr a szolgálatát elsősorban gyalog vagy gépkocsival látja el, a gyalogos vagy gépkocsizó járőr számára kötelező felszerelési tárgyak közül a beosztása alapján számára rendelkezésre álló felszereléssel.

Közrendvédelmi járőrszolgálat

A közrendvédelmi járőr alapvető feladata a közterületeken és nyilvános helyeken a rendőri jelenlét megteremtése és ezzel a közrend biztosítása, a lakosság szubjektív közbiztonságérzetének megteremtése, az irányadó jogi keretek között a lakossággal történő együttműködés, kapcsolattartás és párbeszéd.

A közrendvédelmi járőr szolgálata ellátása során visszatérően ellenőrzi a járőrkörzet leírásában vagy a járőr útiránytervében szereplő, illetve a részére külön tervben meghatározott, bűnügyi, közbiztonsági, illetőleg határbiztonsági szempontból veszélyeztetett területeket, objektumokat.

Határrendészeti járőrszolgálat

A határrendészeti járőr alapvető feladata:

- a. a határőrizeti tevékenysége keretében az államhatár őrizete és az államhatár rendjének fenntartása;
- b. az illegális migráció kezelésével összefüggő határőrizeti, valamint a határrend fenntartásával kapcsolatos feladatok végrehajtása;
- c. a mélységi ellenőrzési tevékenysége keretében az ország schengeni külső határon lévő határterületén kívül a hatékony idegenrendészeti szűrőtevékenység biztosítása.

A határrendészeti járőrszolgálat jellege a járőr részére meghatározott fő feladattól függően:

- a. határőrizeti célú járőrszolgálat;
- b. mélységi ellenőrzési célú járőrszolgálat,

A határőrizetet ellátó járőr feladata:

I. Közterületi rendőri tevékenység / 2. Járőr- és őrszolgálat

- a. a jogellenes határátlépések megakadályozása, a határt jogellenesen átlépő vagy azt megkísérlő személyek feltartóztatása, elfogása és a szükséges intézkedések végrehajtása;
- b. az államhatár rendjének fenntartása, az államhatárral kapcsolatos jogellenes cselekmények megelőzése, felderítése, megszakítása; valamint
- c. a határokon átnyúló bűnözés elleni küzdelem.

A határőrizetet járőrszolgálatokkal, valamint az ismert vagy valószínűsített kockázatot jelentő helyeken elhelyezkedve, lehetőség szerint a felderítést segítő technikai eszközökkel – mobil hőkamerás gépjárművel, kézi hőkamerával, éjjellátó készülékkel – megerősítve kell ellátni.

Közlekedési forgalomellenőrző járőrszolgálat

A közlekedési forgalomellenőrző járőrszolgálatot ellátó rendőr:

- a. végrehajtja a közlekedésrendészeti intézkedéseket, különös figyelemmel a közúti forgalomban részt vevő járművek és járművezetők ellenőrzésére, valamint a szabályszegő magatartást tanúsító személyek rendőri intézkedés alá vonására;
- b. ellátja a részére meghatározott feladatokat az ideiglenes közlekedésrendészeti intézkedések végrehajtása során;
- c. biztosítja a forgalom zavartalanságát, ennek érdekében a forgalmat segíti és irányítja;
- d. baleset helyszínelő tevékenységet végez;
- e. közreműködik a védett személyek védelmével összefüggő útvonal-ellenőrzés és utazásbiztosítás végrehajtásában;
- f. részt vesz a több ország részvételével összehangoltan szervezett közúti ellenőrzések végrehajtásában.

A járőrszolgálat módjai

A téma tanulási célja, hogy a vizsgázó megismerje a különböző módon végrehajtott járőrszolgálatok alkalmazási területeit és alapvető szabályait.

Járőrszolgálat gépkocsival

A szolgálati feladathoz igazodva rendőri jelleg nélküli, mobil megkülönböztető jelzéssel felszerelt személygépkocsi is alkalmazható. Megerősített járőrsoport szolgálatteljesítése esetén a gépjárművet vezető rendőr feladata a gépjármű és az abban elhelyezett felszerelés megóvása, ezért intézkedés során a gépjárművet csak külön utasítás esetén, illetve – amennyiben az intézkedés eredményes befejezése azt megköveteli – saját elhatározásából hagyhatja el.

Járőrszolgálat gyalogosan

A gyalogos járőrszolgálat a közterületek és nyilvános helyek rendőri ellenőrzésének, a lakossági kapcsolattartásnak, illetve az államhatár őrzésének, az államhatár rendje fenntartásának elsődleges módja.

Járőrszolgálat segédmotoros kerékpáron, kerékpáron

Kerékpáros, segédmotoros kerékpáros járőrszolgálatot elsősorban települések parkjaiban, üdülő- és kirándulóövezetekben, szabad vizek környékén, illetve éjszaka a települések belső területein lehet szervezni. A szolgálat szervezésénél figyelemmel kell lenni a járőr számára meghatározott területre, illetve útvonalra, továbbá az időjárás körülményekre.

Járőrszolgálat légi járművel

Légi járművel végrehajtott járőrszolgálatot célszerű szervezni:

- a közúti, vasúti, vízi és légi járműforgalom ellenőrzésére; a tömegrendezvények légi
- megfigyelésére és biztosítására; meghatározott terület – a határterület – légi figyelésére,
- kutatására; bűncselekményt, illetve a határbiztonságot sértő más jogellenes cselekményt
- elkövető, gépjárművel menekülő elkövető felderítésére, követésére.

Járőrszolgálat mobil hőkamerás gépjárművel

Mobil hőkamerás gépjárművel megerősített járőrszolgálatot a határőrizeti rendszer első és második vonalában, a jogellenes cselekmények szempontjából valószínű mozgási irányba, kiemelten a stabil hőkamera rendszer látóköréből kieső területekre kell vezényelni.

Járőrszolgálat motorkerékpáron

A motorkerékpáros járőr alapvetően közlekedési forgalomellenőrző és külön biztosítási jellegű feladatokra alkalmazható, szükség esetén közrendvédelmi, határrendészeti tevékenység végrehajtására is igénybe vehető.

Járőrszolgálat szolgálati kutyával

Erdős, bokros ligetes, illetve bűnügyileg frekvenciált területek ellenőrzésére alkalmazható. Az 1 fős járőr szolgálati kutyával megerősítve láthat el szolgálatot.

Járőrszolgálat szolgálati lovon

Lovas járőrszolgálat elsősorban erdő, illetve mezőgazdasági művelés alatt, vagy természetvédelmi oltalom alatt álló területeken, valamint nagy kiterjedésű parkok területén szervezhető.

Járőrszolgálat vízi járművel

A vízi járőr a feladatkörébe tartozó bűnügyi, közbiztonsági és határbiztonsági feladatokra alkalmazható.

Vízi járművet az a rendőr vezethet, aki rendelkezik az adott hajótípusra előírt hajózási képesítéssel, az igénybe venni kívánt vízterületre megfelelő vonalvizsgálóval és érvényes hajós szolgálati könyvvel. Vízi járművön csak olyan rendőr láthat el vízrendészeti vagy határrendészeti járőr szolgálatot, aki érvényes hajós szolgálati könyvvel rendelkezik.

Járőrszolgálat vonaton

Vonatkísérő járőrszolgálatra járőrpár, járőr csoport és megerősített járőr csoport vezényelhető.

Vonatkísérő járőrszolgálatra elsősorban a közrendvédelmi és a határrendészeti szolgálati ágak állományát kell vezényelni. Amennyiben azt bűnüldözési vagy egyéb szolgálati érdek indokoltá teszi, a vonatkísérő járőrszolgálat megerősíthető a bűnügyi szolgálati ág állományával.

I. Közterületi rendőri tevékenység / 2. Járőr- és őrszolgálat

A szolgálat tervezése és szervezése

A téma tanulási célja, hogy a vizsgázó megismerje a szolgálattervezés és szolgálatszervezés alapjait, céljait, valamint főbb szempontjait és elveit, és ezzel betekintést nyerjen ebbe a parancsnoki munkafolyamatba.

A szolgálat tervezése a járőr- és őrszolgálattal érintett osztály vezetője és az őrsparancsnok feladata, amelynek során az illetékességi területe bűnügyi, közbiztonsági és határbiztonsági helyzetének elemzése, értékelése, az előjáró utasításai, a lakosság közbiztonságérzetét befolyásoló tényezők, illetve az önkormányzat közbiztonságra vonatkozó elvárásai, a különböző megkeresések, lakossági jelzések, a közterületi szolgálatot teljesítők beszámoltatása során ismertté vált információk, valamint a rendelkezésre álló erők és eszközök számbavétele alapján kialakítja döntését a feladatok elosztására, a szolgálatellátás módjára, az ehhez szükséges létszám és technikai eszközök igénybevételére vonatkozóan.

A járőr- és őrszolgálatok tervezéséhez és szervezéséhez szükséges feltételek biztosításáért a rendőri szerv vezetője, a tervező, szervező munka szabályszerű végrehajtásáért a rendőri szerv azon szolgálati ágának vezetője a felelős, akinek a járőrvagy őrszolgálat formáját meghatározó feladat a hatáskörébe tartozik.

A járőrszolgálat szervezése során a szükséges mértékben egyeztetni kell:

- a. a rendőri szervben belül lévő szolgálati ágakkal;
- b. az illetékességi területtel határos rendőri szervekkel;
- c. az illetékességi területen feladatot ellátó más szervekkel;
- d. az illetékességi területen működő polgár egyesületekkel és az egyes rendészeti feladatot ellátó személyek munkáltatóival; és
- e. ha nemzetközi szerződés ezt lehetővé teszi, a közös határmenti járőrszolgálattal, a határrendészeti járőrszolgálattal kapcsolatban a szomszédos ország illetékes szervével.

A szolgálattervezet elkészítése során a járőr- és őrszolgálattal érintett osztály vezetője vagy az őrsparancsnok által kijelölt személy rögzíti a szolgálati időbeosztást.

A szolgálattervezetet a Robotzsaru integrált ügyviteli, ügyfeldolgozó és elektronikus iratkezelő rendszerben (a továbbiakban: Robotzsaru rendszer) az erre kialakított felületen elektronikus formában, az állományparancsban meghatározott szolgálati időrendszer alapján, az aktuális feladatok figyelembevételével kell elkészíteni.

A tervezéskor általános szabályként kell figyelembe venni, hogy az erők és eszközök jelentős része a bűnügyi, közbiztonsági és határbiztonsági szempontból legjelentősebb körzetekben és időszakokban összpontosuljon, lehetőség legyen minden napszakban a váratlanul jelentkező eseményekre, bejelentésekre, segélyhívásokra történő azonnali rendőri reagálásra.

Az elemző-értékelő munka

A téma tanulási célja, hogy a vizsgázó megismerje az elemző-értékelő munka során figyelembe veendő szempontokat. Az elemző-értékelő munka a parancsnoki munkafolyamat részeként meghatározó szerepet játszik a döntés-előkészítésben. E témakörben kizárólag azok a tények, körülmények, események kerülnek röviden bemutatásra, amelyek a vezetői munka részeként az elemzés-értékelés tárgyát képezik.

A rendőri szerv illetékességi területe bűnügyi, közbiztonsági és határbiztonsági helyzetének elemzése, értékelése során figyelembe kell venni különösen:

- a. a lakosság szubjektív közbiztonságérzetét leginkább befolyásoló tényezőket;
- b. az ismertté vált bűncselekményeket, különös tekintettel a közterületen és a nyilvános helyeken elkövetett bűncselekményekre, ezek jellegére, elkövetési módjára, területi elhelyezkedésére, elkövetési idejére;
- c. az ismertté vált bűnelkövetőkre vonatkozó adatokat, a nyomozások tapasztalatait;
- d. a szabálysértésekről rendelkezésre álló adatokat, különösen az elzárással sújtható szabálysértéseket, a közrend elleni, a kiemelt közúti közlekedési; a tulajdon elleni, illetve a területre jellemző szabálysértéseket;
- e. a közlekedési balesetek alakulását, azok helyét, idejét, a baleseti okokat, az okozókat, a sérülések súlyossági fokát;
- f. az ismertté vált és az illegális migrációhoz köthető jogellenes cselekményeket, különös tekintettel ezek jellegére, elkövetési módjára, területi elhelyezkedésére, elkövetési idejére;
- g. az illetékességi területen található veszélyeztetett objektumok, területek elhelyezkedését, ide értve a nagy forgalmú szórakozóhelyeket, köztéri parkokat, nagyobb játszótereket, tanintézeteket, bevásárlóközpontokat, pénzügyintézeteket, üzemanyagtöltő állomásokat is;
- h. a rendezvények biztosítása és a kiemelkedő egyéb események tapasztalatait;
- i. a bűnügyi és egyéb megkereséseket, panaszokat, közérdekű bejelentéseket, ezek teljesülését;
- j. a jogsértések megelőzésére tett jelzéseket, javaslatokat, a rendészeti, vagyónvédelmi ellenőrzéseket;
- k. a lakosság összetételét, a közbiztonság javítására irányuló tájékoztatási tevékenységet;
- l. az önkormányzatok bűnügyi és közbiztonsági helyzetre vonatkozó igényeit;
- m. a közbiztonság érdekében tett önkormányzati és lakossági kezdeményezéseket és a járási közbiztonsági egyeztető fórumok és konzultációs értekezletek tapasztalatait;
- n. a rendvédelmi szervekkel, a polgárőr egyesületekkel és az egyes rendészeti feladatokat ellátó személyek munkáltatóival való együttműködést;
- o. a rendőri szerv létszámviszonyait, a szolgálatba vezényelhető állomány képzettségi, fegyelmi, egészségügyi és pszichikai helyzetét, az anyagi-technikai biztosítottság fokát, az anyagi eszközök állapotát, alkalmazhatóságát; valamint
- p. a rendőri intézkedések, a fokozott ellenőrzések tapasztalatait.

I. Közterületi rendőri tevékenység / 2. Járőr- és őrszolgálat

A járőrök és az őrk eligazítása, beszámoltatása

A téma tanulási célja, hogy a vizsgázó megismerje azokat a vezetői feladatokat, amelyek a napi szolgálatellátás kereteit biztosítják. A vizsgázó megismerheti a vezetők és a beosztottak feladatait a szolgálatot megelőző eligazítás és a szolgálati feladatok elvégzéséről szóló számadás, a beszámoltatás során. Mindez leginkább a vezetői feladatok átláthatóságát és a szervezeti céloknak való megfelelést szolgálja.

Az eligazítás

A járőrök és az őrk a szolgálatba indulás előtt kötelesek eligazításra jelentkezni. A járőr- és őrszolgálattal érintett osztály vezetője és az őrsparancsnok minden hónapban legalább egy esetben, az alosztályvezetők, az őrsparancsnok-helyettesek havonta legalább két alkalommal személyesen részt vesznek a szolgálatba lépő állomány eligazításán.

Az eligazításon részt vevő:

- a. köteles a részére szolgálatra meghatározott öltözetben, fegyverzettel és felszereléssel, megjelenni,
- b. köteles rögzíteni a részére meghatározott célokat, feladatokat, illetve a szolgálatellátását érintő főbb időpontokat;
- c. az elvégzendő tevékenységhez a rendelkezésre álló feltételek, információk és okmányok megismerését követően köteles a szolgálatparancsnok támogatásával kiválasztani a feladatai ellátását biztosító munkamódszereket, és felkészülni azok alkalmazására.

Az eligazításon részt vevőnek az eligazításra vonatkozó, informatikai alapú dokumentációt a Robotzsaru rendszer e célra kialakított alkalmazásában tudomásul kell vennie. Az állományilletékes parancsnok a szolgálati feladatra vezényelt állomány eligazítása tudomásulvételének időpontjára vonatkozóan ettől eltérően is rendelkezhet.

A beszámolás

A szolgálatból bevonuló járőr, őrk köteles:

- a. a szolgálatparancsnoknak szóban jelentést tenni a részére meghatározott célok megvalósulásáról és a feladatok végrehajtásáról, tapasztalatairól, intézkedéseiről, a bűnügyi, közbiztonsági és határbiztonsági helyzetre vonatkozó észrevételeiről, megfigyeléseiről, a bűnmegelőzést szolgáló javaslatairól;
- b. beszámolási tevékenységét a Robotzsaru rendszerben a meghatározottak szerint rögzíteni, dokumentálni; valamint
- c. az intézkedéseivel, tapasztalataival összefüggő iratokat elkészíteni, azokat, valamint a helyszínbírságolási okmányokat – eltérő rendelkezés hiányában – a beszámolással egy időben leadni.

A járőrszolgálat ellenőrzése

A téma tanulási célja, hogy a vizsgázó megismerje a közterületi állomány ellenőrzésének célját, szerepét, illetve a tervszerű ellenőrzéssel szemben támasztott követelményeket. A szolgálat ellenőrzése biztosítja, hogy a vezetett szervezet a kitűzött céloknak megfelelően működjön, közelebbről pedig azt a célt szolgálja, hogy a beosztotti állomány a feladatait a jogszabályoknak és a vezetői elvárásoknak megfelelően hajtsa végre. A téma további célja, hogy a vizsgázó megismerje azok körét, akik jogosultak a közterületi állomány ellenőrzésére.

A járőrök és az őrk ellenőrzését a szolgálatot tervező parancsnok két hétre előre tervezi. A szolgálatot tervező parancsnok a járőr- és őrszolgálattal összefüggő ellenőrzési tevékenységét havonta legalább három alkalommal hajtja végre úgy, hogy abból legalább egy éjszakára, illetőleg egy hétvégére essen. Minden szolgálatot teljesítő rendőrnek havonta legalább kétfő alkalommal – melyből egynek éjszakára kell esnie – ellenőrzés alá kell kerülni. Az ellenőrzések végrehajtására elsősorban a járőr- és őrszolgálatot ellátó állomány szolgálati előljáróit kell kijelölni.

A járőr- és őrszolgálat ellenőrzésénél havonta legalább egy alkalommal tervezett és dokumentált módon végre kell hajtani:

- a. a járművek üzemképességének, szolgálatra való alkalmasságának, karbantartottságának;
- b. a szolgálati állatok elhelyezésének, ellátásának, ápoltságának;
- c. a rádiókészülékek és technikai eszközök alkalmazhatóságának;
- d. az egyéni és alegységkészletből biztosított felszerelések meglétének;
- e. a szolgálati igazolvány meglétének, épségének, érvényességének;
- f. az azonosító jelvény meglétének, épségének; valamint
- g. a szigorú számadásos nyomtatványok meglétének, vezetettségek ellenőrzését.

A járőrt és az őrt ellenőrizhetik:

- a. az országos rendőrfőkapitány és helyettesei;
- b. a saját szolgálati ágak vonatkozásában az Országos Rendőr-főkapitányság bűnügyi, közrendvédelmi, közlekedésrendészeti, határrendészeti főosztályvezetői;
- c. saját állományuk vonatkozásában a Készenléti Rendőrség parancsnokhelyettesei, főosztályvezetői, osztályvezetői;
- d. saját állományuk vonatkozásában a rendőrfőkapitányok, a bűnügyi és a rendészeti rendőrfőkapitány-helyettes,
- e. saját állományuk vonatkozásában a Repülőtéri Rendőr Igazgatóság igazgatója, a bűnügyi, valamint a rendészeti igazgatóhelyettes;
- f. saját állományuk vonatkozásában a rendőr-főkapitányságok bűnügyi, közrendvédelmi, közlekedésrendészeti, határrendészeti főosztályvezetői, osztályvezetői és helyetteseik, szolgálatvezetői, alosztályvezetői;
- g. saját állományuk vonatkozásában a kapitányságvezetők, a határrendészeti kirendeltségvezetők és helyetteseik;
- h. a járőrt, őrt vezénylő szervezeti elem vezetője és helyettesei;
- i. az arra jogosult vezetők által nyílt paranccsal erre felhatalmazott személyek; valamint

I. Közterületi rendőri tevékenység / 2. Járőr- és őrszolgálat

- j. a saját és az alárendeltségükbe utalt állomány vonatkozásában a szolgálatot ellátó rendőr közvetlen előljárói.

A járőr-, illetve őrszolgálat ellenőrzéséről az ellenőrzéssel érintett járőr vagy őr a szolgálatparancsnok vagy az ügyeleti szolgálat részére az ellenőrzést követően haladéktalanul jelentést tesz. A járőr- és őrszolgálat ellátás ellenőrzésének helyéről, idejéről, az ellenőrzést végrehajtó személyéről a járőrt, az őrt előzetesen tilos értesíteni.

Az ellenőrzések gyakoriságát növelni kell, ha az állomány fegyelmi helyzete, vagy a bűnügyi, közbiztonsági vagy határbiztonsági helyzet azt szükségessé teszi.

A járőr- és őrszolgálat szakmai irányítása, felügyelete

A téma tanulási célja, hogy a vizsgázó megismerje a közrendvédelmi szolgálat szakmai tevékenységének irányítását. A rendőrség hierarchikusan felépülő szervezetrendszerének különböző szintjein elhelyezkedő szakmai szervek közül a magasabb szintű szerv irányítja az alacsonyabb szinten lévő szervezet szakmai munkáját. A fejezet ennek a tevékenységnek a szervezeti és eszközrendszerét mutatja be.

Az ORFK és a megyei rendőr-főkapitányságok ezzel összefüggő feladatai

A rendészeti országos rendőrfőkapitány-helyettes felelős a közterületek és nyilvános helyek rendőri ellenőrzésére alkalmazott járőr- és őrszolgálatok országos szakmai irányításáért, ennek keretében segédletek kiadásáért, a járőr- és őrszolgálatok korszerűsítésének, fejlesztésének felügyeletéért, a gyakorlati (ellenőrzési) tapasztalatok figyelembevételével a szükségessé váló módosítások kezdeményezéséért.

Az ORFK Rendészeti Főigazgatóság Közrendvédelmi Főosztály vezetője szakmai irányítást és felügyeletet gyakorol a közrendvédelmi és a bűnügyi járőr- és őrszolgálatokat ellátó rendőri szervek e tevékenysége felett. A határrendészeti járőrszolgálat szakmai irányítását és felügyeletét az ORFK Rendészeti Főigazgatóság Határrendészeti Főosztályának vezetője, a közlekedési forgalomellenőrző járőrszolgálat szakmai irányítását és felügyeletét az ORFK Rendészeti Főigazgatóság Közlekedésrendészeti Főosztályának vezetője látja el.

A vezetők szakmai irányítói és felügyeleti jogkörükben eljárva:

- a. jogosultak a járőr- és őrszolgálatok ellenőrzésére, a szolgálatok tervezéséért és szervezéséért felelős parancsnok beszámoltatására, eseti járőr- és őrszolgálati feladatok meghatározására;
- b. a területi rendőri szervek érintett főosztályvezetőivel, osztályvezetői szolgálatvezetőivel közösen évente egy alkalommal közrendvédelmi, közlekedésrendészeti és határrendészeti parancsnoki értekezleten értékelik a szolgálatellátás helyzetét, a végrehajtás tapasztalatait; valamint
- c. a rendészeti országos rendőrfőkapitány-helyettesnek javaslatot tesznek az értékelt évet követő év átfogó feladataira, a döntést követően kidolgozzák azokat.

A területi rendőri szervek szakmai irányító és felügyeleti feladatokat ellátó szervezeti elemeinek vezetői:

- a. folyamatosan figyelemmel kísérik, ellenőrzik és ellenőriztetik a szolgálatok ellátását, elemzik és értékelik a közbiztonságra, a határbiztonságra, a közterületek és az államhatár rendjére gyakorolt hatását, a rendőri intézkedések végrehajtásának jogszerűségét, szakszerűségét, arányosságát és kulturáltságát;
- b. az ellenőrzéseik tervezésekor lehetőség szerint figyelembe veszik a helyi szinteken megvalósuló ellenőrzések tervezeteit;
- c. szakmai irányítást és felügyeletet gyakorolnak a területi rendőri szervek, a rendőrkapitányságok, a határrendészeti kirendeltségek járőr- és őrszolgálatokkal érintett osztály vezetőinek és őrsparancsnokainak munkája felett, őket szükség szerint, de legalább negyedévente koordinációs értekezleten beszámoltatják a feladatok teljesüléséről, értékelik a végrehajtást, egyeztetik a következő időszak fő feladatait;
- d. évente munkaértekezlet keretében – a koordinációs értekezletek, az ellenőrzések tapasztalatai, az aktuális bűnügyi, közbiztonsági, határbiztonsági helyzet, a rendőri intézkedések, az

I. Közterületi rendőri tevékenység / 2. Járőr- és őrszolgálat

önkormányzatok észrevételei, állampolgárok bejelentései, valamint a polgárőr egyesületekkel és az egyes rendészeti feladatot ellátó személyek munkáltatóival történő együttműködés tapasztalatai alapján – értékeli a szolgálati tevékenységet;

- e. a következő időszak átfogó feladataira javaslatot tesznek a megyei (fővárosi) rendőr-főkapitányság rendészeti rendőrfőkapitány-helyetteseinek, a Repülőtéri Rendőr Igazgatóság rendészeti igazgatóhelyettesének, a döntést követően kidolgozzák azokat;
- f. a Nemzeti Védelmi Szolgálat által – a járőrök és őrkök oktatása céljából – átadott iratok ismertetésének gyakorlatára területi rendőri szervenként egységesen, külön eljárási rendet dolgoznak ki.

A járőr- és őrszolgálatokkal összefüggő egyéb parancsnoki feladatok (helyi szervek vezetőinek feladatai)

A téma tanulási célja, hogy a vizsgázó megismerje a helyi rendőri szervek közterületi állományának feladataival összefüggő vezetői munkát. Ennek keretében a szakmai vezetők feladatain túl a helyi rendőri szervek vezetőinek feladatai is bemutatásra kerülnek. E feladatok nagyobb részben nem közvetlenül a napi szolgálatellátáshoz kötődnek, hanem a rendőri szerv működési irányát befolyásolják. A téma anyagának elsajátításával a vizsgázó ismerni fogja a helyi szervek vezetőinek rendelkezésére álló vezetői eszközöket, amelyekkel a közterületi állomány munkája a szervezeti célok irányába befolyásolható.

A rendőrkapitányságok és a határrendészeti kirendeltségek vezetői:

- a. felelősek a folyamatos járőr- és őrszolgálatok teljesítéséhez szükséges feltételek biztosításáért;
- b. figyelemmel kísérik a meghatározott szolgálati feladatok teljesülését;
- c. hetente beszámoltatják a járőr- és őrszolgálattal érintett osztály vezetőjét, az őrsparancsnokokat;
- d. értékelik a célkitűzések megvalósulását, a feladatok végrehajtását; valamint
- e. meghatározzák a szolgálati feladatok fő irányait.

A rendőrkapitányságok és a határrendészeti kirendeltségek járőr- és őrszolgálattal érintett osztályvezetőinek és őrsparancsnokainak feladata illetékességi területükön a szolgálatellátás helyi feladatainak meghatározása, a járőrökre, őrökre vonatkozó magatartási, biztonsági rendszabályok előírása.

A járőr- és őrszolgálattal érintett osztály vezetője a tevékenysége során:

- a. rendszeresen gyűjti a szolgálatellátásra vonatkozó adatokat, elemzi, értékeli a bűnügyi, közbiztonsági, határbiztonsági helyzetet, a rendőri intézkedések alakulását, az állampolgárok és az önkormányzatok közbiztonsági helyzettel összefüggő észrevételeit;
- b. kialakítja a rendőrkapitányság, határrendészeti kirendeltség járőrközreteit, mozgóőr közreteit, járőrútirány terveit, kidolgozza az őrtutasításokat;
- c. figyelemmel kíséri és havonta legalább egy alkalommal ellenőrzi a szolgálattervezetet;
- d. figyelemmel kíséri a szolgálatirányítás végrehajtását;
- e. szakmai irányítást és felügyeletet gyakorol az osztályvezető jogállású őrsparancsnokok rendészeti munkája felett;
- f. közvetlenül irányítja az alárendelt őrsparancsnokok és alosztályvezetők munkáját; valamint
- g. hetente egy alkalommal beszámoltatja az alárendelt őrsparancsnokokat, alosztályvezetőket a végzett munkáról, amelynek keretében koordinálja a következő hét szolgálati feladatait, és negyedévente munkaértekezleten értékeli az irányításuk alá tartozó állomány szolgálati tevékenységét.

Az őrsparancsnokok, alosztályvezetők feladata a napi járőr- és őrszolgálatok tervezése, szervezése, a szolgálat tervezetének és az ellenőrzés tervének elkészítése. Részt vesznek a szolgálatirányítás feladatainak végrehajtásában, végzik a jelentések, feljelentések revízióját, gondoskodnak a szolgálati okmányok

I. Közterületi rendőri tevékenység / 2. Járőr- és őrszolgálat
vezetésének szabályosságáról. Alárendeltjeik munkáját úgy szervezik, hogy a folyamatos parancsnoki jelenlét és ellenőrzés, valamint az eligazítás és beszámoltatás mindenkor biztosított legyen.

A szolgálati okmányok elkészítése és vezetése

A téma tanulási célja, hogy a vizsgázó megismerje azokat a szolgálati okmányokat, amelyeket a közterületi szolgálattal összefüggésben kell elkészíteni, tisztában legyen azzal, hogy mely okmány elkészítése melyik vezető feladatkörébe tartozik, valamint hogy mi a célja a különböző okmányok elkészítésének, vezetésének.

A Robotzsaru integrált ügyviteli, ügyfeldolgozó és elektronikus iratkezelő rendszer egységes és kötelező használatáról, jogosultsági rendjéről, az adatvédelem, valamint a rendszerfejlesztés előírásairól szóló 18/2011. (IX. 23.) ORFK utasításban meghatározott szolgálati okmányokat a Robotzsaru rendszerben, az erre a célra létrehozott felületen elektronikusan kell elkészíteni és vezetni.

A rendőri szerv illetékességi területének leírását a járőr- és őrszolgálattal érintett osztály vezetője készíti el, és a rendőri szerv vezetője hagyja jóvá.

A járőr körzeteleírásokat és az őrutasításokat a járőr- és őrszolgálattal érintett osztály vezetője és az őrsparancsnok a helyi sajátosságoknak megfelelően, az elemző-értékelő munka figyelembevételével meghozott döntése alapján készíti el, illetve dolgozza ki, és közvetlen szolgálati elöljárója hagyja jóvá. A rendőrkapitányságokon és a határrendészeti kirendeltségeken a gépkocsizó járőrkörzeteket úgy kell kialakítani, hogy azok a teljes illetékességi területet lefedjék.

A járőr útíránytervek készítettéséért – azok alkalmazása esetén – a járőrszolgálattal érintett osztály vezetője és az őrsparancsnok a felelős. Járőr útírányterv akkor alkalmazható, amennyiben az adott területet kijelölt útvonalon szükséges ellenőrzés alá vonni, vagy a feladat jellege azt különösen indokolja. A rendőrőrsökön a járőr körzeteleírások, járőr útíránytervek elkészítéséért, az őrutasítások kidolgozásáért az őrsparancsnok a felelős.

Indokolt esetben, eseti jelleggel a szolgálatparancsnok ideiglenes járőr útíránytervet vagy ideiglenes őrutasítást készíthet. Az illetékességi terület leírását, a járőrkörzetesítés térképét, a tájékozási pontok jegyzékét az ügyeleti szolgálatnál és a szolgálatparancsnoknál elektronikus úton, informatikai rendszeren keresztül elérhetővé kell tenni.

A szolgálattervezet (szolgálatvezénylés/jelenléti ív)

- a. legalább egy naptári hónapra előre tartalmazza a személyi állomány pihenőnapját, tervezett szabadságát;
- b. legalább egy hétre előre tartalmazza a személyi állomány szolgálatteljesítési időbeosztását;
- c. előtervezve legalább egy naptári hónapra előre tartalmazza a személyi állomány szolgálatát, átrendelését, az egyéb távolléteket, továbbá a szolgálatok végrehajtására vonatkozó döntésnek, valamint az alkalmazott szolgálati időrendszereknek megfelelően a szabadidejét.

Az eligazító lap a szolgálatba induló járőrök, őrök részére tartandó eligazítási szempontokat tartalmazza az eligazítás ideje, a járőrök, őrök megjelölése, valamint az adott terület aktuális bűnügyi, közbiztonsági határbiztonsági jellemzőinek, a meghatározott konkrét, személyre szabott feladatok feltüntetésével.

I. Közterületi rendőri tevékenység / 2. Járőr- és őrszolgálat

A beszámoltató lap a szolgálatból bevonuló járőrök, őrsök által jelentett eseményekre, intézkedésekre vonatkozó és egyéb nyilvántartandó adatok rögzítésére szolgál, elkészítéséért a beszámoltatást végző és a beszámoltatott egyaránt felelős.

Az ellenőrzési napló az ellenőrzést végrehajtók megállapításainak rögzítésére szolgál. Az ellenőrzésekről külön jelentés is készülhet, amelyet az ellenőrzött szerv vezetőjének, illetve az ellenőrzött rendőr elöljárójának meg kell küldeni.

A körzeti megbízotti szolgálat fogalmai

A téma tanulási célja, hogy a vizsgázó megismerje a körzeti megbízotti szolgálattal kapcsolatban használt alapvető fogalmak rövid, definíciószerű meghatározását. Annak érdekében, hogy azonos kifejezések alatt mindenki azonos tartalmat értsen, szükséges e fogalmak tisztázása. A későbbi körzeti megbízotti témakörökben már ezeket a fogalmakat fogjuk használni.

A körzeti megbízotti szolgálat: a Rendőrség közrendvédelmi szolgálati ágának egyik szolgálati formája, amelynek alapvető célja a körzeti megbízotti működési körzetben található településeken:

- a. a Rendőrség állandó, közvetlen kapcsolatának kialakítása és fenntartása az állampolgárokkal, a települési önkormányzatokkal, a helyi lakossági, civil és gazdálkodó szervezetekkel;
- b. a rendőri jelenlét biztosítása;
- c. a Rendőrség hatáskörébe tartozó – jogszabályban, valamint közjogi szervezetszabályozó eszközben meghatározott – helyi bűnmegelőzési, bűnüldözési és rendészeti feladatok folyamatos ellátása.

Körzeti megbízotti besorolt település

Önálló székhellyel nem rendelkező, körzeti megbízotti működési körzetbe besorolt település.

Körzeti megbízotti csoport vezetője

Az a főtiszt vagy tiszt (csoportvezető), valamint zászlósi (csoportparancsnok) rendfokozati állománycsoportba tartozó rendőr, aki személyi adottságai és kimagasló szakmai tapasztalatai alapján alkalmas a körzeti megbízotti csoport, valamint az abba tartozó körzeti megbízottak tevékenységének irányítására.

Körzeti megbízotti iroda

Az a helyiség, ahol a körzeti megbízott ügyfélfogadási és egyéb ügyfeldolgozó tevékenységet folytat, és amely az adott körzeti megbízotti működési körzethez tartozó bármely településen létrehozható.

Körzeti megbízotti működési körzet

A körzeti megbízottnak a körzeti megbízotti székhely szerinti, valamint a körzeti megbízotti besorolt települések közigazgatási területének, illetve részterületeinek együttese.

Körzeti megbízotti székhely

A rendőrkapitányság elhelyezési körletének vagy a kihelyezett rendőri szervezeti elem elhelyezési körlete szerinti település közigazgatási területe, továbbá az önálló körzeti megbízotti státusszal rendelkező település, ahonnan a körzeti megbízott szolgálatba indul.

Körzeti megbízotti tevékenység összehangolásért felelős parancsnok

A körzeti megbízotti tevékenység tervezéséért, szervezéséért, irányításáért, ellenőrzéséért felelős, legalább alosztályvezető-helyettes vagy azzal azonos jogállású vezető.

I. Közterületi rendőri tevékenység / 3. A körzeti megbízotti szolgálat

Közrendvédelmi szakterületért felelős vezető

A rendőrkapitányságon a közrendvédelmi tevékenység összehangolásáért felelős személy [közrendvédelmi (rendészeti) osztályvezető, osztály jogállású rendőrőrsparancsnok].

A körzeti megbízotti kinevezés

A téma tanulási célja, hogy a vizsgázó megismerje azt a folyamatot, amelynek révén a rendőr körzeti megbízotti kinevezést kap. A körzeti megbízotti beosztással szemben támasztott fokozott elvárások miatt csak meghatározott feltételeknek megfelelő rendőrök kerülhetnek kinevezésre, ezért e témakör betekintést nyújt abba, hogy milyen feltételeknek kell megfelelnie egy rendőrnek a körzeti megbízotti kinevezéshez.

A körzeti megbízott kinevezésének feltételei:

- a. A körzeti megbízott szolgálata a személyes felelősség elvén, magas fokú szakértelmen és helyálláson alapul. A körzeti megbízottal szembeni elvárás a példamutató emberi magatartás, a rendezett magánélet, továbbá az állampolgároknak a Rendőrség iránti bizalom erősítésének, megőrzése elősegítésének képessége, valamint hogy önállóan képes legyen a szakmai munkavégzésre, a közösségi kapcsolattartásra és a hatékony kommunikációra.
- b. Körzeti megbízottnak az a rendőr nevezhető ki, aki középiskolai végzettséggel és rendőrtiszthelyettesi szakképzettséggel, valamint körzeti megbízotti szakképesítéssel rendelkezik, továbbá a rendőri munkában legalább 2 éves tényleges közterületi szakmai gyakorlatot szerzett.
- c. A körzeti megbízottként történő kinevezés előtt a jelöltet a Hszt. alapján 6 hónapra átmenetileg meg kell bízni a betöltetlen körzeti megbízotti szolgálati beosztásellátásával, amelynek során meg kell győződni arról, hogy a jelölt alkalmas a körzeti megbízotti feladatok ellátására.

Nem bízható meg körzeti megbízotti feladatokra, valamint nem nevezhető ki körzeti megbízottnak, akivel szemben büntetőeljárás van folyamatban, vagy aki egy fizetési fokozattal való visszavetés, a fizetési fokozatban való előlépés várakozási idejének meghosszabbítása, eggyel alacsonyabb rendfokozatba visszavetés vagy alacsonyabb szolgálati beosztásba helyezés fenytés hatálya alatt áll.

A közrendvédelmi szakterületért felelős vezető a kapitányságvezető jelenlétében a megbízással egy időben átadja a körzeti megbízott szolgálati okmányait, és ismerteti a körzeti megbízotti működési körzet:

- a. közbiztonsági helyzetét és az ehhez igazodó rendőri szolgálatsajátosságait;
- b. szociális, nemzetiségi, multikulturális összetételét és gazdasági viszonyait;
- c. fontosabb létesítményeit;
- d. szomszédos településeinek általános helyzetét, a polgárőr egyesületek és az egyes rendészeti feladatokat ellátó személyt munkáltató szervműködésének jellemzőit tartalmazó okmányokat.

A körzeti megbízottat megbízását követően a közrendvédelmi szakterületért felelős vezető a körzeti megbízotti működési körzetéhez tartozó településen bemutatja:

- a. az önkormányzat képviselő-testületének;
- b. a polgármesternek, a jegyzőnek;
- c. a polgárőr egyesületek vezetőinek;
- d. az egyes rendészeti feladatokat ellátó személyt munkáltató szervvezetőinek.

A megbízás eredményes teljesítése és a jogszabályi feltételek fennállása esetén a jelöltet a körzeti megbízotti szolgálati beosztásba ki kell nevezni. Amennyiben a jelölt a megbízása során alkalmatlannak bizonyul a körzeti megbízotti feladatok ellátására, úgy intézkedni kell új jelölt megbízására.

I. Közterületi rendőri tevékenység / 3. A körzeti megbízotti szolgálat

A közbiztonság helyi feladatainak eredményes megvalósítása érdekében a körzeti megbízotti működési körzethez tartozó települések önkormányzata képviselőtestületének véleményét előzetesen ki kell kérni a körzeti megbízott kinevezéséről, felmentéséről. Nem kell kikérni a véleményt a fegyelmi eljáráseredményeként alacsonyabb beosztásba helyezés vagy a szolgálati viszonymegszüntetése esetén, viszont a felmentés tényéről a körzeti megbízotti működési körzethez tartozó települések önkormányzatának polgármesterét tájékoztatni kell.

A körzeti megbízotti szolgálatellátás általános szabályai

A téma tanulási célja, hogy a vizsgázó megismerje a körzeti megbízotti szolgálatellátás sajátosságait, általános szabályait. Kiemelten foglalkozunk azokkal a szolgálatokkal, amelyek érdekében a körzeti megbízott elvonható a területéről, illetve azokkal a szolgálati feladatokkal, amelyek ellátására a körzeti megbízott nem vehető igénybe.

A körzeti megbízott a körzeti megbízotti működési körzetéből eseti jelleggel kizárólag az alábbi szolgálati feladatok ellátására vonható el:

- a. a személyi állomány értesítése (riadó elrendelése) esetén;
- b. fokozott ellenőrzés elrendelése esetén;
- c. különleges jogrend alkalmával;
- d. különösen indokolt, késedelmet nem tűrő rendőri intézkedés (az élet, testi épség, vagyonbiztonság veszélyeztetése) esetén;
- e. csapatszolgálati tevékenység

A körzeti megbízott a fentiekén kívül a körzeti megbízotti működési körzetén kívül a megyei (fővárosi) rendőr-főkapitányság rendészeti rendőrfőkapitány-helyettesének eseti, írásos engedélye alapján vonható el, legfeljebb 1 hónap időtartamra.

A körzeti megbízott a körzeti megbízotti működési körzetében szervezett, a gyülekezési jogról szóló törvényhatálya alá tartozó vagy választással összefüggő **rendezvényre rendbiztosként nem jelölhető ki.**

A körzeti megbízott járőr vezetőjeként közterületi szolgálat végrehajtására járőrrel közösen beosztható. A közrendvédelmi szakterületért felelős vezető köteles a közös közterületi szolgálatot úgy szervezni, hogy a feladatellátás a körzeti megbízott működési körzetében történjen.

A körzeti megbízott olyan feladattal nem bízható meg, amely az eredeti alaptevékenység ellátásától elvonja, így nem osztható be, illetve nem vehető igénybe:

- a. fogdaőri és kísézőőri szolgálatba;
- b. objektumőri szolgálatba;
- c. ügyeleti szolgálati formában történő szolgálatteljesítésre;
- d. szolgálatparancsnoki beosztásba, kivéve ideiglenes átrendelés alapján balesethelyszínelői feladatokra;
- e. igazgatásrendészeti feladatokra;
- f. ideiglenes megelőző távollatást elrendelő határozat, bűnügyi, szabálysértési őrizetbe vételi határozat elkészítésére, kihirdetésére, kézbesítésére;
- g. a házi őrizetben lévő terhelt őrzésére;
- h. futár-, egyéb szállítási, beszerzési feladatokra.

A körzeti megbízotti szolgálatellátás megkezdése, befejezése, dokumentálása

I. Közterületi rendőri tevékenység / 3. A körzeti megbízotti szolgálat

A szolgálat megkezdésekor a körzeti megbízott – a körzeti megbízotti székhelytől függően – személyesen vagy távbeszélőn köteles jelentkezni a szolgálatirányító tisztnél vagy a szolgálatparancsnoknál, aki az előre meghatározott feladatokon kívül a körzeti megbízottat tájékoztatja az aktuális eseményekről.

A szolgálat befejezésekor a körzeti megbízott – személyesen vagy távbeszélőn – jelenti a szolgálatirányító tisztnak vagy a szolgálatparancsnoknak a részére meghatározott tevékenységek végrehajtását, majd a szolgálata alatt történt eseményekről és a végrehajtott feladatokról a Robotzsaru Neo rendszeren a „Körzeti Megbízotti” modul „Szolgálati Napló” menüpontja alatt beszámol, amit a közrendvédelmi szakterületért felelős vezető vagy a körzeti megbízotti tevékenység összehangolásáért felelős parancsnok legkésőbb a következő munkanapján hitelesít.

A körzeti megbízott szolgálatának és végzett munkájának nyilvántartása érdekében a Robotzsaru Neo rendszerben a „Körzeti Megbízotti” modul „Szolgálati Napló” menüpontja alatt szolgálatonként a meghatározott adatokat tölti fel:

A körzeti megbízotti szolgálattal kapcsolatos vezetői, parancsnoki feladatok

A téma tanulási célja, hogy a vizsgázó megismerje azokat a vezetői feladatokat, amelyek specifikusan a körzeti megbízotti szolgálat vezetéséhez, illetve szakmai irányításához szükségesek. Ennek megfelelően jelennek meg e fejezetben a helyi vezetői, illetve a megyei szakirányítási feladatok, így a fejezet a vezetői feladatok széles spektrumába nyújt betekintést.

A megyei (fővárosi) rendőr-főkapitányság rendészeti rendőrfőkapitány-helyettese – a megyei (fővárosi) rendőr-főkapitányságilletékességi területén található önkormányzatok segítségét is igénybe véve – **intézkedik** arra, hogy:

- a. a körzeti megbízotti működési körzetért felelős körzeti megbízott elérhetősége (mobiltelefonszám, körzeti megbízotti iroda címe, telefonszáma, e-mail címe, körzeti megbízotti működési körzete, fogadóóra időpontja) folyamatosan naprakész állapotban, valamint
- b. a településeken megtartásra kerülő fogadóóra időpontja, helyszíne a lakosság részére megismerhetővé váljon az önkormányzatok hirdető tábláin, illetve a Rendőrség (www.police.hu) és az önkormányzat honlapján.

A rendőri feladatok összehangolása, a szolgálat ellátásának hatékonysága érdekében az egymással határos körzeti megbízotti működési körzetekben szolgálatot teljesítő körzeti megbízottak 4-10 fős szolgálati csoportokba szervezhetők (a továbbiakban: **körzeti megbízotti csoport**).

A maximális létszámot úgy kell meghatározni, hogy ezen utasításban meghatározott feladatok végrehajthatóak legyenek. **A körzeti megbízotti csoportok** tevékenységét úgy kell szervezni, hogy az egyes körzeti megbízotti csoportba beosztott körzeti megbízott távolléte esetén is a körzeti megbízotti csoport körzeti megbízotti működési körzetében a folyamatos rendőri lefedettség – akár több körzeti megbízott közös szolgálatellátásával – biztosított legyen.

A körzeti megbízotti tevékenység összehangolásáért felelős parancsnok köteles:

- a. folyamatosan értékelni a váratlan, a megszokottól eltérő vagy a közbiztonsági szempontból figyelemre méltó esemény(ek)e)t, ezek vonatkozásában a szükséges intézkedéseket azonnal megtenni,
- b. a körzeti megbízotti működési körzetre vonatkozó bűnügyi, közrendvédelmi, határrendészeti, elemző-értékelő tevékenységet havonta elvégezni a körzeti megbízottak leterheltségének, intézkedési mutatóinak figyelembevételével,
- c. a körzeti megbízottak (csoportok) tevékenységét összehangolni,
- d. a körzeti megbízottak (csoportok) szolgálatát tervezni, szervezni,
- e. a körzeti megbízottak (csoportok) munkájának értékelésénél jelen lenni,
- f. az elemzések eredményét az eligazítások alkalmával ismertetni;

A körzeti megbízotti tevékenység összehangolásáért felelős parancsnok felelőssége:

- a. az előírt szolgálati okmányvezetés elektronikus felületen történő naprakész

- I. Közterületi rendőri tevékenység / 3. A körzeti megbízotti szolgálat vezetésének ellenőrzéséért,
- b. a távol lévő körzeti megbízott helyettesítésének megszervezéséért,
 - c. a körzeti megbízottak összehangolt munkájának megszervezéséért,
 - d. a felszerelések meglétének, karbantartottságának, azok rendeltetésszerű használatának ellenőrzéséért,
 - e. a körzeti megbízottak által igénybe vett szolgálati állatokkal kapcsolatos teendők ellenőrzéséért.

A körzeti megbízotti szolgálatellátás tervezése, szervezése

A téma tanulási célja, hogy a vizsgázó megismerje a körzeti megbízotti szolgálat tervezésének, szervezésének különös vonásait. A körzeti megbízotti szolgálat komplexitásából és önállóságából eredően itt a közterületi szolgálat általános szabályaihoz képest eltérő tervezési és szervezési szempontok és eljárási rendek érvényesülnek. Ugyanezen szempontok miatt más módon kerülnek beszámításra a szolgálatellátási idők. E téma törekszik ennek a sajátosságának a bemutatására is.

A körzeti megbízott szolgálatát a körzeti megbízotti tevékenység összehangolásáért felelős parancsnok tervezi és szervezi meg a Robotzsaru Neo rendszer Szolgálatvezénylésében (Jelenléti ív).

A körzeti megbízotti tevékenység összehangolásáért felelős parancsnok a körzeti megbízott szolgálatát úgy tervezi, hogy a körzeti megbízott a szolgálatellátási idejének legalább 70%-ában közterületi tevékenységet lásson el. **A körzeti megbízotti szolgálati forma közterületi tevékenységidejébe be kell számítani:**

- a. a határrendészeti, igazgatásrendészeti, idegenrendészeti, közrendvédelmi és közlekedésrendészeti egységes rendészeti statisztikai rendszer általkalkulált ténylegesen közterületi szolgálatban teljesített időt;
- b. a tényleges közterületi szolgálat fogalomkörébe nem tartozó közterületen töltött időt (így különösen helyszínbiztosítás, csapatszolgálati tevékenység, rendezvény-, szállás-, útvonal-, programhely biztosítás, elővezetés);
- c. a lakcímkutatások és -megállapítások, a nyílt rendőri információk, a rendészeti feladatainak ellátásával kapcsolatos környezettanulmányok, valamint a nyomozások és a bűnügyi megkeresések feldolgozásával kapcsolatos helyszíni ellenőrzések és intézkedések idejét;
- d. a házi őrizet kényszerintézkedéssel érintett terhelt ellenőrzésének idejét;
- e. a helyszíni társadalmi kapcsolattartásra felhasznált időt;
- f. a bűn- és baleset-megelőzési előadások megtartásának idejét.

A körzeti megbízott szolgálatát – a mindenkori bűnügyi, köz- és közlekedésbiztonsági, valamint határrendészeti helyzet figyelembevételével – vezényléses szolgálati időrendszerben kell előtervezni.

A körzeti megbízott szolgálati idejébe be kell számítani:

- a. az önkormányzatok, a civil szervezetek ülésein, értekezletein, konzultációs fórumon hivatali minőségben történő részvételt;
- b. az irányító rendőri szerv által elrendelt oktatáson, lövészetben, továbbképzésen, vizsgán, szemlén töltött időt;
- c. a szolgálati járműve, illetve szolgálati célra szerződés alapján igénybe vett saját járműve karbantartására szolgálatonként naponta 30 percet;
- d. a szolgálat ellátásával összefüggésben a bíróság vagy más hatóság előtti megjelenést, amennyiben a rendőrt idézték;
- e. a bűnmegelőzést szolgáló információk ismertetésére vagy más hasonló tartalommal megrendezésre kerülő rendezvényen szolgálati érdekből eltöltött időt;
- f. a szolgálati állat gondozására, képzésére fordított időt.

A szolgálat tervezésénél az előzőeken túlmenően figyelemmel kell lenni:

I. Közterületi rendőri tevékenység / 3. A körzeti megbízotti szolgálat

- a. az előre tervezhető lövészetek, oktatások, értekezletek, bűnmegelőzési és közbiztonsági bizottság üléseinek időpontjaira, valamint
- b. az előre tervezhető rendezvényekre.

A körzeti megbízott havonta egy alkalommal fogadóórát tart, amit elsősorban a körzeti megbízotti irodában kell megtartani.

A körzeti megbízott általános és rendészeti feladatai

A téma tanulási célja, hogy a vizsgázó megismerje azt a komplex feladatrendszert, amely a körzeti megbízotti szolgálatellátást jellemzi. Szinte valamennyi rendőri területhez kapcsolódóan meg lehet határozni a körzeti megbízottak feladatait. Ez a fejezet az általános és specifikusan rendészeti jellegű körzeti megbízotti feladatokat tárgyalja.

Általános feladatok

A körzeti megbízott elősegíti a lakossággal történő kapcsolattartást, valamint az ügyei(k) intézését.

A körzeti megbízott az életre, testi épségre, egészségre, környezetre, természetre veszélyt jelentő körülmény észlelése vagy tudomására jutása esetén – a szolgálati út betartásával – a hatáskörrel rendelkező szervnél, személynél intézkedést kezdeményez, valamint írásban észrevételt tesz a bűncselekményeket kiváltó körülményekről.

A körzeti megbízott ellátja a családon belüli erőszak kezelésével és a kiskorúak védelmével kapcsolatos közjogi szervezetszabályozó eszközrendelkezései alapján rá háruló feladatait.

Rendészeti feladatok

- **Körzetében rendszeresen ellenőrzi** a körzeteírásban szereplő bűnügyi és rendészeti szempontból releváns területeket, helyeket.
- **Figyelemmel kíséri** a kulturális, sport- és egyéb rendezvényeket, felügyeleti szolgálat ellátásával biztosítja azokat, jelentősebb rendezvények esetén részt vesz a biztosítási feladatokban.
- **Meghatározott feladatainak ellátása során különös figyelmet köteles fordítani** az adott településen lakó vagy rendszeresen ott tartózkodó, multikulturális környezetben élő közösségekre.

A körzeti megbízott részt vehet a szabálysértési előkészítő eljárásban. Ennek keretében a kapitányságvezető megbízásából az ismeretlen személy által elkövetett, elzárással is büntethető szabálysértési ügyekben eljárási cselekményeket végezhet.

A körzeti megbízott kiemelt közlekedésbiztonsági feladata a közlekedésre vonatkozó szabályok betartatása, a közlekedők ellenőrzése és tájékoztatása. Közlekedési ágazatoktól függően meg lehet állapítani általános (közúti) és specifikus (vasúti, légi, vízi) közlekedésrendészeti feladatokat.

A körzeti megbízott a közúti közlekedéssel összefüggésben:

- a. figyelemmel kíséri a közlekedést segítő létesítmények, jelzések, jelzőberendezések, jelzőtáblák és útburkolati jelek állapotát, a közúti közlekedést hátrányosan befolyásoló, egymásnak ellentmondó jelzőtáblák észlelése esetén kezdeményezi a szükséges intézkedéseket;
- b. a közúti közlekedési baleset résztvevőinek segítséget nyújt, hatáskörébe nem tartozó baleset helyszínén gondoskodik a helyszín biztosításáról;
- c. amennyiben a közlekedés biztonsága megkívánja, elősegíti a gyalogosok,

- I. Közterületi rendőri tevékenység / 3. A körzeti megbízotti szolgálat
különösen a gyerekek úttesten történő balesetmentes átkelését;
d. a közúti forgalom akadályoztatása, torlódása esetén intézkedik a közlekedés folyamatosságának biztosítására.

A körzeti megbízott bűnügyi feladatai

A téma tanulási célja, hogy a vizsgázó megismerje azokat a bűnügyi jellegű feladatokat, amelyek ellátásában a körzeti megbízott részt vehet. A körzeti megbízottak alapvetően a közrendvédelmi szolgálati ág rendőrei, ennek ellenére aktívan részt vehetnek a bűnügyi szolgálati terület feladataiban. Ez a fejezet azokat a szabályokat mutatja be, amelyek mentén a körzeti megbízottak bűnügyi munkát végezhetnek.

A körzeti megbízott a körzeti megbízotti működési körzetében elkövetett bűncselekmény felderítése és bizonyítása érdekében a bűnügyi szolgálat ágfelügyelete és szakirányítása mellett:

- a. a nyomozó hatóság tagjaként – a kapitányságvezető kijelölése alapján – önállóan nyomozati tevékenységet végezhet a rendőrkapitányság hatáskörébe tartozó olyan bűncselekmények esetében, amelyekre a Büntető Törvénykönyv (Btk.) három évet meg nem haladó szabadságvesztés büntetéskiszabását rendeli, és a bűncselekménnyel okozott kár értéke nem haladja meg a Btk. szerinti kisebb érték összegét;
- b. a három évet meg nem haladó szabadságvesztéssel fenyegetett bűncselekmények esetében bűnügyi megkereséseket teljesíthet;
- c. a hatáskörébe nem tartozó bűncselekmények esetén – a kapitányságvezető utasítására – halaszthatatlan nyomozati cselekményeket foganatosíthat, adatgyűjtést végezhet;
- d. információvásárlással segíti a bűncselekmény elkövetőinek felderítését.

A körzeti megbízott a nyomozó hatóság tagjaként nem folytathat nyomozást:

- a. ha a bűncselekmény nem a körzeti megbízotti működési körzetében történt, kivéve, ha helyettesítésre kerül sor, a helyettesítés végéig;
- b. olyan esetben, amikor a büntetőeljárásról szóló törvényértelmében az eljárás során védő vagy tolmács részvétele kötelező;
- c. a büntetőeljárás során a Rendőrség hatáskörébe tartozó vádelőkészítő (vizsgálati) eljárásban.

A körzeti megbízott a körzeti megbízotti működési körzetében:

- a. elvégzi a lakcímkutatásokat és lakcím-megállapításokat;
- b. elkészíti a nyílt rendőri információkat tartalmazó jelentést;
- c. elkészíti a rendészeti feladatainak ellátásával kapcsolatos környezettanulmányokat;
- d. foganatosítja az elővezetéseket;
- e. elvégzi a részére szignált egyéb eljárási cselekmények végrehajtását célzó tevékenységeket, valamint ellátja az azok teljesítésével összefüggő jelentéskészítési és egyéb adminisztrációs feladatokat.

A körzeti megbízott a körzeti megbízotti működési körzetében bűnmegelőzési tevékenységet végez, amely során folyamatos munkakapcsolatot tart a rendőrkapitányság bűnmegelőzési előadójával vagy koordinátorával, valamint a társadalmi bűnmegelőzés helyi szereplőivel.

A körzeti megbízott a körözési munka szabályai szerint:

- a. Figyelemmel kíséri a személy- és tárgykörözések, valamint az ismeretlen

- I. Közterületi rendőri tevékenység / 3. A körzeti megbízotti szolgálat
holttest és holttestrészek körözésének nyilvántartásait;
- b. működési körzetében a körözési előadóval szorosán együttműködve megszervezi a körözött személyek és dolgok felkutatását, a szükséges intézkedéseket megteszi.

A körzeti megbízotti tevékenység szakirányítása, ellenőrzése

A téma tanulási célja, hogy a vizsgázó megismerje a körzeti megbízotti szolgálatra vonatkozó specifikus szakirányítási és ellenőrzési szabályokat. E sajátosságok tükrözik a körzeti megbízottak relatív önállóságát és feladataik sui generis jellegét. E jellemzők tükrében értelmezhetővé válnak a szakirányítási és ellenőrzési feladatok sajátosságai.

Szakirányítási feladatok

A körzeti megbízotti szolgálat országos szintű szakmai irányítását, felügyeletét a rendészeti országos rendőrfőkapitány-helyettes az Országos Rendőr-főkapitányság Rendészeti Főigazgatóság Közrendvédelmi Főosztály (a továbbiakban: ORFK RFI KVFO) útján gyakorolja. Az ORFK RFI KVFO vezetője évente egy alkalommal országos körzeti megbízotti konferenciát szervez. A területi szintű szakirányítás feladatait a megyei (fővárosi) rendőr-főkapitányság rendészeti rendőrfőkapitány-helyettese a megyei közrendvédelmi osztályvezető, a Budapesti Rendőr-főkapitányságvonatkozásában a Rendészeti Szervek Rendészeti Koordinációs Osztályvezetője útján látja el.

Ellenőrzési tevékenység

A közrendvédelmi szakterületért felelős vezető havonta legalább egy alkalommal, míg a körzeti megbízotti tevékenység összehangolásáért felelősparancsnok havonta legalább két alkalommal ellenőrzi a körzeti megbízotti tevékenységet. Az ellenőrzéseket úgy kell ütemezni, hogy azok félévente valamennyi körzeti megbízottat érintsék.

A körzeti megbízotti tevékenység összehangolásáért felelős parancsnokköteles az ellenőrzéseinek felét a hivatali munkaidőn túl végrehajtani.

A kapitányságvezető és a közrendvédelmi szakterületért felelős vezetőket évre előre elkészített ellenőrzési terv alapján (együtt vagy megosztva) – ha van, akkor a körzeti megbízotti csoport vezetője bevonásával – két évente köteles átfogó ellenőrzéseket tartani úgy, hogy a két év alatt minden körzeti megbízott legalább egyszer ellenőrzés alá kerüljön. Az átfogó ellenőrzésről, annak időpontja előtt legalább 10 munkanappal a közrendvédelmi szakterületért felelős vezető köteles a körzeti megbízottat a felkészülésérdekében írásban értesíteni. Átfogó ellenőrzést a 6 hónapos ideiglenes megbízást, valamint a kinevezést követően 6 hónapon belül nem lehet kezdeményezni.

II. Csapatszolgálati tevékenység / 1. A csapaterő alkalmazásának törvényi esetei, csapatszolgálati alapfogalmak, a csapaterő szervezete, a rendőri művelet

A csapaterő alkalmazásának törvényi esetei

A téma tanulási célja, hogy a vizsgázó megismerje a csapaterő alkalmazásának sajátosságait, ismerje fel, hogy milyen események bekövetkezése/várható bekövetkezése esetén alkalmazható a csapaterő, illetve fel tudja sorolni az Rtv.-ben meghatározott tíz igénybevételi esetet (a)-j) pontok).

I. Közterületi rendőri tevékenység / 3. A körzeti megbízotti szolgálat

A csapaterőben történő rendőri fellépés sajátossága tehát, hogy a rendőr nem egyéni akarat-elhatározás, hanem parancsnoki utasítás szerint jár el, amely meghatározza az intézkedés típusát, jellegét és az alkalmazható kényszerítő eszközök körét.

A rendőrök csapaterőben alkalmazhatók:

- a. a Btk.-ban meghatározott egyes bűncselekmények elkövetése esetén;
- b. a személyek élet- és vagyonbiztonságát tömegesen veszélyeztető események megszüntetésére vagy az ilyen következményekkel járó erőszakos cselekmények megakadályozására és az elkövetők elfogására;
- c. súlyos bűncselekményt elkövető, szökésben lévő fegyveres személy felkutatására, elfogására;
- d. terrorcselekmény felszámolására, a túsok kiszabadítására;
- e. eltűnt személy vagy tárgy felkutatására;
- f. katasztrófa megelőzésére és következményeinek elhárítására;
- g. a gyülekezési jogról szóló törvény hatálya alá tartozó vagy más jelentős rendezvény rendjének biztosítására;
- h. védett személy, veszélyes szállítmány vagy az állam működése, vagy a lakosság ellátása szempontjából kiemelten fontos létesítmény őrzésére, védelmére;
- i. nagy területű helyszín biztosítására;
- j. törvényben meghatározott más esetben.

Csapatszolgálati alapfogalmak és a csapattevékenység elemei

A téma tanulási célja, hogy a vizsgázó megismerje a csapatszolgálati alapfogalmakat, illetve a csapattevékenység elemeit, valamint tudjon differenciálni a manőverfajták és a kiegészítő tevékenységek között. Ismerkedjen meg a mindenoldalú biztosítás egyes tevékenységi köreivel, és a de) alpontban felsoroltak közül egy-két példát is tudjon említeni.

Alapfogalmak:

- a. **A csapatszolgálat** a rendőrségi feladatok megoldásához alkalmazott sajátos szolgálati forma, a csapaterőbe szervezett rendőrök szolgálati alkalmazásának összessége. A csapatszolgálat alkotórészei a csapatszolgálati feladat, a csapaterő és a csapattevékenység.
- b. **A csapatszolgálati feladat** azoknak a rendőrség hatáskörébe tartozó bűnmegelőzési, bűnüldözési, államigazgatási és rendészeti feladatoknak vagy egyes eljárási cselekményeknek az összefoglaló megnevezése, amelyek a személyi állomány összevonását, kötelékbe szervezését, egyszemélyi parancsnoki vezetés alá helyezését és sajátos eljárások alkalmazását teszik szükségessé. A csapatszolgálati feladatok körét törvény határozza meg.
- c. **A csapaterő** a rendőrség állományából és eszközeiből szervezetszerűen vagy ideiglenes jelleggel létrehozott szervezeti egységek, alegységek és szolgálati csoportok, amelyek rendeltetése a csapatszolgálati feladatok végrehajtása.
- d. **A csapattevékenység** azoknak a sajátos eljárási módoknak az összessége, amelyek alkalmazásával a csapaterő a csapatszolgálati feladatokat végrehajtja. Tartalmi elemei magukban foglalják a csapaterő vezetését, a taktikai eljárásokat, a manőverfajtákat, a csapaterő alkalmazásának kiegészítő tevékenységeit, valamint a mindenoldalú biztosítást.

A csapattevékenység elemei:

da) **csapaterő vezetése:** a parancsnokoknak és a törzseknek olyan tevékenysége, amely a rendőri kötelékek magas fokú alkalmazási képességének fenntartására, továbbá a szolgálati feladatok sikeres végrehajtása érdekében tevékenységük összehangolására irányul. A csapaterő vezetése magában foglalja a parancsnoki munkát, a törzsek munkáját, a vezetési pontok felépítésének és működésének rendjét, a híradást, valamint a vezetés informatikai támogatását.

db) **taktikai eljárások:** a csapattevékenység alapvető elemei. Azokat az alkalmazási formákat és módszereket tartalmazza, amelyekkel a csapatszolgálati feladat a leghatékonyabban teljesíthető. Taktikai eljárások körébe tartozik a zárás, a kutatás, a bekerítés, az üldözés, a figyelőszolgálat, a biztosító szolgálat, a tömegoszlatás, az őrzés, valamint a védelem.

A taktikai eljárásokat alapvetően két csoportra bontjuk, egyrészt az általános taktikai eljárásokra, e körbe tartozik a zárás, kutatás, üldözés, bekerítés, figyelőszolgálat, őrzés. A másrészt a csoport a sajátos taktikai eljárásokra, ide tartozik a biztosítószolgálat, tömegoszlatás, védelem.

dc) **manőver,** a kötelék helyváltoztatásának szervezett, gyors és meglepetésszerű kombinációja, a végrehajtandó feladat szempontjából az erők és eszközök legkedvezőbb csoportosításának létrehozása érdekében. A manőver fajtái az átkarolás, a megkerülés és a kivonás.

II. Csapatvezetési tevékenység / 1. A csapaterő alkalmazásának törvényi esetei, csapatvezetési alapfogalmak, a csapaterő szervezete, a rendőri művelet

dd) **csapaterő alkalmazásának kiegészítő tevékenységei:** A csapaterőnek a taktikai eljárásokkal és a manőverfajtákkal szorosan összefüggő, azokat kiegészítő tevékenysége a menet, az átcsoportosítás, a váltás és az elhelyezés.

de) **mindenoldalú biztosítás:** magában foglalja azoknak a rendszabályoknak az előkészítését és végrehajtását, amelyek a feladatok sikeres végrehajtásához szükséges kedvező feltételek megteremtésére irányulnak.

dea) A felderítés deb) A rádióelektronikai védelem dec) Az

álcázás ded) A fedezőbiztosítás dee) Az anyagi, technikai,

egészségügyi biztosítás

A csapaterő szervezete

A téma célja, hogy a vizsgázó megismerje a csapaterő szervezetét, tudjon különbséget tenni az állandó csapaterő és az ideiglenes csapaterő struktúrája között. Ismerje meg a csapaterő alapvető egységének (századnak) felépítését, részleteit, tudja a létszámnormákat hozzárendelni a századhoz, a szakaszhoz és a rajhoz egyaránt, legyen tisztában a csapaterő alapvető egységének alapfelszerelési és szállítási normáival.

A csapaterő alapvető alegysége a század, amely szakaszokból és rajokból áll.

- a. A rajba a rajparancsnok és 5-7 fő rendőr;
- b. a szakasz állományába a szakaszparancsnok, a szakaszparancsnok-helyettes és három raj;
- c. a századba a századparancsnok, a századparancsnok-helyettes és 3-4 szakasz tartozzon.

A század állományát alapfelszerelésként el kell látni védőruházattal (bevetési ruházattal), egyéni védőeszközökkel (bevetési sisak, pajzs, rendőrbot, gázálarc, vegyi anyagok elleni védőruházat), valamint gondoskodni kell megfelelő számú lövedékálló mellény, kiegészítő testvédő eszközök készletezéséről.

Az állomány szállításához és alkalmazásához legalább egy századparancsnoki, lehetőleg terepjáró gépkocsit, rajonként vagy szakaszonként egy-egy szállító járművet, szakaszonként egy járőr-gépkocsit, egy mozgó híradóközpont-gépkocsit, egy egészségügyi (mentő) gépkocsit valamint egy anyagszállító járművet kell tervezni.

Csapaterőt ideiglenes szervezettel, elsősorban a közrendvédelmi és a közlekedési állomány, valamint a szükséges mértékben a többi szolgálati ág, szolgálat és szakszolgálat erőinek és eszközeinek bevonásával a rendőr-főkapitányságokon kell szervezni.

A századok számát rendőr-főkapitányságonként külön intézkedés határozza meg. A rendőrfőkapitányok felelősek a századok megszervezéséért, feltöltöttségük biztosításáért, az állomány értesítésének, riasztásának, összehívásának

megtervezéséért, a tervokmányok naprakészen tartásáért, az állomány felkészítéséért és az alkalmazási képesség folyamatos fenntartásáért.

Csapatszolgálati feladatok végrehajtására a rendőrség központi rendeltetésű állandó szervezeti egységeként önálló állománytáblázattal, szervezeti és működési szabállyal (ügyrenddel) rendelkező rendőri szerv is létrehozható (állandó csapaterő). Jogállását, szervezetét, feladatrendszerét a létrehozását elrendelő jogszabály állapítja meg. Az állandó szervezeti egységként működő csapaterő alapvető rendeltetése a külön meghatározott csapatszolgálati feladatok önálló végrehajtása, a rendőr-főkapitányságok megerősítése, valamint központi tartalékként készültképzési szolgálat ellátása lehet.

II. Csapatvezetési tevékenység / 1. A csapaterő alkalmazásának törvényi esetei, csapatvezetési alapfogalmak, a csapaterő szervezete, a rendőri művelet

A rendőri művelet

A téma tanulási célja, hogy a vizsgázó megismerje a rendőri művelet fogalmát, lehetséges méreteit, valamint a műveleti körzet elemeit.

A rendőri művelet a rendőrség szolgálati ágainak, szolgálatainak és szakszolgálatainak egységes elgondolás és terv alapján különböző szolgálati formákban és eljárási cselekményekkel együttesen megvalósított, cél, feladat, hely és idő szerint összehangolt tevékenységének az összessége, amely a bűnmegelőzési, bűnüldözési, államigazgatási és rendészeti feladatkörökhöz tartozó összetett rendőri feladatok megoldására irányul. A csapattevékenység a rendőri művelet része.

A rendőri művelet mérete:

- a. **helyi:** A helyi művelet egy rendőrkapitányság,
- b. **területi:** a területi egy megyei (fővárosi) rendőr-főkapitányság területére terjed ki.
- c. **regionális:** A regionális rendőri művelet kettő vagy több megyét (a fővárost) érinti,
- d. **országos:** az ország egész területére kiterjedő, egymással összehangolt rendőri tevékenységet foglalja magában.

A rendőri erők a műveletet három vagy több ponttal meghatározott műveleti körzetben hajtják végre. **A műveleti körzet magában foglalja:**

- a. a vezetési pontot,
- b. a szolgálati csoportok és csoportosítások részére kijelölt működési körzeteket,
- c. alkalmazási terepszakaszokat és irányokat,
- d. a mindenoldalú biztosítás érdekében létrehozott szervek települési helyeit,
- e. a megindulási, várakozási, összpontosítási és gyülekezési helyeit, f. körleteit.

Amennyiben területi kiterjedés lehetővé teszi, az összpontosítási és az elhelyezési körleteket a műveleti körzet határán kívül kell kijelölni.

II. Csapatszolgálati tevékenység / 2. A gyülekezési jogról szóló törvény hatálya alá tartozó rendezvények rendőri biztosítása

A gyülekezési jog hazai szabályozása és a gyűlés szervezője

A téma tanulási célja, hogy a vizsgázó megismerje a gyülekezési jog hazai szabályozását, a hatályos jogszabályokat, a gyűlés definícióját, valamint a gyűlés szervezőjének személyére vonatkozó előírásokat.

A gyülekezési jog szabályozása

A gyülekezési jogról szóló törvény rendelkezései **Magyarország**

Alaptörvényében foglaltak szerint főszabályként rögzítette, hogy „Mindenkinek joga van a békés gyülekezéshez”.

A törvény szerint mindenkinek joga van ahhoz, hogy engedély, vagy – az e törvényben meghatározott kivételekkel – előzetes bejelentés nélkül, békésen és fegyvertelenül másokkal közösen felvonulásokat és tüntetéseket (a továbbiakban együtt: gyűlés) szervezzen, és azokon részt vegyen. Közterületnek nem minősülő helyszínen csak az ingatlan tulajdonosának és használójának hozzájárulásával szervezhető gyűlés. **(2018. évi LV. törvény a gyülekezési jogról)**

A gyülekezési jog gyakorlása nem valósíthat meg bűncselekményt, illetve arra történő felhívást – mivel a gyűlést ebben az esetben a gyülekezési hatóság megtiltja – és nem járhat mások jogainak és szabadságának szükségtelen mértékű és aránytalan sérelmével.

Ezen főszabály alóli kivételek olyan magatartásokat tartoznak, melyek nem vonhatók a békés gyülekezés hatálya alá.

A gyülekezési hatóság feladataival, illetve a gyűlések rendőri biztosításával összefüggő részletes szabályokat a **26/2018. (IX. 27.) BM rendelet** tartalmazza.

A gyülekezési joggal kapcsolatos alapvető fogalmak

- a. A gyűlés fogalma, nyilvánossága: gyűlés a legalább két személy részvételével közügyben való véleménynyilvánítás céljából tartott nyilvános összejövetel. A gyűlés nyilvános, ha ahhoz bárki szabadon csatlakozhat.
- b. A gyűlés szervezője: A gyűlés szervezője az, aki a résztvevőket a gyűlésen való részvételre nyilvánosan felhívja, a gyűlést meghirdeti (a továbbiakban együtt: felhívás), továbbá a gyűlést megszervezi, és azt vezeti. A felhívásban a szervező nevét fel kell tüntetni.
- c. A gyűlés szervezője lehet: magyar állampolgár,
 - a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyek beutazásáról és
 - tartózkodásáról szóló törvényben meghatározottak szerint a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkezők, ◦ a harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról szóló törvény hatálya alá tartozik, és bevándorolt, illetve letelepedett jogállású, vagy tartózkodási engedéllyel rendelkezik, vagy ◦ olyan magyarországi jogi

személy vagy egyéb szervezet, amelynek törvényes képviselője megfelel az a)-c) pontokban meghatározott feltételeknek.

II. Csapatszolgálati tevékenység / 2. A gyülekezési jogról szóló törvény hatálya alá tartozó rendezvények rendőri biztosítása

A gyűlés szereplői, a rendőrség feladata a gyűlések rendjének biztosításában

A téma tanulási célja, hogy a vizsgázó megismerje a szervező és a vezető feladatait, illetve a rendezők és a résztvevők jogait, kötelezettségeit. Kapjon képet a rendőrség gyűlések rendjének biztosításával összefüggő általános feladatairól, a gyűlés szereplőinek együttműködési területeiről, valamint a gyűlés békés jellegét biztosító előírásokról.

A gyűlés eljárási rendje

A gyűlést a szervező vezeti. Ha a gyűlést többen szervezik, közösen jelölik ki a gyűlés vezetőjét. Ha a gyűlés vezetője megváltozik, arról a szervezők haladéktalanul tájékoztatják a rendőrséget és a gyűlés résztvevőit.

A gyűlés rendezőinek feladatai: A gyűlés szervezője, illetve vezetője a gyűlés békés lebonyolításához és a gyűlés rendjének fenntartásához kapcsolódó feladatai ellátásához megfelelő, a résztvevők várható létszámához igazodó számú, gyakorú rendező (a továbbiakban: rendező) segítségét veszi igénybe.

A rendezők egységesen „rendező” feliratú karszalagot vagy mellényt viselnek, és a vezető utasításainak megfelelően járnak el.

A gyűlés vezetője az alkalmazást megelőzően megsértésével bűncselekményt valósíthatnak meg.

A résztvevők kötelezettségei: A gyűlés résztvevői kötelesek a gyűlés vezetőjének és az irányítása alatt álló rendezőknek a rend fenntartása és biztosítása érdekében tett utasításait követni. A gyűlést súlyosan megzavaró személynek a gyűlés helyszínét, a rendező távozásra való felhívását követően haladéktalanul el kell hagynia. A gyűlés résztvevője a gyűlés befejezésének időpontjában köteles annak helyszínét elhagyni.

A rendőrség feladatai

A rendőrség feladata, hogy biztosítsa a gyűlések békés megtartását, valamint a gyűléseken a közrend fenntartását, és ennek keretében a megfelelő intézkedések foganatosításával biztosítsa, hogy a gyűlést harmadik személy ne zavarja meg.

Ha alapos okkal feltételezhető, hogy valaki a gyűlésen a gyűlés békés jellegét biztosító korlátozásokat megsértve jelenik meg, a rendőrség a résztvevők biztonsága és a gyűlés békés jellegének fenntartása érdekében az Rtv. szerint fokozott ellenőrzést folytathat.

Az ellenőrzési pontokat úgy kell kialakítani, hogy a gyűlés megtartását és a gyűlésre eljutást ne akadályozza, és az ellenőrzéseket gyorsan el lehessen végezni.

A rendőrség ellenőrzés elrendeléséről a szervezőt, illetve vezetőt tájékoztatja, valamint azt közhírré teszi. A rendőrség képviselője a gyűlésen jelen lehet.

Együttműködési kötelezettség a gyűlés(ek) során

A gyűlés szervezője, illetve vezetője és a rendőrség a gyűlés szervezése és megtartása során együttműködik. Az együttműködés keretében a gyűlés szervezője, illetve vezetője – a kockázatok jellegének és mértékének megjelölésével – folyamatosan tájékoztatja a rendőrséget a biztonsági helyzet tudomására jutott jelentős változásairól.

A gyűlés szervezése és megtartása során jogait mindenki jóhiszeműen és rendeltetésszerűen gyakorolja.

A gyűlés békés jellegét biztosító korlátozások

Tilos a gyűlésen – ideértve az oda eljutást, illetve az onnan távozást is –

- a. lőfegyvert, lőszert, robbanóanyagot, robbantószer, robbanóanyag vagy robbantószer felhasználására szolgáló készüléket, a 67/548/EGK tanácsi irányelv 2. cikkének (2) bekezdésében meghatározott veszélyes anyagot vagy ezek utánzatát magánál tartva,
- b. az élet kioltására, személyi sérülés vagy súlyos anyagi kár okozására alkalmas dologgal, vagy
- c. erőszakot közvetítő vagy megfélemlítő jellegű félkatonai vagy ahhoz hasonló ruházatot viselve megjelenni.

Tilos olyan gyűlésen való részvételre felhívni, amelynek megtartását végrehajtható határozattal megtiltották.

A gyűlések bejelentése, a gyülekezési hatóság eljárása

A téma tanulási célja, hogy a vizsgázó megismerje a gyűlések bejelentésére, a bejelentés gyülekezési hatóság általi elbírálására vonatkozó jogszabályi előírásokat. Tudja rendszerezni a gyűlés gyülekezési hatóság általi megtiltásának okait, és ismerje ezen okok pontos tartalmát.

A közterületi gyűlés bejelentése

Aki közterületen nyilvános gyűlést szervez, a gyűlést annak megtartását megelőzően legfeljebb három hónappal, és a felhívás előtt legalább 48 órával köteles bejelenteni az illetékes rendőrkapitányságnak – Budapesten a Budapesti Rendőr-főkapitányságnak (a továbbiakban: gyülekezési hatóság).

Ha a bejelentési határidő megtartása veszélyeztetné a gyűlés célját, a gyűlést az arra okot adó eseményt követően haladéktalanul, a felhívás megküldésével kell bejelenteni a gyülekezési hatóságnál (sürgős gyűlés).

II. Csapatszolgálati tevékenység / 2. A gyülekezési jogról szóló törvény hatálya alá tartozó rendezvények rendőri biztosítása

Nem kell a gyűlést bejelenteni, ha a gyülekezés egy, azt közvetlenül megelőző indokból, tervezés és szervező nélkül alakul ki (spontán gyűlés).

A bejelentést követő egyeztetés

A bejelentés alapján – ha annak elbírálásához a szervező, a vezető vagy más személy meghallgatása szükséges – a gyülekezési hatóság a tárgyalás szabályai szerint egyeztetést tart, amelyre a szervezőt vagy vezetőt, az általa a bejelentésben megadott elérhetőségen, rövid úton idézi. Ha a gyülekezési hatóság az egyeztetés során észleli, hogy a gyűlés a bejelentett helyszínen és időpontban nem tartható meg, felhívja a szervező figyelmét arra, hogy más helyszíneken az megtartható.

Ha a szervező, illetve képviselője az egyeztetésen nem jelent meg, továbbá ha az egyeztetés nem vezetett eredményre, a gyülekezési hatóság a gyűlés rendjének fenntartása, valamint a közrend biztosítása érdekében határozatot hoz.

Eljárás az ún. versengő rendezvények esetében

Ha azonos helyszínrre és időpontra több gyűlést jelentenek be, és azok egyidejű megtartása azok jellege vagy a helyszín sajátosságai miatt nem lehetséges, akkor az élvez elsőbbséget, amelyet a gyülekezési hatóságnak korábban jelentettek be.

A gyűlés megtiltásának okai

A gyülekezési hatóság a bejelentés beérkezésétől számított 48 órán belül a gyűlésnek a bejelentésben megjelölt helyszínen vagy időpontban való megtartását megtiltja, ha az egyeztetést követően rendelkezésre álló információk alapján megalapozottan feltehető, hogy **a gyűlés a közbiztonságot vagy a közrendet közvetlenül, szükségtelen és aránytalan mértékben veszélyezteti, illetve mások jogainak és szabadságának szükségtelen mértékű és aránytalan sérelmével jár**, és a közbiztonság, a közrend vagy mások jogainak és szabadságának védelme enyhébb korlátozással nem biztosítható. A közbiztonságot veszélyezteti különösen, ha a felhívás vagy a gyűlés bűncselekményt vagy bűncselekmény elkövetésére való felhívást valósít meg.

A közrendet veszélyezteti az is, ha a felhívás, illetve a gyűlés

- a. a diplomáciai vagy nemzetközi jogon alapuló egyéb mentességet élvező, Magyarországon tartózkodó személy vonatkozásában vállalt kötelezettség teljesítését akadályozza,
- b. alkalmas arra, hogy a bíróságok működését megzavarja, vagy
- c. a közlekedés rendjének sérelmével jár.

Mások jogainak és szabadságának sérelme különösen, ha

- a. a felhívás, illetve a gyűlés – az alkalmazott technikai eszközök, időtartama miatt – alkalmas mások magán- és családi életének védelméhez való jogának,
- b. otthonának, emberi méltóságának,
- c. a magyar nemzet, a nemzeti, etnikai, faji vagy vallási közösségek méltóságának a megsértésére, vagy
- d. szabad mozgáshoz, tartózkodási hely szabad megválasztásához való jogának korlátozására.

Ha a gyülekezési hatóság a gyűlés megtartását nem tiltja meg, de a közbiztonság, a közrend, vagy mások jogainak és szabadságának védelme miatt szükséges, a szervező számára határozatban előírja a gyűlés megtartásának feltételeit.

Jogorvoslat a gyülekezési hatóság határozatával szemben és a bíróság döntése

A téma tanulási célja, hogy a vizsgázó megismerje a gyülekezési hatóság gyűlésekkel kapcsolatban hozott határozataival összefüggő jogorvoslati lehetőségeket, a bíróság lehetséges döntéseit, illetve azok hatását a gyűlés megtartására vonatkozóan.

A gyülekezési hatóság határozatával szembeni jogorvoslat

A gyülekezési hatóság határozatát haladéktalanul írásban közli a szervezővel, és azt közhírré teszi. Kétség esetén a közlés időpontjának a közhírré tétel időpontját kell tekinteni.

A gyülekezési hatóság határozata ellen fellebbezésnek helye nincs. A határozat közlésétől számított három napon belül a szervező azt közigazgatási perben megtámadhatja. A kérelemhez csatolni kell a gyülekezési hatóság határozatát. A kérelmet a gyülekezési hatóság három napon belül továbbítja a bírósághoz.

A bíróság a kérelem beérkezésétől számított három napon belül határoz. Ha a kérelemnek helyt ad, a határozatot hatályon kívül helyezi, a határozatot megváltoztatja vagy megsemmisíti.

Ha a bíróság a gyülekezési hatóság határozatát a gyűlés bejelentésben megjelölt időpontját követően semmisíti meg, a gyűlés megtartásának tervezett új időpontjáról a szervezőnek a gyülekezési hatóságot 24 órával a gyűlés megtartását megelőzően tájékoztatnia kell.

Engedélymentesség a közterületen szervezett gyűlés megtartása alól

A közterületen szervezett gyűlés megtartásához nem szükséges a gyülekezési hatóság más engedélyét beszerezni.

II. Csapatszolgálati tevékenység / 2. A gyülekezési jogról szóló törvény hatálya alá tartozó rendezvények rendőri biztosítása

A gyűlés felosztatásának szabályai, a gyűléssel okozott kár megtérítése

A téma tanulási célja, hogy a vizsgázó megismerje a gyűlés vezető, illetve rendőrség általi felosztatásának szabályait, a gyűléssel okozott kár megtérítésére vonatkozó előírásokat, továbbá a szervezőnek a gyűlés helyszínének eredeti állapotba történő visszaállítására vonatkozó kötelezettségeit, a vele szemben alkalmazható közigazgatási bíróság kiszabásának szabályait.

II. Csapatvizsgálati tevékenység / 2. A gyülekezési jogról szóló törvény hatálya alá tartozó rendezvények rendőri biztosítása

A jogszabály a gyűlés felosztatásának két esetét határozza meg:

- a. A gyűlés vezető általi felosztatása
- b. A gyűlés rendőrség általi felosztatása

A gyűlés vezető általi felosztatása

Ha a gyűlés résztvevőinek magatartása a gyűlés törvényességét veszélyezteti – ideértve különösen a gyűlés békés jellegének elvesztését, a békés jellegét biztosító korlátozások megsértését, mások jogainak vagy szabadságának sérelmét is – és a rend másként nem állítható helyre, a gyűlés vezetője a gyűlést felosztatja.

A gyűlés rendőrség általi felosztatása

A rendőrség a gyűlést felosztatja, ha

- a. azt tiltó határozat ellenére tartják meg,
- b. a vezető a kötelezettségének, a rendőrség képviselőjének felhívása ellenére nem tesz eleget – ideértve azt is, ha a rendőrség a felhívást a vezetővel személyesen, vagy a bejelentésben, illetve a határozatban megjelölt elérhetőségen nem tudta közölni,
- c. azt a tudomásul vett bejelentésben megjelölt helyszíntől, útvonaltól, időponttól, vagy időtartamtól eltérően úgy tartják meg, hogy a gyűlés megtiltásának lett volna helye, vagy
- d. a gyűlés megtiltásának lett volna helye, de azt a bejelentés hiánya miatt nem tiltotta meg.

A felosztatás okáról – ha foganatosítását nem veszélyezteti, annak megkezdése előtt – a rendőrség tájékoztatja a gyűlés szervezőjét, illetve vezetőjét. Ha a gyűlést a rendőrség feloszlatta, a gyűlés résztvevője a felosztatástól számított tizenöt napon belül közigazgatási pert indíthat a felosztatás jogellenességének megállapítására. A gyűlés felosztatása során a rendőrség utasítja a résztvevőket a gyűlés helyszínének

II. Csapatszolgálati tevékenység / 3. Sportrendezvények rendőri biztosítása

elhagyására. Ha a gyűlést feloszlatták, a gyűlés véget ér, és a résztvevőknek a helyszínt haladéktalanul el kell hagyniuk, ott jogszerűen tovább nem tartózkodhatnak.

A gyűléssel okozott kár megtérítése, kártérítési felelősség:

A gyűlés résztvevője által okozott kárért a károsult harmadik személlyel szemben a szervező (ideértve a szervező szervezet, annak törvényes képviselőjét és a vezetőt is) a károkozóval együtt egyetemlegesen felelős. A szervező mentesül a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy a gyűlés szervezése és megtartása során úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható.

Ez a szabály nem érinti a szervezőnek azt a jogát, hogy a károkozótól a kár megtérítését követelhesse. Ha a szervező a kötelezettségét nem teljesíti, köteles

- a. a közterületnek minősülő helyszín tulajdonosának vagy vagyonkezelőjének,
- b. a közterületnek nem minősülő helyszín tulajdonosának a felmerülő

költségeket megtéríteni.

A szervező a gyűlés befejezését követően haladéktalanul köteles gondoskodni a gyűlés helyszínének, a gyűlést megelőző állapotba hozásáról, így különösen a gyűlésen felállított építmények és berendezések elbontásáról, a gyűlés során elhelyezett plakátok eltávolításáról, a gyűlés során keletkező hulladék eltakarításáról és az esetleges környezeti károk helyreállításáról. A kötelezettséget megsértő szervezővel szemben közigazgatási bírság szabható ki, az illetékes gyülekezési hatóság által. A közigazgatási bírság összege ötezer forinttól ötvenezer forintig terjedhet. A közigazgatási bírság mértékét az eljáró gyülekezési hatóság korlátlanul enyhítheti, vagy a jogsértő magatartás csekély súlya miatt a kiszabását mellőzheti. A véglegessé vált és be nem fizetett közigazgatási bírság, adók módjára behajtandó köztartozásnak minősül.

Sportrendezvények biztonságával kapcsolatos jogi szabályozás és a biztonságtechnikai ellenőrzést végzők

A téma tanulási célja, hogy a vizsgázó megismerje a sportrendezvények biztosításának jogszabályi hátterét, valamint általános képet kapjon a sportlétesítmények biztonságtechnikai ellenőrzéséről.

Legfontosabb jogszabályok, belső normák:

- 2004. évi I. törvény a sportról
- 54/5004. (III. 31.) kormányrendelet a sportrendezvények biztonságáról 16/1999. (II. 5.)
- kormányrendelet a rendőrség ellenérték fejében végezhető szolgáltató tevékenységről 8/2010. (OT 5.) ORFK utasítás a sportrendezvények minősítéséről és rendőri biztosításáról
-

Sporttevékenységnek minősül a meghatározott szabályok szerint, a szabadidő eltöltéseként kötetlenül vagy szervezett formában, illetve versenyszerűen végzett testedzés vagy szellemi sportágban kifejtett tevékenység, amely a fizikai erőnlét és a szellemi teljesítőképesség megtartását, fejlesztését szolgálja.

A sportrendezvények biztonságáról szóló kormányrendelet hatálya alá tartozó, versenyrendszerben szervezett versenyek lebonyolítására alkalmas sportlétesítményeket biztonságtechnikai szempontból

- a. a rendőrség,
- b. a katasztrófavédelem,
- c. az Országos Mentőszolgálat,
- d. az egészségügyi államigazgatási szerv,
- e. a sportszövetség,
- f. a létesítményt használó sportszervezet,
- g. a tulajdonos,
- h. az üzemeltető,
- i. a sportrendezvényt szervező és az azzal szerződéses viszonyban álló egészségügyi szolgáltató,
- j. a rendező szerv és a Sportrendezvényeket Biztonsági Szempontból Minősítő Bizottság (a továbbiakban: Minősítő Bizottság) képviselője a versenyrendszerben szervezett első verseny előtt legalább 30 nappal, évente legalább egy alkalommal közösen ellenőrzi.

Az ellenőrzés időpontjáról – azt legalább 15 nappal megelőzően – a sportlétesítményt használó sportszervezet, több ilyen sportszervezet esetén a sportlétesítmény tulajdonosa vagy üzemeltetője minden érintett szervezetet értesíteni köteles.

Az engedély a rendőrség, a katasztrófavédelem és az egészségügyi államigazgatási szerv hozzájárulása nélkül nem adható meg. A rendőrség, a katasztrófavédelem és az egészségügyi államigazgatási szerv a hozzájárulás megadását az ellenőrzés során tapasztalt hiányosságok pótlásától, rendellenességek megszüntetésétől teheti függővé. Az ellenőrzésről a Minősítő Bizottság képviselője jegyzőkönyvet vesz fel, amit 8 napon belül megküld az ellenőrzést végző szervezeteknek. A végrehajtás részleteiben kissé eltérő, mégis hasonló elveken alapuló ellenőrzést szükséges elvégezni a rendelet hatálya alá nem tartozó, versenyrendszerben szervezett versenyek lebonyolítására alkalmas sportlétesítményekben is.

II. Csapatszolgálati tevékenység / 3. Sportrendezvények rendőri biztosítása

Sportlétesítmények biztonságtechnikai ellenőrzése

A téma tanulási célja, hogy a vizsgázó megismerje a sportrendezvények biztonságtechnikai ellenőrzésének részleteit, és példákat tudjon hozni arra, hogy az ellenőrzésnek mely biztonsági követelményekre kell kiterjednie (a)-c) pontok).

A rendőri szerv **biztonságtechnikai ellenőrzés** keretében a társhatóságokkal közösen köteles vizsgálni a sportlétesítmény, a nézőtéri lelátó vagy szektor, valamint a biztonságtechnikai berendezések megfelelőségét. A rendőrség az ellenőrzést végző szervekkel közösen dönt arról, hogy a létesítményben sportrendezvény biztonságosan megrendezhető-e.

a) Az ellenőrzés a sportlétesítmény vizsgálata során kiterjed:

- a külső kerítés állapotára;
- a vendégszurkolók részére szolgáló külön pénztárak meglétére; a parkolási lehetőség biztosítására;
- a bejáratoknál szűkítő folyosók meglétére és ezek állapotára; a beléptetőrendszer alkalmazása
- esetén annak működőképességére; a bejáratoknál és a sportlétesítmény területén a nézői
- magatartási szabályokra vonatkozó figyelmeztető táblák meglétére, és azok előírásoknak megfelelő tartalmára.

b) Az ellenőrzés a nézőtéri lelátó vagy szektor vizsgálata során kiterjed:

- a figyelmeztető, útbaigazító táblák és jelzések meglétére, ezek állapotára;a
- mellékhelyiségek, büfék állapotára; az ülőhelyek, aljzatbeton állapotára;
- az elsősegélynyújtó hely meglétére, felszereltségére;
- a hazai és vendégszurkolói tábor fizikai szétválasztásának biztosítására; a szurkolók vándorlásának megakadályozására, a szektorelválasztó kerítés állapotára;
- az állóhelyi szektorokban tömeghullámozást megakadályozó korlátok meglétére, állapotára; a közlekedő folyosókon, a kijáratoknál és a menekülési útvonalakon a nézők akadálymentes közlekedésének biztosítottóságára;
- az átjárók, kijáratok, menekülési útvonalak szünetmentes áramforrásról működtethető
- világító jelzőtáblákkal történő jelölésére; a nézőteret a játéktértől elválasztó kerítés állapotára;
- a biztonsági irányítócsoport rendelkezésére álló helyiség állapotára a beépített műszaki (elektronikus, távközlési) berendezések működőképességére.

c) Az ellenőrzés a biztonságtechnikai berendezések vizsgálata során kiterjed:

-

- a beléptetőrendszer alkalmazása esetén annak működőképességére; a kamerarendszer
- alkalmazása esetén annak működőképességére; a hangosbemondó rendszer
- működőképességére, az arra való műszaki csatlakozás lehetőségeire; a szünetmentes áramforrásra;
- a menekítőkapuk meglétére, azok azonnali kinyithatóságára, a szünetmentes áramforrásról
- működtethető jelzőtáblákkal történő jelölésekre, ezek állapotára; a rendezési forgatókönyv meglétére;
- a kiürítési, menekítési terv meglétére és tartalmára;
- a belépőjegyek biztonsági jelölésére, a nézői magatartási szabályok feltüntetésére.
-

Amennyiben a sportrendezvény biztonságos megrendezésének feltételeit a szervező nem teljesíti, és a szakszövetség a sportrendezvény megtartását vagy a sportrendezvény nézők részvételével való megtartását nem tiltja meg, illetve a nézők részvételét a sportlétesítmény meghatározott részére nem korlátozza, a sportrendezvényen a nézők részvételét határozatlanban korlátozni vagy tiltani kell.

II. Csapatszolgálati tevékenység / 3. Sportrendezvények rendőri biztosítása

Sportrendezvény szervezése, a rendőrség szerepvállalása és a minősítés rendje

A téma tanulási célja, hogy a vizsgázó megismerje a sportrendezvények szervezésére vonatkozó általános szabályokat, valamint hogy a sportrendezvények minősítése alapján képes legyen elhatározni, mikor teljesíti a rendőrség közfeladatként a biztosítási feladatait és mely esetekben kerülhet sor térítés ellenében történő rendőrségi igénybevételre.

A sportrendezvények szervezésének általános szabályai

A rendelet hatálya alá tartozó sportrendezvényt csak sportszervezet, szakszövetség vagy sportági szövetség szervezhet. A sportrendezvények rendezését megelőzően, valamint a normál biztonsági kockázatúnak minősített sportrendezvény esetén a szervező a sportrendezvény helye szerint illetékes rendőrkapitányságnál írásban kezdeményezheti a sportrendezvény térítés ellenében történő rendőri biztosítását.

A szervező a sportrendezvények biztosítása érdekében köteles rendező szervet vagy rendezőt megbízni, és annak személyét az országos sportági szakszövetségnek a versenyrendszer megkezdését megelőzően legalább 15 nappal korábban írásban bejelenteni. A szervező a bejelentés során megfelelő módon igazolja, hogy a megbízott rendező a sportrendezvény megrendezéséhez szükséges személyi- és tárgyi feltételekkel rendelkezik. Rendező hiányában a sportrendezvény nézők részvételével nem tartható meg.

A sportrendezvény szervezéséről az annak helye szerint illetékes rendőrkapitányságot, a fővárosban a Budapesti Rendőr-főkapitányságot legalább tizenöt nappal a sportrendezvény megtartásának tervezett időpontját megelőzően – nemzetközi vagy nemzeti kupamérkőzés, illetve a bajnokság lebonyolítási rendszerében alkalmazott, a versenynaptár összeállításakor még figyelembe nem vehető helyosztó mérkőzések (rájátszás) esetén, ha a sorsolás és a mérkőzés között kevesebb, mint tizenöt nap van, a sorsolást követő munkanapon – írásban tájékoztatni kell. Ha a sportrendezvény több rendőrkapitányság illetékességi területét érinti, a sportrendezvény megtartásáról a sportrendezvény helye szerint illetékes valamennyi rendőrkapitányságot, illetve a fővárosban a Budapesti Rendőr-főkapitányságot kell tájékoztatni. A tájékoztatási kötelezettség a szervezőt terheli.

A sportrendezvények minősítésének rendje

A minősítéssel kapcsolatos eljárást az ORFK Rendészeti Főigazgatóság Közrendvédelmi Főosztály (a továbbiakban: ORFK KVFO) folytatja le. Ennek keretében a sportrendezvény szervezőjével (sportszervezettel) folytatott konzultáció, valamint az érintett sportágak országos sportági szakszövetségeivel, a Személy-, Vagyonvédelmi és Magánnyomozói Szakmai Kamara (a továbbiakban: Kamara) képviselőjével, valamint a sportigazgatási szerv vezetőjével, illetve annak képviselőjével folytatott előzetes egyeztetés végrehajtására 9 főből álló Előkészítő Szakértői Csoportot (a továbbiakban: Csoport) működtet. A Csoport tagjai közül az ORFK rendészeti főigazgatója – figyelemmel a

sportszervezetek régiós elhelyezkedésére – egy főt az ORFK, egy főt a Budapesti Rendőr-főkapitányság és hét főt a megyei rendőr-főkapitányságok állományából nevez ki.

A sportrendezvények minősítése

Rendőrség a sportrendezvény rendjének fenntartása érdekében a sportrendezvények létesítményen belüli rendőri biztosításában közreműködik vagy közreműködhet.

Rendőrség a sportrendezvény rendjének fenntartása érdekében a sportrendezvények létesítményen belüli rendőri biztosításában

- a. közfeladatként akkor működik közre, ha a sportrendezvényt az ORFK kiemelt biztonsági kockázatúnak minősítette,
- b. költségtérítés ellenében akkor működhet közre, ha az ORFK normál vagy fokozott biztonsági kockázatúnak minősítette, és a rendőri biztosítás ellenértékében az illetékes rendőri szerv és a sportrendezvény szervezője megállapodott.

Sportrendezvények biztosításának előkészítése, a rendőrség biztosítási terve

A téma tanulási célja, hogy a vizsgázó megismerje a rendezvénybiztosítás előkészítésének fő feladatait, pontosan tisztában legyen a biztosítási terv felépítésével és a mellékletekre vonatkozó követelményekkel.

A rendőri biztosítások előkészítésének általános szabályai, a rendőri biztosítás terve

A kiemelt biztonsági kockázatú, valamint szerződés alapján a fokozott biztonsági kockázatú sportrendezvények biztosítását csapaterő alkalmazásával kell végrehajtani. A megyei (fővárosi) rendőr-főkapitányságok vezetői a KR parancsnokától a rendelkezésre álló, ellenőrzött információk alapján erőket és eszközöket igényelhetnek. A KR-en kívül más rendőri szervtől erők és eszközök a rendőri szervek közötti együttműködési megállapodások alapján igényelhetők.

Az országos rendőrfőkapitány által fokozott biztonsági kockázatúnak minősített sportrendezvény esetén minden szervező részére fel kell ajánlani szerződéskötés lehetőségét. Amennyiben a szervező nem kíván szerződést kötni, úgy azt sajtótájékoztatón vagy közleményben kell közzétenni. Az Stv.-ben meghatározott kötelezettségek betartásának ellenőrzése érdekében a Rendőrség e feladatra előzetesen kijelölt képviselője a sportrendezvényen megfigyelőként jelen lehet. Ez esetben a sportrendezvény körzetében biztosítani kell az erők azonnali összevonásának és átcsoportosításának a lehetőségét a rend esetleges helyreállítása érdekében.

Ha sportrendezvényen történt rendbontás miatt rendőri intézkedés válik szükségessé, úgy a szervező felé minden esetben érvényesíteni kell a Rendőrségnek az intézkedéssel összefüggésben felmerült igazolt többletköltségeit.

A rendőrség biztosítási tervének felépítése:

- a rendezvényről rendelkezésre álló adatok a
- közbiztonsági helyzet értékelése a rendőri
- biztosítás elgondolása
- a biztosítás parancsnoki állománya és a szolgálati csoportok megalakításának rendje a szolgálati csoportok feladatai
- a személyi állomány felkészítésének és eligazításának rendje magatartási
- rendszabályok jogsértő cselekmények elkövetése esetén együttműködés és a
- minden-oldalú biztosítás rendje a készenléti és más főbb időpontok a jelentések
- rendje a vezetés rendje
- Mellékletek: erő-eszköz kimutatás, biztosítási körzetek vázlatrajzai, tömegoszlási terv és vázlat,
- menekítési terv és vázlat
-

Zenés, táncos rendezvények jogi szabályozása, alapvető fogalmak

A téma tanulási célja, hogy a vizsgázó megismerje a zenés, táncos rendezvényekre vonatkozó alapvető jogszabályi rendelkezéseket, valamint az ebbe a csoportba tartozó rendezvények alapfogalmait.

A zenés táncos rendezvények biztosításának jogi alapjai

A jogi szabályozás hatálya kiterjed az alkalmi vagy rendszeres zenés, táncos rendezvényekre, amelyeket:

- a. tömegtartózkodásra szolgáló építményben, építményen, tömegtartózkodásra szolgáló helyiséget tartalmazó építményben, építményen, vagy tömegtartózkodásra szolgáló helyiségben (a továbbiakban együtt: építmény) tartanak;
- b. az a) pontban foglaltak kivételével a szabadban tartanak és a rendezvény időtartama alatt várhatóan lesz olyan időpont, amelyen a résztvevők létszáma az 1000 főt meghaladja (a továbbiakban: szabadtéri rendezvény).

A rendeletet nem kell alkalmazni

- a. a gyülekezési jogról szóló törvény hatálya alá tartozó rendezvényekre;
- b. a választási eljárásról szóló törvény hatálya alá tartozó gyűlésekre;
- c. a vallási közösségek vallásos szertartásaira és rendezvényeire;
- d. a családi eseményekkel kapcsolatos rendezvényekre és
- e. a köznevelési intézményekben, illetve a szakképző intézményekben az intézmény által szervezett rendezvényekre.

Alapfogalmak

Építmény üzemeltetője

Az építmény tulajdonosa, kivéve, ha az építményt jogszabály vagy szerződés alapján más természetes vagy jogi személy, vagy jogi személyiség nélküli gazdálkodó szervezet működteti.

Zenés, táncos rendezvény

Rendszeresen vagy meghatározott alkalomból, illetve időpontban tartott, nyilvános, nem zártkörű, válogatott lemezbemutató vagy élő előadás útján nyújtott zeneszolgáltatást főszolgáltatásként nyújtó rendezvény, amelyen a részvételhez nem kell megváltott ülőhellyel rendelkezni.

Rendszeres rendezvény

Adott helyszínen hetente több alkalommal, heti vagy havi gyakorisággal megtartott rendezvény.

Alkalmi rendezvény

Adott helyszínen egy alkalommal legfeljebb tíz egymást követő napon megtartott rendezvény.

Biztonságsszervező

II. Csapatszolgálati tevékenység / 4. Zenés, táncos rendezvények rendőri biztosítása

A biztonságsszervező, a biztonságsszervező i., vagy a biztonságsszervező ii. Szakképesítéssel rendelkező személy.

Személy- és vagyonőr

Személy- és vagyonőr vagy biztonsági őr és rendezvénybiztosító, vagy személy- és vagyonvédő szakképesítéssel rendelkező személy.

Zenés, táncos rendezvények megtartására vonatkozó eljárás, a szereplők jogai és kötelezettségei

A téma tanulási célja, hogy a vizsgázó megismerje a zenés, táncos rendezvények megtartására vonatkozó engedélyezési eljárás menetét, a biztonsági terv tartalmát. Ismerje meg továbbá a rendezvény szervezőjének kötelezettségeit, hatáskörét és feladatait, valamint az ellenőrzésre jogosultak körét.

Zenés, táncos rendezvény csak rendezvénytartási engedély (a továbbiakban: engedély) birtokában tartható. Az engedély nem mentesíti az engedély jogosultját a tevékenység végzéséhez, illetve a meghatározott termékek forgalmazásához szükséges további, külön jogszabályban meghatározott feltételek teljesítése alól. Az engedély iránti kérelem a kereskedelmi tevékenységek végzésének feltételeiről szóló jogszabály szerinti működési engedély iránti kérelemmel, valamint bejelentéssel együtt is benyújtható.

Ha az engedélyezési eljárás során a jegyző helyszíni szemle megtartását rendeli el, a szemlét a szakhatóságokkal közösen kell lefolytatni. A helyszíni szemlén részt vevő szakhatóságok szakhatósági állásfoglalásukat a szemle megállapításairól felvett jegyzőkönyvbe foglalhatják.

A biztonsági terv

A biztonsági terv tartalmazza:

- a. a zenés, táncos rendezvény helyszínének alaprajzát, befogadóképességét és az oda való belépés és eltávozás rendjét;
- b. a zenés, táncos rendezvény helyszínének baleset, elemi csapás, tömeges rendbontás esetére vonatkozó kiürítési, menekítési tervét;
- c. a biztonsági követelmények érvényesítésében közreműködők tevékenységének leírását;
- d. a biztonsági személyzet létszámát;
- e. az egészségügyi biztosítás feltételeinek meglétére vonatkozó utalást; valamint
- f. szabadtéri rendezvényeknél a viharos időjárás esetére vonatkozó intézkedési tervet.

Az üzemeltető, illetve a szervező kötelezettsége

A rendezvény szervezőjének feladata, hogy folyamatosan nyomon kövesse, hogy nem várható-e a rendezvény biztonságát veszélyeztető időjárás, valamint felel a biztonsági tervben és a vonatkozó tűzvédelmi előírásokban meghatározott rendelkezések megtartásáért, ha az időjárás a rendezvény biztonságát veszélyezteti, szükséges esetben gondoskodik a rendezvény felfüggesztéséről.

A szervezőre, illetve a biztonsági személyzetre vonatkozó szabályok

A zenés, táncos rendezvény biztosítását a zenés, táncos rendezvény és a helyszín jellegzetességeihez, valamint a helyszín befogadóképességéhez igazodó számú biztonsági személyzet végzi.

II. Csapatszolgálati tevékenység / 4. Zenés, táncos rendezvények rendőri biztosítása

Ha a jóváhagyott biztonsági tervben a biztonsági személyzet létszáma a tíz főt eléri, akkor a biztonsági személyzet legalább egy tagja biztonságszervező, legalább három tagja személy- és vagyonőr kell legyen. A rendezvény szervezője, illetve a biztonsági személyzet tagja a képzettségét igazoló okiratot vagy annak másolatát a zenés, táncos rendezvény ideje alatt köteles magánál tartani és hatósági ellenőrzés esetén felmutatni.

A rendezvény szervezőjének hatásköre, feladatai

Amennyiben ezt előre meghirdette, korlátozhatja a fiatalok zenés, táncos rendezvény helyszínére való belépését olyan módon, hogy a zenés, táncos rendezvény helyszínére történő belépést az életkort igazoló okmány előzetes felmutatásához, a beléptetést a fiatalok alkohollal történő kiszolgálásának megelőzése, esetleges alkoholfogyasztásuk ellenőrizhetősége érdekében a fiatalok számára megkülönböztető jelzéssel ellátott belépőjegyhez (kártyához, karszalaghoz) kötheti.

Zenés, táncos rendezvények ellenőrzésére jogosult

- a. a jegyző;
- b. valamennyi, az engedélyezési eljárásban részt vett szakhatóság;
- c. bármely hatóság, amelyet más jogszabály az ellenőrzésre feljogosít.

Az ellenőrzésre jogosult hatóságok (a továbbiakban: hatóság) ellenőrzési tevékenységét a jegyző hangolja össze.

Zenés, táncos rendezvények hatósági ellenőrzése, alkalmazható szankciók

A téma tanulási célja, hogy a vizsgázó megismerje a hatóság ellenőrzési kötelezettségét és ennek eszközeit, valamint a jogszabályi előírások megszegésének jogkövetkezményeit, az alkalmazható szankciókat.

A hatósági ellenőrzés eszközei:

- a. az adatszolgáltatás, az iratbemutatás és az egyéb tájékoztatás kérésével megvalósuló ellenőrzés,
- b. a helyszíni ellenőrzés, valamint
- c. a helyszínre vagy a hatósági nyilvántartáshoz telepített, illetve a folyamatba beépített ellenőrző rendszerből történő táv-adatszolgáltatás útján történő ellenőrzés.

A rendszeres rendezvények helyszínének általános ellenőrzése

A hatóság – az építésügyi és az élelmiszerlánc-biztonsági hatóság kivételével – egy éven belül legalább egyszer köteles a rendszeres rendezvények helyszínét ellenőrizni olyan időben, amikor ott nem tartanak zenés, táncos rendezvényt.

Ha a zenés, táncos rendezvény helyszíne a jogszabályi feltételeknek nem felel meg és a jogsértés másként nem orvosolható, illetve a jogszabályi feltételeknek való megfelelés más módon nem biztosítható, a jegyző az észlelt hiányosságok megszüntetéséig, de legfeljebb kilencven napra zenés, táncos rendezvény tartását megtiltja.

A jegyző az engedélyt visszavonja, illetve a rendezvény tartását megtiltja, ha

- a. az engedély kiadásának feltételei már nem állnak fenn,
- b. a rendezvény szervezője a határozatban meghatározott időtartam alatt nem tesz eleget a határozatban foglaltaknak.

A rendezvények időpontjában történő ellenőrzés, és azok jogkövetkezményei

Az alkalmi rendezvényt a hatóság szükség szerint ellenőrzi. A rendszeres rendezvény helyszínén a zenés, táncos rendezvények időpontjában egy éven belül – az építésügyi és az élelmiszerlánc-biztonsági hatóság, valamint a munkaügyi és munkavédelmi hatóság kivételével – minden hatóság köteles legalább két ellenőrzést végezni. A hatósági ellenőrzés koordinálását a jegyző végzi. Az ellenőrzés végrehajtása során a hatóság törekszik arra, hogy a zenés, táncos rendezvény résztvevőit a lehető legkisebb mértékben zavarja. A hatóság az ellenőrzés során tapasztalt hiányosságokra, jogsértésekre tekintettel – a külön jogszabályban meghatározott jogkövetkezményeken túl – az alábbi intézkedéseket alkalmazhatja:

- a. figyelmeztetés, ha a zenés, táncos rendezvény helyszínén a hatóság első ízben állapított meg jogsértést,
- b. a tapasztalt jogsértésről ideiglenes intézkedés nélkül értesíti a jegyzőt és eljárást kezdeményez;
- c. a zenés, táncos rendezvény folytatását a helyszínen felfüggeszti.

Az ellenőrzést végző hatóság a tett intézkedésekről – a c) pont kivételével – a következő munkanapon tájékoztatja a jegyzőt.

Amennyiben az ellenőrzést végző hatóság az alábbi jogsértéseket tapasztalja, köteles a külön jogszabályban meghatározott ideiglenes intézkedés keretében a zenés, táncos rendezvény folytatását a helyszínen felfüggeszteni:

- a rendezvényhelyszín engedély iránti kérelemben meghatározott befogadóképességének nyilvánvalóan jelentős túllépése;
- a biztonsági tervben meghatározott számú biztonsági személyzet hiánya; az engedély hiánya;
- a zenés, táncos rendezvény folytatása az élet vagy testi épség veszélyeztetésével jár;
- a zenés, táncos rendezvény folytatása a közbiztonságot vagy a közrendet közvetlenül és súlyosan veszélyezteti.
-

III. A határbiztonsági, határrendészeti rendszer / 1. A határbiztonsági, határrendészeti rendszer

A határrendészeti szolgálati ág tagozódása

A téma tanulási célja, hogy a vizsgázó megismerje a határrendészeti szolgálati ág felépítését, tagozódását és szerepét a rendőrség szolgálati ágainak rendszerén belül, továbbá azokat az alapfeladatokat, amelyek köré csoportosítva azonosítható a határrendészeti tevékenység, és amelyek ellátása elsődlegesen a határrendészeti feladatok körébe tartozik.

Magyarország 2004. május 1-jén csatlakozott az Európai Unióhoz, majd 2007.

december 21-én a szárazföldi határok tekintetében teljes jogú tagja lett a schengeni övezetnek. Osztrák, szlovák és szlovén viszonylatban megszűnt a határellenőrzés (határforgalom-ellenőrzés és a határőrizeti tevékenység). A személyeknek a belső határokon keresztül történő szabad mozgását lehetővé tevő térség létrehozása az Európai Unió egyik fő vívmánya.

Történelmi jelentősége, hogy a magyar állampolgárok – a többi részes ország állampolgáraihoz hasonlóan – a tagállamok belső határait fő szabályként korlátozás nélkül átléphetik, így bárhol és bármikor határellenőrzés nélkül nyílt lehetőség a külföldre történő utazásra.

A határrendészet 2008. január 1-je (az önálló határőrség megszűnése) óta a rendőrség önálló szolgálati ága. A többi szolgálati ághoz hasonlóan központi, területi és helyi szintre tagozódik.

Magyarországon a határrendészetnek hármass feladatrendszere alakult ki, mely a határrendészeti feladatok alapstruktúrájának tekinthető.

A három összetevő:

a. **Határellenőrzés**, amely két területet foglal magába:

1. a határőrizet a határátkelőhelyek közötti szakaszokon ("zöldhatár őrizete" a klasszikus határőrizeti járőrszolgálati végrehajtásával, amely alatt a vízi határszakaszok őrizetét, felügyeletét is értjük, továbbá nyitvatartási időn túl a korlátozott nyitvatartással működő határátkelőhelyeken végrehajtott őrzési feladatot),
2. a határforgalom-ellenőrzését a határátkelőhelyeken (többek között a klasszikus útlevél-ellenőrzési feladatok és a jogszerű átutazás szabályainak ellenőrzése).

b. **Kiegyenlítő (kompenzációs) intézkedések** az ország mélységében, amely a mélységi ellenőrzési tevékenységre fókuszál,

c. **Rendészeti tevékenység** ellátása a jogsértő külföldiekkel szemben (határterületen és mélységben egyaránt).

Kiemelt határrendészeti feladatrendszer továbbá a határképviselő ellátása, amely azonban speciális szabályrendszere miatt közvetlenül és kizárólag az államhatárhoz, annak jogi természetéhez kapcsolódik, így az e feladatot ellátó szervek, személyek is speciális, külön erre a feladatra kinevezett, létrehozott alanyok. Ilyen feladat az államhatárok láthatóságához, valamint az államhatár rendjéhez, illetve a határrendsértésekhez, határrendi esetekhez kapcsolódó tevékenység ellátása. Ezen feladatok egy része jelentős mértékben kapcsolódik a három fő összetevő között már említett határőrizethez is, amely

elsődlegesen ellenőrző-felderítő szerepet kap a határképviselőhez kapcsolódó szabályok betartása és betartatása során.

III. A határbiztonsági, határrendészeti rendszer / 1. A határbiztonsági, határrendészeti rendszer

A határrendészeti szervezeti rendszer irányítása, elemei

A téma tanulási célja, hogy a vizsgázó megismerje a határrendészeti szolgálati ág által működtetett határrendészeti rendszer irányítását és elemeit, főbb felelősségi köreit központi szinten, a külső és belső határok mentén területi és helyi szinten, valamint az ország mélységében az államhatárral nem rendelkező területi szervek tekintetében.

A határrendészeti rendszer **központi szerve** az Országos Rendőr-főkapitányság (ORFK) Rendészeti Főigazgatóságán belül található Határrendészeti Főosztály. A Főosztály alapvető feladatai közé tartozik a területi rendőri szervek határforgalom-ellenőrzéssel, határőrizettel, az államhatár rendjével kapcsolatos tevékenységének szakirányítása, szakmai felügyelete, a határforgalom-ellenőrzés és határőrizet országos rendszerének működtetése, a mélységi ellenőrzési rendszer szakirányítása.

Tevékenysége során szakirányítja és koordinálja továbbá az országos mélységi ellenőrző rendszer működését, az idegenrendészeti és az általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szerv hatáskörébe utalt menekültügyi feladatokat, a személyek államhatáron történő átadás-átvételét, a hatósági átszállítást. Együttműködik és kapcsolatot tart a minisztériumokkal, bíróságokkal, a polgári nemzetbiztonsági szolgálatokkal, a külképviseletekkel, a rendvédelmi- és más közigazgatási szervekkel, civil szervezetekkel, nemzetközi szervezetekkel és a külföldi rendvédelmi szervekkel.

Szakirányítja a nemzetközi kötelezettségvállalás alapján kihelyezett összekötő tisztek, okmányszakértők működését. Szakmai felügyeletet gyakorol továbbá a dokumentációkészítés és az elektronikus nyilvántartórendszerek (FADO, NEKOR) működése felett.

A Határrendészeti Főosztály az alábbi osztály jogállású szervezeti elemeket foglalja magában:

1. Határőrizeti és Mélységi Ellenőrzési Osztály,
2. Határképviseleti Osztály,
3. Határforgalmi és Dokumentációs Osztály,
4. Idegenrendészeti Osztály,
5. Koordinációs Osztály.

Területi szinten a határrendészeti szervezeti elemek a megyei rendőr-főkapitányságok szervezetébe tartoznak és eltérő szervezeti felépítésűek, attól függően, hogy külső-, illetve belső határral rendelkeznek, avagy határszakasszal egyáltalán nem rendelkeznek.

A **külső határral rendelkező** megyei rendőr-főkapitányságok feladatrendszere az ORFK általános feladatrendszeréhez igazodik, illetékességük az érintett területi szervekre (annak határszakaszára) terjed ki. A megyei rendőr-főkapitányság közvetlenül irányítja és ellenőrzi az alárendeltségébe tartozó **határrendészeti kirendeltségeket, rendőrkapitányságokat**, kapcsolatot tart fenn a szomszédos államok határrendészeti szerveivel.

A külső határszakasszal rendelkező megyei rendőr-főkapitányságok Határrendészeti Szolgálatot működtetnek. A szolgálatokon belül Határrendészeti Osztály, Idegenrendészeti Osztály és egyes megyékben Őrzött Szálláshely működik.

A **belső határok** mentén, illetve a **határszakasszal nem rendelkező** megyei rendőrfőkapitányságok és a Budapesti Rendőr-főkapitányság szervezetében alapvetően nem található kikülönített határrendészeti szervezeti elem, ugyanakkor a mélységi ellenőrzési feladatokat e területeken is végre kell hajtani, amelyet a közrendvédelmi vagy a mélységi támogató feladatokat ellátó szervezeti elemek végzik.

A nemzetközi információcsere érdekében minden viszonylatban működik Közös Kapcsolattartási Szolgálati Hely (KKSZH) vagy Rendészeti Együtműködési Pont (REP).

Területi szinten meg kell említeni az országos hatáskörrel rendelkező területi szerveket, így a Készenléti Rendőrség Határrendészeti Igazgatóságait vagy bűnüldözési szakterületen az NNI Illegális Migráció Elleni Osztályát, továbbá a Repülőtéri Rendőr Igazgatóságot, amely többek között a nemzetközi légi határforgalom ellenőrzést is végzi a Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtéren.

III. A határbiztonsági, határrendészeti rendszer / 1. A határbiztonsági, határrendészeti rendszer

A rendőrség határrendészeti feladatai

A téma tanulási célja, hogy a vizsgázó megismerje a rendőrség, azon belül az általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott rendőri szerv határrendészeti feladatait.

A rendőrség Alaptörvényben rögzített feladatai közé tartozik az államhatár rendjének védelme és e mellett a Rendőrségről szóló törvényben is kiemelt feladata a határforgalom-ellenőrzése, továbbá:

- a. őrzi az államhatárt, megelőzi, felderíti, megszakítja az államhatár jogellenes átlépését, részt vesz a jogellenes bevándorlás megakadályozásában,
- b. biztosítja a határátkelőhelyek rendjét, valamint végzi a közúti határátkelőhelyek üzemeltetését, és a fenntartásukra és fejlesztésükre vonatkozó feladatok végrehajtását,
- c. irányítja a határesemények kivizsgálásával megbízott magyar szervek tevékenységét, felügyeli az államhatár felmérésével, megjelölésével, a határjelek felújításával kapcsolatos munkák végzését,
- d. megteszi az államhatár rendjét közvetlenül veszélyeztető konfliktushelyzet és a tömeges méretű migráció kezeléséhez szükséges intézkedéseket, továbbá elhárítja az államhatár rendje ellen irányuló erőszakos cselekményeket,
- e. ellátja a hatáskörébe utalt idegenrendészeti és menekültügyi feladatokat.

Az általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szerv a határrendészeti feladatok végrehajtása során biztosítja:

- a. A **határőrizetet**, amelynek keretében a határterületen az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető cselekményeket megelőzi, felderíti, valamint megszakítja. A határőrizetet a határterületen folytatott folyamatos szolgálati tevékenységgel kell megvalósítani.
- b. A **határforgalom ellenőrzését**, amelynek során a határátlépésnek az Európai Unió kötelező jogi aktusaiban és jogszabályokban meghatározott feltételeit ellenőrzi és jogosult az államhatár átlépésére jelentkező személyek személyazonosságát megállapítani, úti okmányát ellenőrizni, a személy tárgyait és járművét átvizsgálni, az úti okmányokba bejegyzést tenni.
- c. Végzi az **illegális migráció kezelésével összefüggő rendészeti feladatokat**, így nemzetközi szerződés alapján végrehajtja a személyek államhatáron történő átadását, átvételét, valamint más államok között átadásra kerülő személyeknek az átadás helyére kíséreléssel történő átszállítását, valamint részt vesz az Európai Unió tagállamai által közösen, kíséreléssel végrehajtott hazatérésekben és idegenrendészeti hatáskörben elrendelt személyi szabadságot korlátozó kényszerintézkedéseket alkalmaz.
- d. Ellátja a **határrend fenntartásával** kapcsolatos feladatokat, és ennek során többek között felügyeli az államhatár felmérésével, megjelölésével, a határjelek ellenőrzésével, karbantartásával, felújításával kapcsolatos munkák elvégzését, ellátja a határterületen végzendő munkák hatósági engedélyezését, kivizsgálja a határrend-sértéseket, valamint a határrendi esetnek minősülő eseményeket.

Az általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szerv a feladatok végrehajtása érdekében járőr- és útlevélkezelői szolgálati formát alkalmaz.

A rendőr Magyarország területének a Schengeni határ-ellenőrzési kódex 2. cikk 2. pontjának megfelelő külső határ szerinti határvonaltól, illetve a határjeltől számított 8 km-es sávon belül feltartóztathatja a Magyarország területén jogellenesen tartózkodó külföldit, és az ideiglenes biztonsági határzár (IBH) legközelebbi kapuján átkísérheti, kivéve, ha bűncselekmény gyanúja merül fel. Tömeges bevándorlás okozta válsághelyzet idején a rendőr Magyarország területén feltartóztathatja a Magyarország területén jogellenesen tartózkodó külföldit, és az IBH legközelebbi kapuján átkísérheti, kivéve, ha bűncselekmény gyanúja merül fel.

III. A határbiztonsági, határrendészeti rendszer / 1. A határbiztonsági, határrendészeti rendszer

A beutazás és rövid távú tartózkodás szabályai

A téma tanulási célja, hogy a vizsgázó megismerje a Magyarországra és azon keresztül az Európai Unió és a schengeni tagállamok területére való beutazás feltételeit, illetve a szabad mozgás térségében való rövid távú, azaz a 180 napon belül legfeljebb 90 napos tartózkodás szabályait. E feltételek és szabályok elsajátításával van lehetőség fellépni a jogellenesen beutazni szándékozó vagy jogszerűtlenül az ország területén tartózkodó külföldiekkel szemben.

A tagállamok – így Magyarország is – területén történő bármely 180 napos időszakban 90 napot meg nem haladó tervezett tartózkodás esetén, fő szabályként a **harmadik országok állampolgáira** a következő beutazási feltételek vonatkoznak:

1. olyan érvényes határátlépésre feljogosító úti okmánnyal rendelkeznek, amely érvényessége legalább három hónappal meghaladja a tagállamok területéről történő tervezett távozás időpontját, illetve a megelőző tíz éven belül bocsátották ki,
2. érvényes vízummal rendelkeznek, amennyiben az szükséges (kivéve, ha érvényes tartózkodási engedéllyel vagy érvényes hosszú távú tartózkodásra jogosító vízummal rendelkeznek),
3. igazolják a tervezett tartózkodás célját és körülményeit, és megfelelő anyagi fedezettel rendelkeznek mind a tervezett tartózkodás időtartamára, mind pedig a származási országba való visszatéréshez vagy egy olyan harmadik országba történő átutazáshoz, ahová őket biztosan beengedik, illetve képesek ezt a fedezetet jogszerűen biztosítani,
4. nem állnak beutazási tilalmat elrendelő figyelmeztető jelzés hatálya alatt a Schengeni Információs Rendszerben,
5. nem jelentenek veszélyt a tagállamok közrendjére, belső biztonságára, közegészségügyére vagy nemzetközi kapcsolataira, különösen nem állnak a tagállamok nemzeti adatbázisaiban szereplő ugyanezen okok miatt beutazási tilalmat elrendelő figyelmeztető jelzés hatálya alatt.

A szabad mozgás uniós jogával rendelkező személyek érvényes úti okmánnyal vagy személyazonosító igazolvánnyal, továbbá nemzetközi szerződés által meghatározott körben lejárt érvényességű úti okmánnyal, lejárt érvényességű személyazonosító igazolvánnyal vagy beutazás céljából elismert egyéb okmánnyal jogosultak beutazni Magyarország területére. Ellenőrzésük során a határátlépésre jogosító okmányokat gyors és egyszerű ellenőrzésének kell alávetni, és a megfelelő adatbázisban található, kizárólag a lopott, a jogellenesen használt, az elveszett vagy az érvénytelenített okmányokkal kapcsolatos információ felhasználásával azt kell megállapítani, hogy azok érvényesek-e, illetve találhatóak-e rajtuk hamisításra utaló jelek.

A szabad mozgás uniós jogával rendelkező személyek ellenőrzése során azonban szűrőpróbaszerűen lekérdezhetők adatok nemzeti és európai adatbázisokból annak érdekében, hogy egy adott személy nem jelent-e valós, közvetlen és kellően komoly veszélyt a tagállamok belső biztonságára, közrendjére vagy nemzetközi kapcsolataira, illetve veszélyt a közegészségügyre. Fontos, hogy az ilyen lekérdezés eredménye nem veszélyeztetheti a szabad mozgás uniós jogával rendelkező személyeknek az érintett tagállam területére történő beutazási jogát.

A személyek beutazáshoz és tartózkodáshoz való joga az arányosság elvének betartásával és az érintettnek kizárólag olyan személyes magatartása alapján korlátozható, amely valódi, közvetlen és súlyos veszélyt

jelent a közrendre, a közbiztonságra, a nemzetbiztonságra vagy a közegészségügyre. Meg kell tagadni annak a harmadik országbeli állampolgárnak a beléptetését, aki nem teljesíti a belépés feltételeit. Ez nem érinti a menedékjogra és a nemzetközi védelemre, illetve a hosszú távú tartózkodásra jogosító vízumok kiadására vonatkozó szabályokat. A beléptetés megtagadását indokolni kell, az erre vonatkozó döntés azonnal végrehajtandó. Biztosítani kell, hogy az a harmadik országbeli állampolgár, akinek a beléptetését megtagadták, nem lép be Magyarország (és ezen keresztül a többi tagállam) területére.

III. A határbiztonsági, határrendészeti rendszer / 1. A határbiztonsági, határrendészeti rendszer

A beutazás és hosszú távú tartózkodás szabályai

A téma tanulási célja, hogy a vizsgázó megismerje a Magyarországra és azon keresztül az Európai Unió és a schengeni tagállamok területére való beutazás feltételeit, illetve a szabad mozgás térségében való hosszú távú, azaz a 180 napon belül 90 napot meghaladó tartózkodás szabályait. E feltételek és szabályok elsajátításával van lehetőség fellépni a jogellenesen beutazni szándékozó vagy jogszerűtlenül az ország területén tartózkodó külföldiekkel szemben.

A száznolcvan napon belül kilencven napot meghaladó tartózkodásra az az EGTállampolgár jogosult

- a. akinek tartózkodási célja keresőtevékenység folytatása,
- b. aki a tartózkodás teljes időtartamára elegendő forrással rendelkezik önmaga és családtagjai számára ahhoz, hogy tartózkodásuk ne jelentsen indokolatlan terhet Magyarország szociális ellátórendszerére, és külön jogszabályban meghatározottak szerint biztosítási jogviszony keretében jogosult az egészségbiztosítási szolgáltatások igénybevételére, vagy azok fedezetéről a jogszabályok rendelkezései szerint maga gondoskodik, vagy
- c. aki tanulmányok folytatása céljából felvételt nyert köznevelési intézménybe, szakképző intézménybe vagy felsőoktatási intézménybe, és tartózkodása teljes időtartama során elegendő forrással rendelkezik önmaga és családtagjai számára ahhoz, hogy tartózkodásuk ne jelentsen indokolatlan terhet Magyarország szociális ellátórendszerére, valamint külön jogszabályban meghatározottak szerint biztosítási jogviszony keretében jogosult az egészségbiztosítási szolgáltatások igénybevételére, vagy azok fedezetéről a jogszabályok rendelkezései szerint maga gondoskodik.

Állandó tartózkodásra jogosult alapesetben az a szabad mozgás uniós jogát élvező polgár, aki öt éven át megszakítás nélkül, jogszerűen Magyarország területén tartózkodott, illetve az állandó tartózkodásra jogosult szülőnek Magyarország területén született gyermeke.

Száznolcvan napon belül kilencven napot meghaladó tartózkodás céljából az a harmadik országbeli állampolgár utazhat be, illetve száznolcvan napon belül kilencven napot meghaladó időtartamig az a harmadik országbeli állampolgár tartózkodhat Magyarország területén, aki

- a. rendelkezik érvényes úti okmánnyal;
- b. rendelkezik

ba) száznolcvan napon belül kilencven napot meghaladó tartózkodásra jogosító vízummal,

bb) tartózkodási engedéllyel, bc) bevándorlási

engedéllyel, bd) letelepedési engedéllyel, be)

ideiglenes letelepedési engedéllyel, bf) nemzeti

letelepedési engedéllyel vagy bg) EK letelepedési

engedéllyel;

- c. rendelkezik a vissza- vagy továbbutazáshoz szükséges engedéllyel;
- d. igazolja beutazása és tartózkodása célját;
- e. Magyarország területén rendelkezik szálláshellyel vagy lakóhellyel;
- f. tartózkodása teljes időtartamára rendelkezik a lakhatását és megélhetését, valamint a kiutazás költségeit is biztosító anyagi fedezettel;
- g. az egészségügyi ellátások teljes körére biztosítottnak minősül, vagy egészségügyi ellátásának költségeit biztosítani tudja;
- h. nem áll kiutasítás vagy beutazási és tartózkodási tilalom hatálya alatt, illetve beutazása vagy tartózkodása nem veszélyezteti Magyarország közrendjét, közbiztonságát, nemzetbiztonságát vagy közegészségügyi érdekét;
- i. nem áll beutazási és tartózkodási tilalmat elrendelő SIS figyelmeztető jelzés hatálya alatt.

Az a harmadik országbeli állampolgár, aki rendelkezik valamely (a b) pontban felsorolt) engedéllyel, a beutazáskor mentesül a c)-g) pontokban foglalt feltételek igazolása alól.

Az érvényes tartózkodási vízummal vagy nemzeti vízummal rendelkező harmadik országbeli állampolgár a vízumban foglalt tartózkodási idő lejártát követően Magyarország területén történő tartózkodásra fő szabályként tartózkodási engedéllyel jogosult. A tartózkodási engedély százyolcvan napon belül kilencven napot meghaladó, de legfeljebb kettő év határozott időtartamú tartózkodásra jogosít Magyarország területén.

IV. A személyi szabadság korlátozásának szabályai / 1. A személyi szabadság korlátozásának szabályai

A személyi szabadságjogokról általában, kapcsolódó jogszabályok

A téma tanulási célja, hogy a vizsgázó megismerje Magyarország Alaptörvénye Szabadság és felelősség fejezetének IV. cikke – kiemelten a 3. és 4. bekezdések – által deklarált alapjogi rendelkezések lényegét, valamint az öt legfontosabb kapcsolódó jogszabályt, amelyek biztosítják a rendőrség számára a személyi szabadságot korlátozó kényszerintézkedések alkalmazását.

Alapjogi rendelkezések

A személyi szabadságjogok **az emberi jogok közé sorolhatóak**. A **természetjogi felfogás** értelmében **az ember vele született joga** a személyi szabadsághoz való jog.

Magyarország Alaptörvénye (2011. április 25) SZABADSÁG ÉS FELELŐSSÉG fejezete IV. cikk:

„(1) Mindenkinek joga van a szabadsághoz és a személyi biztonsághoz.

(2) Senkit nem lehet szabadságától másként, mint törvényben meghatározott okból és törvényben meghatározott eljárás alapján megfosztani. Tényleges életfogytig tartó szabadságvesztés csak szándékos, erőszakos bűncselekmény elkövetése miatt szabható ki.

(3) A bűncselekmény elkövetésével gyanúsított és őrizetbe vett személyt a lehető legrövidebb időn belül szabadon kell bocsátani, vagy bíróság elé kell állítani. A bíróság köteles az elé állított személyt meghallgatni és írásbeli indoklással ellátott határozatban szabadlábra helyezéséről vagy letartóztatásáról haladéktalanul dönteni.

(4) Akinek szabadságát alaptalanul vagy törvénytől kényszerintézkedésekkel korlátozták, kárának megtérítésére jogosult.”

Kapcsolódó jogszabályok

1. a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény
2. a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény
3. a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény
4. a büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény
5. a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény

Az intézkedések és kényszerítő eszközök alkalmazásának közös elvei és szabályai

A téma tanulási célja, hogy a vizsgázó az intézkedések és a kényszerítő eszközök alkalmazására vonatkozó általános elvek és szabályok keretei között megismerje a személyi szabadság korlátozásának általános elvét. Az ide vonatkozó közös szabályokat az Rtv. 18. §-a foglalja össze, különösen az értesítési kötelezettségre, a fogvatartott elhelyezésére és a rendőrségi fogdába történő befogadására vonatkozó rendelkezések. A vizsgázónak ismernie kell a rendőrség – arab számokkal megjelenített – pontokba foglalt kötelezettségeit, különösen a 7. pontban megjelölt kivételes szabály ismerete emelendő ki.

1. **A rendőrség feladatának ellátása során a testi épséghez, a személyi szabadsághoz, a magánlakás, a magántitok és a levéltitok sérthetlenségéhez, a személyes adatokhoz, valamint a tulajdonhoz fűződő jogokat a törvényben foglaltak szerint korlátozhatja.**
2. **A fogvatartott részére biztosítani kell** azt a lehetőséget, hogy **egy hozzátartozója vagy más személy értesítését** kérje, ennek érdekében a fogvatartottat **nyilatkoztatni kell.**
3. A fogvatartott által értesítendőnek megjelölt személy **értesítésének kötelezettsége a rendőrséget terheli**, az értesítést a rendőrség indokolatlan késedelem nélkül teljesíti.
4. Ha az értesítés ténye az eljárás során keletkezett adatok alapján veszélyezteti az intézkedés célját, akkor az értesítést el kell halasztani és akkor kell megtenni, amikor a veszélyeztetés már nem áll fenn.
5. Ha az értesítés ténye nem, de a fogvatartott által megjelölt személy értesítése veszélyezteti az intézkedés célját, akkor őt fel kell hívni arra, hogy más személyt jelöljön meg. Ha a fogvatartott olyan más személyt jelöl meg, akivel kapcsolatban az értesítésnek nincs akadálya, a rendőrség az utóbb megjelölt személyt értesíti.
6. Ha a fogvatartott kiskorú vagy gondnokság alá helyezett, haladéktalanul értesíteni kell törvényes képviselőjét.
7. **Ha a fogvatartott esetében a büntetőeljárás vagy a szabálysértési eljárás szabályai alkalmazásának van helye, az ezen eljárásokra vonatkozó különös rendelkezések szerint kell eljárni.**
8. **A rendőrség gondoskodik a fogvatartott elhelyezéséről**, a fogvatartás miatt bekövetkező egészségkárosodás megelőzéséhez szükséges ellátásról. A sérült, beteg vagy más okból sürgős orvosi ellátásra szoruló fogvatartottat orvosi ellátásban kell részesíteni.
9. A fogvatartott jogait csak annyiban lehet korlátozni, amennyiben az a szökés vagy elrejtőzés, a bizonyítási eszközök megváltoztatásának vagy megsemmisítésének megakadályozását, újabb bűncselekmény elkövetésének megelőzését, illetőleg az őrzés biztonságát, a fogda rendjének megtartását szolgálja.
10. **A rendőrségi fogdába történő befogadáskor**, amennyiben a rendelkezésre álló adatokra, illetve a befogadás körülményeire vagy a fogvatartott viselkedésére tekintettel alapos okkal feltételezhető, hogy a fogvatartott saját vagy más életének testi épségének veszélyeztetésére alkalmas tárgyat tart magánál, az élet, testi épség védelme, továbbá a bűncselekmény megelőzése érdekében a fogvatartott testét, erre vonatkozó előzetes figyelmeztetést követően – a testüregre is kiterjedően – **át kell vizsgálni.**
11. A fogvatartott testének átvizsgálása nem történhet szeméremsértő módon, és az átvizsgálás alatt más fogvatartott, illetve fogvatartottal ellentétes nemű személy nem lehet jelen.

IV. A személyi szabadság korlátozásának szabályai / 1. A személyi szabadság korlátozásának szabályai

12. A testüreges átvizsgálását csak orvos végezheti, amelynek során a vizsgálatot végző orvoson kívül a vizsgálat elvégzésében közreműködő egészségügyi dolgozó, valamint a vizsgált személlyel azonos nemű rendőr lehet jelen.

Elfogás, előállítás

A téma tanulási célja, hogy a vizsgázó megismerje és fel tudja sorolni a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 33. §-ában szabályozott elfogás és előállítás eseteit. Elvárás a pontos, tételes felsorolás, mert a rendőrség által leggyakrabban alkalmazott személyi szabadságot korlátozó kényszerintézkedésekről van szó. A vizsgázónak pontosan ismernie kell az előállítás – órában meghatározott – időtartamát, valamint az ahhoz kapcsolódó tájékoztatási kötelezettség szabályait.

Elfogás

A rendőr a további intézkedés megtétele céljából elfogja és az illetékes hatóság elé állítja azt,

- a. akit szándékos bűncselekmény elkövetésén tetten értek;
- b. aki ellen elfogatóparancsot, nemzetközi elfogatóparancsot, illetve európai elfogatóparancsot adtak ki;
- c. akinek őrizetét, letartóztatását, előzetes kényszergyógykezelését, illetve elmeállapotának megfigyelését rendelték el;
- d. aki az őrizet, a letartóztatás, az ideiglenes kiadatási letartóztatás, a kiadatási letartóztatás, az ideiglenes átadási letartóztatás, az átadási letartóztatás, az ideiglenes végrehajtási letartóztatás, a szabadságvesztés vagy az elzárás végrehajtása során megszökött, vagy a fogvatartás helyéről engedéllyel eltávozva oda nem tért vissza, az olyan bűnügyi felügyelet szabályait, amelynek során a bíróság a terhelt számára előírta, hogy meghatározott területet, lakást, egyéb helyiséget, intézményt vagy ahhoz tartozó bekerített helyet engedély nélkül nem hagyhat el, valamint a távollét szabályait megszegte, illetve, aki az előzetes kényszergyógykezelés, az elmeállapotának megfigyelése, a kényszergyógykezelés vagy javító intézeti nevelés alól magát kivonta;
- e. akinek előállítását külön törvényben meghatározott feltételek alapján elrendelik;
- f. aki az ország területén jogellenesen tartózkodik;
- g. akinek büntetés-végrehajtási őrizete szükséges.

Előállítás

A rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt,

- a. aki a rendőr felszólítására nem tudja magát hitelt érdemlően igazolni, vagy az igazolást megtagadja;
- b. aki bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható;
- c. akitől bűncselekmény gyanúja vagy szabálysértés, valamint közúti közlekedéssel kapcsolatban kiszabható, közigazgatási bírsággal sújtandó szabályszegés bizonyítása érdekében vizeletvétele vagy véralkohol-vizsgálat céljából vérvétel, valamint műtétnek nem minősülő módon egyéb mintavétel szükséges;
- d. aki a szülői felügyelet vagy a gyámság, valamint a nevelőszülőnél vagy gyermekotthonban történő elhelyezésének hatálya alól engedély nélkül kivonja magát, és azt a gyermeket, akinek a felkutatását és előállítását gyermek átadására irányuló bírósági végrehajtás során rendelték el;

IV. A személyi szabadság korlátozásának szabályai / 1. A személyi szabadság korlátozásának szabályai

- e. aki a pártfogó felügyelet – külön törvényben meghatározott és a rendőrség hatáskörébe tartozó – szabályait szegi meg;
- f. aki a szabálysértést az abbahagyására irányuló felszólítás után is folytatja, illetőleg akivel szemben az eljárás azonnal lefolytatható, továbbá akitől tárgyi bizonyítási eszközt kell megszerezni, vagy elkobzás alá eső dolgot kell visszatartani;
- g. akivel szemben ideiglenes megelőző távollátás elrendelésének van helye,
- h. akit a Schengeni Információs Rendszerben elhelyezett figyelmeztető jelzés alapján védelem alá kell helyezni.

A személyi szabadság korlátozásának időtartam, tájékoztatási kötelezettség

A rendőrség az előállítással **a személyi szabadságot csak a szükséges ideig, de legfeljebb 8 órán át korlátozhatja**. Ha az előállítás célja még nem valósult meg, indokolt esetben ezt az időtartamot a rendőri szerv vezetője **egy alkalommal, 4 órával meghosszabbíthatja**. Az előállítás időtartamát a rendőri intézkedés kezdetétől kell számítani.

Az előállítottat **szóban vagy írásban az előállítás okáról tájékoztatni kell**, és az előállítás időtartamáról részére **igazolást kell kiállítani**.

Nemzetközi szerződés rendelkezése alapján elfogott, illetőleg előállított külföldi személy személyi szabadsága legfeljebb az abban meghatározott időtartamig korlátozható.

Elővezetés

A téma tanulási célja, hogy a vizsgázó megismerje az elővezetés – mint az egyik leggyakrabban alkalmazott személyi szabadságot korlátozó kényszerintézkedés – elrendelésének az Rtv.-ben meghatározott formai követelményeit és a végrehajtás módjával kapcsolatos speciális törvényi rendelkezéseket, különös tekintettel a cselekvőképességükben érintett személyekre vonatkozóan. A vizsgázónak rendelkeznie kell ismeretekkel az elővezetés végrehajtásának részletes szabályairól, azok lényegéről.

Elővezetés

1. A rendőr az elővezetést az elrendelő határozatban vagy végzésben megjelölt személyt az abban megjelölt helyre kíséri vagy oda útba indítja.
2. Ha az elővezetés másként nem teljesíthető, az elővezetett személyt a rendőrségen a szükséges ideig – legfeljebb 12 óra időtartamra – vissza lehet tartani. A visszatartás időtartamának számítására az előállításra vonatkozó szabályokat kell alkalmazni.
3. Az elővezetés elrendelésének törvényességéért az elrendelő felelős.
4. Ha az elővezetendő személy cselekvőképességét érintő gondnokság alatt áll, az elővezetés foganatosításának tervezett időpontjáról előzetesen a gondnokot értesíteni kell, ha az a rendőri intézkedés foganatosítását nem akadályozza. A gondnok – értesítés ellenére történő – távolmaradása esetén a rendőri intézkedés foganatosítására a gondnok távollétében kerül sor. A rendőrség a távolmaradás tényéről a szükséges intézkedések megtétele érdekében az illetékes gyámhatóságot értesíti.

Az elővezetés részletes szabályai

1. Az elővezetést a jogszabályban felhatalmazott hatóságok határozata vagy végzése alapján lehet fogatosítani. Amennyiben az elrendelésre jogosult hatóság az intézkedés alá vont személy útba indulásának ellenőrzését rendelte el, a rendőr az elővezetés végrehajtása érdekében csak azt ellenőrzi.
2. Az elővezetésről szóló határozatot vagy végzést a rendőr előzetes igazoltatás után ismerteti az elővezetendő személlyel, majd kézbesíti.
3. Az elővezetendő személynek lehetőséget kell adni arra, hogy az évszaknak megfelelően felöltözzön, pénzt, élelmét, fontos személyi használati tárgyait – kivéve a saját és mások testi épségét, egészségét veszélyeztető eszközöket – magához vegye, és hozzá tartozóitól elbúcsúzzon.
4. El kell állni az elővezetéstől, ha azt
 - meg nem fizetett pénzbüntetés; pénzbírság
 - vagy helyszíni bírság helyébe lépő szabadságvesztés büntetés; szabálysértési elzárás
 - végrehajtása;
 -

céljából rendelték el és az elővezetendő személy hitelt érdemlően igazolja a pénzbüntetés, pénzbírság, helyszíni bírság megfizetését. El kell állni akkor is az elővezetéstől, ha az elővezetendő személy az elővezetés közben a kiszabott bírságot befizeti, ebben az esetben az elővezetéssel kapcsolatos költségek megtérítését kezdeményezni kell.

5. Ha a rendőrnek tudomására jut, hogy az elővezetendő személy a Magyar Honvédség tényleges katonai, vagy rendvédelmi szerv hivatásos állományú tagja, az elővezetést nem hajthatja végre. Erről jelentés ír és az elővezetendő személy szolgálati elöljáróját az elővezetés fogatosítása érdekében megkeresi.
6. Ha az elővezetés bármely okból nem hajtható végre, ezt a körülményt a rendőr haladéktalanul jelenti szolgálati elöljárójának, aki erről, valamint a végrehajtást akadályozó körülményről tájékoztatja az elrendelőt.

IV. A személyi szabadság korlátozásának szabályai / 1. A személyi szabadság korlátozásának szabályai

A személyi szabadságot korlátozó további rendőri intézkedések

A téma tanulási célja, hogy a vizsgázó megismerje – az előállítás, elfogás és elővezetés személyi szabadságot korlátozó kényszerintézkedéseken túl – az Rtv. által szabályozott, arab számokkal jelölt további személyi szabadságot korlátozó kényszerintézkedések megnevezését és az alkalmazásukra vonatkozó szabályok lényegét. Az egyes felsorolások szó szerinti ismerete nem szükséges.

1. Intézkedés a tanítási napon a tanítási órától vagy az iskola által szervezett foglalkozástól engedély nélkül távol maradó, vagy onnan engedély nélkül eltávozó 14. életévét be nem töltött tanulóval szemben.

A rendőr – a nevelési-oktatási intézménnyel történt előzetes egyeztetést követően – a nevelési-oktatási intézmény vezetőjéhez kísérheti azt a 14. életévét be nem töltött tanulót, aki a tanítási napon a tanítási órától vagy az iskola által szervezett kötelező foglalkozástól nagykorú kíséréte nélkül úgy marad távol, hogy a távolmaradását nem tudja hitelt érdemlően igazolni.

2. Idegenrendészeti intézkedés

A rendőrség nemzetközi szerződés alapján végrehajtja a személyek államhatáron történő átadását, átvételét, valamint más államok között átadásra kerülő személyeknek az átadás helyére kíséréssel történő átszállítását, valamint részt vesz az Európai Unió tagállamai által közösen, kísérelével végrehajtott hazatérésekben.

A rendőrség az idegenrendészeti hatáskörben elrendelt személyi szabadságot korlátozó kényszerintézkedéseket a tranzitterületen is alkalmazhatja.

3. Járványügyi intézkedések tömeges bevándorlás okozta válsághelyzetben

A rendőrség a tömeges bevándorlás okozta válsághelyzetben, a járványügyi intézkedések biztosítása céljából:

- a. útvonalat, közterületet a forgalom elől elzárhat, a forgalmat korlátozhatja,
- b. nyilvános és közforgalmú intézmények működését korlátozhatja,
- c. magánlakásba – külön írásos utasítás birtokában – ellenőrzés, a helyszín megfigyelése és biztosítása céljából beléphet, és ott tartózkodhat,
- d. területet, épületet lezárhat, és megakadályozhatja, hogy oda bárki belépjen vagy onnan távozzék, illetve az ott tartózkodókat távozásra kötelezheti.

4. Biztonsági intézkedés

A rendőr az önvészélyes állapot vagy a személyeket, illetőleg az anyagi javakat közvetlenül fenyegető veszélyhelyzet megszüntetése, továbbá az államhatár védelme érdekében:

- a. megteszi a veszélyhelyzet elhárításához, megszüntetéséhez haladéktalanul szükséges, a feladatkörébe tartozó intézkedéseket;

- b. intézkedik az önmagát vagy más veszélyeztető állapotban lévő személy orvosi vizsgálatára, és közreműködik az egészségügyi intézetbe történő szállításában;
- c. intézkedik az öngyilkosság lehetőség szerinti megakadályozására;
- d. közterületen vagy nyilvános helyen – ha az élet vagy a testi épség védelme megkívánja – intézkedik a magatehetetlen, önkívületben lévő, illetve erősen ittas vagy bódult személynek a lakására vagy kijózanító állomásra, egészségügyi intézetbe kíséréséről, illetőleg szállíttatásáról;
- e. területet lezárhat, és megakadályozhatja, hogy oda bárki belépjen, vagy onnan távozzék, illetőleg az ott tartózkodókat távozásra kötelezheti.

5. Közbiztonsági őrizet

A rendőrség az előállított személyt **24 óra időtartamra** jogosult **közbiztonsági őrizetbe venni**, ha az őrizetbe vételt a személyazonosság megállapítása szükségessé teszi. Az őrizet időtartamába az előállítás ideje beszámít.

A rendőrség azt a feltételes szabadságra bocsátott elítéltet, illetve a javítóintézetből ideiglenesen elbocsátottat, akit pártfogó felügyelet alá helyeztek, ha a pártfogolt a hatóság elől elrejtőzött vagy elrejtőzésétől alaposan tartani kell, 72 óra időtartamra őrizetbe veheti.

A közbiztonsági őrizetet rendőrségi fogdán kell végrehajtani. A rendőrség az őrizet határidejének lejártát nap, óra és perc megjelöléssel tartja nyilván.

A közbiztonsági őrizetbe vett személyt

- a. a személyazonosságának megállapítását követően, továbbá
- b. ha a személyazonosság megállapítására vagy a feltételes szabadság megszüntetésére a határidőn belül nem került sor, a határidő elteltével haladéktalanul szabadon kell bocsátani.

A közbiztonsági őrizetre a Bv. tv. őrizet végrehajtására vonatkozó szabályait kell alkalmazni azzal az eltéréssel, hogy a rendelkezési jogkör gyakorlója az őrizetet elrendelő rendőri szerv vezetője, továbbá az őrizetbe vett személy befogadásáról és szabadításáról az őrizetet elrendelő rendőri szervet, pártfogó felügyelet alatt álló személy esetében pedig a pártfogó felügyelőt vagy a büntetés-végrehajtási pártfogó felügyelőt is értesíteni kell.

Az elfogás és előállítás részletes szabályai

A téma tanulási célja, hogy a vizsgázó megismerje az Rtv. 33. §-a által felsorolt előállítás és elfogás eseteihez kapcsolódóan az előállítás helyére és az elrendelő szervek értesítési kötelezettségére vonatkozó rendelkezéseket. Ismernie kell továbbá az előállítás mellőzésére vonatkozó részletes szabályokat, valamint a két személyi szabadságot korlátozó kényszerintézkedés írásbeli dokumentumainak kötelező tartalmi elemeit, a parancsnoki kivizsgálás szempontjait, illetve a meghosszabbítás lehetőségének szabályait.

Az elfogás és előállítás helye

A rendőr a szándékos bűncselekmény elkövetésén tetten ért személyt a tettenérés helye szerint illetékes, szükség esetén a legközelebbi általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szervhez állítja elő.

IV. A személyi szabadság korlátozásának szabályai / 1. A személyi szabadság korlátozásának szabályai
Az Rtv. szerint végrehajtott elfogásról az azt elrendelő hatóságot, az Rtv. 33. § (1) bekezdés d) pontja szerint végrehajtott elfogásról a személyi szabadságot érintő kényszerintézkedést, büntetést vagy intézkedést végrehajtó szervet haladéktalanul értesíteni kell.

Az Rtv. 33. § (1) bekezdés f) pontja alapján végrehajtott elfogásról az idegenrendészeti hatóságot haladéktalanul értesíteni kell. Az Rtv. 33. § (1) bekezdés c) vagy d) pontja alapján fogvatartott személy meghatározott bíróság, ügyész, valamint nyomozó hatóság – ha az nem általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szerv – elé állításáról az előállítást végrehajtó általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szerv gondoskodik. Ha az elrendelő hatóság általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szerv, akkor az előállításról maga gondoskodik.

Törvényben meghatározott feltételek alapján elrendelt előállítást a végrehajtó szervnek az elrendelő határozatban megjelölt hatósághoz kell foganatosítania.

Az elfogás és előállítás mellőzése

Az igazolás megtagadása vagy a személyi adatok hitelességének hiánya miatt megkezdett előállítás végrehajtását mellőzni kell, ha az intézkedés alá vont személy az előállítás közben megfelelően igazolja magát, vagy személyazonosságát a rendőr megállapította, és ellene bűncselekmény megalapozott gyanúja nem merült fel, kivéve, ha vele szemben kényszerítő eszköz alkalmazására került sor.

Az előállítás akkor is mellőzhető, ha az igazoltatott személy személyazonossága más, egyszerűbb módon tisztázható.

Az elfogás és előállítás dokumentálása, parancsnoki vizsgálata

A rendőr a megkezdett, de mellőzött előállításról is jelentést készít, amelyben rögzíti az érintett személy személyazonosító adatait, az előállítás megkezdésének okát, helyét és időpontját, az intézkedés befejezésének helyét és időpontját, valamint az előállítás mellőzésének okát.

Az elfogás és előállítás végrehajtása esetén – ideértve a megkezdett, de mellőzött előállítást is – a rendőr szolgálati előjárója haladéktalanul, de legkésőbb az intézkedésről történő beszámoltatásig köteles vizsgálni az intézkedés jogszerűségét, szakszerűségét és arányosságát. A vizsgálat eredményét az intézkedésről készült jelentésre kell rávezetni.

Az előállítás időtartama, meghosszabbítása

Az előállítás a fogvatartott személy szabadon bocsátásáig, vagy a fogvatartott személy nyomozó hatóság által történő átvételig tart, ideértve azt is, ha a nyomozó hatóság a fogvatartott személy őrizetét rendeli el. Az előállítás ebben az esetben is legfeljebb az Rtv. 33. § (3) bekezdésében meghatározott ideig tarthat.

Ha az előállítás időtartamának az Rtv. 33. § (3) bekezdése szerinti meghosszabbítása válik szükségessé, ennek tényét és időtartamát a fogvatartottal – a személyi szabadság korlátozása 8. órájának lejártát megelőzően – szóban közölni kell, és a meghosszabbítás tényét, okát, időtartamát, illetve annak közlését az előállításról készített jelentésen, valamint az előállítás időtartamáról kiállított igazoláson, az engedélyezésre jogosult vezető aláírásával együtt fel kell tüntetni.

A fogvatartottak elhelyezése és az őrzés végrehajtásának feltételei

A téma tanulási célja, hogy a vizsgázó megismerje a végrehajtás kiskorúakra, illetve a büntetés-végrehajtási intézetből kikért és a rendőrség épületébe átkísért fogvatartottak elhelyezésére vonatkozó szabályokat, valamint a fogvatartottak őrzésének feltételeit biztosító vezetők kötelezettségeit.

Fogvatartottak elhelyezése

- Előállító egységben – az idegenrendészeti eljárás lefolytatása céljából előállított kiskorú személy kivételével – tizennégy éven aluli kiskorú személy nem helyezhető el. Ha az előállítás ideje alatt megállapítást nyer az, hogy az előállított személy kísérelő nélküli kiskorú, az előállítást foganatosító rendőri szerv haladéktalanul gondoskodik gyermekvédelmi intézményben történő elhelyezéséről.
- A fogvatartott tényleges elhelyezése az előállító egységen belül az előállító helyiségben történik. A büntetés-végrehajtási intézetből kikért és a rendőrség épületébe átkísért személyek
- biztonságos őrzésére az előállító helyiségben vagy a rendőrségi fogda ideiglenes elhelyezésre szolgáló helyiségében kerülhet sor, a helyiségben történő tartózkodás időtartama nem haladhatja meg a 12 órát.

Az őrzés végrehajtásának feltételei

A rendőrkapitányság, a határrendészeti kirendeltség, valamint a rendőrőrs vezetője köteles a fogvatartott személy biztonságos elhelyezésére szolgáló előállító egységet kijelölni. A Repülőtéri Rendőr Igazgatóság, a Készenléti Rendőrség és a megyei (fővárosi) rendőr-főkapitányság esetében előállító egység kijelölésére indokolt esetben a szerv vezetője jogosult.

Az előállító egységben történő elhelyezés, őrzés végrehajtásának feltételeit a rendőri szerv vezetője biztosítja.

IV. A személyi szabadság korlátozásának szabályai / 1. A személyi szabadság korlátozásának szabályai

Az előállító egységben történő elhelyezés feltételei

A téma tanulási célja, hogy a vizsgázó megismerje a fogvatartott előállító egységben történő elhelyezésével kapcsolatos feladatokat, és legyen tisztában a letéti tárgy kezelésére, az őrzés biztonságára, az elkülönítésre, az étkezésre, valamint az őrzést végrehajtó őr felszerelésére vonatkozó speciális szabályokkal.

Az előállító egységben történő elhelyezést megelőzően a fogvatartott személynél lévő tárgyakról, letéti tárgyakról szóló, 3 példányos jegyzéket kell készíteni. A letétként kezelt fizetőeszközt címletenként és – amennyiben sorszámmal rendelkezik – sorszám szerint, a többi letétként kezelt tárgyat megnevezésük, számuk és egyedi azonosítást lehetővé tevő jellemzőik feltüntetésével kell a jegyzékben feltüntetni. A jegyzék eredeti példánya a letét őrzési helyén, a másolati példányok közül egy a fogvatartottnál, egy pedig az átírótömbben kerül elhelyezésre.

IV. A személyi szabadság korlátozásának szabályai / 1. A személyi szabadság korlátozásának szabályai

A letétként kezelt tárgyak letételkori, valamint megfelelő állapotban történő megőrzéséről az előállító egységet üzemeltető rendőrkapitányság, határrendészeti kirendeltség, rendőrőrs, illetve a kijelölt előállító egység üzemeltetője gondoskodik. Az elhelyezés megszüntetését követően a fogvatartott személy részére a letéti tárgyai átadásra kerülnek. A letéti tárgyak nem igazolt hiányának, megrongálódásának vagy megsemmisülésének okát – jegyzőkönyv felvételét követő – parancsnoki kivizsgálás keretében kell megállapítani.

Elhelyezéskor a fogvatartottat nyilatkoztatni kell sérüléséről, esetleges panaszáról. Betegség vagy sérülés esetén orvosi ellátásban kell részesíteni, ruházatát támadás vagy önveszély okozására alkalmas tárgy elvétele céljából a felügyeletet ellátó rendőrnek át kell vizsgálnia. A ruházat átvizsgálását a fogvatartottal ellentétes nemű személy nem végezheti, valamint nem lehet jelen, kivéve, ha az átvizsgálás technikai eszközzel történik.

Az előállítás biztonsági követelményeire figyelemmel, valamint az esetleges önkárosítás megelőzése érdekében az előállító helyiségben a fogvatartott saját tulajdonú alsó- és felsőruházatát nadrágszij nélkül, lábbelijét cipőfűző nélkül tarthatja magánál.

Gondoskodni kell az előállító helyiségben elhelyezett, azonos ügyben fogvatartott személyek, a férfiak és nők, a felnőtt korúak és a fiatalkorúak elkülönítéséről, valamint rendkívüli őr felállításával biztosított őrzéséről.

Az előállító egységben történő elhelyezéssel egyidejűleg a fogvatartott elhelyezéséről a fogvatartás során keletkezett iratanyagokkal együtt tárolandó nyomtatványt kell kitölteni, amely tartalmazza

- a. a fogvatartott személy személyazonosító adatait,
- b. az elhelyezés kezdő és befejező időpontját (év, hónap, nap, óra, perc megjelöléssel),
- c. a felügyeletet ellátó nevét, rendfokozatát, valamint
- d. az étkeztetésre, valamint a fogvatartott ellátásával – különösen az egészségügyi ellátásával, az esetleges sérüléseivel, illetve panaszaival, valamint a fogvatartásának kapcsán meghatározott értesítési kötelezettségekkel – összefüggő jogszabályi előírások végrehajtására vonatkozó adatokat.

A személyi szabadság korlátozásának első 5 óráját követően az intézkedést foganatosító rendőri szerv gondoskodik a fogvatartott személy étellel történő ellátásáról. A fogvatartott személy étkezése az előállító helyiségben történik. Az étel kiosztását a felügyeletet ellátó rendkívüli őr végzi. Ha a rendkívüli őr nem rendelkezik az étel kiosztásához szükséges ételmszerhygiéniai alapismereti vizsgával és érvényes egészségügyi könyvvel, akkor az ételmszer kicsomagolását nem végezheti. Ilyen esetben a fogvatartottat előrecomagolt ételmszerrel és az annak elfogyasztásához szükséges egyszer használatos evőeszközökkel kell ellátni.

Az előállított őrzését végrehajtó, rendkívüli őr feladatokkal megbízott rendőr lőfegyvert, illetve gumilövedék, pirotechnikai eszköz, könnygázgránát, vagy elfogó háló kilövésére rendszeresített eszközt nem viselhet.

IV. A személyi szabadság korlátozásának szabályai / 1. A személyi szabadság korlátozásának szabályai

A rendőrségi fogdában végrehajtható fogvatartás a hatályos jogszabályok alapján

A téma tanulási célja, hogy a vizsgázó megismerje a rendőrségi fogdák rendjéről szóló BM rendelet hatályára vonatkozó tételes felsorolást, valamint legyen tisztában azzal, hogy mely jogszabályok alapján hajthatók végre az egyes kényszerintézkedések.

A rendőrségi fogdák rendjéről szóló BM rendeletet (56/2014. (XII. 5.) BM rendelet):

- a. a szabadságvesztés büntetés és javítóintézeti nevelés *(A Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény szerinti.)*
- b. az őrizet és letartóztatás, *(A büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény szerinti.)*
- c. büntetés-végrehajtási őrizet, *(Bv. tv. szerinti.)*
- d. a bűnügyi együttműködés szerinti őrizet *(Az Európai Unió tagállamaival folytatott bűnügyi együttműködésről szóló 2012. évi CLXXX. törvény szerinti őrizet.)*
- e. a nemzetközi bűnügyi jogsegély szerinti őrizet, *(A nemzetközi bűnügyi jogsegélyről szóló 1996. évi XXXVIII. törvény szerinti őrizet.)*
- f. a szabálysértési őrizet, szabálysértési elzárás, *(A szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény szerinti szabálysértési őrizet, szabálysértési elzárás.)*
- g. valamint a közbiztonsági őrizet *(Rtv. szerinti közbiztonsági őrizet.)*
- h. rendőrségi fogdán történő végrehajtása során kell alkalmazni.

IV. A személyi szabadság korlátozásának szabályai / 1. A személyi szabadság korlátozásának szabályai

A fogda és a zárka

A téma tanulási célja, hogy a vizsgázó megismerje a fogda és a zárka fogalmi meghatározását, egymáshoz való viszonyukat, valamint legyen tisztában a fogda és a zárka kialakításával kapcsolatos követelményekkel és a kategorizálás szempontjaival.

A fogda a fogvatartottak elhelyezésére, biztonságos őrzésére szolgáló, huzamos emberi tartózkodásra alkalmas épület vagy épületrész. **A zárka** a fogdán belül elhelyezkedő, a fogvatartottak elhelyezésére szolgáló olyan helyiség, amelynek nyílászárói a külön rendelkezésekben meghatározott biztonsági követelményeknek megfelelnek.

A zárkában elhelyezhető létszámot úgy kell meghatározni, hogy minden fogvatartottra legalább hat köbméter légtér, és a férfi fogvatartottak esetén legalább három négyzetméter, a fiatakorúak, valamint a női fogvatartottak esetén legalább három és fél négyzetméter mozgástér jusson. A mozgástér meghatározása szempontjából a zárka alapterületéből az azt csökkentő berendezési és felszerelési tárgyak által elfoglalt területet figyelmen kívül kell hagyni.

A fogda egyes helyiségeinek hőmérsékletét, megvilágítását és annak értékeit az országos településrendezési és építési követelményekről szóló jogszabályban foglaltak szerint kell biztosítani. A fogda szünetmentes áramellátását biztosítani kell.

Természetes szellőzést kell biztosítani a fogvatartott befogadására és a fogdai őrszolgálat elhelyezésére szolgáló helyiségekben, a zárkákban, az orvosi szobában, a látogatók fogadására szolgáló helyiségekben, a többcélú helyiségekben, az ételmezési ellátó helyiségekben. Természetes szellőzés hiányában mesterséges szellőztetést kell biztosítani a fogda egyéb helyiségeiben.

Az AIDS és más fertőzések veszélyének elhárítása érdekében minden fogdát el kell látni a mechanikai sérülésektől, valamint újraélesztés esetén a vérrel történő érintkezéstől megvédeni képes védőfelszereléssel.

Fogda a Készenléti Rendőrség (a továbbiakban: KR), a rendőr-főkapitányság, illetve a rendőrkapitányság objektumában vagy külön objektumban létesíthető.

A fogda befogadó egységből, zárkaegységből és a szabad levegőn tartózkodás céljára szolgáló helyiségből (udvarból) áll. A befogadó egység magában foglalja a fogdai őrszolgálat elhelyezésére szolgáló helyiséget, az orvosi szobát, a látogatók fogadására szolgáló helyiségeket, az ügyvédi beszélőt, valamint a többcélú helyiségeket, a letétkezelő helyiséget, az ideiglenes őrzésre kialakított helyiséget és a WC-t.

A zárkaegységben található a zárkák, a fogvatartottak részére kialakított WC, a fürdő/zuhanyzó helyiség, az ételmezési előkészítő helyiség és a többcélú helyiségek.

A befogadó egységet és a zárkaegységet egymástól biztonsági zárral ellátott ajtó különíti el.

A fogda a befogadóképességétől függően kategóriákra osztott:

- a. 30 fő felett I. kategóriájú;
- b. 15-30 fő között II. kategóriájú;
- c. 15 fő alatt III. kategóriájú.

IV. A személyi szabadság korlátozásának szabályai / 1. A személyi szabadság korlátozásának szabályai

A fogdai őrszolgálat ellátásának személyi és szervezeti feltételei

A téma tanulási célja, hogy a vizsgázó megismerje a fogdaóri szolgálat ellátásának alapvető feltételeit és a feladat ellátását biztosító beosztások megnevezését, szervezeti kereteit.

Fogdaóri szolgálatot az láthat el, aki

- a. a fogdaóri szolgálatra egészségileg és fizikailag alkalmas,
- b. alapvizsgát tett a fogvatartásra és az őzésre vonatkozó hatályos rendelkezésekből, valamint az elsősegély-nyújtási alapismeretekből,
- c. nem áll büntetőeljárás hatálya alatt,
- d. fogdaszolgálati fegyelemsértés miatt nem áll fegyelmi eljárás hatálya alatt.

A fogda állománya:

- a. a fogda irányítását végző osztályvezetőből, alosztályvezetőből (a továbbiakban: fogdaparancsnok);
- b. az őrparancsnokokból;
- c. a fogdaőrökből;
- d. a kísérő őrökből;
- e. a felcserből;
- f. a több munkafolyamatot ellátó ügyviteli alkalmazottakból, valamint
- g. rendvédelmi igazgatási alkalmazottakból

állhat. A fogda állománya kiegészülhet a fogdát működtető rendőri szerv személyi állományában foglalkoztatott más személyekkel.

Fogdaszolgálat ellátására fogda és kísérő őri osztályt vagy alosztályt kell működtetni.

IV. A személyi szabadság korlátozásának szabályai / 1. A személyi szabadság korlátozásának szabályai

A fogdaparancsnok és a fogdaőrök feladatai

A téma tanulási célja, hogy a vizsgázó megismerje a fogdaparancsnok és a fogdaőrök feladatait (szóbeli vizsgán nem szükséges a pontos felsorolás), valamint a fogvatartottakkal történő érintkezés és a fogdában tartózkodás szabályait.

A fogdaparancsnok feladatai

- a. szervezi és irányítja a fogdaszolgálat szolgálati tevékenységét, vezeti a szolgálati nyilvántartásokat;
- b. gondoskodik az alárendelt állomány képzéséről, ellenőrzi felkészültségüket, elkészíti a jelentéseket és az előterjesztéseket;
- c. a fogdában naponta köteles szemlét tartatni;
- d. igényli a szükséges anyagi és technikai felszereléseket;
- e. irányítja a fogdában történt rendkívüli események kivizsgálását;
- f. a fogdaszolgálattal összefüggésben bekövetkezett fegyelemsértésről a szolgálati út betartásával értesíti a fegyelmi jogkört gyakorló elöljárót;
- g. a fogvatartott által elkövetett fegyelemsértés esetén értesíti a fegyelmi jogkör gyakorlóját;
- h. a fogvatartott jutalmazásáról szóló határozatot elhelyezi a BM r. 44. §-ában meghatározott iratok között;
- i. felelős a fogda rendjéért, a fogdaőrök jogszerű és szakszerű szolgálatellátásáért;
- j. szervezi, irányítja, ellenőrzi, elemzi és értékeli a jogszabályokban, valamint a közjogi szervezetszabályozó eszközökben és egyéb normákban az alárendeltségébe tartozó állomány feladatkörébe utalt feladatok végrehajtását, annak jog- és szakszerűségét, hatékonyságát;
- k. folyamatosan figyelemmel kíséri a fogvatartás rendjét meghatározó jogszabályokat, valamint a közjogi szervezetszabályozó eszközöket;
- l. szervezi, ellenőrzi a fogdán szolgálatot teljesítő állomány munkáját, folyamatos munkarendjét;
- m. a rendkívüli események megelőzése érdekében folyamatosan figyelemmel kíséri a fogdaőrség, valamint az őrizeteseik pszichikai helyzetét;
- n. végrehajtja a fogda gépjárműveinek szemléjét.

Fogdaőrök feladatai

1. A fogdaőr a fogdában, a kijelölt őrhelyen, a meghatározott mozgási körzetben végzi a fogvatartottak őrzését. Feladatát lőfegyver nélkül, egységes rendészeti gyakorló öltözetben, himzett azonosító ruházatán való feltüntetésével, gumitalpú cipőben, rendőrbottal, bilinccsel, vegyi eszközzel és egyéb rendszeresített felszereléssel látja el.
2. A fogdaszolgálatot ellátó rendőr a fogdában az élelmiszer és annak elfogyasztásához szükséges eszközön kívül csak olyan tárgyat tarthat magánál, amely szolgálata ellátásához szükséges, és nem veszélyezteti a fogda őrzésbiztonságát. A fogdában szolgálatot ellátó állomány csak az erre kijelölt helyen öltözködhet, illetve ruházatát csak itt tárolhat.

3. A fogdaőrök kötelesek a zárkában elhelyezett fogvatartottak viselkedését folyamatosan figyelemmel kísérni, azt legalább 20 percenként, előzetes figyelmeztetés nélkül a betekintő sávon keresztül szemrevételezéssel ellenőrizni. Gyakrabban – szükség esetén folyamatosan – kötelesek ellenőrizni azokat a fogvatartottakat, akik rendkívüli eseményt eredményező cselekményt követtek el, vagy akikről viselkedésük alapján a rendkívüli eseményt eredményező cselekmény elkövetése alaposan feltehető.

Érintkezés a fogvatartottakkal

1. A fogdaszolgálatot ellátó a fogvatartott személyt a nyilvántartási száma szerint, vagy – ha a folyamatban lévő eljárás sikeres kimenetelét nem veszélyezteti – teljes nevén vagy vezetéknevén, az úr vagy asszony szó használatával szólítja meg. A fogvatartottat a fogdaszolgálatot ellátó nem tegezheti.
2. A fogdaszolgálatot ellátó a fogvatartott személy őrzésével, ellátásával, a napirend betartatásával, a fogda biztonságával, a fogda rendjének megtartásával összefüggésben a fogvatartott részére utasítást adhat. Az utasítást határozottan, indokolt esetben a személyre történő rámutatással kell közölni, és meg kell győződni arról, hogy az érintett a kapott utasítást megértette, tudomásul vette.
3. A fogdaszolgálatot ellátó a fogvatartottakkal magánbeszélgetést nem folytathat, nem adhat tájékoztatást a fogvatartás alapját képező eljárásról. A fogvatartott részére üzenetet, csomagot, tárgyat – a jogszabályokban foglaltakat kivéve – nem közvetíthet.

Fogdában tartózkodás szabályai

A fogda befogadó egységében lőfegyvert a fogda ellenőrzésére és egyben fegyver viselésére és intézkedésre jogosult személyek, valamint a fogvatartott kísérését végrehajtó tarthat magánál. A fogda zárkaegységébe lőfegyverrel csak külön parancsra, más kényszerítő eszközzel el nem hárítható, súlyos rendkívüli esemény leküzdése céljából lehet belépni. A zárkaegységbe telekommunikációs eszköz nem vihető be. A zárkaegységbe történő belépés idejére a lőfegyvert, telekommunikációs eszközt a befogadó egységben erre a célra elhelyezett lemezszekrénybe kell elzárni. A fogdában a fentiekben foglaltak kivételével lőfegyvert tárolni tilos.

A fogvatartottak befogadása

A téma tanulási célja, hogy a vizsgázó megismerje a fogvatartottak fogdába történő befogadásának feltételeit. Legyen tisztában az adminisztrációs feladatokkal, az őrzés biztonságát és a fogda rendjét biztosító átvizsgálás szabályaival, a letét kezelésével, továbbá a 3. pontban kiemelt szervezetek hivatásos állományú tagjainak befogadásával.

1. A fogvatartott befogadásához a fogvatartásért felelős rendelvényt állít ki a rendőrségi fogda parancsnoka részére, amely tartalmazza a szükséges adatokat, valamint a rendelkezési jogkör gyakorlójának a fogvatartás szempontjából jelentős további – így különösen az elkülönítéssel, kapcsolattartással, őrzéssel kapcsolatos – döntéseit. A rendelvényt akkor is ki kell állítani, és a befogadáskor ellátandó feladatokat végre kell hajtani, ha a fogvatartott fogdai elhelyezése korábban más jogcímen alapult.

IV. A személyi szabadság korlátozásának szabályai / 1. A személyi szabadság korlátozásának szabályai

2. Befogadáskor a fogvatartott ruházatát és csomagját támadásra vagy önveszély okozására alkalmas tárgy elvétele céljából át kell vizsgálni. A ruházat átvizsgálását a fogvatartottal ellentétes nemű személy nem végezheti. A ruházat átvizsgálásakor a fogvatartottal ellentétes nemű személy nem lehet jelen, kivéve, ha az átvizsgálás technikai eszközzel történik.
3. A Magyar Honvédség, a rendvédelmi szervek, az Országgyűlési Őrség és a Nemzeti Adó- és Vámhivatal hivatásos állományú, illetve nyugállományba helyezett, továbbá a rendvédelmi szervek különleges foglalkoztatási állományú tagjait egyenruhában, valamint a rendvédelmi szervek állományába tartozó vagy közfeladatot ellátó személyeket formaruhában a fogdába befogadni tilos.
4. Befogadáskor a fogvatartottnál lévő tárgyakról jegyzőkönyvet kell készíteni. A letétként kezelt pénzt egy összegben, a külföldi fizetőeszközöket címletenként és sorszám szerint, a többi – letétként kezelt – tárgyat megnevezésük, számuk és jellegzetességük feltüntetésével kell jegyzőkönyvbe foglalni. Külön kell felsorolni azokat a tárgyakat, amelyeket a fogvatartott magánál kíván tartani.
5. A fogvatartott személyazonosításra alkalmas okmányát a befogadáskor el kell venni, és azt a fogvatartás során letétként kell kezelni. A személyazonosításra alkalmas okmányát átvételi elismervény ellenében vissza kell adni, ha az őrizet megszűnik vagy megszüntetik, és letartóztatásának elrendelésére nem kerül sor, vagy arra a fogvatartottnak állampolgári jogai gyakorlása vagy hivatalos ügyei intézéséhez szüksége van, annak időtartamára.
6. A fogvatartott birtokában nem tartható és szobahőmérsékleten nem tárolható élelmiszereket a befogadáskor meg kell semmisíteni, és erről külön jegyzőkönyvet kell felvenni. A jegyzőkönyvet a fogvatartottal is alá kell íratni, és egy példányát részére át kell adni.
7. A letétként kezelt tárgyak letételkori, valamint megfelelő állapotban történő megőrzéséről a fogvatartást végrehajtó szerv gondoskodik. A fogvatartott a birtokában tartható személyes tárgyait a zárkában az erre kijelölt helyen tarthatja.
8. A szabálysértési és közbiztonsági őrizettest a befogadásakor írásban, az általa értett nyelven egyszerűen, közérthető módon kell tájékoztatni
 - a. az anyanyelvhasználat jogáról,
 - b. az egészségügyi ellátáshoz való jogáról,
 - c. a kapcsolattartás formáiról,
 - d. a rendőrségi fogdában betartandó magatartási szabályokról, a fegyelmi felelősségről és a fegyelmi eljárás rendjéről,
 - e. a biztonsági intézkedésekről,
 - f. a kártérítési felelősség rendjéről.
9. A jogairól szóló írásbeli tájékoztatót a szabálysértési és közbiztonsági őrizetes magánál tarthatja. A tájékoztatás megtörténtét és annak tudomásul vételét írásban kell rögzíteni. Ha a szabálysértési és közbiztonsági őrizetes írni, olvasni nem tud, a tájékoztatást szóban – két tanú jelenlétében – kell elvégezni, és annak megtörténtét írásban kell rögzíteni. Ha a tájékoztatás időpontjában az írásbeli tájékoztató a szabálysértési és közbiztonsági őrizetes által értett nyelven nem áll rendelkezésre, a tájékoztató lefordítása és átadása érdekében haladéktalanul intézkedni kell.
10. A fogvatartott a fogdában csak akkor helyezhető el, ha az előzetes orvosi vizsgálat során az orvos írásban állást foglalt arról, hogy a fogvatartott az egészségi állapotára figyelemmel a fogdában elhelyezhető. Amennyiben az elkülönítése indokolt, az orvos arról is írásban foglal állást. A fogvatartott csak akkor fogadható be, ha az orvosi vizsgálat során írásban rögzítették a fogvatartotton lévő külsérelmi nyomokat, valamint az azok keletkezési körülményeire vonatkozó, vagy a külsérelmi nyomok hiányát megállapító orvosi véleményt.

11. Ha a fogvatartott a hatóság tagja általi bántalmazását panaszolja, orvosi látelleletet is kell készíttetni. A fogvatartást végrehajtó szerv az orvosi látellelet és vélemény alapján a bántalmazásról szóló panaszt jegyzőkönyvben rögzíti, amelyet a fogvatartásért felelős a látellelettel együtt a büntetés-végrehajtás törvényességi felügyeletét ellátó ügyésznek megküld.

A fogvatartottak elkülönítése

A téma tanulási célja, hogy a vizsgázó megismerje a Bv. törvény alkalmazásának kötelezettségét a fogvatartottak elkülönítésére vonatkozóan, továbbá az elkülönítés speciális szabályait és a szabálysértési eljárásban őrizetbe vett fiatakorú fogalmát. Legyen tisztában az elbocsátás eljárási rendjével és az ahhoz kapcsolódó feladatokkal is.

A fogvatartott fogdán történő elhelyezése során a Bv. törvénynek az egyes fogvatartások végrehajtására előírt elkülönítési szabályait alkalmazni kell.

Az őrizet végrehajtása során az általános szabályok alkalmazása mellett el kell különíteni

- a. a büntetőeljárásban vagy a szabálysértési eljárásban őrizetbe vett és a közbiztonsági őrizetbe vett személyeket egymástól,
- b. a büntetőeljárásban vagy a szabálysértési eljárásban őrizetbe vett és a közbiztonsági őrizetbe vett személyeket a büntetés-végrehajtási őrizetbe vett vagy a fogdán elhelyezett elítélttől, a fogdán elhelyezett javítóintézeti nevelés alatt álló fiatakorútól, a szabálysértési eljárás büntetést töltő személytől, továbbá a letartóztatottól.

A szabálysértési eljárásban őrizetbe vett fiatakorú alatt érteni kell a tizennyolcadik életévét betöltött, de huszonegyedik életévét be nem töltött személyt is, ha a cselekmény elkövetésekor tizennyolcadik életévét még nem töltötte be.

A zárkában csak a befogadóképességnek megfelelő számú fogvatartottat lehet elhelyezni. Ha nincs elég férőhely vagy nincs lehetőség a kötelező elkülönítésre, a fogvatartottat más fogdában kell elhelyezni.

A fogvatartottak elbocsátása

A fogvatartott fogdából történő végleges elbocsátásakor a letéti tárgyakat a fogvatartott részére vissza kell adni, kivéve az igazoltan felhasznált pénzüsszeget. Nem kell visszaadni a letéti tárgyakat, ha a fogvatartottat más fogdára vagy büntetés-végrehajtási intézetbe szállítják. Ebben az esetben a fogvatartott letéti tárgyainak a fogvatartottal együtt történő átszállításáról gondoskodni kell.

A visszaadott letéti tárgyakról, valamint arról, ha a letéti tárgyakban nem igazolt hiány mutatkozik, azok megrongálódtak vagy megsemmisültek, jegyzőkönyvet kell felvenni.

A fogvatartott fogdából történő végleges elbocsátásakor a fogvatartottat el kell látni szabadulási igazolással, valamint vissza kell venni tőle valamennyi, a személyi felszerelés részeként kiadott, meglévő eszközt és tárgyat.

IV. A személyi szabadság korlátozásának szabályai / 1. A személyi szabadság korlátozásának szabályai

A fogvatartott jogosultságai és kötelezettségei

A téma tanulási célja, hogy a vizsgázó megismerje a fogvatartott jogait, melyeket a fogvatartás rendőrségi fogdában történő végrehajtása során gyakorolhat, valamint ehhez kapcsolódó kötelezettségeit. Tudja felsorolni a fogvatartottat megillető – arab számokkal alább külön kiemelt – jogokat, és ismerje azok tartalmának lényegét.

A fogvatartott jogosultságai és kötelezettségei

A fogvatartott jogosult a megfelelő elhelyezésre, a folyamatos melegvíz-ellátásra, naponta zuhanyozásra, illetve azon fogvatartott részére, akinek fogvatartása az egy hónapot eléri, havonta egy alkalommal saját költségén a fogvatartást végrehajtó szerv által biztosított fodrász igénybevételére. A fogvatartott a szabad levegőn való tartózkodásra naponta 1 óra időtartamban ellenőrzés mellett jogosult.

Vallás gyakorlását a fogvatartott, valamint az egyházi személy, a vallási tevékenységet végző szervezet vallásos szertartást hivatásszerűen végző tagja, az egyházi jogi személy vagy a vallási tevékenységet végző szervezet által megbízott más személy kezdeményezheti.

A fogvatartott köteles:

- a. a fogda rendjét megtartani, a kapott utasításokat teljesíteni,
- b. a birtokában nem tartható tárgyak elvételét tűrni,
- c. a birtokában hagyott személyes tárgyak zárkában történő ellenőrzését tűrni.

1. Kérelem, panasz elbírálása, jogorvoslati jog érvényesítése

A fogvatartott a fogvatartással kapcsolatban – a kérelem vagy bejelentés tárgyának megjelölése nélkül – személyes meghallgatást kérhet a fogda parancsnokától, illetve hozzá írásban is közvetlenül fordulhat. A jogorvoslati jog érvényesítésével kapcsolatos iratokat a címzettnek haladéktalanul továbbítani kell.

2. Látogatás

Látogató fogadására a fogvatartást elrendelő vagy a fogvatartást végrehajtó szerv épületében, előzetesen egyeztetett időpontban kerülhet sor. A látogató tervezett fogadásáról a fogvatartásért felelős szervet értesíteni kell.

A látogató a látogatás során nem tarthat magánál

- a. számítástechnikai és mobilkommunikációs eszközt,
- b. kép- és hangrögzítő eszközt,
- c. az emberi élet kioltására, illetve testi sérülés okozására alkalmas tárgyat.

A korlátozásra a látogató figyelmét a látogatás megkezdése előtt fel kell hívni, és figyelmeztetni kell, hogy a korlátozás betartása a látogató ruházatának és csomagjának átvizsgálásával ellenőrizhető.

A látogatás nem engedélyezhető, ha a látogató az erre szolgáló technikai eszköz nélkül is megállapíthatóan ittas vagy bódult állapotban érkezik, vagy korlátozás alá eső, illetve a fogvatartás alapjául szolgáló eljárás eredményességét, a fogvatartás biztonságát veszélyeztető tárgyat tart magánál, és azt felhívásra nem adja át.

A látogatást be kell fejezni, ha a fogvatartott vagy a látogató jogszabályt sértő vagy a fogvatartás rendjébe ütköző magatartást tanúsít, illetve az ellenőrzés melletti látogatás ideje alatt olyan információt vagy tárgyat ad át, amely a fogvatartás alapjául szolgáló eljárás eredményességét, vagy a fogvatartás biztonságát veszélyezteti.

A fogvatartott nem kötelezhető látogató fogadására.

A védő számára a fogdában fogva tartott védencével történő érintkezése során lehetőséget kell biztosítani a kizárólag hangrögzítő eszköz bevitelére, valamint a védelem ellátása körében az általa készített hangfelvételnek a fogdából ellenőrzés nélkül történő kivételére.

3. Levelezés

A fogvatartott által írt, illetve a részére érkezett levelet legkésőbb a levélnek a fogdaórség részére történő átadásától, illetve a levél érkezésétől számított második munkanapon kell továbbítani, illetve a fogvatartottnak átadni. A fogvatartott részére érkezett levelet a fenti határidőn belül a fogvatartott részére továbbítani kell akkor is, ha

- a. más fogdába, javítóintézetbe vagy büntetés-végrehajtási intézetbe szállították;
- b. időközben a fogdából történő végleges elbocsátására került sor, és tartózkodási helye ismert.

A fogvatartott részére érkezett levelet az átvétel elismerése nélkül – „a címzett ismeretlen” jelzéssel – vissza kell adni a kézbesítőnek, ha időközben a fogvatartott fogdából történő végleges elbocsátására került sor, és tartózkodási helye ismeretlen.

A levelezés biztonsági ellenőrzésének célja különösen a szökés, a bizonyítási eszközök megváltoztatásának vagy megsemmisítésének megakadályozása, újabb bűncselekmény, szabálysértés elkövetésének a megelőzése, valamint a fogda rendjének a fenntartása. A biztonsági ellenőrzésről a fogvatartottat tájékoztatni kell.

A levelet a biztonsági ellenőrzés érdekében a fogvatartottal szemben eljárást folytató szervnek kell megküldeni. A biztonsági ellenőrzés a levél felbontásával is elvégezhető, illetve technikai, vegyi eszköz és különlegesen kiképzett kutya is igénybe vehető.

A levél továbbításának vagy kézbesítésének a megtagadását a fogvatartottal közölni kell, a levelet – kivéve, ha fegyelmi, büntető- vagy szabálysértési eljárás indítása szükséges – a feladónak vissza kell küldeni vagy adni. A fogvatartottat a levélnek a nem

kifogásolható részéről jegyzőkönyv egyidejű felvétele mellett, szóban tájékoztatni kell.

4. Telefonbeszélgetés

A telefonbeszélgetés csak a fogvatartást végrehajtó szerv által biztosított, a beszélgetés ellenőrzését technikailag lehetővé tevő készüléken, a fogvatartott költségén, a fogda napirendjében meghatározott időben, ellenőrzés mellett történhet. Az ellenőrzés tényéről a fogvatartottat tájékoztatni kell. A távbeszélő használatának ellenőrzésére a levelezésre vonatkozó rendelkezéseket kell megfelelően alkalmazni.

5. Csomag

A csomag fogadására egy naptári héten belül legfeljebb két alkalommal, egy munkanapon és egy munkaszüneti vagy pihenőnapon kerülhet sor. A csomagban a fogvatartott részére csak az alábbiak továbbíthatók:

- a. olyan, a fogvatartott birtokában tartható, meghatározott élelmiszer, amelynek csomagolása személyi sérülés okozására nem alkalmas,
- b. a meghatározott ruházati cikkek és tárgyak.

A csomag tömege az 5 kg-ot nem haladhatja meg. A csomag tartalmát – a csomag átadójának, postai küldemény esetén címzettjének jelenlétében felnyitva – ellenőrizni kell. Az engedélyezettől eltérő élelmiszereket, tárgyakat, cikkeket tartalmazó vagy a meghatározottnál nagyobb tömegű csomag továbbítását meg kell tagadni, azt a csomagot hozó személynek vissza kell adni, illetve a feladó részére – a postai díjak címzett általi megfizetését jelentő többlétszolgáltatással feladott csomagként – vissza kell küldeni. A nem postai úton érkező csomag átvételére, illetve átadására munkanapon a fogvatartást végrehajtó szerv hivatali idejében, munkaszüneti és pihenőnapon a fogvatartást végrehajtó szerv vezetője által meghatározott időben kerülhet sor.

IV. A személyi szabadság korlátozásának szabályai / 1. A személyi szabadság korlátozásának szabályai

A fogvatartottak személyi szükségleteinek biztosítása

A téma tanulási célja, hogy a vizsgázó megismerje a fogvatartást végrehajtó rendőri szerv személyi szükségletek biztosításával kapcsolatos – alább arab számokkal jelölt pontokban összefoglalt – kötelezettségeit, azok lényeges tartalmát, tekintettel arra, hogy azok a fogvatartott alapvető jogait érintik.

1. A fogvatartott részére – amennyiben saját ruházata egészségi vagy biztonsági okból nem megfelelő – a fogvatartást végrehajtó szerv a fogvatartás időtartamára az időjárásnak megfelelő ruházatot biztosít. Biztosítani kell, hogy a fogvatartott alsóruházatát és lehetőség szerint felsőruházatát a fogdában kitisztíthassa. A nem saját ruházat tisztítási költségei a fogvatartást végrehajtó szervet terhelik.
2. Az egy naptári hónapban a fogvatartott személyi szükségleteinek kielégítését szolgáló vásárlásra fordítható összeg nem haladhatja meg a tárgyévet megelőző év első napján érvényes minimálbér egyharmadának megfelelő összeget. A fogvatartott a meghatározott összeg felül csak különösen indokolt esetben és a fogda parancsnokának engedélyével vásárolhat.

3. Amennyiben a vásárlást – a fogvatartott írásos kérelme alapján – a fogvatartást végrehajtó szerv képviselője végzi, a vásárlást igazoló, a fogvatartott által aláírt számlát letétként kell kezelni. A fogvatartást végrehajtó szerv képviselője a vásárlást a befogadást követően, továbbá hetente egy, a fogvatartást végrehajtó szerv vezetője által meghatározott napon végzi.
4. A fogvatartott jogosult engedélyezett tárgyakat magánál tartani. E tárgyak mennyiségét a fogvatartást végrehajtó szerv vezetője határozza meg. Ha e tárgyakkal rendkívüli eseményt eredményező cselekményt követ el vagy kísérel meg, és a tárgyak tárgyi bizonyítékként történő lefoglalása nem szükséges, e tárgyakat a további fogvatartás során letétként kell kezelni, azokat használatra kiadni kizárólag felügyelet mellett lehet.
5. A fogvatartást végrehajtó szerv a fogvatartott részére személyi felszerelésként műanyag kiskanalat, műanyag ivópoharat, párnát, ágyneműhuzatot, lepedőt, takarót és matracot biztosít. Amennyiben a fogvatartott azzal nem rendelkezik, számára – kérelmére – két törölközőt, hálóruhát, 1 pár papucsot, pótruházatot, mosdószappant, egészségügyi papírt, vattát vagy tampont, fogkefét, fogkrémet, a férfiaknak félpengés borotvát és borotvahabot vagy borotvakrémet kell biztosítani. A fogvatartást végrehajtó szerv gondoskodik a személyi felszerelésként kiadott ágyneműhuzat, lepedő, hálóruga és törölközők hetenkénti cseréjéről.
6. A fogvatartott megfelelő ételmezéséről és a közegészségügyi feltételek biztosításáról a fogvatartást végrehajtó szerv gondoskodik.
7. A fogvatartottak részére, amennyiben azt igénylik, vallásuk előírásainak megfelelő étkezést kell biztosítani, melynek energiaértéke naponta legalább 2595 kcal, fiatalkorúak esetében naponta legalább 3565 kcal. Naponta egy esetben főétkezésként meleg ételt, orvosi javaslatra diétás ételmezést, terhes nő részére a terhesség 20. hetétől naponta 0,5 liter tejet – illetve, ha egészségügyi szempontból indokolt, azt helyettesítő élelmiszert – kell biztosítani. A fogvatartott vallásának megfelelő étkezésről a fogvatartott kérelmére a fogvatartottak ételmezésére központilag meghatározott ételmezési norma keretei között és a fogvatartást végrehajtó szerv lehetőségein belül a fogvatartást végrehajtó szerv vezetője gondoskodik.
8. Ha a fogvatartottak részére konzerv készített adnak, azt felnyitás előtt kell felmelegíteni, majd műanyag tányérra helyezve kiosztani. A fogvatartottnak étkezésre műanyag evőeszköz adható. Hideg étel csomagról kell gondoskodni, ha a fogvatartottat étkezési időben olyan helyre kísérik, ahol meleg étel nem biztosítható. Hideg ételként kizárólag szobahőmérsékleten is tárolható élelmiszer adható, amelyet a közegészségügyi-járványügyi előírásoknak megfelelően kell csomagolni.
9. A fogvatartottak étkezése a zárkákban történik. Az étel kiosztásáról, a csomagban küldött vagy vásárolt élelmiszerek átadásáról a fogdaőri szolgálat gondoskodik. E feladatokat az a fogdaőr láthatja el, aki rendelkezik egészségügyi könyvvel és élelmiszer-higiéniai minimumvizsgával.⁵ E feladat egészségügyi könyvvel és élelmiszer-higiéniai minimumvizsgával rendelkező közalkalmazott útján is ellátható.

⁵ E feladatokat az a fogdaőr láthatja el, aki rendelkezik a munkaköri, szakmai, illetve személyi higiénés alkalmasság orvosi vizsgálatáról és véleményezéséről szóló 33/1998. (VI. 24.) NM rendelet 4. § (5) bekezdése szerinti egészségügyi könyvvel és élelmiszer-higiéniai minimumvizsgával.

A fogvatartottak egészségügyi ellátása

A téma tanulási célja, hogy a vizsgázó megismerje a fogvatartottakat megillető alapvető egészségügyi ellátás szabályait. Ismerje a fogvatartásért felelős, valamint az orvos kötelezettségeit, a fogdán kívüli egészségügyi – járó- és fekvőbeteg – ellátással kapcsolatos eljárások, továbbá a gyógyszerszükségletek biztosításának rendjét.

A fogvatartottak orvosi ellátását a fogvatartásért felelős elsősorban a rendőrség orvosi szolgálata, ennek hiányában – szerződés alapján – az állami, önkormányzati egészségügyi szolgálat útján biztosítja.

Az orvos munkanapokon a fogdában kialakított egészségügyi helyiségben a szükséges ideig rendelést tart.

Az orvos:

- a. felírja a fogvatartott egészségi állapota miatt feltétlenül szükséges gyógyszert, melynek beszerzését a fogvatartásért felelős biztosítja, engedélyezi a fogvatartott által állandóan szedett, saját költségén beszerzett gyógyszer, vitamin felhasználását,
- b. orvosi látogatást vesz fel, ha a fogvatartotton külsérelmi nyomot észlel vagy a fogvatartott bántalmazást panaszol,
- c. az orvosi látogatásban nyilatkozik a sérülés valószínű okáról, rögzíti továbbá azt is, hogy a fogvatartott a sérülés okát miben jelölte meg,
- d. rögzíti a kábítószer-fogyasztásra, egyéb szenvedélybetegségekre, illetve az attól való függőségre utaló külső jeleket, tüneteket.

Az orvos intézkedik a fertőző betegség, tetvesség, rühesség kezelésére, a járványveszély megelőzésére, továbbá – ha a más jogszabályban meghatározott sürgős szükség körébe tartozó vagy életet veszélyeztető állapot, betegség áll fenn, valamint, ha indokoltnak tartja – a fogvatartott fekvő- vagy járóbeteg ellátást biztosító egészségügyi intézménybe történő szállítására.

Az orvos a fogvatartott nőt terhessége vagy annak gyanúja esetén a lehető legrövidebb időn belül nőgyógyászati szakrendelésre utalja, illetve szükség esetén gondoskodik a terhesgondozásról.

Amennyiben az ellátáshoz szükséges, az orvos a fogvatartott egészségi állapotával kapcsolatos, a fogvatartást megelőző időszakban keletkezett, a fogvatartottra vonatkozó egészségügyi dokumentációt beszerzi.

A fiatalkorú orvosi vizsgálatát akkor is el kell végezni, ha ezt

- a. az eljárás alá vont személy,
- b. az eljárás alá vont személy képviselője vagy
- c. a kirendelt ügyvédje kérelmezi.

Az orvosi vizsgálat következtetéseit írásban kell rögzíteni. Amennyiben a szükséges orvosi, szakorvosi ellátás a fogdában nem biztosítható, az emiatt szükségessé váló szállítás, kísérés és őrzés költségei a fogvatartásért

felelőst terhelik. Ha a fogvatartott kórházi kezelése válik szükségessé, őrzéséről a fogvatartást végrehajtó szerv gondoskodik. A fogvatartott szándékos egészségkárosítása, illetve az étkezés megtagadása miatt szükségessé váló orvosi ellátással összefüggő szállítási, őrzési költségek a fogvatartottat terhelik. Ha a fogvatartottnak nincs letéti pénze, a költségeket a fogvatartásért felelős megelőlegezi.²

Ha a letartóztatotton az orvos kóros elmeállapotra utaló tüneteket észlel, az igazságügyi elmeorvos-szakértői vizsgálat elrendelése céljából soron kívül, írásban értesíti a fogvatartás alapjául szolgáló eljárást folytató szerv vezetőjét.

Ha a letartóztatott elmeállapotának megfigyelését a bíróság elrendelte, a fogvatartást végrehajtó szerv a letartóztatottat haladéktalanul az Igazságügyi Megfigyelő és Elmegyógyító Intézetbe szállítja.

Az orvos köteles a fogvatartásért felelőshöz fordulni, ha az élelmezési ellátás hiányosságai, a fogda és a fogvatartottak higiénája és tisztasága, az elhelyezési ellátás, a berendezés, felszerelés, világítás, szellőzés elégtelensége, a fogvatartottak ruházatának és ágyneműinek minősége és szennyezettsége miatt azt indokoltnak tartja. A fogvatartásért felelős köteles intézkedni a hiányosságok megszüntetésére. Egyet nem értés esetén az orvos a jelentését a fogvatartásért felelős által vezetett szerv felettes szervének egészségügyi szolgálatához felterjeszti.

A fogvatartottra vonatkozó egészségügyi dokumentációval kapcsolatos iratbetekintésre és másolat kiadására az egészségügyi és a hozzájuk kapcsolódó személyes adatok kezeléséről és védelméről szóló törvény rendelkezéseit kell alkalmazni. A fogvatartott részére az orvos által rendelt gyógyszert a fogda területén zárható gyógyszereszekrényben gyógyszercsoportonként elkülönítve a fogdaórség kezeli.

A fogvatartott részére az orvos által előírt, egészségügyi szakképzettséggel rendelkező személy által kiadagolt napi gyógyszer mennyiséget személyre szóló gyógyszerdobozban kiadagolva a gyógyszer beadása időpontjáig biztonságos helyen kell tárolni. A fogvatartottnak az orvos által előírt mennyiségű gyógyszer kiosztásáról a fogdaórség gondoskodik. E feladat egészségügyi személyzet útján is biztosítható. A gyógyszer bevételét a fogdaórség ellenőrzi.

² A fogvatartott egyéb egészségügyi szolgáltatásra és baleseti ellátásra a kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló 1997. évi LXXXIII. törvény végrehajtásáról szóló 217/1997. (XII.

1.) Korm. rendelet rendelkezései alapján jogosult.

A fogda napirendje és ellenőrzése

A téma tanulási célja, hogy a vizsgázó megismerje a fogda napirendjének – tételesen felsorolt – tartalmi elemeit, a napirendre vonatkozó szabályokat. Rendkívüli esemény vagy ellenőrzés miatt a fogda napirendjétől kivételesen el lehet térni. A vizsgázónak tisztában kell lennie a fogvatartásért felelős rendkívüli eseményekkel kapcsolatos kötelezettségeivel, valamint tételesen fel kell tudnia sorolni az általános és részleges ellenőrzésre jogosultakat.

A fogda napirendjét a fogvatartásért felelős határozza meg.

A fogda napirendjében kell meghatározni

- a. az étkezés,
- b. a szabad levegőn tartózkodás,
- c. az orvosi vizsgálat,
- d. a tisztálkodás,
- e. a zárkarendezés és takarítás,
- f. az ébresztő és a takarodó,
- g. a látogatás,
- h. a telefonbeszélgetés időpontját.

A takarodó és az ébresztő között legalább 8 óra folyamatos pihenőidőt kell biztosítani. Az étkezésre naponta háromszor, reggel és este 30 percet, délben 45 percet kell biztosítani.

A napirendet a fogvatartott részére anyanyelvén vagy az általa értett más nyelven a befogadást követően írásban, haladéktalanul át kell adni. A napirendet a fogvatartott magánál tarthatja.

A napirendtől eltérni kizárólag

- a. befogadás vagy a fogdából történő végleges elbocsátás, javítási, karbantartási munkálatok,
- b. a fogdában tartott ellenőrzés, szemle,
- c. rendkívüli esemény miatt lehet.

Az ellenőrzés és a rendkívüli esemény

A zárkán belül ellenőrzést 22.00 órától 06.00 óráig csak különösen indokolt esetben szabad tartani.

A rendkívüli eseményt a fogvatartásért felelős köteles soron kívül kivizsgáltatni, és haladéktalanul jelenteni a büntetés-végrehajtás törvényességi felügyeletét ellátó ügyésznek.

A fogvatartásért felelős az elhunyt fogvatartott temetését, hamvasztását csak a hatósági boncolás megtörténte után, a büntetés-végrehajtás törvényességi felügyeletét ellátó ügyész hozzájáruló nyilatkozatának birtokában engedélyezheti.

Rendkívüli esemény idején a fogda rendjének helyreállításáig a fogvatartásért felelős szüneteltetheti vagy korlátozhatja a fogvatartottak levelezéshez, telefonáláshoz, látogatáshoz és csomag fogadásához való jogainak gyakorlását.

Az intézkedés elrendeléséről a büntetés-végrehajtás törvényességi felügyeletét ellátó ügyészt haladéktalanul értesíteni kell. Az intézkedést kiváltó ok előidézésében vétlen fogvatartott részére az elmaradt jogainak gyakorlását utólag lehetővé kell tenni.

A fogda ellenőrzése általános és részleges ellenőrzéssel valósítható meg.

Általános fogdaellenőrzésre jogosult:

- a. a rendészetért felelős miniszter,
- b. a rendészetért felelős államtitkár,
- c. az alapvető jogok biztosa,
- d. a büntetés-végrehajtás törvényességi felügyeletét ellátó ügyész,
- a. az országos rendőrfőkapitány és helyettesei, illetve az országos rendőrfőkapitány által szervezeti és működési szabályzatban kijelölt személyek,
- b. az illetékes megyei vagy fővárosi rendőrfőkapitány és helyettesei,
- c. a Készenléti Rendőrség által üzemeltett fogda vonatkozásában a Készenléti Rendőrség parancsnoka és helyettesei,
- d. az illetékes rendőrkapitány és helyettese,
- e. a tevékenység-irányító központ ügyeletvezetője és főügyelete,
- f. akit e célból nyílt paranccsal vagy megbízólevéllel láttak el, továbbá,
- g. akit erre külön jogszabály felhatalmaz.

Részleges fogdaellenőrzésre jogosult:

- a. az őrzésbiztonság tárgyi feltételeinek biztosításáért felelős rendőrségi vezető, valamint megbízottjai,
- b. az orvos, a fogvatartottak egészségügyi ellátásának szabályai szerint,
- c. a Rendvédelmi Közegészségügyi-Járványügyi Szolgálat,
- d. a rendőrség munkavédelmi főfelügyelője.

IV. A személyi szabadság korlátozásának szabályai / 1. A személyi szabadság korlátozásának szabályai

Fegyelmi eljárás és jutalmazás

A téma tanulási célja, hogy a vizsgázó megismerje a rendőrségi fogdában fegyelmi vétséget elkövető – és a meghatározásban felsorolt – fogvatartottakkal szemben lefolytatható eljárás fontosabb szabályait, az eljárásra jogosult személyét, az elrendelés időbeli és alaki követelményeit, a fogvatartott eljárás során gyakorolható jogait, a döntéssel és jogorvoslattal kapcsolatos követelményeket. A fogvatartás és a fogda rendjének fenntartásában fontos szerepe van a fogvatartott jutalmazásának, mellyel kapcsolatban a vizsgázónak ismernie kell a javaslattétel, a döntés és a jogorvoslatra vonatkozó rendelkezéseket.

Fegyelmi eljárás

Fegyelmi vétséget követ el és fenytéssel sújtható az a letartóztatott, elítélt, vagy szabálysértési elzárás büntetését töltő személy (a továbbiakban együtt: eljárás alá vont személy), aki jogszabályban meghatározott kötelezettségét vétkenesen megszegi, más fogvatartottat köteleességszegésre hív fel, vagy jogaik gyakorlását, kötelezettségeik teljesítését akadályozza. A fegyelmi jogkört a fogvatartás alapjául szolgáló eljárást folytató szerv vezetője gyakorolja.

A fegyelmi eljárás elrendelését a cselekmény észlelését, vagy a tudomásszerzést követő 8 napon belül írásban kell kezdeményezni, abban megjelölve a fogvatartott azonosítására vonatkozó adatokat, a fegyelmi vétség alapjául szolgáló cselekmény elkövetésének a helyét és idejét, a cselekmény rövid leírását, az esetleges bizonyítási eszközöket.

A fegyelmi eljárást – az anyanyelv használata jogának biztosítása mellett – a fegyelmi vétségnek a fegyelmi jogkör gyakorlója tudomására jutásától számított 5 napon belül kell lefolytatni. Ennek során a határozat meghozatala előtt az eljárás alá vont személyt meg kell hallgatni, amelyről jegyzőkönyvet kell felvenni.

Az eljárás alá vont személy a fegyelmi eljárás során a jogi képviselőre ügyvédet hatalmazhat meg. A fegyelmi eljárás során a fenytésekre a Bv. tv. rendelkezéseit kell alkalmazni. Fenytést csak határozatban lehet kiszabni. Az eljárás alá vont személy által elkövetett egy eljárás során elbírált fegyelmi vétségek miatt – ha törvény másként nem rendelkezik – egy fenytést lehet kiszabni.

A fegyelmi eljárásban hozott határozatot – a jogorvoslati jogról szóló tájékoztatással – ki kell hirdetni. A határozat egy példányát a fogvatartottnak kézbesíteni kell. Az eljárás alá vont személy a fenytést kiszabó határozat ellen – a magánelzárás kiszabásának kivételével – panasszal élhet.

A panasz elbírálására jogosult:

- a. a rendőrkapitány, ha a megtámadott határozatot a rendőrkapitányság szervezeti elemének vezetője hozta,
- b. a rendőrfőkapitány, ha a megtámadott határozatot a rendőr-főkapitányság szervezeti elemének vezetője hozta,
- c. a Készenléti Rendőrség parancsnoka, ha a megtámadott határozatot a Készenléti Rendőrség Nemzeti Nyomozó Iroda vezetője hozta.

A panaszt a határozat kihirdetésekor kell bejelenteni, amelyet a fegyelmi jogkör gyakorlója az iratokkal együtt 3 munkanapon belül felterjeszt a panasz elbírálására jogosultnak.

A panasz elbírálására jogosult a panaszt a kézhezvételétől számított 5 napon belül elbírálja, amelynek során:

- a. a panaszt – mint alaptalant – elutasítja,
- b. enyhébb fenytést szab ki,
- c. a fegyelmi eljárást megszünteti, vagy
- d. a fenytést kiszabó határozatot hatályon kívül helyezi és új eljárás lefolytatását rendeli el.

A fegyelmi jogkör gyakorlója a fegyelmi eljárás lefolytatásától eltekinthet, ha a fogvatartás időtartama rövidebb a fegyelmi eljárás lefolytatására rendelkezésre álló időtartamnál, vagy a kiszabható fenyítés célja a fogvatartás rövidege miatt nem érvényesülhet.

A fegyelmi eljárás elrendelésétől el kell tekinteni, ha az eljárás alá vont személyt a fogdából már véglegesen elbocsátották.

A fegyelmi eljárás mellőzésekor az el nem bírált fegyelmi vétséget rögzítő iratot a továbbiakban az eljárás alá vont személy irataként kell kezelni.

A jutalmazás

A fogvatartott jutalmazására a fogda parancsnoka tesz javaslatot a fogvatartásért felelős felé. A jutalmazásáról a fogvatartásért felelős határozatban dönt a javaslat megtételétől számított 3 munkanapon belül. A határozatot ki kell hirdetni, és egy példányát az eljárás alá vont személynek kézbesíteni kell. A jutalmat kiszabó határozat ellen jogorvoslatnak nincs helye.

IV. A személyi szabadság korlátozásának szabályai / 1. A személyi szabadság korlátozásának szabályai

A fogvatartás során alkalmazott értelmező rendelkezések és fogalmak

A téma tanulási célja, hogy a vizsgázó megismerje a fogvatartás végrehajtása során leggyakrabban alkalmazott értelmező rendelkezések és fogalmak lényeges tartalmát, a fogalmakat meghatározó jogszabály és utasítás számát.

Értelmező rendelkezések[3]:

1. **fogdán kívüli őrzés:** az a szolgálati tevékenység, amelynek során a fogvatartott biztonságos őrzéséről a fogdán kívül, meghatározott helyen gondoskodnak,
2. **fogvatartásért felelős:** a Bv. tv. 427. § (8) bekezdésében meghatározott vezetők,
3. **fogvatartást végrehajtó szerv:** a rendőrkapitányság, a megyei vagy fővárosi rendőrfőkapitányság, valamint a Készenléti Rendőrség,
4. **fogvatartott:** az 56/2014. (XII. 5.) BM rendelet 1. § a)-f) pontjában meghatározott személyi szabadságelvonással érintett személy,
5. **kísérés:** az a szolgálati tevékenység, amelynek során a fogvatartottat meghatározott szervhez vagy helyre kísérik, szállítják,
6. **rendkívüli esemény:** a fogvatartást érintő természeti vagy ipari katasztrófa, továbbá minden olyan esemény, tevékenység vagy mulasztás, amely a fogvatartott, a fogdaőrség, az ellenőrző életét, testi

épségét, egészségét, a fogda rendjét, az őrzésbiztonságot sérti vagy súlyosan veszélyezteti, így különösen:

- a. a fogvatartott által a fogdában elkövetett bűncselekmény vagy szabálysértés,
- b. a fogdaórség jogszerű eljárásával szembeni ellenszegülés,
- c. a fogda rendjének megzavarása,
- d. a fogvatartott balesete, fertőző megbetegedése, halála,
- e. a fogvatartott öngyilkossági kísérlete vagy szándékos egészségkárosítása,
- f. az étkezés csoportos megtagadása, ételmérgezés.

Alkalmazott fogalmak[4]:

- a. **belső kísérés:** a fogvatartott rendőrségi létesítmény területén történő kísérése;
- b. **EIT:** olyan előzetes intézkedési terv, mely a fogvatartási helyen vagy a kísérés során bekövetkezett váratlan helyzet esetére biztosítja az állomány felkészültségét, gyors, szakszerű és szervezett tevékenységét, továbbá megteremti a kedvező feltételeket a váratlan helyzetek tervszerű, önálló – vagy együttműködő szervekkel összehangolt – megakadályozására, kezelésére, továbbá a bekövetkezett esemény felszámolására;
- c. **fogvatartott mozgatása:** a fogvatartott fogda területén történő kísérése, amely nem jár a fogda területének elhagyásával;
- d. **kárbiztos:** a fogvatartott által a fogvatartásért felelősnek, továbbá a fogvatartásért felelős vagy a kísérést végző által a fogvatartottnak okozott kárral összefüggésben induló eljárás lefolytatására a fogvatartásért felelős által kijelölt személy;
- e. **külső kísérés:** a fogvatartott rendőrségi objektum területén kívüli kísérése;
- f. **őrzésbiztonság:** a fogvatartottak törvényes, szakszerű és biztonságos őrzése, az ehhez szükséges személyi és tárgyi feltételek összessége;
- g. **rabszállító:** a fogvatartottak szállítására speciálisan kialakított rendőrségi szolgálati gépjármű, amelyben a fogvatartott – a felügyeletét ellátó kíséretől leválasztott – külön térben helyezkedik el;
- h. **fogvatartott:** a BM r.-ben meghatározott személy^[5], továbbá a szabálysértésekről a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (a továbbiakban: Szabs. tv.) szerinti, a meg nem fizetett pénzbírság, illetve helyszíni bírság, a nem teljesített közérdekű munka helyébe lépő szabálysértési elzárással érintett személy.

³ A rendőrségi fogdák rendjéről szóló 56/2014. (XII. 5.) BM rendelet alapján

⁴ A rendőrség fogdaszolgálati szabályzatáról szóló 3/2015. (II. 20.) I. Fejezet 2. pont alapján.

⁵ A rendőrségi fogdák rendjéről szóló 56/2014. (XII. 5.) szóló BM rendelet 2. § 4. pontjában meghatározott személy (személyi szabadságelvonással érintett személy).

IV. A személyi szabadság korlátozásának szabályai / 1. A személyi szabadság korlátozásának szabályai

A kísérésre irányadó szabályok

A téma tanulási célja, hogy a vizsgázó megismerje a kísérésre vonatkozó általános szabályokat, továbbá a külső és belső kísérés, valamint a gépjárművel történő kísérés speciális szabályait. Legyen tisztában a fogvatartottak fogdában történő mozgásának szabályaival is.

A kísérést, őrzést úgy kell megszervezni, hogy a fogvatartott támadásának elhárítására, esetleges szökési kísérletének megakadályozására azonnal intézkedni lehessen. A kísérés biztonságos körülményeinek megteremtéséért, az ehhez szükséges feltételek meglétéért és a kísérés szakszerű végrehajtásáért a kísérésre utasítást adó, valamint az útbaindító parancsnok és a kísérőőr külön-külön is felelősséggel tartozik.

A kísérőőri feladatra a Rendőrség hivatásos állományú tagja jelölhető ki. A kísérést végrehajtó rendőr szolgálati feladatát a rendszeresített felszerelés, bilincsre szerelt vezetősíjjal és – amennyiben az átkíséresi utasítás azt előírja – bilincsrögzítő övvel teljesíti. A kísérő őrnél a rendszeresített felszerelésen kívül csak olyan kisméretű tárgyak lehetnek, amelyek a mozgásban nem zavarják. Kíséresi feladatot kizárólag átkíséresi utasítás alapján lehet végrehajtani.

A belső kísérés

A belső kísérés során a fogvatartottal kapcsolatos nyomozási cselekményt lehetőleg a fogda területén kialakított őrzésbiztonságnak megfelelő helyiségben kell végrehajtani. A kísérőőri létszám fogvatartottanként legalább egy fő rendőr. A kísérést végrehajtó állomány lőfegyverrel történő felszerelése az őrzésbiztonsági feltételek figyelembevételével mellőzhető.

A belső kísérés biztonságos végrehajtását a helyi sajátosságok figyelembevételével a fogvatartásért felelős intézkedésben szabályozza.

A külső kísérés

A rendes kísérés alkalmával a kísérő őrök létszámának legalább egy fővel meg kell haladnia a kísért fogvatartottak létszámát, amennyiben a kísérés nem rabszállítóval történik. A kísérés közben szükséges pihenőre rendőrségi objektumban kerülhet sor. Ebben az esetben a fogvatartott elhelyezése előállító helyiségben történik.

A szolgálati gépjárművel történő kísérés

A szolgálati gépjármű valamennyi ajtajának biztonságos bezárásáról, az ajtók belső nyitás elleni védelméről a gépkocsivezető gondoskodik. A balesetből származható életveszélyre tekintettel a kísért személyt – a

bilincselés jellegére vonatkozó tilalom⁶ betartása mellett – tilos a másik kísért személlyel összebilincselni. A szolgálati gépkocsiban kialakított biztonsági övet a fogvatartott esetében alkalmazni kell.

A nem kísérésre kialakított ötszemélyes személygépkocsiban azonos időben kizárólag egy fő fogvatartott szállítható. A fogvatartott a gépkocsivezető mögött nem foglalhat helyet. Rabszállítóban történő kísérés közben a fogvatartott bilincsrögzítő övvel történő bilincselése a kísérés módját meghatározó parancsnok külön utasítása alapján történik.

A megbilincselte fogvatartott kísérése közben a fogvatartott kezeinek bilincselése nem szüntethető meg. A fogvatartott kezeiről a bilincs ideiglenesen egészségügyi vizsgálat vagy hatósági eljárás lefolytatása érdekében, annak időtartamára távolítható el. Ezen időszak alatt a kísérő őr köteles a rendkívüli esemény bekövetkezésének megakadályozására felkészülni.

Ha a kísért személy megszökött, és az elfogására tett intézkedések nem vezettek eredményre, a fogdát működtető rendőri szerv TIK ügyeletvezetője, a KR esetében a KR ügyeletvezetője haladéktalanul köteles a szökött személy elfogására intézkedni. A fogvatartott súlyosan beteg hozzátartozójának meglátogatására vagy a fogvatartott temetésén való részvételére a fogvatartásért felelős által jóváhagyott terv alapján kerülhet sor.

Fogdában történő mozgatás

A fogvatartott mozgatása folyamatos rendőri felügyelet mellett történik. A fogvatartott mozgatása nem minősül kísérésnek. A fogvatartott mozgatása során a fogvatartott által igénybe vett helyiség ajtajának nyitására két fő fogdaőr jelenlétében kerülhet sor. A fogvatartott mozgatása során az elkülönítés szabályait alkalmazni kell.

A fogdában vagy a kísérés során bekövetkező rendkívüli események megelőzésére, felszámolására – így különösen a fogvatartott fertőző betegsége, annak gyanúja vagy kórokozó tünetmentes hordozása, illetve a fogda közegészségügyi vagy járványügyi veszélyeztetettsége esetére vonatkozó előírásokat – a fogvatartási hely sajátosságaira, a bekövetkezett rendkívüli események tapasztalataira figyelemmel, a rendészeti országos rendőrfőkapitány-helyettes által a szakmai irányítás körében meghatározott kötelező tartalmi elemek alapulvételével a fogdaparancsnok köteles az EIT-ben rögzíteni.

V. Közlekedésrendészeti ismeretek / 1. Közlekedésrendészeti alapismeretek

A közlekedésrendészet szervei, feladatai

A téma tanulási célja, hogy a vizsgázó megismerje a rendőrség közlekedésrendészeti szervének felépítését, az ORFK Közlekedésrendészeti szervének tagozódását és az egyes szervezeti elemek főbb feladatait.

⁶ Tilos a tárgyhoz bilincselést járműben történő szállítás közben alkalmazni. Tilos a bilincs olyan módon való használata, amely indokolatlanul fájdalmat, sérülést okoz vagy jellegénél fogva megalázó.

A rendőrség közlekedésrendészeti szolgálati ága feladatkörébe tartozik általánosságban:

- a forgalomirányítás, a
- forgalom-ellenőrzés,
- a közigazgatási eljárások lefolytatása,
- a büntetőeljárások során a hatáskörébe utalt nyomozások végrehajtása, valamint a baleset-megelőzési tevékenység folytatása.
-

A közlekedésrendészeti szervek felépítése igazodik az általános célra létrehozott rendőrség felépítéséhez: így központi, a területi, valamint helyi szinteken is működik közlekedésrendészeti szervezeti elem.

Központi szinten az ORFK Rendészeti Főigazgatóság alárendeltségébe tartozik a közlekedésrendészet szakirányító szervezete, a Közlekedésrendészeti Főosztály, amely négy osztályból áll:

- Közlekedésrendészeti Szakirányító Osztály,
- Közigazgatási Hatósági Osztály,
- Közlekedésrendészeti Fejlesztési Osztály, valamint a
- Baleset-megelőzési Osztály alkotja a szakirányító szervezetet.

A Közlekedésrendészeti Főosztály

- szakirányító tevékenységet lát el a területi szervek irányába, közlekedésrendészeti szakmai területen – így pl. baleset-helyszínelés, baleset vizsgálat –, mind a közigazgatási eljárás területén, ahol másodfokú eljárásokat is lefolytat, amennyiben területi szerv járt el első fokon. • technikai fejlesztése tekintetében közbeszerzési eljárásokat indít technikai eszközök – pl. szolgálati motorkerékpárok, szolgálati gépjárművek, alkoholtesztetek – beszerzésére. • szervezi, irányítja és ellenőrzi a rendőrség baleset-megelőzési tevékenységét.

Területi szinten a megyei rendőr-főkapitányságok alárendeltségében közlekedésrendészeti osztályok működnek, kivétel ez alól a Budapesti Rendőr-főkapitányság és a Pest Vármegyei Rendőr-főkapitányság, ahol főosztály szintű a közlekedésrendészeti tevékenység. A vármegyei osztályok felépítése eltér az autópálya szakaszok, illetve a forgalom-ellenőrzési feladatok függvényében.

A területi szervek

- szakirányító tevékenységet folytatnak a helyi szervek tevékenysége felett baleset-helyszínelés és vizsgálat, a közigazgatási eljárás tekintetében, valamint a közterületi szolgálatot ellátó állomány
- vonatkozásban és a balesetmegelőzési tevékenység végrehajtásában, amennyiben rendelkeznek autópálya alosztállyal, illetve forgalomellenőrző alosztállyal, végrehajtói feladatokat is ellátnak. Továbbá
- nyomozást folytatnak a hatáskörükbe utalt közlekedés körében elkövetett bűncselekmények tekintetében, és a
- közúti közlekedési bírság kiszabása kapcsán felmerülő feladatokat, valamint a sebességmérő berendezések használatával, működtetésével kapcsolatos feladatokat is ellátják.

A **helyi szinten** a helyi szervek alosztály szintű szerveződésben látják el a közlekedésrendészeti feladatokat. Járőrszolgálatot látnak el, baleset-helyszínelői, vizsgálói tevékenységet folytatnak, közigazgatási ügyekben járnak el és a balesetmegelőzés terén folytatnak aktív propagandamunkát.

Speciális közlekedésrendészeti szervként működik a Balatoni, Dunai és a Tiszai Vízi rendészeti rendőrkapitányság, valamint a Készenléti Rendőrség szervezetébe tartozó Légirendészeti Szolgálat.

Közlekedésrendészeti intézkedések

A téma tanulási célja, hogy a vizsgázó megismerje a rendőrség közlekedésrendészeti intézkedéseinek alapjait, az egyes intézkedések lényegét, ismerje a forgalomirányítás, a forgalomkorlátozás és a forgalom szüneteltetésére vonatkozó elveket, továbbá az ittaság és a bódult állapot bizonyításához szükséges helyszíni intézkedéseket.

A rendőrség közlekedésrendészeti intézkedései a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet 24. szakszán alapulnak.

A közúti forgalom irányítása, korlátozása, illetve szüneteltetése

A forgalomirányítás a forgalom segítségét, a forgalmi áramlatok szabályzását jelenti, amelyre leggyakrabban útkereszteződésekben, útfelbontások során, balesetek

helyszínein kerülhet sor.^[1] A forgalomkorlátozás^[2] során az ideiglenes

közlekedésrendészeti intézkedések vezethetők be. rendelkezik. Ennek keretében, a rendőrség és a Terrorelhárítási Központ a közbiztonság védelme érdekében, katasztrófa, tűzeset vagy baleset, valamint rendezvény helyszínén **a feltétlenül szükséges mértékben és időtartamban elrendelheti:**

- egyes útvonalak, utcák, terek, városrészek közúti forgalmának teljes vagy részleges lezárását, a forgalom elterelését vagy korlátozását,
- a megállás vagy várakozás tilalmát, valamint az arra kijelölt helyen a várakozás megszüntetését, továbbá
- egyéb közlekedési tilalmak feloldását, az egyirányú forgalmú utcában a közlekedés irányának megváltoztatását.

A rendőrség és a Terrorelhárítási Központ az ideiglenes intézkedések megtételekor a szükséges mértékben gondoskodik a közúti jelzőtáblák ideiglenes kihelyeztetéséről, valamint az állandó jelleggel kihelyezett közúti jelzőtáblák leszerelés vagy letakarás útján történő feloldásáról. A közút lezárása vagy forgalmának korlátozása érdekében kihelyezett közúti jelzéseket az ok megszűnésekor el kell távolítani, az állandó jelleggel ott lévő közúti jelzőtáblák hatályát vissza kell állítani.

Ittas vagy bódult állapot ellenőrzése

A jármű vezetőjét a rendszeresített eszközzel légzésminta – ha nála a vezetési képességére hátrányosan ható szer befolyása vagy alkoholfogyasztás miatt bűncselekmény vagy szabálysértés, illetve a közúti közlekedéssel kapcsolatban kiszabható, közigazgatási bírsággal sújtandó szabályszegés elkövetésének gyanúja merül fel –, az egészségügyi szolgálat igénybevételeivel vér-, vizelet- és mütétnek nem minősülő módon egyéb minta adására kötelezheti.

A szeszes ital fogyasztásából származó alkohol szervezetben való jelenléte ellenőrzésének és az ellenőrzéshez rendelkezésre álló eszközök és mintavételi lehetőségek alkalmazásával kapcsolatos

rendeleteket ORFK utasítások tartalmazzák ³. A közúti járművezetés során felmerülő ittasság esetén légalkohol-, valamint a vér- és vizeletvizsgálat alapján közigazgatási vagy büntetőeljárást kell indítani.

¹ A szabályozás alapját az 1/1975. (II. 5.) KPM-BM együttes rendelet (a továbbiakban: KRESZ) adja.

² A Szolgálati Szabályzat 24. § határozza meg.

³ Az ittasság ellenőrzéséről szóló 40/2018. (VI. 29.) ORFK utasítás, valamint a bódító hatású szertőlbefolyásolt állapotú járművezetőkkel, valamint a kábítószerrel összefüggő bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható személyekkel szemben alkalmazandó rendőri intézkedésekről a 32/2014. (VIII. 25.) ORFK utasítás.

Sebesség-ellenőrzés

A téma tanulási célja, hogy a vizsgázó megismerje a rendőrség sebesség-ellenőrzési tevékenységének alapjait, a tevékenység célját, az alkalmazott technikai eszközök jellemzőit, az eszközök kezelésének feltételeit, illetve a vonatkozó eljárási szabályok lényegét.

A sebességmérő berendezések^[4] hitelesítésének tényét és a hitelesség érvényességi idejét a mérésügyi hatóság által feljogosított szervezet által kiadott okirat, a hitelesítési bizonyítvány tanúsítja. Az eszköz időszakos hitelesítését a Készenléti Rendőrség Műszaki és Üzemeltetési Igazgatóság Műszaki Osztály vezetője kezdeményezi a hitelesítésre feljogosított szervezetnél, a sebességmérő fennálló hitelessége érvényességi idejének lejárata előtt.

A sebességmérő tevékenység során, annak helyszínén a kezelőnek rendelkeznie kell a sebességmérő eredeti hitelesítési bizonyítványának egy papíralapú másolatával. Azon ellenőrzések során, amikor a jogsértés elkövetőjének megállítására a sebességmérő telepítési helyén vagy annak közelében kerül sor, a kezelő az elkövető kérésére, részére bemutatja a hitelesítési bizonyítvány másolatát, illetve – ha a körülmények lehetővé teszik – a jogsértést bizonyító képi dokumentumot. Szolgálati érdekből a kérés megtagadható, amelyet indokolni kell.

Sebességmérővel joghatással járó mérést kizárólag az adott típusra érvényesített kezelői igazolvánnyal rendelkező személy végezhet.

A jogsértések technikai eszközzel történő ellenőrzése során a technikai eszköz működtetője, a sebességmérő berendezés kezelője **települési naplót köteles vezetni**. Fontos kiemelni, hogy ebben a körben technikai eszköz lehet egy kamera vagy digitális fényképezőgép is, amely pl.: vasúti átjárón való áthaladásra vonatkozó rendelkezések megtartásának elmulasztását rögzíti.

A közlekedési jogsértésről készített és azzal összefüggő képi dokumentációt a technikai eszköz működtetője a technikai eszköz adottságainak megfelelően a szolgálat során vagy annak befejezésekor online módon továbbítja a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező elsőfokú hatósághoz. Az objektív felelősség alapján – megállítással nélkül – készült sebességmérő által készült felvételek esetén a Vas Megyei Rendőr-főkapitányság, vagy a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Rendőr-főkapitányság Közigazgatási Hatósági Szolgálatához történő továbbítást jelent. Amennyiben a technikai eszköz nem rendelkezik online továbbítási móddal, úgy a technikai eszköz működtetője adathordozón adja át a képi dokumentációt a beszámoltató parancsnoknak.

Külön szabályok vonatkoznak továbbá a telepített kezelői felügyelet nélkül működő technikai eszközökre, amelyeket a továbbiakban nem részletezünk.

POS terminál használatára kerülhet sor abban az esetben, ha az elkövetett jogsértésért pénzbírság kiszabására kerül sor, és az elkövető a bírság tényét tudomásul veszi, annak összegét nem vitatja, az intézkedő rendőr tájékoztatja az elkövetőt a bírság bankkártyával helyszínen történő megfizetésének lehetőségéről.

⁴ A közlekedési jogsértést dokumentáló technikai eszközök rendőrségi alkalmazásáról a 26/2013. (VI. 28.) ORFK utasítás rendelkezik, amelynek tárgyi hatálya kiterjed a megengedett legnagyobb sebességre, a járműforgalom irányítására szolgáló fényjelző készülék jelzéseire, a vasúti átjárón való áthaladásra vonatkozó rendelkezések megtartásának elmulasztását dokumentáló technikai eszközökre és azok alkalmazására, amennyiben arra a felsorolt közúti közlekedési szabályok megsértésének, megszegésének dokumentálása céljából kerül sor.

Ittasság-ellenőrzés

A téma tanulási célja, hogy a vizsgázó megismerje a rendőrség ittasság-ellenőrzési tevékenységének alapjait, a tevékenység célját, az alkalmazott technikai eszközök jellemzőit, az eszközök kezelésének feltételeit, illetve a vonatkozó eljárási szabályok lényegét.

A szeszes ital fogyasztásából származó alkohol szervezetben való jelenléte ellenőrzésének és az ellenőrzéshez rendelkezésre álló eszközök és mintavételi lehetőségek alkalmazásával kapcsolatosan az ittasság ellenőrzéséről szóló 40/2018. (VI.

29.) ORFK utasítás szerint kell eljárni a – közúti, vasúti, vízi és légi – közlekedés szabályai megtartásának jogszabályi felhatalmazás alapján történő ellenőrzése, továbbá mindazon személyek ellenőrzése során, akiknél a cselekmény elkövetése kapcsán a szeszes ital fogyasztásából származó alkohol szervezetben való jelenléte vizsgálatot igényel.^[5]

A rendőr feladatának ellátása során ittasság ellenőrzését kizárólag

- a rendszeresített elektromos alkoholteszterrel (a továbbiakban: alkoholteszter), szavatos Spiratest
- alkoholkimutató indikátorcsővel (a továbbiakban: alkoholszonda) és hiteles elektromos légalkoholmérő berendezéssel (a továbbiakban: hiteles mérőeszköz)
-

hajthat végre.

Az ittasság ellenőrzését alkoholteszterrel (ennek hiányában alkoholszondával) a cselekmény időpontját követően a lehető legrövidebb időn belül, de legkorábban a szeszesital-fogyasztás befejezésétől számított 10 perc elteltével kell végrehajtani.

Amennyiben az alkoholteszterrel végzett mérés eredménye:

- közúti gépi meghajtású járművet vezetőnél a 0,15 mg/l,
- közúti nem gépi meghajtású járművet, vasúti vagy légi járművet, gépi meghajtású úszólétesítményt vezetőnél a 0,25 mg/l,
- a nem gépi meghajtású úszólétesítményt vezetőnél a 0,3 mg/l, egyéb esetben a 0,5 mg/l légalkoholértéket nem haladja meg,
- és nem áll fenn vér- és vizeletminta-vétel esete, valamint a jogsértést nem büntetőeljárásban értékelik, ha az intézkedés alá vont nyilatkozata szerint a mérési eredményt elfogadja,

a nyilatkozat kitöltésével további mintavételre intézkedni nem kell.

Alkoholteszter helyett hiteles mérőeszkőzzel történő mérést kell végrehajtani, ha:

- a. az intézkedés alá vont a mérési eredményt nem fogadja el, és szóban úgy nyilatkozik, hogy hajlandó magát alávetni a hiteles mérőeszkőzzel történő vizsgálatnak,

b. az alkoholeszterrel végzett mérési eredmény ba) közúti gépi meghajtású

járművet vezetőnél a 0,15 mg/l,

bb) közúti nem gépi meghajtású járművet, vasúti vagy légi járművet, gépi meghajtású úszólétesítményt vezetőnél a 0,25 mg/l,

bc) a nem gépi meghajtású úszólétesítményt vezetőnél a 0,3 mg/l, egyéb esetben a 0,5 mg/l légalkoholértéket meghaladja, és az intézkedés alá vont szóban nyilatkozik arról, hogy nem szenved tüdőbetegségben, illetve nincs testhőmérséklet emelkedése, illetőleg hajlandó magát alávetni a hiteles légalkoholmérő vizsgálatnak.

A hiteles mérőeszközzel 15 perc különbséggel két mérést kell elvégezni úgy, hogy az első mérés a cselekmény időpontjától számított 30 percen belül megtörténjen.

Az alkoholfogyasztásra vonatkozó szakértői vizsgálathoz szükséges vérvételre, és lehetőleg közel azonos időben végzett vizeletminta vételre kell intézkedni, amelyet a cselekményt követően a legrövidebb időn belül végre kell hajtani, ha **az intézkedés alá vont személy**

- az alkoholszondával, az alkoholeszterrel, vagy a hiteles mérőeszközzel végzett ellenőrzést megtagadja,
- olyan állapotban van, amely meggátolja az alkoholszonda, alkoholeszter, a hiteles mérőeszköz eredményes alkalmazását,
- nyilatkozata szerint tüdőbetegségben szenved, vagy testhőmérséklet emelkedése van, és az ittasság-ellenőrzés eredménye, illetve az ittasság érzékelhető külső jegyei alapján a szeszesital-fogyasztás gyanúja fennáll, az egészségi állapotára (tüdőbetegségére, testhőmérséklet emelkedésére) vonatkozó nyilatkozat megtagadja, hiteles mérőeszközzel történő első mérés foganatosítása a cselekmény időpontjától számított 30 percen belül nem hajtható végre, a jegyzőkönyv aláírását megtagadja, a hiteles mérőeszköz mérési eredményét kétségbe vonja, és véralkohol vizsgálatot kér,
- nyilatkozata, vagy az ez irányú ellenőrzés eredménye alapján szervezetében a vezetési képességre
- hátrányosan ható szer jelenléte valószínűsíthető, és az ittasság-ellenőrzés eredménye, illetve az ittasság érzékelhető külső jegyei alapján a szeszesital-fogyasztás gyanúja fennáll,
- sérülést vagy annál súlyosabb kimenetelt eredményező közlekedési, illetve a közlekedés körében segítségnyújtás elmulasztása vagy cserbenhagyás bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható, és az ittasság-ellenőrzés eredménye, illetve az ittasság érzékelhető külső jegyei alapján a szeszesitalfogyasztás gyanúja fennáll,
- a gyanú szerint a cselekmény után szeszes italt fogyasztott vagy az ittasságellenőrzés előtt a helyszínt elhagyta, és az ittasság-ellenőrzés eredménye, illetve az ittasság érzékelhető külső jegyei alapján a szeszesital-fogyasztás gyanúja fennáll.

Ha a vizeletminta biztosítása nem lehetséges, kétszeri vérvételre kell intézkedni úgy, hogy a második vérvételre az első mintavételt követő 30-45 perc között kerüljön sor.

⁵ A KRESZ módosítása alapján 2014. július 19-től, amennyiben a kerékpáros biztonságos vezetésre képes állapotban van, esetében nem kell alkalmazni a KRESZ 4. § (1) bekezdés c) pontjában a járművezető szervezetében szeszes ital fogyasztásából származó alkohol jelenlétére vonatkozó korlátozást. Azaz a kerékpárossal szemben csak abban az

esetben lehet ittas állapot miatt eljárást kezdeményezni, ha a kerékpáros nincs biztonságos vezetésre képes állapotban.

Bódultság-ellenőrzés

A téma tanulási célja, hogy a vizsgázó megismerje a rendőrség bódultság-ellenőrzési tevékenységének alapjait, a tevékenység célját, az alkalmazott eszközök jellemzőit, az eszközök kezelésének feltételeit, illetve a vonatkozó eljárási szabályok lényegét.

A rendőri intézkedés során okkal feltételezhető az intézkedés alá vont személy kábítószer-fogyasztása^[6], ha

- az intézkedés alá vont személyen a kábítószer okozta bódult állapotra jellemző testi és pszichikai tünetek észlelhetők,
- az intézkedés alá vont személyen az egyes kábítószerek fogyasztása okozta jellemző elvonási tünetek észlelhetők, vagy
- az intézkedés alá vont személy kimutatható időn belüli kábítószerfogyasztásról nyilatkozik.

A kábítószer-fogyasztás gyanúja esetén:

- ha a fenti felsorolás első alpontja alapján merül fel, vér- és vizeletminta vételére kell intézkedni a rendszeresített „A kábítószeres befolyásoltság (élő személynél) megállapítására alkalmas vér- és vizeletvételi – II. számú – egységdoboz”
- ha az kizárólag a fenti felsorolás második, harmadik alpontjai alapján merül fel, egyszerű vizeletvételt kell intézkedni a rendszeresített „A kábítószer-fogyasztás (élő személynél) megállapítására alkalmas vizeletvételi – I. számú – egységdoboz”
- alkalmazásával.

Járművezető bódult állapotának gyanúja esetén először az ittaság helyszíni ellenőrzését kell végrehajtani.

A járművezető bódult állapotának gyanújára utal, ha:

- a járművezető ittaság ellenőrzésének eredménye negatív, és olyan testi és pszichikai tünetek észlelhetők, amelyekből a bódult állapotra lehet következtetni, vagy
- az ittaság-ellenőrzés pozitív eredménye mellett olyan testi és pszichikai tünetek észlelhetők, amelyek a szeszesital-fogyasztásából származó alkohol szervezetben való kizárólagos jelenléte esetére nem jellemzőek, vagy a mért alkoholkoncentrációval nincsenek összhangban.

A bódult állapot gyanúját erősíti, ha az előbbieken foglaltakon túl a járművezető bódító hatású szernek a vezetést megelőző 24 órán belüli fogyasztásáról nyilatkozik.

A járművezető bódult állapotának felmerülő gyanúja esetén vér- és vizeletvételt is kell intézkedni. A mintákat a II. számú egységdobozban kell biztosítani.

A biológiai mintavétel alapját képező körülmények észlelését követő lehető legrövidebb időn belül kell végrehajtani a mintavételezést. Az I. és II. számú egységdoboz kizárólag kábítószer-fogyasztás vagy bódult állapot gyanúja esetén használható fel.

Kábítószer-fogyasztás vagy bódult állapot gyanúja esetén az intézkedés alá vont személy ruházatát, csomagját és a hozzá kapcsolható járművet minden esetben át kell vizsgálni. A tárgyi bizonyítási eszközként szóba jöhető kábítószer gyanúját keltő anyag, kábítószer élvezetéhez használatos eszközök, tárgyak feltalálása esetén a büntetőeljárás szabályoknak megfelelő lefoglalás érdekében kell intézkedni, amelynek végrehajtásáig a helyszínt biztosítani kell.

⁶ Részletes szabályait a bódító hatású szertől befolyásolt állapotú járművezetőkkel, valamint a kábítószerrel összefüggő bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható személyekkel szemben alkalmazandó rendőri intézkedésekről szóló 32/2014. (VIII. 25.) ORFK utasítás tartalmazza.

Biológiai minták ügykezelése

A téma tanulási célja, hogy a vizsgázó megismerje a vér- és vizeletminták rendőrségi ügyeleteken történő tárolásának, nyilvántartásának és továbbításának rendjét, a vonatkozó szabályok alapjait.

A biológiai minták vételéhez az e célra rendszerbe állított, központilag beszerzett, sérülésmentes állapotban lévő egységcsomagokat (a továbbiakban: mintavételi eszköz) szabad felhasználni^[2]. A mintavételi eszköz felnyitása és alkalmazása csak a mintavétellel érintett személy, az intézkedést fogantató rendőr és a mintát vevő orvos (rendőrorvos, háziorvos, valamint egészségügyi intézmény orvosa) jelenlétében történhet. Tekintettel arra, hogy helyi szerveknél ügyelet már nem működik, így a szolgálatirányító parancsnok a volt ügyeleti helyiségben a mintavételi eszközöket a bevételezés sorrendjében, manuális úton (ráírással) sorszámmal látja el, és a felhasználók részére történő kiadásukig oly módon tárolja, hogy illetéktelen személy ne férhessen hozzájuk.

A mintavételi eszközök felhasználók részére történő kiadását, felhasználás utáni visszavételét, valamint az utasítás mellékleteiben meghatározott nyilvántartások vezetését a szolgálatparancsnok végzi.

A szabályszerűen lezárt, biológiai mintát tartalmazó egységcsomagot az intézkedő rendőr – szolgálati (szolgálat ellátási) helyére történő bevonulása után – az illetékes szerv szolgálatparancsnoka részére azonnal, a biológiai minta vételének alapjául szolgáló cselekményről (eseményről) készült feljelentést (jelentést) a szolgálati elöljárójának soron kívül átadja.

A szolgálatparancsnoknak a biológiai mintát tartalmazó doboz átvételekor ellenőrizni kell a mintavételi eszköz azonosíthatóságát, épségét, sérülésmentességét, szabályos lezártágát, az orvosi bélyegzőlenyomatok meglétét, az orvos aláírását, amelynek át kell érnie a zárócímkén és a műanyag mintavételi dobozon. Rögzíteni kell az intézkedő rendőr nevét, rendfokozatát, a mintavétel időpontját, az intézkedés alá vont személy nevét, születési idejét, lakcímét (elérhetőségét), a mintavétel okát, a mintavételi eszköz visszavételének időpontját, továbbá a visszavevő ügyeletes vagy szolgálatirányító parancsnok aláírását.

A rendőri szerv épületében az átvett biológiai mintát tartalmazó dobozt annak továbbításáig az erre kijelölt helyiségben lévő és kizárólag a biológiai minta tárolására rendszeresített, zárható hűtőszekrényben kell tárolni. A hűtőszekrény kulcsát a szolgálatirányító parancsnoknak a szolgálati ideje alatt magánál vagy felügyelete alatt kell tartania.

A vér- és vizeletminta vételi egységdobozokat a parancsnok köteles rendszeresen, de legalább havonta egy alkalommal ellenőrizni. Az ellenőrzés során ki kell térni a főnyilvántartási számmal ellátott nyilvántartás vezetésének pontosságára, évenkénti lezárására, a mintavételi egységdobozok szavatossági idejére is.^[7]

⁷ A vér- és vizeletminták rendőrségi ügyeleteken történő tárolásának, nyilvántartásának és továbbításának rendjéről szóló 10/2008. (OT 7.) ORFK utasítás.

⁷ További szabályokat tartalmaz a nyomozás és az előkészítő eljárás részletes szabályairól szóló 100/2018. (VI. 8.) Korm. rendelet, a közlekedési balesetek és a közlekedés körében elkövetett bűncselekmények esetén követendő rendőri eljárás szabályairól szóló 60/2010. (OT 34.) ORFK utasítás, valamint a kábítószer termelésének, gyártásának, feldolgozásának, forgalomba hozatal raktározásának és használatának szabályozásáról szóló 1/1968. (V. 12.) BM-EüM együttes rendelet.

A közigazgatási bírság hatálya alá eső jogsértések

A téma tanulási célja, hogy a vizsgázó megismerje a közúti közlekedésben elkövetett jogsértések azon körét, melyek közigazgatási bírsággal sújthatók. Tudjon különbséget tenni a közigazgatási bírsággal sújtandó, illetve az objektív felelősség hatálya alá eső jogsértések között, és fel tudja sorolni az objektív felelősség hatálya alá tartozó jogsértések zömét.

A közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény (a továbbiakban: Kkt.) 20. § (1) bekezdésben és a 21. §-ban megfogalmazott jogsértések vonatkozásában az eljárás lefolytatására az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) előírásai az irányadók.

A közigazgatási bírság jogintézménye 2008. évben került be a magyar közlekedési jogba. Indoka az volt, hogy a szabálysértési eljárásokban a vallomásmegtagadás visszaélésszerű tömeges előfordulása miatt a felelősségre vonás gyakorlatilag ellehetetlenült. A közigazgatási jog területén pedig lehetőség volt az üzembentartói felelősség bevezetésre, vagyis a tényleges jogsértő személyének megállapítása nélkül szankció alkalmazására. A jogintézmény kétségtelenül jelentős javulást hozott a közlekedésbiztonság területén.

A Kkt. 20. § (1) bekezdése sorolja fel a közigazgatási bírság hatálya alá eső jogsértéseket, melyek között megtalálhatóak a meghatározott engedélyhez és meghatározott okmány meglétéhez kötött belföldi vagy nemzetközi közúti közlekedési szolgáltatásra (árufuvarozásra és személyszállításra), a meghatározott okmány meglétéhez kötött saját számlás áru- és személyszállításra, a közúti szállítás szociális előírásaira, a vezetési időre, a szünetre, illetve a megszakításra és a pihenőidőre vonatkozó szabályok megszegői mellett a közúti közlekedési szabályok közül

- a megengedett legnagyobb sebességre („gyorshajtás”),
- a biztonsági öv használatára,
- a járműforgalom irányítására szolgáló fényjelző készülék jelzéseire, a járművezető szervezetében a szeszes ital fogyasztásából származó alkohol tilalmára („ittas vezetés”) a vasúti átjárón való áthaladásra,
- a
 - behajtási tilalomra, a korlátozott övezetre (zóna), a kötelező haladási irányra az autópálya
 - leállósávjának igénybevételére, vonatkozó rendelkezések megsértői.

Ide tartozik még – sok más szabályszegés mellett az útdíjköteles útszakaszok használatáért fizetendő, megtett úttal arányos útdíjra, továbbá a Nemzeti Tengelysúlymérő Rendszer keretében végzett mérés eredménye befolyásolásának tilalmára vonatkozó rendelkezések megszegése is.

A fentiek mellett a Kkt. 21. §(1) bekezdése kimondja, hogy a gépjármű üzemben tartója felel azért, hogy az általa üzemeltetett gépjárművel

- a megengedett legnagyobb sebességre, a vasúti
- átjárón való áthaladásra,
- a járműforgalom irányítására szolgáló fényjelző készülék jelzéseire, a megengedett
- legnagyobb össztömeget vagy tengelyterhelést meghaladó járművek közötti közlekedésére, a gyorsforgalmi út leállósávjának, leállóöblének igénybevételére,
- a behajtási tilalomra, a korlátozott övezetre (zóna), a kötelező haladási irányra, a természet
- védelmére,
- a díjköteles útszakaszok használatáért fizetendő, megtett úttal arányos útdíjra, a Nemzeti
- Tengelysúlymérő Rendszer keretében végzett mérés eredménye befolyásolásának tilalmára
-

vonatkozó – külön jogszabályban meghatározott – egyes előírások betartásra kerüljenek.

E felsorolás tehát az objektív felelősség körébe tartozó közigazgatási bírsággal sújtandó szabályszegéseket tartalmazza.

A közigazgatási szankció

A téma tanulási célja, hogy a vizsgázó megismerje a rendőrség által folytatott közigazgatási eljárások során alkalmazandó szankciók jogi alapjait és általános szabályait.

A közigazgatási jogsértések esetén a bírság kiszabásának általános szabályait a közigazgatási szabályszegések szankcióiról szóló 2017. évi CXXV. törvény tartalmazza.

A közigazgatási szabályszegésért való felelősség megállapítása esetén a közigazgatási hatóság közigazgatási szankciót alkalmaz.

Közigazgatási szabályszegés esetén a következő közigazgatási szankciók alkalmazhatók:

- figyelmeztetés, közigazgatási
- bírság,
- tevékenység végzésétől történő eltiltás, elkobzás.^[9]
-

Törvény vagy eredeti jogalkotói hatáskörben kiadott kormányrendelet további közigazgatási szankciókat állapíthat meg.

Figyelmeztetés

A figyelmeztetéssel a hatóság rosszállását fejezi ki az általa megállapított közigazgatási szabályszegés elkövetése miatt, és újabb szankció kilátásba helyezésével felszólítja az ügyfelet, hogy a jövőben tartózkodjon a közigazgatási szabályszegés elkövetésétől.

Figyelmeztetés szankciót alkalmazhat a hatóság, ha törvény vagy törvény felhatalmazása alapján önkormányzati rendelet közigazgatási bírság kiszabását írja elő. Figyelmeztetés alkalmazásának akkor van helye, ha közigazgatási szabályszegés elkövetése miatt más szankció nem alkalmazható, vagy ha a közigazgatási szabályszegés az elkövetés körülményeire tekintettel csekély súlyú és a figyelmeztetéstől kellő visszatartó hatás várható.

A hatóság figyelmeztetés szankciót alkalmaz a közigazgatási szabályszegést elkövető ügyféllel szemben, ha az ügyfél számára kötelezettséget állapít meg, és a kötelezettséget megállapító döntésben más szankciót nem alkalmaz.

Törvény vagy eredeti jogalkotói hatáskörben kiadott kormányrendelet meghatározott ügyek vonatkozásában a figyelmeztetés alkalmazásának kizárásáról rendelkezhet, ha az adott ügyben csekély súlyú szabályszegés nem merülhet fel.

Tevékenység végzésétől történő eltiltás

Tevékenység végzésétől történő eltiltásnak kell tekinteni minden olyan közigazgatási szankciót, amellyel a hatóság az ügyfél valamilyen jogosultsága gyakorlását meghatározott időre vagy jogszabályban meghatározott feltétel bekövetkezéséig megvonja vagy korlátozza.

Ha törvény vagy kormányrendelet eltérően nem rendelkezik, a közigazgatási hatóság eltilthatja a tevékenység végzésétől az ügyfelet, ha

- a) a jogsértés emberi életet, testi épséget vagy egészséget sért vagy veszélyeztet,
- b) a jogsértésre - kora, anyagi és szociális helyzete, fogyatékosága, egészségi állapota, megváltozott munkaképessége, cselekvőképességének korlátozása miatt - különösen kiszolgáltatott személlyel szemben került sor, vagy
- c) a jogsértés az eljárás megindulását megelőző egy éven belül legalább háromalkalommal került megállapításra.

Törvény vagy kormányrendelet a tevékenység végzésétől történő eltiltás alkalmazását egyéb esetekben is lehetővé teheti.

A tevékenység végzésétől történő eltiltás a döntés véglegessé válásától számított negyvenöt napnál hosszabb időre nem szólhat.

Abban az esetben, ha az eltiltás alkalmazása a hatóság mérlegelésétől függ, - ha törvény vagy kormányrendelet eltérően nem rendelkezik - a mérlegelést a közigazgatási bírság kiszabásánál meghatározott szempontok alapján végzi.

Közigazgatási bírság

Közigazgatási bírság minden, a közigazgatási hatóság által közigazgatási szabályszegésért kiszabott bírság.

Közigazgatási bírságot szab ki a közigazgatási hatósági eljárás során a hatóság, ha törvény vagy törvény felhatalmazása alapján önkormányzati rendelet bírság kiszabását teszi lehetővé, *

- a) a Nyilvántartásba a hatósági eljárás megindításának napját megelőző egy éven belül az ügyfél vonatkozásában közigazgatási szankciót megállapító döntést jegyeztek be és b) a hatóság nem figyelmeztetés alkalmazásáról dönt.

A fenti a) pontja szerint feltétel szempontjából nem minősül szankciót megállapító döntésnek, ha az elkobzást az ügyfél felelősségének megállapítása nélkül szabták ki. A hatóság a figyelmeztetés szankció alkalmazása feltételeinek teljesülése esetén is közigazgatási bírság szankciót alkalmaz, ha

- a) a jogsértés emberi életet, testi épséget vagy egészséget sért vagy veszélyeztet, vagyannak következményeképpen környezetkárosodás, környezetszennyezés vagy környezetveszélyeztetés következett be,
- b) kiskorú személyek védelmét célzó jogszabályi rendelkezés megsértésére került sor,
- c) a jogsértésre - kora, anyagi és szociális helyzete, fogyatékosága, egészségi állapota, megváltozott munkaképessége, cselekvőképességének korlátozása miatt - különösen kiszolgáltatott személlyel szemben került sor, vagy
- d) törvény vagy eredeti jogalkotói hatáskörben kiadott kormányrendelet meghatározott ügyek vonatkozásában a figyelmeztetés alkalmazásának kizárásáról rendelkezik.

Közigazgatási bírság kiszabása esetén a hatóság az eset összes lényeges körülményét, különösen **az alábbiakat mérlegelve dönt a bírság összegéről:**

- a) a jogsértéssel okozott hátrányt, ideértve a hátrány megelőzésével, elhárításával, helyreállításával kapcsolatban felmerült költségeket, illetve a jogsértéssel elért előny mértékét,
- b) a jogsértéssel okozott hátrány visszafordíthatóságát,
- c) a jogsértéssel érintettek körének nagyságát,
- d) a jogsértő állapot időtartamát,
- e) a jogsértő magatartás ismétlődését és gyakoriságát,
- f) a jogsértést elkövető eljárást segítő, együttműködő magatartását, valamint
- g) a jogsértést elkövető gazdasági súlyát.

A fenti rendelkezéseket nem kell alkalmazni, ha törvény, kormányrendelet vagy önkormányzati rendelet a bírság összegére vonatkozóan mérlegelést nem tesz lehetővé.

A közigazgatási bírság felső határa természetes személyek esetén egymillió forint, jogi személyek és jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetek esetén tízmillió forint lehet.

Az önkormányzati rendelet alapján megállapítható közigazgatási bírság felső határa természetes személyek esetén kétszázezer forint, jogi személyek és jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetek esetén kétmillió forint lehet.

A hatóság mérlegelési jogkörében meghatározható közigazgatási bírságösszeg esetén a kiszabható közigazgatási bírság mértéke legfeljebb a törvényben, a kormányrendeletben vagy az önkormányzati rendeletben meghatározott közigazgatási bírságösszeg felső határának fele lehet, ha a Nyilvántartásba a hatósági eljárás megindításának napját megelőző három éven belül az ügyfél vonatkozásában közigazgatási bírság szankciót megállapító döntést nem jegyeztek be.

A hatóság közigazgatási bírság kiszabása feltételeinek teljesülése esetén - a célszerűség figyelembevételével, mérlegelése alapján - közigazgatási bírságként helyszíni bírságot szabhat ki, ha a helyszíni intézkedés alkalmával az ügyfél a jogsértést teljes mértékben elismeri, és azt törvény, kormányrendelet vagy önkormányzati rendelet lehetővé teszi.

A jogsértés teljes mértékben való elismerésével az ügyfél lemond a helyszíni bírsággal szemben őt megillető jogorvoslati jogról.

A helyszíni bírság kiszabását megelőzően az ügyfelet tájékoztatni kell a jogorvoslati jogról történő lemondás és a helyszíni bírság meg nem fizetése esetén alkalmazandó jogkövetkezményekről, továbbá a hatóság által megállapítható bizonyítékok köréről. A helyszíni bírságról szóló döntést a hatóság a helyszínen közli az ügyféllel. A döntés indokolásában elegendő az ügyfélnek a jogsértés elismeréséről szóló írásbeli nyilatkozatát rögzíteni.

Törvény vagy kormányrendelet eltérő rendelkezése hiányában a kiszabott helyszíni bírság összege nem lehet magasabb, mint az ugyanezen tényállás mellett megállapítható közigazgatási bírság legmagasabb összegének negyede.

Önkormányzati rendelet alapján kiszabható helyszíni bírság felső határa természetes személyek esetén ötvétezer forint, jogi személyek és jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetek esetén ötszázezer forint lehet.

A kiszabott közigazgatási bírság összege nem lehet alacsonyabb, mint az adók módjára történő végrehajtás szabályai szerinti legkisebb behajtható összeg.

Elkobzás

A hatóság elkobozza azt a dolgot,

- a) amelyet a jogsértés elkövetéséhez eszközül használtak vagy arra szántak,
- b) amelynek birtoklása jogszabályba ütközik, vagy amely veszélyezteti a közbiztonságot,
- c) amely jogsértés elkövetése útján jött létre,
- d) amelyre a jogsértést elkövették, vagy amelyet a jogsértés befejezését követően edolog elszállítása céljából használtak,
- e) amelyet a jogsértő a jogsértés elkövetéséért a tulajdonostól vagy annak hozzájárulásával mástól kapott.

Ha törvény eltérően nem rendelkezik, az a) és d) pontok esetében

- a) az elkobzást nem lehet elrendelni, ha a dolog nem a jogsértő tulajdona, kivéve, ha atulajdonos a jogsértésről előzetesen tudott és abba beleegyezett,
- b) az elkobzás kivételesen mellőzhető, ha az a jogsértőre vagy a dolog tulajdonosára a jogsértés súlyával arányban nem álló, méltánytalan hátrányt jelentene.

Ha törvény eltérően nem rendelkezik, az elkobzott dolog tulajdonjoga az államra száll.

⁹ A közigazgatási szabályszegések szankcióiról szóló 2017. évi CXXV. törvény 2. §.

A használatlalt arányos útdíjjal kapcsolatos szabályok ellenőrzése

A téma tanulási célja, hogy a vizsgázó megismerje a megtett úttal arányos útdíjhoz kapcsolódó alapfogalmakat és a rendőrség e területen végzett munkájának alapjait.

2013. július 1-jétől Magyarország gyorsforgalmi útjain, főútjain a 3,5 tonna feletti megengedett legnagyobb össztömeget meghaladó tehergépjárművek útdíjat kötelesek fizetni, amelynek ellenőrzését és szankcionálását a rendőrség is teljesíti. Az ellenőrzés a Nemzeti Útdíjfizetési Szolgáltató Zártkörűen működő Részvénytársaság által üzemeltetett informatikai rendszer (UD rendszer) által szolgáltatott adatok alapján a jogosulatlan úthasználattal érintett járművekkel kapcsolatos, közigazgatási bírság kiszabására irányuló, nyílt rendőri ellenőrzés.

Az autópályák, autóutak és főutak használatáért fizetendő, megtett úttal arányos díjról szóló törvényben foglalt, rendőri szerveket érintő feladatok végrehajtásáról szóló 16/2014. (V. 30.) ORFK utasítás alapján az autópályák, autóutak és főutak használatáért fizetendő, megtett úttal arányos díjról szóló 2013. évi LXVII. törvény, és a végrehajtásáról szóló 209/2013. (VI. 18.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Vhr.), valamint az útdíj mértékéről és az útdíjköteles utakról szóló 25/2013. (V. 31.) NFM rendelet rendelkezései alapján végrehajtott ellenőrzést kizárólag az erre a célra kiképzett, az ellenőrzés helye szerint illetékes területi vagy helyi rendőri szerv állományába tartozó vagy oda vezényelt rendőr végezhet. Az ellenőrzés történhet állandó ellenőrzőpontokon (épületben, gépjárművel), valamint mozgó ellenőrzésként. Az ellenőrzési feladatot ellátó rendőr ezen tevékenység végzése alatt – az Rtv.-ben foglalt intézkedési kötelezettség teljesítését kivéve – egyéb, nem közlekedésrendészeti ellenőrző tevékenységre csak a területi rendőri szerv helyettes vezetője vagy annál magasabb beosztású rendőri vezető utasítása alapján vehető igénybe.

Útdíjköteles gépjárművet ellenőrzés céljából kizárólag akkor lehet megállítani, ha az UD rendszer automatikus értesítése vagy az abból történő lekérdezés alapján a járművel kapcsolatosan jogosulatlan úthasználat gyanúja merült fel.

Ha az UD rendszer rövid időn belül, egymást követően több útdíjköteles gépjármű jogosulatlan úthasználatát jelzi, csak annyi járművet kell megállítani és ellenőrzés alá vonni, amennyi az ellenőrzés helyszínének adottságai és az ellenőrzés időpontja alapján biztonságosan, a közúti forgalom zavarása nélkül ellenőrzés alá vonható, illetve nem késlelteti jelentősen a megállított járművek ellenőrzésének megkezdését.

Jogsértés esetén az eljáró hatóság a meghatározott közigazgatási bírságot szabja ki. Ha a külföldivel (járművezetővel, üzembentartóval) szemben kiszabott bírságot vagy a pénzkövetelést a helyszínen nem fizetik meg, úgy a megfizetés igazolásáig – a vonatkozó jogszabályi feltételek fennállása esetén, a jogszabályi előírások figyelembevételével – indokolt a jármű visszatartását elrendelni.

V. Közlekedésrendészeti ismeretek / 4. A közlekedési balesetek és a közlekedési bűncselekmények esetén követendő eljárások

A közlekedési balesethez kapcsolódó alapfogalmak

A téma tanulási célja, hogy a vizsgázó megismerje a közlekedési baleset fogalmát, a balesetek csoportosítását, illetve a baleset kimenetele alapján szükséges jogi besorolást.

Közlekedési baleset

A legalább egy mozgó közúti, vasúti, vízi vagy légi jármű, továbbá – a közúti közlekedés körében – állatot hajtó (vezető) személy részvételével vagy ilyen jármű mozgásából eredően bekövetkezett, általában a közlekedési szabályok szándékos vagy gondatlan megszegésével gondatlanságból, illetőleg vétlenül előidézett olyan váratlan esemény, amellyel ok-okozati összefüggésben egy vagy több személy meghalt, megsérült vagy dologi kár keletkezett. [\[10\]](#)

A közúti közlekedési balesetek kimenetelük szerint négy nagy kategóriába sorolhatók:

- anyagi káros,
- könnyű sérüléssel (nyolc napon belül gyógyuló), súlyos sérüléssel
- (nyolc napon túl gyógyuló) és halálos kimenetelű.
-

Ezen a kategóriák jellemzik a baleseteket, a sérültek és a járművek számáról nem adnak tájékoztatást.

A balesetek kivizsgálásával kapcsolatos eljárások során egyéb minősítő körülmények is megállapításra kerülnek, amelyek alapján kerül meghatározásra az eljárás típusa. A tényállás és a rendőri jelentések alapján alapvetően a szignáló parancsnok felelőssége, hogy milyen eljárás kerül lefolytatásra. Az eljárások megindításánál az okozó által másnak okozott sérülés az irányadó.

Szabálysértési eljárásra kerül sor általában a közúti közlekedés rendjének megzavarása tényállás megvalósítása miatt. Ez lehet személyi sérülést nem okozó, kizárólag anyagi kárral járó baleset, és másnak csak könnyű sérülést okozó baleset.

Az okozó által másnak legalább súlyos sérülést eredményező balesetek esetén büntetőeljárásra kerül sor. A Btk. [\[11\]](#) ezen felül további minősítő körülményeket állapít meg, amelyekhez különböző büntetési tételeket társít. **Ezek a minősítő körülmények lehetnek: a maradandó fogyatékoság, a súlyos egészségromlás, a halálos eredmény, a kettőnél több ember halála, a tömegszerencsétlenség és a halálos tömegszerencsétlenség.**

Tömegszerencsétlenség, ha legalább egy személy súlyos testi sértést, és legkevesebb kilenc más személy pedig legalább könnyű testi sértést szenvedett,

Halálos tömegszerencsétlenség, ha legalább egy személy meghal, és további legalább kilenc más személy legalább könnyű testi sértést szenved.

A büntetőjogban az egyes tényállások megítélése során a közlekedési ágazatok szerint is lehet különbséget tenni. A Btk. XXII. fejezete viszont csak a közúti baleset okozását nevesíti külön, ami a KRESZ szerinti járművezető, vagy állatot hajtó személy részvételével kapcsolatos. Ha a vasúti, a vízi vagy a légi közlekedéssel kapcsolatosan következik be baleset, azt a jogalkotó nem balesetként, hanem az adott közlekedési ágazat veszélyeztetésének tekinti. Ezekben az esetekben az adott közlekedési körre vonatkozó szabályok megszegése a mérvadó.

A közlekedés körében bűncselekményt nem csak baleset okozással lehet elkövetni. A Btk. több szándékos cselekményt is felsorol. Itt kell megemlíteni az ittas vagy bódult állapotban elkövetett járművezetést vagy a cserbenhagyást. Meg kell továbbá említeni a segítségnyújtás elmulasztását, ami nem tartozik a közlekedési bűncselekmények fejezetébe.

¹⁰A közlekedési balesetek és a közlekedés körében elkövetett bűncselekmények esetén követendő rendőri eljárás szabályairól szóló 60/2010. (OT 34.) ORFK utasítás értelmében.

¹¹A Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény.

V. Közlekedésrendészeti ismeretek / 4. A közlekedési balesetek és a közlekedési bűncselekmények esetén követendő eljárások

A balesetek miatti eljárások rendje

A téma tanulási célja, hogy a vizsgázó megismerje a közlekedési baleset helyszínén végzett rendőri tevékenység általános szabályait, különös tekintettel a hatásköri előírásokra, valamint példákat tudjon felsorolni a baleset helyszínén rögzítendő körülmények közül.

A baleseti helyszínelésre beosztott állománynak a balesetről történt tudomásszerzést követően a lehető legrövidebb időn belül ki kell vonulnia a helyszínre, és meg kell kezdeni a tényállás tisztázását. A helyszíni munkát **gyorsan, precízen, szakszerűen, rekonstruálhatóan és hitelesen** kell lefolytatni.

Szemle megtartása kötelező, ha a balesettel összefüggésben bűncselekmény gyanúja vagy rendkívüli halál merül fel, illetőleg ha – szabálysértés gyanúja miatt – a szabálysértési eljárás helyszíni megindítására kerül sor, amelyről jegyzőkönyvet kell felvenni. A szemléket a megfelelő eljárásjogi szabályoknak megfelelően kell lefolytatni.

A szemlét **jegyzőkönyvben** kell rögzíteni, ami magába foglalja a helyszín állapotának leírását, a mérések eredményét tartalmazó helyszínvázlatot, valamint a rögzített fénykép (videó) felvételeket. Figyelmeztetést alkalmazni vagy helyszíni bírságot kiszabni csak abban az esetben lehet, ha a baleset személyi sérülést nem eredményezett, és közlekedési vagy közlekedés körében elkövetett más bűncselekmény gyanúja nem merül fel.

A maradandó fogyatékoságot, tömegszerencsétlenséget vagy halált eredményező balesetek esetén, illetve ha a Btk. által háromévi szabadságvesztésnél súlyosabb büntetéssel fenyegetett bűncselekmény gyanúja merült fel, vagy arra az előjáró utasítást ad, a szemlét bizottságnak kell lefolytatnia.

A bizottság a közlekedési baleset helyszínén történő eljárásra hatáskörrel és illetékességgel rendelkező rendőri szerv, illetve ügyészség tagjaiból, a szemle végrehajtása céljából létrehozott, legalább két főből álló csoport, amit a bizottságvezető irányít.

A bizottságvezetői feladatokat – kivéve, ha az ügyész veszi át a bizottság vezetését, vagy ha a késelem elháríthatatlan kárral vagy veszéllyel járna – a baleset helye szerint illetékes, hatáskörrel rendelkező rendőri szerv vezetője által az alábbi személyek közül kijelölt köteles ellátni:

- szerven belüli feladatmegosztásnak megfelelő szervezeti elem vezetője, vagy a szervezeti elem állományába tartozó tiszti rendfokozatú vagy vizsgáló beosztású személy,
- rendőri szerv állományába tartozó vezető beosztású személy,
- autópálya alosztály esetén szolgálatparancsnok.

A bizottságvezető felel a helyszíni tevékenység jog- és szakszerűségéért, valamint a törvényességért.

A helyszíni tevékenység során rögzíteni kell a helyszín jellemzőit, sajátosságait, a résztvevő személyek, valamint járművek adatait, így különösen:

- a baleset helyének pontos megnevezését és megjelölését, az alkalmazandó közlekedési szabályok szerinti besorolását, az időjárási, látási, forgalmi és útviszonyokat,
- a baleset helyszínének általános és speciális jellemzőit, a baleset helyszínének méreteit,
- a látást, láthatóságot, észlelést, észlelhetőséget befolyásoló körülményeket, a megvilágítás jellemzőit,
- a közlekedési pálya méreteit, minőségét, állapotát, esetleges hibáit, a forgalomszervezési sajátosságait, a közlekedést szabályozó jelzéseket, az útszakaszon a járművekre vonatkozó megengedett legnagyobb sebességérték(ek)et,
- a forgalomirányítás módját és annak rendjét, az ott lebonyolódó forgalom jellemzőit, összetételét,
- a járművek, forgalomtechnikai eszközök és egyéb tárgyak elhelyezkedését, a baleset következtében a közlekedési pályán, járművekben és személyeken bekövetkezett változásokat (nyomokat),
- a személyekre vonatkozó adatokat (személyazonosító adatokat, lakcím, telefonszám, járművezetők esetén a vezetésre jogosító okmány megnevezése, sorszáma, orvosi érvényességi ideje, érvényesített kategóriák, és azok megszerzésének dátuma stb.),
- a személyekre vonatkozó jellemzőket (biztonságos közlekedés szempontjából jelentőséggel bíró csökkent képesség, a sérült vagy meghalt személy jellemzői, a passzív biztonsági eszközök használatára vonatkozó megállapításokat, és a vezetési képességre hátrányosan ható szer, alkoholos befolyásoltság tüneteit, továbbá ezek fogyasztására utaló jeleket),
- a járművekre vonatkozó adatokat (pl.: tulajdonos adatai, hatósági jelzés, jármű kategóriája, gyártmánya, típusa, színe, tömeg adatai, szállítható személyek száma, felelősségbiztosítás megléte stb.),
- a járművekre vonatkozó jellemzőket (pl.: műszaki állapotra vonatkozóan adatok, aktív és passzív biztonsági berendezések megléte, világító-, jelzőberendezések állapota stb.).

V. Közlekedésrendészeti ismeretek / 4. A közlekedési balesetek és a közlekedési bűncselekmények esetén követendő eljárások

A rendőrség állományát érintő balesetekre vonatkozó eljárások rendje

A téma tanulási célja, hogy a vizsgázó megismerje az eljárási rendet arra vonatkozóan, ha a közlekedési balesettel érintett személy rendőr, illetve rendőri vezető.

Az általános szabályoktól eltérően, a helyszíni munka elfogulatlan és részrehajlástól mentes lefolytatása érdekében, amennyiben a helyszíni eljárásra kötelezett rendőri szerv szerinti megyei rendőrfőkapitány, illetve Budapest rendőrfőkapitánya, vagy azok helyettesei, valamint valamely megyei közlekedésrendészeti osztály vezetője a baleset résztvevője, a helyszíni eljárást másik (szomszédos) megyei rendőrfőkapitánysághoz tartozó rendőri szervnek kell lefolytatnia.

Amennyiben a baleset érintette a helyszíni eljárásra kötelezett szervezeti elem állományába tartozó rendőr, a helyszíni eljárást a megyei (fővárosi) rendőrfőkapitányság vezetője által kijelölt másik rendőrkapitányságnak, megyei (fővárosi) rendőr-főkapitányság szervezeti elemének állományába tartozó rendőr esetén pedig a megyei (fővárosi) rendőr-főkapitányság vezetője által kijelölt valamelyik rendőrkapitányságnak, eljárási hatáskörrel rendelkező rendőrkapitányság hiányában az ORFK Ügyeleti Főosztály Ügyeleti Osztály által kijelölt másik megyei (fővárosi) rendőrfőkapitányságnak kell lefolytatnia. Ezen eljárási rend független a baleset kimenetelétől és attól, hogy szolgálatban vagy szolgálaton kívüli rendőr az érintett.

V. Közlekedésrendészeti ismeretek / 5. A megkülönböztető jelzések használata

A megkülönböztető jelzések használata

A téma tanulási célja, hogy a vizsgázó megismerje a megkülönböztető jelzéseket, azok használatának szabályait, a szükséges személyi feltételeket és a használathoz kapcsolódó eljárási és dokumentálási rendet.

Megkülönböztető jelzés használatának csak a vonatkozó jogszabályoknak^[12] megfelelően felszerelés működtetett fény és hangjelzés együttes alkalmazása minősül.

A KRESZ szerint a megkülönböztető fény- és hangjelzését együttesen használó gépjármű vezetője a közúti jelzéseket – a rendőri karjelzést és a vasúti átjárót biztosító jelzőberendezések jelzéseit kivéve –, illetőleg a KRESZ szabályok közül a 24-43. §-okban megfogalmazott előírásokat nem köteles betartani, ha magatartásával a közlekedés biztonságát, a közlekedés egyéb résztvevőit, valamint a vagyonszámot nem veszélyezteti, és **meggyőződött arról, hogy a közlekedés többi résztvevője az akadálytalan továbbhaladást lehetővé tette.**

Megkülönböztető hangjelzést álló járművön használni nem szabad, ha pedig a jármű olyan helyen áll meg, ahol a megállás egyébként tilos, a megkülönböztető fényjelzést működtetni kell.

Amennyiben a gépjármű kizárólag a megkülönböztető fényjelzést használja, akkor a gépjármű vezetője a megengedett legnagyobb sebességre vonatkozó rendelkezéseket figyelmen kívül hagyhatja, ha magatartásával a közlekedés biztonságát, valamint a személy- és vagyonbiztonságot nem veszélyezteti.

A hatályos rendelkezések alapján főszabályként a megkülönböztető jelzést csak abban az esetben szabad alkalmazni, ha a szolgálati jármű akadálytalan továbbhaladását **a feladat sürgőssége, a személy-, élet- és vagyonbiztonság indokolja**, és a használatra a szolgálati vagy a szervezetszerű – legalább alosztályvezető-helyettesi beosztású – vezető vagy az ügyeletes engedélyt vagy utasítást adott. Az engedély rádión vagy telefonon szóban is adható. Ha az ügyelet engedélyezi a használatot, akkor azt az ügyeleti naplóban rögzíteni kell.

Saját elhatározásból csak bizonyos feltételekkel használható megkülönböztető jelzés. Ilyen lehet az esetleges híradástechnikai lefedetlenség, az engedély adásra jogosult akadályoztatása, a késedelem, figyelemmel az élet- és vagyonbiztonságra, a közbiztonságra vagy a bűnüldözés érdekeire.

Megkülönböztető jelzést használó gépjárművet csak egészségügyi 2. alkalmassági kategóriával rendelkező és – hivatásos állományú esetében – a kötelezően előírt pszichológiai alkalmasság-vizsgálati „alkalmas” vagy PÁV I., egyéb állományú esetén érvényes PÁV I. minősítéssel rendelkező személy vezethet.

A gépjármű vezetője a megkülönböztető jelzés használatának kezdetét és annak befejezését, hely és időpont megjelölésével haladéktalanul köteles a rendszeresített gépjármű menetlevél 11. rovatába bejegyezni.

Továbbá fel kell tüntetni a

megkülönböztető jelzés használatának okát (pl. baleset, tüzeset, követés stb.), valamint az engedélyt vagy utasítást adó nevét.

Beszámoltatáskor a gépjárművezető köteles az engedélyezővel vagy utasítást adóval a megkülönböztető jelzés használatáról szóló bejegyzését ellenjegyeztetni.

¹² A megkülönböztető és figyelmeztető jelzést adó készülékek felszerelésének és használatának szabályairól szóló 12/2007. (III. 13.) IRM rendelet, a közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II.

5.) KPM-BM együttes rendelet (a továbbiakban: KRESZ) 49. §-(2) bek., a rendőrségi gépjárművek megkülönböztető jelzéseinek használatáról, valamint a gépjárművezetők pszichológiai alkalmassági vizsgálatáról szóló 63/2007. ORFK utasítás.

A személy- és vagyonvédelmi, valamint a magánnyomozói tevékenység rendszete

A téma tanulási célja, hogy a vizsgázó megismerje a személy- és vagyonvédelmi, a tervező-szerelő és a magánnyomozói tevékenység megkezdéséhez és folytatásához szükséges működési engedély és igazolvány kiadásával, visszavonásával, a tevékenység nyilvántartásával és ellenőrzésével összefüggő feladatokat.

Alapvető fogalmak

Személy- és vagyonvédelmi tevékenységnek minősül:

- a. a természetes személyek életének és testi épségének védelme,
- b. az ingatlan, illetve ingóság őrzése,
- c. a szállítmány kísérése, pénz és érték szállítása,
- d. a rendezvény biztosítása és
- e. az a)-d). pontokban foglalt tevékenységek szervezése és irányítása.

Az engedélyek és igazolványok fajtái, hatályosságuk, a bejelentéshez kötött tevékenységek

Működési engedély a személy- és vagyonvédelmi tevékenység végzéséhez szükséges, amely öt évig hatályos, és hatályossági ideje alkalmanként további öt évre meghosszabbítható, ha a kiadás feltételei – azok ismételt vizsgálata alapján – fennállnak.

Ez a szabály érvényes a kiadott igazolványokra is.

Az engedélyt a vállalkozás székhelye/telephelye szerinti, míg az igazolványt a kérelmező lakó- vagy tartózkodási helye szerinti illetékes rendőrkapitányság adja ki.

A működési engedély kiadásának feltételei:

- a. a vállalkozásnak van olyan tagja, alkalmazottja stb., aki a tevékenység személyes végzésére jogosító, a rendőrség által kiadott hatósági igazolvánnyal rendelkezik,
- b. a tevékenységre vonatkozó érvényes felelősségbiztosítási szerződés.

Működési engedély nem adható annak a vállalkozásnak,

- amelynek vezetője büntetett előéletű, vagy a törvényben meghatározott, a tevékenység gyakorlását kizáró rendelkezés hatálya alatt áll,
- amelynek vezetője korábban olyan vállalkozásnak volt a tagja vagy vezetője, amellyel szemben a rendőrség két éven belül felügyeleti bírságot szabott ki, és azt nem fizették meg, • amelyet a személy- és vagyonvédelmi tevékenység gyakorlásától eltiltottak.

Igazolványt – kérelmére – az kaphat, aki magyar állampolgár vagy a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkezik, nagykorú, cselekvőképes, az előírt szakképesítéssel, továbbá a magánnyomozói tevékenység végzéséhez legalább középiskolai végzettséggel rendelkezik és nem áll a kérelmezett tevékenység gyakorlását kizáró rendelkezés hatálya alatt.

Nem kaphat igazolványt, aki büntetett előéletű, vagy a törvényben felsorolt bűncselekmények valamelyikének szándékos elkövetése miatt elítélték, és a törvényben meghatározott időtartam még nem telt el, továbbá az, sem, aki ellen kétévi vagy ennél hosszabb tartamú szabadságvesztéssel fenyegetett szándékos bűncselekmény elkövetésének gyanúja miatt büntetőeljárás folyik, a büntetőeljárás jogerős befejezéséig.

A rendőrségi hatósági ellenőrzés szabályai

A hatósági ellenőrzést a rendőrség évente végzi, amely a tevékenység gyakorlásának jogszerűségére, a felelősségbiztosítási szerződés meglétére, a nyilvántartott adatok valóságára, a hitelesített naplóba bejegyzett adatokra, és az engedélyezés vagy a tevékenység végzésének feltételeiben beállott változások vizsgálatára.

Az engedélyek és igazolványok visszavonásának, illetve a bejelentéshez kötött tevékenység végzése megtiltásának szabályai.

A rendőrség a működési engedélyt visszavonja, ha kiadásának bármely feltétele megszűnt. Hat hónapra felfüggeszti, ha a vállalkozás a törvény szabályait súlyosan megsértette.

A rendőrség az igazolványt visszavonja, ha kiadásának valamely feltétele már nem áll fenn.

Hat hónapra bevonja, ha az igazolvány jogosultja a törvény szabályait súlyosan megsértette. A büntetőeljárás jogerős befejezéséig bevonja, ha kétévi vagy ennél hosszabb tartamú szabadságvesztéssel fenyegetett szándékos bűncselekmény elkövetésének gyanúja miatt büntetőeljárás folyik ellene.

Fegyverengedélyügyi rendészet

A téma tanulási célja, hogy a vizsgázó megismerje a fegyverrendészet szakterületeit, az engedélyhez kötött tevékenységeket, valamint a magán- és jogi személyek lőfegyverekkel kapcsolatos tevékenységi formáit, azok engedélyezési eljárásait, illetve a hatósági ellenőrzés szabályait.

Az engedélyhez kötött tevékenységek

Engedély szükséges:

- a. A lőfegyver, a lőfegyverdarab, a fegyver, a muzeális lőszer kivételével a lőszer, a flóbert töltény, a gáztöltény és riasztótöltény, a vaktöltény és a lőszerelem gyártásához, javításához, forgalmazásához.
- b. A lőfegyver hatástalanításához, a lőfegyver kiállításához és a házilagos lőszerszereléshez és újra töltéshez.
- c. A tűzfegyver, a lőfegyverdarab, a törvény alapján lőfegyvernek minősülő légfegyver, a színházi fegyver, a lőszer, a lőszerelem és a hangtompító tartásához, a behozatalához, kiviteléhez, az ország területén történő átszállításához.
- d. A gáz- és riasztófegyver viseléséhez.
- e. A muzeális fegyver sportlövészeti célú, illetve az elöltöltő fegyver vadászati célú használatához.
- f. A polgári rendeltetésű lőtér, a lőfegyver- és lőszertárolóhely üzemeltetéséhez, valamint lövészetvezetői tevékenység végzéséhez.
- g. Az engedéllyel rendelkező az engedélyben nem szereplő, de azonos célra rendelt lőfegyvert és hangtompítót, valamint a lőfegyverhez használható lőszert az engedély birtokában szerezheti meg.

A tartási célok és az engedély kiadásának feltételei természetes személy részére

Tartási célok:

- a. munkavégzés,
- b. sportlövészet,
- c. vadászat,
- d. önvédelem esetében.

Az engedély kiadásának feltételei:

- a. tizennyolcadik életévét betöltötte,
- b. cselekvőképes,
- c. az elméleti és jártassági követelményeket teljesítette,
- d. az előírt egészségi alkalmasságát igazolja és
- e. a lőfegyver, lőszer tárolásának feltételeivel rendelkezik.

A tartási célok és az engedély kiadásának feltételei jogi személy részére Tartási célok:

VI. Igazgatásrendészeti ismeretek / 1. Igazgatásrendészeti ismeretek

- a. erdő- és vadgazdálkodási, vadászati, vadkereskedelmi, erdészeti, természetvédelmi feladatokkal foglalkozó szervnek feladatai ellátására, b. sportlövészetre,
- c. lövészeti oktatásra,
- d. a lőfegyverek, lőszeres és hatástalanított lőfegyverek vizsgálatára, valamint lőfegyverek és lőszeres hatástalanítására jogosult szervezet, feladatai ellátására,
- e. igazságügyi fegyverszakértői vizsgálati tevékenységet folytató szervezetnek, valamint muzeális intézménynek a feladatköréhez kapcsolódóan, f. lőszerpróbára,
- g. személy- és vagyonvédelemre,
- h. filmgyártásra,
- i. színházi fegyver tartására.

Az egyes tartási célhoz kötött engedélyek kiadásának részletes feltételei:

Tartási engedély szervezet részére csak akkor adható, ha Magyarország területén a lőfegyver, lőszer tárolásának rendeletben meghatározott feltételeivel rendelkezik, és a szervezetnél a lőfegyver kezelésével megbízott személy(ek) rendelkezik a kormányrendeletben meghatározott feltételekkel.

A hatósági ellenőrzés szabályai

A rendőrség hatósági ellenőrzése során az engedélyek kiadásának feltételei fennállását vizsgálja. A rendőrség évente hatósági ellenőrzést folytat, mely során meghatározott nyilvántartásokból jogosult közvetlen adatkérésre.

A pirotechnikai tevékenység rendszete

A téma tanulási célja, hogy a vizsgázó megismerje az igazgatásrendészeti szakmai tevékenység munkafázisait, a pirotechnikai termékekkel összefüggő hatósági eljárás szabályait, illetve a hatósági ellenőrzés rendjét.

Alapvető fogalmak

Az engedélyhez, illetve a bejelentéshez kötött tevékenységek, az engedély vagy bejelentés nélkül végezhető tevékenységek polgári célú pirotechnikai tevékenység

A pirotechnikai termék gyártása, forgalomba hozatala, forgalmazása, tárolása, kiállítása, felhasználása, birtoklása, vizsgálata, valamint megsemmisítése.

Vállalkozás

Az egyéni vállalkozó, az egyéni cég és a gazdasági társaság. A vállalkozás tagjára, tulajdonosára, illetve vezető tisztségviselőjére vonatkozó rendelkezéseket az egyéni vállalkozóra, illetve az egyéni cégre is alkalmazni kell.

Az engedélyhez kötött tevékenységek

A rendőrség által kiadott hatósági engedély szükséges, kivéve, ha a törvény, vagy a polgári célú pirotechnikai tevékenységekről szóló kormányrendelet eltérően rendelkezik

- a polgári célú pirotechnikai tevékenységhez, valamint
- a polgári célú pirotechnikai termék nem EGT-tagállamba történő kiviteléhez, és onnan történő behozatalához.

A rendelkezések nem alkalmazhatóak a csillagszóró forgalmazására, birtoklására, felhasználására, tárolására.

A törvény további termékeket is felsorol, melyekkel végzett tevékenységhez nem kell engedély, továbbá meghatározza azokat a szervezeteket (katonai és rendvédelmi), melyek által végzett pirotechnikai tevékenységhez nem kell engedély.

A bejelentéshez kötött tevékenységek

- Az EGT-tagállamban polgári célú pirotechnikai termék vizsgálatára, forgalmazására, tárolására, kiállítására, illetve megsemmisítésére vonatkozó engedéllyel rendelkező, ha e tevékenységét határon átnyúló szolgáltatás keretében végzi.
- Az 1-3. pirotechnikai osztályba tartozó tűzijátékterméket a felhasználási engedély benyújtására jogosult vállalkozás felelős pirotechnikusa – maximum 20 kg összes nettó hatóanyag-tartalomig – engedély nélkül, előzetes bejelentési kötelezettség mellett felhasználhat.
- Az 1. és 2. valamint a T1. és P1. pirotechnikai osztályba tartozó tűzijátéktermék forgalmazása. A 2. pirotechnikai osztályba tartozó tűzijátéktermékek, valamint a T1. és a P1. pirotechnikai osztályba tartozó termékek forgalmazása esetén az értékesítést végző személynek rendelkeznie kell pirotechnikus szakképesítéssel.

Engedély, illetve bejelentés nélkül végezhető tevékenységek

- Nem kell engedély a 14. életévét betöltött személynek az 1. pirotechnikai osztályba tartozó pirotechnikai termékek – a petárda kivételével – megvásárlásához, birtoklásához, és ezeket egy időben összesen 1 kg nettó hatóanyag-tartalomig tárolhatja, és a használati és kezelési útmutatóban meghatározottak szerint felhasználhatja. A 14. életévét be nem töltött személy csak nagykorú személy felügyelete mellett használhat fel 1. pirotechnikai osztályba tartozó tűzijátékterméket.
- Nem kell engedély a 16. életévét betöltött személynek a 2. pirotechnikai osztályba tartozó tűzijátéktermék – a petárda kivételével – megvásárlásához, birtoklásához, és ezeket egy időben összesen 1 kg nettó hatóanyag-tartalomig tárolhatja, és a használati és kezelési útmutatóban meghatározottak szerint felhasználhatja. A 16. életévét be nem töltött személy csak nagykorú személy felügyelete mellett használhat fel 2. pirotechnikai osztályba tartozó tűzijátékterméket.
- Nem kell engedély a nagykorú személynek a 3. pirotechnikai osztályba tartozó tűzijátéktermék december 28-a és 31-e között történő megvásárlásához, és a használati és kezelési útmutatóban meghatározottak szerint december 31-én 18 órától a következő naptári év január 1-jén 6 óráig történő felhasználásához. • Nagykorú személynek nem kell külön engedély 3. pirotechnikai osztályba tartozó tűzijátékterméknek a (3) bekezdésben meghatározott időpontig történő – egy időben összesen 3 kg nettó hatóanyag-tartalmat meg nem haladó – birtoklásához, tárolásához.

A hatósági ellenőrzés szabályai

VI. Igazgatásrendészeti ismeretek / 1. Igazgatásrendészeti ismeretek

A rendőrség a hatósági ellenőrzéskor az előéleti feltételek fennállását vizsgálja, amely során meghatározott nyilvántartásokból jogosult közvetlen adatkérésre. A rendőrség a hatósági ellenőrzést évente köteles elvégezni.

Az atomenergia felhasználásával kapcsolatos tevékenység rendészete

A téma tanulási célja, hogy a vizsgázó megismerje az igazgatásrendészeti szakmai tevékenység munkafázisait, az atomenergia felhasználásával összefüggő hatósági eljárás szabályait, illetve a hatósági ellenőrzés rendjét.

Alapvető fogalmak

A jogi szabályozás hatálya az atomenergia békés célú alkalmazására, az azzal kapcsolatos jogosultságokra és kötelezettségekre, továbbá az embereknek, valamint az élő és élettelen környezetnek a természetes és mesterséges eredetű ionizáló sugárzás káros hatásai elleni védelmére terjed ki.

A törvény hatálya nem terjed ki az olyan radioaktív anyagokkal, valamint berendezésekkel kapcsolatos tevékenységekre, amelyek az emberi életre és egészségre, továbbá az élő és élettelen környezetre nem minősülnek veszélyesnek.

- a. **Atomenergia alkalmazása:** a nukleáris vagy más radioaktív anyaggal kapcsolatos tevékenység, az ionizáló sugárzást létrehozó, valamint az ilyen létesítményekkel, berendezésekkel összefüggő tevékenység;
- b. **Atomenergia alkalmazója:** aki ezzel kapcsolatos tevékenységet végez;
- c. **Engedélyes:** az atomenergia alkalmazói közül, aki hatósági engedéllyel engedélyköteles tevékenységet folytat.
- d. **Rendőrhatalósági engedélyhez kötött tevékenységek** A törvényben meghatározott munkakörökben történő foglalkoztatáshoz a rendőrség által kiadott közbiztonsági engedély szükséges. Az engedélyt a foglalkoztató kérelmére, a tevékenység végzésének helye szerint illetékes megyei (fővárosi) rendőr-főkapitányság adja ki.

A közbiztonsági engedély kiadásának feltételei, hatályossága

Nem kaphat közbiztonsági engedélyt az a személy:

- a. aki büntetett előéletű,
- b. aki büntetlen, de a törvényben meghatározott bűncselekmények valamelyikének elkövetése miatt elítélték, és a törvényben meghatározott időtartam még nem telt el,
- c. akivel szemben szándékos bűncselekmény miatt, az engedélyezési körbe tartozó munkakörnek megfelelő feladatok ellátásával összefüggő foglalkozástól eltiltó, jogerős bírósági határozat született, a mentesítés beálltától számított hat évig,
- d. akivel szemben szándékos bűncselekmény elkövetésének megalapozott gyanúja miatt büntetőeljárás van folyamatban, a büntetőeljárás jogerős befejezéséig.

A rendőrség a közbiztonsági engedély kiadására irányuló eljárásban közvetlen adatkéréssel ellenőrzi, hogy a foglalkoztatni kívánt személlyel szemben nincs-e kizáró rendelkezés.

A kiadott közbiztonsági engedély visszavonásig, vagy a benne szereplő adatok változásáig érvényes. Külföldi személy foglalkoztatásakor az engedély a foglalkoztatás végéig, de legfeljebb 1 évig adható.

A hatósági ellenőrzés szabályai, az engedély visszavonása

A foglalkoztatottakra vonatkozó feltételek fennállását évente ellenőrizni kell. Az ellenőrzés során a rendőrség a törvényben meghatározott nyilvántartásokból jogosult közvetlen adatkérésre.

Ha az ellenőrzés során megállapítást nyer, hogy a foglalkoztatottal szemben kizáró ok áll fenn, a rendőrség az engedélyt visszavonja és erről az atomenergia alkalmazóját tájékoztatja.

Ha az engedéllyel érintett személy meghatározott létesítményben vagy munkakörben történő foglalkoztatása megszűnt, az engedélyét szintén vissza kell vonni.

VI. Igazgatásrendészeti ismeretek / 1. Igazgatásrendészeti ismeretek

A robbanóanyagokkal kapcsolatos tevékenység rendszete

A téma tanulási célja, hogy a vizsgázó megismerje az igazgatásrendészeti szakmai tevékenység munkafázisait, a robbanóanyagok felhasználásával összefüggő hatósági eljárás szabályait, illetve a hatósági ellenőrzés rendjét.

Alapvető fogalmak

A jogi szabályozás hatálya a polgári felhasználású robbanóanyagokra, a polgári robbantási tevékenységekre, a polgári felhasználású robbanóanyag forgalmazására, a hatósági engedélyezés feltételeire, a robbanóanyag-szektorban működő vállalkozásokra és mindezek hatósági felügyeletére terjed ki.

A szabályozás hatálya nem terjed ki:

- a. azokra a robbanóanyagokra, amelyeket a Magyar Honvédség, a Nemzeti Adó- és Vámhivatal, a rendvédelmi szervek, továbbá a Magyarország területén állomásozó fegyveres szervek általi használatra szánnak,
- b. a polgári célú pirotechnikai tevékenységekről szóló rendelet szerinti pirotechnikai termékekre,
- c. a polgári felhasználású lőszerre, valamint
- d. a veszélyes áruk szállítására vonatkozó, az ENSZ „Ajánlások a veszélyes áruk szállítására” című kiadványa alapján azonosított pirotechnikai termékekre és lőszerre.

A polgári robbantási tevékenység hatósági engedélyezésére irányuló eljárásban ügyfélnek minősül a hatásterületen lévő ingatlan tulajdonosa és az, akinek az ingatlanra vonatkozó jogát az ingatlan-nyilvántartásba bejegyezték.

Értelmező rendelkezések:

- a. **Szállítás:** a robbanóanyagoknak az Európai Unió területén történő bármilyen mozgatása.
- b. **Belföldi átadás:** olyan robbanóanyag szállítás, amelynek a kiindulópontja és végcélja egyaránt Magyarországon található.
- c. **Szállításért felelős személy:** a szállításért felelős gazdasági szereplő által kijelölt, a szállítási vagy a belföldi átadási engedélyben megjelölt személy, aki a szállítással vagy a belföldi átadással kapcsolatos feladatokat – a szállításért felelős gazdasági szereplő nevében – ellátja és felügyeli.

Az engedélyhez kötött tevékenységek, hatályosságuk

A robbanóanyag szállítását és belföldi átadását a rendőrség engedélyezi. Az engedélyt szállítás esetén az ORFK, belföldi átadás esetén a kérelmező tevékenysége (telephelye) szerint területileg illetékes megyei (fővárosi) rendőr-főkapitányság adja ki.

A szállítási engedély a fogadó állam hatósága által kiállított engedély hatályáig, de legfeljebb a kiállítását követő 3 hónapig hatályos.

A szállítás, illetve a részszállítások lebonyolításáról az engedéllyel rendelkező öt napon belül köteles értesíteni az engedélyt kiállító hatóságot.

A belföldi átadási engedély a kiállítástól számított egy év érvényességgel állítható ki.

A hatósági ellenőrzés szabályai

Az életet, testi épséget, egészséget, a környezet élővilágát, illetve a vagyonbiztonságot veszélyeztető robbanóanyag átadásának megkezdésével, folytatásával kapcsolatban a rendőrség intézkedhet, a tevékenységet korlátozhatja vagy megtilthatja.

VI. Igazgatásrendészeti ismeretek / 1. Igazgatásrendészeti ismeretek

A kábítószer-rendészeti tevékenység

A téma tanulási célja, hogy a vizsgázó megismerje az igazgatásrendészeti szakmai tevékenység munkafázisait, a kábítószeres felhasználásával összefüggő hatósági eljárás szabályait, illetve a hatósági ellenőrzés rendjét.

Alapvető fogalmak

Ellenőrzött anyagok

A kábítószeres és pszichotróp anyagok, valamint az új pszichoaktív anyaggá minősített anyagokról vagy vegyületcsoportokról szóló miniszteri rendeletben szereplő új pszichoaktív anyagok.

Állatgyógyászati intézmény

Állatkórház, állatklinika, állatorvosi rendelő, állatorvosi szakrendelő (rendelőintézet), állategészségügyi laboratórium.

Egészségügyi szolgáltató

Az egészségügyről szóló törvényben meghatározott szolgáltató.

A kábítószeresekkel kapcsolatos rendészeti tevékenységet ellátó szervek hatásköre és illetékessége

A kábítószeresekkel és a kábítószer-prekursorokkal kapcsolatos engedélyezési, nyilvántartásba vételi, hozzájárulási, valamint véleményezési feladatokat az ORFK Rendészeti Főigazgatóság Igazgatásrendészeti Főosztály Rendészeti Osztálya végzi.

A kábítószeresekkel és a kábítószer-prekursorokkal kapcsolatos rendészeti felügyeleti és ellenőrzési feladatokat a Rendészeti Osztály kábítószer-rendészeti szakreferensei és a megyei rendőr-főkapitányságok igazgatásrendészeti osztályai, valamint a BRFK Rendészeti Szervek Igazgatásrendészeti Főosztály Rendészeti és Fegyver engedélyügyi Osztály kábítószer-rendészeti szakelőadói végzik.

A kábítószer-rendészet ellenőrzési feladatai

A kábítószeresekkel és/vagy kábítószer-prekursorokkal legális tevékenységet végzők ellenőrzésekor:

- vizsgálni kell az engedély, illetve a bejelentés-köteles tevékenység esetén a nyilvántartásba vételi igazolás meglétét, érvényességét,
- vizsgálni kell a kábítószeres, illetve a kábítószer-prekursorok tárolásának körülményeit, biztonságát,
- vizsgálni kell a jogszabályok által előírt nyilvántartások (külső és belső anyagforgalmi, tárolási/raktározási, készletezési, selejtezési, illetve ártalmatlanítási dokumentációk) meglétét, pontosságát.

Az ellenőrzési jogkör kiterjed az engedéllyel vagy eseti kutatási engedéllyel rendelkezőkre, a nyilvántartásba vett gazdálkodó szervezetekre, az egészségügyi szolgáltatókra, a magán-állatorvosokra és minden olyan egyéb személyre és intézményre, aki, illetve amely kábítószerekkel jogszerűen tevékenykedik.

Az ellenőrzést végző az ellenőrzésről 2 példányban jegyzőkönyvet készít. A jegyzőkönyv egyik példányát az ellenőrzött személy részére kell átadni.

A jegyzőkönyvnek a következő szakmai elemeket kell tartalmaznia:

- a. a tárolás körülményének leírása,
- b. a készleten lévő anyagok – fajta, kiszereles szerint részletezett – mennyiségei, c. a vizsgált időszak,
- d. az ellenőrzés során áttekintett dokumentumok felsorolása,
- e. az ellenőrzés főbb megállapításai.

VI. Igazgatásrendészeti ismeretek / 1. Igazgatásrendészeti ismeretek

Az egyes rendészeti feladatokat ellátó személyek szolgálati igazolvánnyal és jelvénnel történő ellátásának rendszete

A téma tanulási célja, hogy a vizsgázó megismerje az igazgatásrendészeti szakmai tevékenység munkafázisait, az egyes rendészeti feladatokat ellátó személyek szolgálati igazolvánnyal és jelvénnel történő ellátásával összefüggő hatósági eljárás szabályait, illetve a hatósági ellenőrzés rendjét.

A szabályozás hatálya

Az egyes rendészeti feladatokat ellátó személyekre vonatkozó szabályozás hatálya kiterjed:

- a. a formaruházat tekintetében a fegyveres biztonsági őrre,
- b. az alkalmazási feltételek, az intézkedéssel, kényszerítő eszközzel szembeni panasz és kivizsgálása, valamint a képzés és vizsgáztatás tekintetében a személy- és vagyonőrre,
- c. a természetvédelmi őrre,
- d. az erdészeti hatóság rendészeti feladatokat ellátó tagjára,
- e. a hegyőrre,
- f. a formaruházat kivételével a hivatásos vadászra,
- g. a rendészeti feladatokat ellátó erdészeti szakszemélyzetre
- h. a rendészeti feladatokat ellátó jogosult erdészeti szakszemélyzetre,
- i. az állami halőrre és a hivatásos halőrre,
- j. a közterület-felügyelőre,
- k. az önkormányzati természetvédelmi őrre,
- l. a mezőőrre.

A c)-l) pontokban meghatározott személyt (a továbbiakban: rendészeti feladatokat ellátó személy) intézkedési és kényszerítőeszköz-használati jogosultság, kizárólag feladatai ellátása során illeti meg.

A szolgálati igazolványok és jelvények kiadásának feltételei

A szolgálati igazolvány és jelvény iránti kérelmet a munkáltató nyújtja be a székhelye szerint illetékes megyei (budapesti) rendőr-főkapitányság igazgatásrendészeténél, amely az ORFK Humánigazgatási Szolgálat közreműködésével elkészített igazolványokat és jelvényeket kiadja.

Rendészeti feladatokat ellátó személy az lehet, aki:

- a. a tizennyolcadik életévét betöltötte,
- b. cselekvőképes,
- c. és a feladata ellátásához a törvényben és jogszabályban előírt képesítési feltételekkel rendelkezik.

Nem lehet rendészeti feladatokat ellátó személy, aki

- a. büntetett előéletű,

- b. büntetlen előéletű, de a törvényben tételesen felsorolt bűncselekmények valamelyikének elkövetése miatt elítélték, és a törvényben meghatározott időtartam még nem telt el,
- c. foglalkozástól eltiltás hatálya alatt áll.

A rendészeti feladatokat ellátó személy köteles a kizáró okot a munkáltató részére haladéktalanul bejelenteni.

A rendőrség – az elkövetett bűncselekmény jellege, az elkövetett bűncselekmény és a jogviszony közötti összefüggés, valamint a munkáltató javaslata alapján kialakított – egyetértésével a kizáró okoktól a munkáltató eltekinthet, ami alapján az érintett személy foglalkoztatható. A jogviszony létesítésekor az alkalmazási feltételeket az érintett igazolja.

A rendőrség ellenőrzési kötelezettsége, a szolgálati igazolvány és jelvény visszavonása

Az alkalmazást kizáró okokat a rendőrség évente ellenőrzi, mely során a törvényben meghatározott nyilvántartásokból jogosult közvetlen adatkérésre.

Ha az ellenőrzés során megállapítja, hogy a rendészeti feladatokat ellátó személlyel szemben kizáró ok áll fenn, a rendőrség felhívja a munkáltatót a szolgálati igazolvány és szolgálati jelvény bevonására, valamint annak a rendőrség részére 8 napon belül történő megküldésére.

A jogviszonya megszűnése esetén, a munkáltató a személy szolgálati igazolványát és szolgálati jelvényét bevonja, és a rendőrségnek megküldi.

A rendőrség határozattal visszavonja a szolgálati igazolványt és jelvényt, ha a rendészeti feladatokat ellátó személy jogviszonya megszűnt, a szolgálati igazolványban szereplő adatok megváltoztak, megállapítja, hogy kizáró ok áll fenn, vagy a személy szakszemélyzeti jogosultsága a megszűnt.

A szabálysértési eljárás lefolytatásával összefüggő legfontosabb rendőri feladatok

A téma tanulási célja, hogy a vizsgázó megismerje az igazgatásrendészeti szakmai tevékenység munkafázisait, a szabálysértési eljárások alapelemeit, legfontosabb jogintézményeit, valamint a feljelentés, az előkészítő eljárás és a parancsnoki revízió alkalmazását a végrehajtás során.

A szabálysértési eljárás megindulása és a szabálysértési feljelentés

A szabálysértési eljárás feljelentés, a szabálysértési hatóság vagy a bíróság hivatali hatáskörében szerzett tudomása, illetve a helyszíni bírság kiszabására jogosult szerv vagy személy általi észlelés, a közlekedési baleset helyszínén folytatott szemle, valamint magánindítványra üldözendő szabálysértés esetén, a sértett kívánsága alapján indul meg.

A feljelentést szóban vagy írásban bármely személy vagy szerv megteheti. A szóban tett feljelentést jegyzőkönyvbe kell foglalni.

VI. Igazgatásrendészeti ismeretek / 1. Igazgatásrendészeti ismeretek

A szabálysértési feljelentés tartalmi követelményei

A szabálysértési feljelentésnek tartalmaznia kell:

- a. a feljelentett cselekmény helyét, idejét, az elkövetés körülményeit,
- b. a bizonyítási eszközök megjelölését,
- c. az eljárás alá vont személy ismert személyi adatait,
- d. a károkozó és a károsult megnevezését, a kár jellegét, hozzávetőleges mértékét, a biztosítást igazoló okirat számát,
- e. a biztosító megnevezését, biztosítási fedezet hiányában annak tényét,
- f. a lefoglalás érdekében visszatartott dolog megnevezését, azonosító adatait és jegyeit, illetve a dolog megőrzésével megbízott személy nevét és az őrzés helyét,
- g. lőfegyverrel kapcsolatos szabálysértés esetén a lőfegyvertartási engedély számát, a lőfegyverre vonatkozó adatokat, lőszer darabszámát és azonosítási adatait,
- h. közlekedési szabálysértés esetén a jármű forgalmi rendszámát, a forgalmi engedély adatait, a vezetésre jogosító okmány adatait, az üzembentartó nevét és címét,
- i. okmány elvétele esetén annak tényét, idejét és az átvételi elismervény sorszámát,
- j. kitiltás szabályainak megszegése esetén a kitiltást elrendelő határozat számát, az elrendelő hatóság megnevezését, a kitiltásra vonatkozó adatokat,
- k. a helyszínen alkalmazott intézkedéseket, eljárási cselekményeket,
- l. az eljárás alá vont személy nyilatkozatát a szabálysértés elkövetésének körülményeiről, illetve saját felelősségéről,
- m. az eljárás alá vont személy a személyi, családi körülményeire, valamint anyagi, jövedelmi viszonyaira, munkahelyére vonatkozó adatokat, illetve ha erről nem nyilatkozik, ennek tényét.

Az előkészítő eljárás

A rendőrség a **szabálysértési elzárással is büntethető** szabálysértés tényállásának felderítése, az elkövető kilétének megállapítása, valamint a bizonyítási eszközök felkutatása és biztosítása érdekében a bírósági eljárást **előkészítő eljárást folytat le**.

A rendőrség az előkészítő eljárás során elrendelheti lakás, egyéb helyiség vagy azokhoz tartozó bekerített hely átvizsgálását, ha alaposan feltehető, hogy az tárgyi bizonyítási eszköz megtalálására vezet. Nem kutatható át közjegyzői és ügyvédi iroda, valamint egészségügyi intézmény.

Az előkészítő eljárás befejezését követően a rendőrség az előkészítő eljárás során keletkezett iratokat, adatokat, megállapításokat tartalmazó jelentését haladéktalanul megküldi a bíróságnak.

Parancsnoki revízió a szabálysértési eljárásban

Az igazgatásrendészeti osztály (alosztály) vezetője, az Ellenőrzési Szabályzatban előírt módon, az ellenőrzési alapelvek szem előtt tartásával, előre meghatározott ütemterv szerint, illetve egyedi utasítás alapján is köteles a szakterületét érintően ellenőrzéseket végezni és annak megállapításait megfelelő módon írásban rögzíteni. Ezt követően a szükséges intézkedéseket a hiba kijavítása érdekében megteszi és az esetleges felelősségre vonásra javaslatot tesz. A hiba kijavítását utóellenőrzés keretén belül szükséges vizsgálni.

A bűnözéssel foglalkozó tudományok

A téma tanulási célja, hogy a vizsgázó megismerje és meg tudja nevezni a bűnügyi tudományokat, és el tudja helyezni a kriminalisztikát a bűnügyi tudományok rendszerében.

A bűnügyi tudományok

- **Funkciója:** a társadalom védelmének előmozdítása a bűnözéssel szemben **Tárgya:** általános szinten közös, a bűncselekmény, a bűnöző személy, és a bűnözés elleni küzdelem
- **Feladatuk:** a bűnözés leküzdésére legalkalmasabb, leghatékonyabb eszközök kidolgozása
- **Jellemzőjük:** a történeti, logikai, szociológiai szemléletmód

A bűnügyi tudományok területei különböznek egymástól a vizsgálat konkrét tárgya, módszere vonatkozásában. A bűnügyi tudományok közül egyesek természettudományos, matematikai, stb. módszereket is alkalmaznak, tárgyukra tekintettel mégis a társadalomtudományok körébe soroljuk.^[1]

A bűnügyi tudományok többsége a társadalomtudományok, ezen belül az államés jogtudományok körébe tartozik. Két csoportba sorolhatók:

- a. az **önálló bűnügyi tudományokra** (a büntetőjog-tudomány, a kriminalisztika és a kriminológia) és
- b. valamely **más tudomány(ág)on belül** a bűnözéssel kapcsolatos kérdésekre specializálódott és ennél fogva elkülönült interdiszciplináris jellegű ágakatokra (pl. az igazságügyi orvos- és elmeorvosok a bűnözéshez kapcsolódása folytán beletartozik a bűnügyi tudományok körébe, de nem válik társadalomtudományi ágazattá).

A büntető anyagi jog a társadalomra veszélyes cselekmények azon körét határozza meg, amelyek elkövetőikkel együtt az adott konkrét történelmi-társadalmi fejlődési időszakban a bűnözést alkotják. Az anyagi jog a bűnözés behatárolásával egyben iránymutatást is ad a többi bűnügyi tudomány számára a vizsgálatuk tárgyát képező jelenségek terjedelmének, körének meghatározására.

A büntetőeljárás-jog azoknak a jogelveknek és jogszabályoknak az összessége, amelyek meghatározzák a büntetőjogi felelősség megállapításának és elbírálásának rendjét, a büntetőeljárás lefolytatásának menetét, továbbá az eljárásban résztvevő személyek eljárási helyzetét, jogait, kötelelességeit és jogviszonyait.

A büntetés-végrehajtási jog szabályozza a büntetés-végrehajtási szervek működését, a büntetések végrehajtásának feltételeit és módjait; az elítélt és a büntetés-végrehajtási szervek – és tagjaik – kötelelességeit. Keretét adja egyes büntetőjogi célok (büntetés, nevelés, jogsértő magatartástól visszatartás) érvényesítésének.

¹ BÓCZ Endre – FINSZTER Géza: Kriminálisztika joghallgatóknak, Budapest, Magyar Közlöny Lapés Könyvkiadó, 2008. 13. p.

A kriminalisztika fogalma, feladata, tárgya, felosztása

A téma tanulási célja, hogy a vizsgázó megismerje a kriminalisztika fogalmát, feladatát és tárgyát, valamint meg tudja nevezni a kriminalisztika részeit (két fő részét, azon belül négy ágát), továbbá azok tartalmát.

A kriminalisztika fogalma

„A kriminalisztika olyan multidiszciplináris tudomány, amely a hatályos jogi szabályozásnak megfelelően tudományosan megalapozott eszközöket, módszereket és eljárásokat dolgoz ki a felderítés és a bizonyítás, valamint a bűncselekmények megelőzése érdekében. A kriminalisztika röviden nem más, mint bűnügyi nyomozástan.”^[2]

Az eljárásjog megadja az egyes eljárási cselekmények lefolytatásának *jogi kereteit*, a kriminalisztika pedig ajánlásokat dolgoz ki arra vonatkozóan, hogy az eljárást miként lehet *szakszerűen* lefolytatni. Például: a Be. meghatározza azt, hogy felismerésre bemutatás során „legalább három személyt vagy tárgyat kell bemutatni”^[3], míg a kriminalisztikai ajánlás pedig ezek számát öt főben maximálja, aminek oka az, hogy amennyiben túl sok személy közül kell választani, akkor a biztos felismerés is bizonytalan válaszban nyilvánulhat meg.

A kriminalisztikai ajánlások nem csak a büntető eljárás kapcsán érvényesek, hanem *minden olyan eljárás* (fegyelmi, szabálysértési, közigazgatási eljárás) *során* is alkalmazni kell őket – figyelembe véve az adott eljárásjog rendelkezéseit – ahol az eljárási cselekmények eredménye egy – az esettel összefüggő – büntetőeljárás részét képezheti majd. Például: az öngyilkossági eseteket a rendőrség közigazgatási hatósági eljárás keretében vizsgálja. Amennyiben az eljárás során felmerül az idegenkezűség gyanúja, úgy a közigazgatási hatósági eljárást lezárják, és büntetőeljárást indítanak, ahol az addig lefolytatott eljárási cselekmények eredményeit felhasznál(hat)ják.

A kriminalisztika feladata, tárgya, felosztása

A kriminalisztika feladata, hogy kidolgozza:

- a. a bűncselekmények megelőzésére, felderítésére, bizonyítására alkalmas eszközöket és módszereket, továbbá
- b. azokat az eljárásmódokat (ajánlásokat), amelyek biztosítják a kriminalisztikai eszközöknek és módszereknek a büntetőeljárásban, valamint minden más olyan jogágban, eljárásban, tevékenységben való hatékony felhasználását, ahol felderítési, bizonyítási feladatokat kell elvégezni.

A kriminalisztika tárgya a saját ellátandó feladataiból vezethető le:

- a. a bűncselekmények közvetlen okainak és az elkövetésüket lehetővé tevő

körülményeknek a vizsgálata a bűnözés megelőzésére alkalmas kriminalisztikai eszközök és módszerek kifejlesztése végett,

- b. a felderítés és a bizonyítás érdekében a bizonyítékok keletkezése törvényszerűségeinek feltárása a felkutatásukra, rögzítésükre, vizsgálatukra és értékelésükre alkalmas eszközök és módszerek kidolgozása céljából.

A kriminalisztika két fő részre, azokon belül ágakra tagozódik a következőképpen:

Általános rész

- **Kriminalisztikai elmélet és metodológia:** (másképpen: kriminálmetodológia) a kriminalisztika általános érvényű elméleti kérdéseivel foglalkozik: kidolgozza a kriminalisztikai megismerés általános elméleti tételeit; az egyes kriminalisztikai eszközök és módszerek kidolgozására, fejlesztésére, alkalmazására vonatkozó általános, közös szabályokat. Nyilvánvalóan metodológiai kérdésnek kell tekinteni a kriminalisztika tárgyának, feladatának és az egységes szemlélethez szükséges alapfogalmaknak a meghatározását is.
- **Krimináltechnika:** A krimináltechnika összegyűjti, rendszerezi vagy önállóan kidolgozza és alkalmazza azokat az ismereteket, tudományos-, technikai- és műszaki eljárásokat, valamint módszereket, amelyek – a jogalkalmazási célú ténymegállapítás érdekében – a vizsgált esemény vagy cselekmény körülményeinek tisztázásához és a felmerülő kérdések megválaszolásához szükségesek.
- **Krimináltaktika:** a kriminalisztika tudományának a nyílt nyomozási módszerekkel foglalkozó ága, amely a hatályos jogi rendelkezésre figyelemmel tudományosan megalapozott elveket és ajánlásokat dolgoz ki a nyomozás lefolytatására, a nyomozási cselekmények és intézkedések végrehajtására, az adatok és a bizonyítási eszközök beszerzésére és felhasználására.

Különös rész

- **Kriminálmetodika:** az egyes bűncselekményfajták felderítésére alkalmas taktikai és technikai eszközök célszerű és tervszerű felhasználásának tana, tulajdonképpen bűnügyi módszertannak is nevezhetjük.

Például: hogy egy szemle során a vérgyanús szennyeződés rögzítése milyen módon történjék, azt a krimináltechnika szabályai mutatják meg, hogy az elkövető mozgását alapul véve a gondolati rekonstrukció segítségével honnan érdemes ezt rögzíteni, azt a krimináltaktika írja le, és hogy ezt milyen elvek mentén kell keresni egy rablás, illetve egy betöréses lopás elkövetésének helyszínén, azt pedig a kriminálmetodika dolgozza ki.

² Anti–Barta–Bócz–Illár–Lakatos (2001): Krimináltaktika I–II., Rejtjel Kiadó, Budapest, 13. p.

³ Be. 210. §.(1) bek.

A felderítés és a bizonyítás fogalma, összefüggései

A téma tanulási célja, hogy a vizsgázó megismerje a felderítés és a bizonyítás fogalmát, el tudja határolni a nyomozás e két részét egymástól, valamint legyen tisztában a nyomozásban betöltött szerepükkel.

A felderítés a büntetőeljárásban

A nyomozás kriminalisztikai értelemben felderítésből és bizonyításból áll.^[4]

Kriminalisztikai szempontból a **felderítés** olyan adatgyűjtő és adatfeldolgozó tevékenység, amely a vizsgálandó eseménnyel kapcsolatban a történeti tényállás megismerésére irányul, és amely szükségszerűen kiterjed az eljárás sikeres lefolytatásához szükséges adatok, információk összegyűjtésére, illetve feltételek biztosítására is (hiszen pl. aligha lehet azt a tanút kihallgatni, akit meg sem találtak stb.).

A **felderítés** a vizsgálandó múltbeli esemény objektív és részletes feltárására, megismerésére önmagában és kizárólagosan nem elegendő a büntető igazságszolgáltatás során.

A bizonyítás

A jog által szabályozott emberi magatartásokat – ezen belül a büntetőjog által szankcionált magatartásokat – csakis az anyagi és eljárási jogszabályok alapján meghatározott módon lehet feltárni, és értékelni, és ezen következtetések alapján nyílik lehetőség szankció(k) alkalmazására.

Ezt a célt szolgálja a **bizonyítás**, amely jogfüggő cselekvéssorozat: a nyomozás során összegyűjtött adatok közül a jogi szempontból releváns tényeket az eljárásjogi szabályozásnak megfelelő módon kell beszerezni, valóságtartalmukat és hitelességüket a jogi bizonyítási elveknek és szabályoknak megfelelően kell igazolni.

A **bizonyítás** a tényállás objektív, a valósággal megegyező megállapítására irányuló cselekvéssorozat: a tényállás feltárása, megismerése, rögzítése, rekonstruálása és az ennek alapján hozott hatósági döntések indoklása.

A **bizonyítás célja** a törvényes és igazságos felelősségre vonás feltételeinek a biztosítása, tehát az, hogy a hatóságok meggyőződjenek a felmerült tények valódiságáról vagy valótlanágáról, relevanciájáról, továbbá indokolt és megalapozott döntéseket hozzanak.

A felderítés és a bizonyítás során módszerként a kriminalisztika hét alapkérdésére keresünk válaszokat.

⁴ Büntető-eljárásjogi értelemben felderítésből és vizsgálatból áll (Be. 348. § (2) bek.)

A kriminalisztika alapkérdései

A téma tanulási célja, hogy a vizsgázó megismerje a kriminalisztika hét alapkérdését. Az eljárás során a nyomozó hatóság a nyomozási cselekmények lefolytatásával mindvégig ezekre a kérdésekre keresi a választ.

A kriminalisztikai alapkérdések a megismerési folyamat logikai összefüggésein alapulnak, egy büntetőjogilag releváns múltban megtörtént esemény részleteinek tisztázására szolgálnak.^[5]

1. Mi történt?

Tisztázza, hogy az adott esemény (történeti tényállás) jogi relevanciáját. Ettől függ, hogy mely jogi szabályozás keretei között hogyan kell eljárni, vagyis mely jogág (pl. büntető, szabálysértési) anyagi és eljárásjogi rendelkezéseit kell figyelembe venni. A kérdés megválaszolásával tisztázható a történeti tényállás és a jogi minősítés kapcsolata.

2. Hol történt?

A „hol?” kérdés a cselekmény térbeli és időbeli kiterjedésére, végrehajtásának módjára és eszközére keresi a választ. Ezen kérdéscsoporttal meghatározható az illetékesség (a joghatóság és a szervenkénti illetékesség) kérdése is.

3. Mikor történt?

A „mikor?” kérdés az esetleges elkövető bűnösségét alátámasztó vagy kizáró jellegének (alibi) tisztázásában, a cselekmény minősítésének megállapításában, az elévülés vizsgálatában bír kiemelkedő jelentőséggel.

4. Hogyan történt?

A cselekmény elkövetési módja – a „hogyan?” kérdésre adott válasz – a minősítés szempontjából elengedhetetlen, itt lehetőség nyílik az elkövető által végrehajtott cselekvéssorozat rekonstruálásra is. Emellett szerepe van a felróhatóság tisztázása során is, mely a cselekmény pontos jogi minősítését és ütköztetését teszi lehetővé.

5. Mivel történt?

A „mivel?” kérdéssel, a cselekmény elkövetése során felhasznált eszköz tényállásbeli szerepe tisztázható (tárgyi bizonyítási eszköz vagy lefoglalás alá eső dolog, esetleg irreleváns eszköz).

6. Ki, kivel és mit tett?

Ezen kérdéskör a cselekmény alanyi oldalát érintve, a szóba jöhető elkövetői kör behatárolását, a cselekmény elkövetése során tanúsított szerepét hivatott megállapítani.

7. Miért?

Általa az egyes cselekvések motívumaira, célzataira és az ok-okozati összefüggésekre kereshető a válasz.

VII. Krimináltaktikai, kriminálmetodikai ismeretek / 1. Krimináltaktikai, kriminálmetodikai ismeretek

⁵ Formulája az angolszász országokban is ismert 6W-1H (Who? What? When? Where? With what? Why? How?) a magyar jog talaján az egyszerű bővített kijelentő mondat funkcionális részeire [alany (ki?), állítmány (mit tett?), idő-, hely-, eszköz-, ok- és módhatározó (mikor? hol? mivel? miért? és hogyan?)] vonatkozó kérdésekkel.

Az adatgyűjtés

A téma tanulási célja, hogy a vizsgázó megismerje a nyomozás alapjául szolgáló adatok beszerzésének lehetőségeit.

Az adatgyűjtés

A nyomozás – mint megismerési folyamat – **adatokra támaszkodik**. Az adatok beszerzése az egyszerű észleléstől kezdve a technikai eszközök, a tudományos vizsgálati eljárások alkalmazásáig igen sokféle módon történhet: az adott ügyre vonatkozó eljárási szabályok betartásával bármely adatforrás és adatszerzési mód felhasználható.

Az adatgyűjtés a felderítés és bizonyítás tárgyát képező cselekmény (esemény) körülményeinek, illetve az abban érintett személyek tevékenységének, hollétének és személyi körülményeinek tisztázása, meghatározása, valamint az eljárás sikeres lefolytatásához szükséges feltételek biztosítása céljából végzett információszerző tevékenység.

Az adatgyűjtés általános kérdései

Az a gyakorlati tevékenység, ahogyan a nyomozás során az adott adatforrástól adathoz lehet jutni, mindig két mozzanatból áll: az alkalmazott módszerből, és annak jogi körülményeiből.

Az adatgyűjtés alkalmazásának leggyakoribb területei:

- a. adatforrások, bizonyítási eszközök felkutatása;
- b. a nyomozási cselekmények és intézkedések megalapozásához, megtervezéséhez, előkészítéséhez, végrehajtásához továbbá
- c. a nyomozás tervezéséhez és szervezéséhez szükséges információk összegyűjtése;
- d. a már meglévő adatok és a verziók ellenőrzése;
- e. az eljárásban résztvevő (érintett) személyek előéletének, személyiségének, körülményeinek (stb.) megismerése;
- f. személyek, tárgyak felkutatása;
- g. az ügy (esemény) lényeges körülményeinek tisztázása.

VII. Krimináltaktikai, kriminálmotodikai ismeretek / 1. Krimináltaktikai, kriminálmotodikai ismeretek

A nyomozás tervezése, szervezése

A téma tanulási célja, hogy a vizsgázó megismerje a nyomozás tervezésének és a terv végrehajtásának célját szolgáló szervezés alapelveit és alapvető feladatait.

VII. Krimináltaktikai, kriminálmetodikai ismeretek / 1. Krimináltaktikai, kriminálmetodikai ismeretek

A nyomozás – mint megismerő tevékenység – logikailag egymáshoz kapcsolódó elemekből álló, tervezhető munkafolyamat.

A nyomozástervezés és -szervezés fogalma

A nyomozás tervezése a rendelkezésre álló adatok alapján, a konkrét feltételek és a gyakorlati tapasztalatok figyelembe vételével a nyomozási feladatok meghatározása és az azok teljesítésére vonatkozó előzetes elképzelés, ésszerű program összeállítása.

A nyomozás szervezése a kitűzött feladatok végrehajtásához szükséges feltételek biztosítása, a tervben megfogalmazott igények és a lehetőségek összehangolása. A tervezési és szervezési elemek szorosan összekapcsolódnak.

A nyomozási terv

A nyomozási terv az előbbi módon megalkotott program, amely tartalmazza:

- a. az adott időpontban meghatározható célokat,
- b. azokat a feladatokat, amelyeket előre láthatóan el kell végezni,
- c. és azok végrehajtásának lehetséges (az optimális és a kiegészítő) módzatait.

A tervezés során számba kell venni a közvetlenül rendelkezésre álló és a segítségként igénybe vehető személyi, anyagi, technikai lehetőségeket és ezek alkalmazásának szabályait, a feladatok végrehajtására rendelkezésre álló időt, helyiségeket stb., azaz a tervezés eleve tartalmaz szervezési elemeket is.

A tervezésnek biztosítania kell, hogy a tervbe vett és végrehajtott intézkedések alapján a nyomozás elérje célját, mégpedig minél kevesebb és kisebb kitérő, üresjárat, tévedés, megismételt nyomozási cselekmény stb. útján.

A szervezés mindig a terv valamely konkrét mozzanatára irányul, a kitűzött feladat végrehajtásához szükséges feltételek kellő időben történő biztosítására; a résztvevők közötti munkamegosztás és együttműködés tényleges megvalósítására.

A szervezés lényege a hatékonyság, az erővel, eszközökkel és idővel történő minél jobb gazdálkodás: a legkisebb erőbefektetéssel a legrövidebb idő alatt maximális teljesítmény elérése.

A nyomozás tervezésének és szervezésének elvei

- a. **a törvényesség biztosítása:** a tervezés során figyelembe kell venni az anyagiés eljárásjogi jogszabályokat, a kriminalisztika követelményeket továbbá a jogalkalmazási elveket, útmutatásokat, állásfoglalásokat.

- a. **a bizonyítás szabadságának és a bizonyítékok szabad értékelésének elvének biztosítása:** A nyomozás tervezésében figyelembe kell és lehet venni az olyan adatokat is, amelyeknek nincs, vagy kétes a bizonyító értéke, illetve amelyek az ügyre vonatkozó eljárásjogi szabályozás szerint bizonyítékként nem használhatók fel. Az ilyen adatok alkalmasak arra, hogy kétségeket ébresszenek vagy megerősítsenek valamely elképzelést, esetleg teljesen új verziót alapozzanak meg.
- b. **Az egyediség, a dinamikus és a teljesség.** A nyomozási tervnek az adott ügyre vonatkozóan kell elkészülnie, annak felderítése során rugalmasan változtathatónak, és a teljes körű felderítés elvéhez igazodónak kell lennie

A nyomozás tervezése során tőpustervek is alkalmazhatóak. **A tőpusterv** az adott ügyfajta sajátosságainak, az arra vonatkozó nyomozási tapasztalatoknak megfelelően összeállított tevékenységlista, amely szervezési elemeket, a végrehajtás módjára vonatkozó ajánlásokat is tartalmaz. Iránymutatást ad arra nézve, hogy az adott ügyfajta feldolgozása, nyomozása során általában mely feladatokat kell elvégezni.

A szemle fogalma, alapelvei és a helyszínbiztosítás feladatai

A téma tanulási célja, hogy a vizsgázó megismerje a szemlével kapcsolatos alapvető tudnivalókat, a szemle fogalmát, alapelveit és a helyszín típusait. Fontos a – minden rendőr számára feladatként jelentkező – helyszínbiztosítás szabályainak és a kapcsolódó gyakorlati ismereteknek az elsajátítása.

A szemle fogalma

A szemle eljárásjogi alakiséghez kötött nyomozási cselekmény, amelynek során megfigyelik és rögzítik a talált állapotot, helyzetet, körülményeket; továbbá felkutatják, megvizsgálják, és olyan módon rögzítik a nyomokat, anyagmaradványokat, nyomhordozókat, egyéb elváltozásokat és mindezek összefüggéseit, hogy a szemle során feltárt és rögzített tények támpontot nyújtsanak a nyomozáshoz, és az eljárás során bizonyítékként felhasználhatóak legyenek.

Alkalmazása akkor szükséges, amikor valamely nyomozási szempontból jelentős tény egy adott hely megvizsgálásával lehet felkutatni, megállapítani, bizonyítani. Amennyiben a szemle lefolytatása nem indokolt, akkor a Be. 361.§ alapján feljegyzést kell készíteni.

A szemle alapelvei

- a. **jogszerűség, szakszerűség:** a szemlét – a büntető-eljárési garanciák szem előtt tartásával – úgy kell lefolytatni, hogy az megfeleljen a hatályos normatív előírásoknak, továbbá kiemelt figyelmet kell fordítani a szemlére vonatkozó kriminalisztikai és egyéb szakmai előírások betartására;^[6]
- b. **tárgyilagosság:** a helyszínt elfogulatlanul kell vizsgálni, az ott tapasztaltakat a helyszín szemlekorai állapotának megfelelően, tényszerűen kell rögzíteni;
- c. **részletesség, teljesség, arányosság:** a szemlét teljeskörűen, az eredményes felderítés és bizonyítás érdekében szükséges részletességgel kell végrehajtani, amelynek során a nyomkutatás és nyomrögzítés érdekében kiválasztott módszereknek arányban kell állniuk az elérni kívánt eredménnyel;
- d. **egységesség:** a szemle lefolytatása és dokumentálása során a szakmai fogalmakat, jelöléseket egyértelműen és következetesen kell alkalmazni;
- e. **halaszthatatlanság:** a szemle lefolytatását megalapozó körülmény tudomásra jutását követően késedelem nélkül intézkedni kell a szemle megkezdésére.

A szemle **eredeti állapotában nem ismételtető meg**, ugyanis a helyszín tárgya nem állítható úgy vissza (pl. a rajta lévő nyomok, anyagmaradványok már nem lesznek megtalálhatóak, vagy nem olyan állapotban, mint az első alkalommal). Természetesen van lehetőség újabb szemle megtartására, de egyrészt annak bizonyító ereje bizonytalan, másrészt pedig már egy megváltoztatott szemletárgyon zajlik, így az eredménye gyakran kétséges.

A helyszín meghatározása, a helyszín fajtái

Kriminalisztikai értelemben helyszín mindaz a hely, ahol a nyomozás szempontjából releváns esemény lezajlott. Ide sorolható az a terület is, szoros összefüggésben lehet a bűncselekmény közvetlen elkövetési helyével. (Például az elkövető megközelítési, távozási útvonala stb.) Ennek alapján a **helyszínt térbeli elhelyezkedés szerint három részre lehet osztani**:

- a. a szűkebb értelemben vett helyszín (pl.: a lakás ahol a bűncselekményt elkövették),
- b. a helyszín szűkebb környezete (pl.: az udvar),
- c. a helyszín tágabb környéke (pl.: az érkezés-távozás útvonala, a várakozás helye stb.).

A helyszín fajtái:

- a. valódi helyszín,
- b. a változtatott helyszín két csoportba sorolható: úgymint ba) a gondatlanul és a bb)

szándékosan megváltoztatott helyszínek,

- c. koholt helyszín,
- d. többes (tagolt) helyszín,
- e. mozgó helyszín,
- f. élő helyszín.

⁶ vö. Gárdonyi Gergely: A szemle szabályozásának változásai az új büntetőeljárás törvényben, Belügyi Szemle Vol. 67 No. 12.

VII. Krimináltaktikai, kriminálmotodikai ismeretek / 2. Szemle, kihallgatás, szakértő

A helyszínbiztosítás feladatai

A téma tanulási célja, hogy a vizsgázó megismerje a helyszínbiztosítási tevékenységet, és képes legyen megfogalmazni, miként kell szakszerűen végrehajtani azt. Ennek érdekében fel kell tudnia sorolni az egyes feladatköröket, és tudnia kell kifejtetni az egyes tevékenységi mozzanatokat.

A bűncselekmény vagy egyéb esemény helyszínének biztosítása rendőri tevékenység, és mint ilyen, valamennyi szolgálati ág dolgozójának feladata lehet. A helyszínbiztosítás során nem elegendő csupán a jogszabályoknak megfelelően eljárni, hiszen az intézkedés ugyan jogszerű lesz, de nem lesz feltétlenül szakszerű is. Ez utóbbihoz ugyanis még az is szükséges, hogy a helyszíni intézkedések megfeleljenek a krimináltaktikai ajánlásoknak, és segítsék a felderítést, valamint a későbbi bizonyítást.

a)Elsősegélyben részesíti vagy részesítetteti azokat, akik az esemény során megsérültek vagy megbetegedtek, valamint más ok miatt segítségre szorulnak.

Az élet- és vagyonbiztonság érdekében tett intézkedések a legfontosabb, elsődleges feladatai a rendőrnek. Ennek keretében a helyszínrre be kell mennie, és ott a szükséges intézkedéseket meg kell tennie. Ennek során azonban a rendőr nem feledkezhet meg arról, hogy a helyszín eredeti állapota a mentésben résztvevők vagy mások tevékenysége, mulasztása következtében a lehető legkevésbé változzon meg. Ezeket a változtatásokat és az eredeti állapotot meg kell figyelni. Indokolt feljegyezni, hogy ki mozdította el pl. a holttestet és a körülötte lévő tárgyakat, valamint pontosan milyen módon történt mindez (honnan hova?).

b)A szándékos bűncselekmény elkövetésén tetten ért elkövetőt elfogja, a tanúkat visszatartja, az eseményben érintetteket, az eseményt észlelőket feltartóztatja.

Fontos, hogy az elkövető elfogása érdekében tett intézkedések ne járjanak a helyszín biztosításának ideiglenes megszűnésével (például betöréses lopás helyszíne sértett távolléte esetén se maradjon őrizetlenül, egy fő lehetőség szerint mindig a helyszínt biztosítsa). Ha a helyszín biztosítása az elfogás érdekében tett intézkedések miatt nem valósulhat meg azonnal, akkor a helyszínen tartózkodó állampolgár (sértett, felfedező tanú stb.) azonnali és rövid kioktatása is célravezető lehet átmenetileg. Ez lehet akár egy mondat is, amellyel felszólítjuk, ne lépjen be a helyszínre és ne nyúljon semmihez a visszatérésünkig.

c)Az illetéktelen személyeket a helyszínről eltávolítja.

A helyszínbiztosító rendőr határozza meg a helyszínen jelenlévőknek, hogy mi az, amit a bizottság kérésére tehetnek, mihez nyúlhatnak, merre mozoghatnak. A rendőrségi törvény hatálya mindenkire vonatkozik, így a rendőrnek joga és kötelessége a bűncselekmény helyszínről eltávolítani, oda be nem engedni bárkit, aki megítélés szerint az intézkedés eredményességét veszélyezteti. Ez különösen nehéz azokon a helyszínen, ahol például haláleset kapcsán meghatározott, erős tradíciók alapján a halottól el akarnak köszönni, nem akarják őt magára hagyni, vagy csak hangosan és látványosan szoktak búcsút venni. Ilyenkor nagyobb rendőri erőt kell a helyszínrre vezényelni, ki kell nevezni egy helyszínbiztosítás parancsnokot, aki koordinál, és megfelelő, nyugodt hangnemben képes a sértettel és hozzátartozóival kommunikálni. **d)Körülhatárolja a helyszínt.**

A közterületen lévő, valamint a közterülettel szervesen összekapcsolódó helyszíneknél minden esetben gondoskodni kell a terület lezárásáról, annak kordonszalaggal vagy egyéb eszközzel (például szolgálati gépkocsikkal) történő körbekerítéséről. Ha ez nem lehetséges vagy egyéb okból indokolt, élő erővel kell a helyszínt körbekeríteni. Különösen indokolt lehet az élőerő alkalmazása például többes (tagolt) helyszínek mellékhelyszínein, illetve egyes tárgyak vagy nyomok biztosításánál, amelyek az eljárás szempontjából különösen relevánsak (például eldobott elkövetési eszköz a járdán, a fűben vagy az elkövetőtől származó térfogati lábnyom biztosítása során a behatolás vélt helyének környezetében). A tájékozódást követően haladéktalanul intézkedni kell a helyszín körbekerítésének olyan módon történő alkalmazására (ha kell, a már kihelyezett kordonszalag áthelyezésével), amely a szemlebizottság vezetőjének megítélés szerint közbiztonsági és kriminalisztikai szempontból a legeredményesebb. Folyamatosan intézkedni kell arra vonatkozóan, hogy az elkerített területre csak az életmentés, elsősegélynyújtás, közvetlen veszélyhelyzet elhárítása érdekében és kizárólag az ilyen jellegű tevékenységet végző személyek léphessenek be. A szemlebizottság megérkezése után pedig a bizottságvezető engedélyével csak az léphet be, akinek a helyszínen tartózkodása meggyőződése szerint indokolt. Ennek megítélésére egyéni mérlegelést igényel a helyszín jellege és kiterjedése, a szemlét végrehajtók száma, és egyéb szakmai indokok alapján.

Kiemelt vagy nagyobb helyszínek esetén javasolt a kettős kordon alkalmazása. Ennek lényege, hogy a helyszínt két nagy részre osztja. A *külső kordont* csak a hatóság tagjai léphetik át. A *belső kordonon* belüli területre pedig alapesetben csak a szemlebizottság tagjainak és parancsnokaiknak engedélyezhető a belépés – kizárólag teljes védőruházatban. A kettős kordon alkalmazásával elkerülhető, hogy a szűk értelemben vett helyszínt az intézkedő rendőrök vagy rendőri vezetők véletlenül kontaminálják, egyúttal biztosítható az is, hogy az ilyenkor szokásos gyors információáramlás a kollégák, vezetők és a szemlebizottság tagjai között az állampolgároktól és a sajtó munkatársaitól távol történjék.

A helyszín lezárásáról akkor is alaposan gondoskodni kell, ha az a helyszínbiztosító kiérkezése idején még mindig folyamatosan változik (például egy diszkó területe üzemelés közben, vagy egy kirabolt pénztár, ahol folyamatosan a kiszolgálás). Arra való hivatkozással, hogy „sokan jártak ott”, „sokan megfogták” stb. nem lehet a helyszínbiztosítást ez esetben sem mellőzni, hiszen a sok nyom között ott lehet az elkövető is. Minden újabb nyom keletkezése növeli annak az esélyét, hogy a tettes által hátrahagyott nyom felülszennyeződik!

e)Eredeti állapotában megőrzi; megállapítja és megfigyeli, hogy megváltoztatták-e a helyszínt, miben változtatták meg, ha igen, ki és miért; a helyszínre érkező szemlebizottság vezetőjének jelentést tesz.

Fontos követelmény, hogy az elsőként kiérkező rendőr várja meg a szemlebizottságot, a helyszínt ne hagyja el, mivel csak ez a rendőr kolléga rendelkezik átfogóan valamennyi fontos információval. Az adatok helyszínbiztosító váltása esetén – a legnagyobb gondosság és körültekintés mellett – sem adhatók át veszteség vagy torzulás nélkül. A helyes eljárás az, ha a bizottság kiérkezése után annak vezetője ad engedélyt a helyszínbiztosító távozására vagy váltására. Ha a váltás elkerülhetetlen, akkor is fenn kell tartani a leváltott kolléga elérhetőségét a szemle teljes ideje alatt. Így szükség esetén a helyszínre visszarendelhető, vagy tőle a releváns információ telefonon beszerezhető.

A helyszínen történt változtatás minimalizálása és figyelemmel követése, a változtatások feljegyzése kulcsfontosságú lehet egy cselekmény megítélésékor. Hasznos lehet érkezéskor a helyszín állapotáról néhány gyors fénykép- vagy videófelvétel készítése. A szemlebizottság a szemle végén a végső következtetést az előzményi adatok (például a felfedezés körülményei, halott esetében kórtörténet) és a helyszíni adatok (a holttest helyzete, a felkutatott nyomok, anyagmaradványok fajtái, helyzete stb.) együttes mérlegelését követően vonja le. Sok esetben apró momentumok dönthetnek a végső következtetések megállapításakor. Ilyen lehet például, hogy a mentőorvos általi holttestmozgatást megelőzően néhai milyen pozícióban feküdt; vagy a cselekmény megítélése szempontjából döntő jelentőségű lehet, hogy egy adott nyílászáró nyitva, csukva vagy zárva volt-e a rendőr kiérkezésekor; a halál idejének megállapítása kapcsán hasznos többletinformáció lehet, hogy a lámpa fel volt-e kapcsolva stb. A helyszínbiztosító rendőr (vagy a biztosítás parancsnoka) jelentést tesz a szemlebizottság vezetőjének kiérkezésekor az addig tett intézkedéseiről, a helyszínen történt változásokról, változtatásokról, és átadja az általa feljegyzett személyi adatokat, valamint egyéb információkat. A jelentéstétel összeszedett és mindenre kiterjedő legyen.

Annak érdekében, hogy a helyszínen elkerülhető legyen a kontamináció (a helyszín beszennyezése, egyúttal saját magunk beszennyeződése), mindenekelőtt viselni kell a védőfelszerelést. Ez minimálisan a gumikesztyű, szájmászka, de lehetőség szerint lábvédő huzat és teljes papíruha.

VII. Krimináltaktikai, kriminálmotodikai ismeretek / 2. Szemle, kihallgatás, szakértő

A szemle szakaszai

A téma tanulási célja, hogy a vizsgázó megismerje a szemle végrehajtásának szakaszait, és el tudja őket egymástól határolni.

A szemle két részre osztható:

1. Statikus (általános összképrögzítő) szakasz

A jelenlévő dolgok és jelenségek nyugalmi állapotukban képezik a szemle tárgyát. Az összképrögzítési cél a lehető legkevesebb mozgással, a szemle tárgyának minimális megváltoztatásával érendő el. Ezért csak olyan rögzítési eszközöket, eljárásokat lehet alkalmazni, amelyek az eredeti állapotot nem változtatják meg (leírás, fényképezés, rajz).

Dinamikus (nyomkutató) szakasz

Ebben kell felkutatni, megvizsgálni és megfelelő módon rögzíteni valamennyi olyan dolgot, jelenséget, elváltozást, amely a bűncselekmény elkövetőjével kapcsolatban releváns lehet, és támpontot nyújthat a bűncselekmény elkövetőjének felderítéséhez, illetve tárgyi bizonyítékot képezhet.

A gyakorlatban a statikus és a dinamikus szakasz keveredhet.

VII. Krimináltaktikai, kriminálmotodikai ismeretek / 2. Szemle, kihallgatás, szakértő

A szemle rögzítése és lezárása, a szemle résztvevői

A téma tanulási célja, hogy a vizsgázó megismerje a szemle rögzítésének módjait, és fel tudja sorolni a szemléről készült jegyzőkönyv lehetséges mellékleteit, a szemlebizottság tagjait, feladatait, valamint a szemle lezárásával kapcsolatos teendőket. Ez utóbbi nemcsak a bűnügyi területen dolgozó rendőrnek nyújt szakmai ismereteket, hanem más szolgálati ág rendőreinek is.

A szemlejegyzőkönyv készítésének célja a szemle eredményeinek rögzítése. Alapvető követelmény mind az eljárásjogi rendelkezések, mind az egyes rögzítési módokra vonatkozó technológiai szabályok betartása, hogy a jegyzőkönyv és mellékletei hű képet adjanak a szemle tárgyáról és a szemle során törtétekről, hogy ezek alapján a szemle lefolytatása rekonstruálható, eredményei később értékelhetők, felhasználhatók legyenek. Ebből következik, hogy minden eseményt rögzíteni kell (pl.: személyek érkezése/távoztása, helyszín megváltoztása), továbbá olyan nyomrögzítési eljárásokat is bele kell foglalni, amelyek esetleg eredményre nem vezettek.

A szemle eredményeinek rögzítése jegyzőkönyvben, fénykép- és/vagy videófelvételen, helyszínrájon történik.

A szemlejegyzőkönyv részei: bevezető, leíró és záró rész, valamint a mellékletek.

Bevezető rész:

- a. helyszíni szemle ideje és helye,
- b. szemle oka vagy célja,
- c. bizottság tagjainak neve és hivatalos minősége,
- d. részt vevő személyek neve és adatai,
- e. szemle lefolytatásának körülményei,
- f. helyszíni időjárási és látási viszonyai.

Leíró rész:

- a. a bizottság által szemrevételezett helyek, helyiségek,
- b. a megvizsgált dolgok és jelenségek,
- c. a vizsgálatok módszere,
- d. az alkalmazott eljárások és ezek eredményei.

Záró rész:

- a. szemle során lefoglalt tárgyak, bűnjelek, minták felsorolása,
- b. a szemlén részt vevő személyek a szemle lefolytatásával vagy megállapításaival kapcsolatban tett észrevételei,
- c. a szemle befejezésének pontos felvétele.

A szemlejegyzőkönyv mellékletei lehetnek:

- a. bűnjelek jegyzéke (eredetben rögzített és lefoglalt tárgyak),

- b. fényképmelléklet, videofelvételek,
- c. helyszínvázlat, helyszínrajz,
- d. szakértő/szaktanácsadó véleménye/nyilatkozata,
- e. helyszínbiztosító jelentése,
- f. szolgálati kutyavezető jegyzőkönyve,
- g. a szemlebizottság vezetőjének jelentése (tartalmazza mindazon szubjektív megállapításokat, következtetéseket, hipotéziseket, amelyek főszabály szerint nem kerülhetnek a jegyzőkönyvbe)
- h. egyéb tárgyak (pl. kulcs, amellyel a helyszínt lezárták).

A szemlebizottság tagjai, feladataik a helyszínen

A szemlebizottság munkáját a **bizottságvezető** irányítja, aki egy személyben felelős a büntetőeljárásról szóló törvény szemlével kapcsolatos előírásainak, a hatályos normák és közjogi szervezetszabályozó eszközök, továbbá a kriminalisztikai elvek érvényre juttatásáért. **Feladata** a helyszíni szemle tervszerű irányítása, a helyszínen megjelent egyéb résztvevőkkel való kapcsolattartás, a szemle lefolytatásáról készített szemlejegyzőkönyv hiteles, pontos elkészítése.

A bizottság másik állandó tagja a **bűnügyi technikus**, aki szaktanácsadóként működik közre. Feladata, hogy a bizottságvezető irányításával felkutassa, előhívja és rögzítse a helyszínen található és a bűncselekménnyel összefüggésbe hozható nyomokat, nyomhordozókat és anyagmaradványokat. Az élet elleni bűncselekményeknél állandó tag a **rendőrorvos** is. A bizottság munkáját segíthetik még az egyes szakterületeken jártas **szakértők, szaktanácsadók**.

A szemle lezárása

A szemle befejezésével egy időben a helyiségeket vagy a nyílt terepet elhagyva áttekintő fényképfelvételek/videófelvétel készítése ajánlott annak állapotáról. Ezek a „**búcsúfelvételek**” hasznosak lehetnek, ha utólag kérdésként merül fel, hogy a bizottság a helyszínt milyen állapotban hagyta hátra, mielőtt azt lezárta vagy a hozzátartozónak átadta.

Ha a szemle magánterületen zajlott, akkor a tulajdonosnak vagy a területet jogszerűen használó személynek (például bérlőnek) kell átadni. Itt fontos megjegyezni, hogy a tulajdonosi minőséget vagy az egyéb **jogosultságot ellenőrizni kell** (például friss tulajdoni lap, lakcímkártya, közjegyzői határozat bemutatásával). A jogosultság igazolásának hiányában a terület – szemlét követő azonnali – átadása nem javasolt. Ha a terület átadására megnyugtató módon nem kerülhet sor, vagy a szemletevékenységet követően ott még további (például szakértői) vizsgálatok lefolytatása szükséges, úgy **azt le kell zárni**, (a zárat és a nyílás helyét) hatósági pecséttel kell ellátni úgy, hogy annak esetleges eltávolítása később megállapítható legyen. A lezárás tényét fénykép- és/vagy videófelvételen dokumentálni kell.

A kihallgatás

A téma tanulási célja, hogy a vizsgázó általános ismereteket szerezzen a kihallgatás jelentőségéről a nyomozásban. Ennek keretében legyen tisztában a kihallgatás tárgyával, céljaival, és legyen képes különbséget tenni a kihallgatás és a meghallgatás között.

Krimináltaktikai értelemben a **kihallgatás** a személyek eljárási szabályokhoz kötött kikérdezésének, a vallomás (nyilatkozat) beszerzésének módszere.

VII. Krimináltaktikai, kriminálmotodikai ismeretek / 2. Szemle, kihallgatás, szakértő

Tárgya lehet minden olyan kérdés, amelynek az eljárás lefolytatása szempontjából jelentősége van, így kiterjedhet mind a bizonyítás tárgyához tartozó, mind a felderítést, az eljárás sikeres lefolytatását szolgáló tényekre. A kihallgatás jelentősége abban van, hogy egyes kérdések tisztázását, egyes felderítési és bizonyítási feladatokat kihallgatás nélkül meg sem lehet oldani.

A kihallgatásnak kettős célja van: egyrészt, hogy megismerjük a kihallgatott személy tudatában a vizsgálat tárgyát képező múltbeli eseményről megmaradt, rögződött tényeket, valamint az ügygel, illetve az eljárás szempontjából releváns kérdésekkel kapcsolatos álláspontját, véleményét, másrészt ez olyan módon történjen, hogy a kihallgatott által elmondottakat a bizonyításban is felhasználhassuk.

A kikérdező jellegű adatgyűjtést (a meghallgatást) a kihallgatástól az határolja el, hogy az eljárás során az ügyfelet jogaira és kötelezettségeire történő kioktatást követően, eljárásjogi alakisághoz kötött módon meghallgatva őt kihallgatjuk, ezen mozzanat hiánya esetén a kikérdezésre kerül sor.

A múltbeli eseménnyel kapcsolatban rögződött adatok mennyisége, minősége részben külső körülményektől, jórészt pedig az egyén személyes tulajdonságaitól, aktuális állapotától függ. Ahhoz, hogy a kihallgatott személytől megtudott tényeket a felderítés mellett bizonyítékként is felhasználhassuk, a kihallgatás minden fajtája esetében be kell tartani az arra vonatkozó eljárási szabályokat, és az alkalmazott kihallgatási taktika se lépheti át a törvény szabta kereteket. Emiatt a büntetőeljárásról szóló törvény rendelkezéseivel ellentétesen folytatott kihallgatás eredménye bizonyítékként nem használható fel.

A kihallgatás fajtái: a panaszfelvétel, a sértett, a tanú, a terhelt kihallgatása, a szembesítés, a szakértő meghallgatása.

A kihallgatás menetét, taktikáját a kihallgatás fajták egyes sajátosságai mellett még más szempontok is befolyásolhatják:

- a. a kihallgatott személy eljárásbeli pozíciója,
- b. életkora,
- c. vallomásának jellege, tartalma,
- d. hogy hányadszor, illetőleg milyen kihallgatási szituációban vesz részt,
- e. továbbá, hogy a kihallgató és a kihallgatott először találkozik-e egymással,
- f. hogy az adott kihallgatás milyen célt szolgál, és
- g. milyen lehetőség volt a felkészülésre.

A bűnügyi munkát segítő nyilvántartások

A téma tanulási célja, hogy a vizsgázó megismerje azokat a nyilvántartásokat, amelyekből adatokhoz juthat a nyomozás során.

A nyilvántartások jogszabályokban meghatározott tartalommal, és meghatározott eljárási rendben tartalmaznak, adatokat, személyes adatokat, bűnügyi személyes adatokat, amely bűnüldözési, bűnfelderítési célból kezelhetők. **A teljesség igénye nélkül az alábbi nyilvántartások szolgálhatják a bűnüldözési érdeket:**

a. Integrált portál alapú lekérdező rendszer (IPL) aa) személyi adat- és

lakcímnnyilvántartás, ab) gépjármű-nyilvántartás, ac) okmánynyilvántartások (személyazonosító

igazolvány, útlevél, vezetői engedély),

ad) bűnügyi nyilvántartás (hazai, tagállami) (büntettesek nyilvántartása, büntetőeljárás hatálya alatt állók nyilvántartása, nem büntetett, de hátrányos jogkövetkezmények hatálya alatt állók, tagállami ítéletek), ae) Állóképes Arckép Azonosító Rendszer.

b. HERMON, KÖNYIR (körözési nyilvántartási rendszer)

c. RZS Neo saját nyilvántartásai (személy, esemény, térkép, közlekedési balesetek, Netzsaru stb.)

d. Keresőmotorok, statisztikák

e. DNS profil nyilvántartások, ujjnyomat nyilvántartások

f. TakarNet Földhivatali Információs Rendszer (ingatlan-nyilvántartás)

g. Cégnyelvántartás

h. FANY (BV nyilvántartó, helyi szerveknél kialakított végpontokkal)

i. Mobilszolgáltatók nyilvántartásai (területi szerveknél végpontok, illetve cellainformációk)

j. ALFONZ nyilvántartás

k. Lőfegyver-nyilvántartás

l. Előkészítő eljárások, leplezett eszközök alkalmazásának adatai

VII. Krimináltaktikai, kriminálmotodikai ismeretek / 2. Szemle, kihallgatás, szakértő

A szakértői vélemények szerepe a bizonyításban

A téma tanulási célja, hogy a vizsgázó megismerje a szakértő és a szaktanácsadó szerepét a rendőri munkában, és el tudja határolni e szerepeket a büntetőeljárásban.

VII. Krimináltaktikai, kriminálmotodikai ismeretek / 2. Szemle, kihallgatás, szakértő

A büntetőeljárásban, ha a bizonyítandó tény megállapításához vagy megítéléséhez *különleges szakértelem* szükséges, **szakértőt**, ha pedig a bizonyítási eszközök felderítéséhez, felkutatásához, megszerzéséhez, összegyűjtéséhez vagy rögzítéséhez *különleges szakismeret* szükséges, akkor **szaktanácsadót kell alkalmazni**. A *szakértői vélemény* bizonyítási eszközként szolgálja a büntetőeljárás során az objektív igazság felderítését, míg a *szaktanácsadói nyilatkozat* pedig a bizonyítási eszközök felkutatásának menetét, a szakember nyilatkozatát rögzíti. A szakvéleményt **szakértő vagy eseti szakértő** (a továbbiakban együtt: szakértő) adhat. Jogszabály meghatározhatja azokat a szakkérdéseket, amelyekben meghatározott szakértő jogosult véleményt adni.^[7] **Szaktanácsadó igénybevétele** a Be. alapján kizárólag műszeres vallomás-ellenőrzés esetén kötelező,^[8] minden más esetben a hatóság mérlegeli annak indokoltságát (pl. informatikai eszközök lefoglalásakor).

A büntetőeljárásban szakvélemény adására jogosultak körét jogszabályok határozzák meg. A büntetőeljárásban lehetőség nyílik a szakértői vélemény mellett a **magánszakvélemény** büntetőeljárásban történő alkalmazására^[9] is. Erre akkor kerülhet sor – a terhelt és védőjének indítványa alapján –, ha a bíróság, az ügyészség vagy a nyomozó hatóság a szakértő kirendelésére vonatkozó terhelti, védői indítványt elutasította, illetve, ha az ügyészség vagy a nyomozó hatóság nem az indítványukban megjelölt szakértő kirendeléséről határozott.

A szakértők szakértői véleményüket **kirendelés alapján** készítik el, amelyért **díjazásra jogosultak**. Kirendelésüket követően – meghatározott eljárási rendben – kötelesek a szakértői véleményüket határidőre elkészíteni. A kirendelés alapján – főszabály szerint – a közreműködést **nem tagadhatják meg**. Felróható mulasztással kapcsolatos működési körükben **történt köteleességszegés miatt a felmerült bűnügyi költség megtérítésére kötelezettek**, illetve **rendbírsággal sújthatóak**.

Magyarországon a Belügyminisztériumon belül működő **Nemzeti Szakértői és Kutató Központ** által alkalmazott szakértők és szaktanácsadók 66 szakértői- és két szaktanácsadói területen (poligráfós vizsgálat és álló arcképelemzés) adnak szakvéleményt illetve szaktanácsadói nyilatkozatot. A rendőrség jellemzően ezen intézmény szakértőit rendeli ki, amelyet az NSZKK térítésmentesen végez a nyomozó hatóság számára.

⁷ A büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény 188. § (1)-(3) bekezdés

⁸ Be. 212. § (2) bekezdés

⁹ A büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény 190. § (2) bekezdés alapján.

A bűnmegelőzés fogalma

A téma tanulási célja, hogy a vizsgázó megismerje a bűnmegelőzés európai uniós fogalmát és fogalmi elemeit. A bűnmegelőzés rövid meghatározása olyan kompakt fogalmi séma, amely képet ad a bűnmegelőzés lényegéről, legfőbb céljairól, valamint kiindulási és viszonyítási alapot teremt a proaktív szemlélet kialakításához és alkalmazásához a gyakorlatban.

Az Európai Tanács határozatában foglalt definíció, szerint a bűnmegelőzés kiterjed mindazokra az intézkedésekre, amelyek célja a bűnözésnek és az állampolgárok biztonságérzete hiányának mind mennyiségi, mind minőségi értelemben való csökkentése vagy az ahhoz egyéb módon való hozzájárulás, akár a bűncselekmények elkövetésétől való közvetlen elrettentés, akár a bűnözés lehetőségének és okainak visszaszorítására irányuló szakpolitikák és fellépések révén.^[8]

Bűnmegelőzés alatt minden olyan intézkedést és beavatkozást értünk, amelynek célja vagy eredménye a bűnözés mennyiségi csökkentése és az állampolgárok biztonságérzetének javítása, történjék az a bűnalkalmak csökkentésével, a bűnözést gerjesztő okok hatásának mérséklésével vagy az áldozattá válás megelőzésével.^[9] A bűnmegelőzés a kriminálpolitika része. **A bűnmegelőzés ösztársadalmi feladat** ezért az állam a bűnözésért viselt felelősségének egy részét a társadalom egyéb szegmenseire – a helyi önkormányzatokra, a közösségekre, az üzleti szférára, az egyházakra és végső soron az állampolgárra – telepíti.

A bűnmegelőzés elméleti megközelítései

A téma tanulási célja, hogy a vizsgázó megismerje a bűnmegelőzés két fő irányáról, illetve Paul J. Brantingham és Frederic L. Faust (1976) a bűnmegelőzés beavatkozási szintjeit strukturáló folyamatmodelljéről kidolgozott népszerű és a gyakorlatban is könnyen alkalmazható bűnmegelőzési klasszifikációt. A máig alkalmazott és hiteles rendszerező modellek segítségével a bűnmegelőzés nagy része rendszerszinten is átláthatóvá válik, és a vizsgázó a kombinációkat a gyakorlatban kidolgozandó bűnmegelőzési programok, koncepciók vagy bűnmegelőzési stratégiák tervezésénél is készségszinten alkalmazhatja.

⁸ Az Európa Tanács 2009/902/IB HATÁROZATA (2009. november 30.) – az európai bűnmegelőzési hálózat (EUCPN) létrehozásáról.

⁹ A Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégiáról (2013-2023) 1744/2013. (X. 17.) Korm. határozat.

A bűnmegelőzés irányultsága szerint alapvetően két formája különböztethető meg, a szituatív és a szociális bűnmegelőzés.

- a. A szituatív bűnmegelőzés a bűnalkalmak csökkentése érdekében kifejtett tevékenységek összessége, melyre példa a járőrözés, a közvilágítás javítása, a különböző riasztórendszerek.
- b. A szociatív bűnmegelőzés ezzel szemben a bűnmegelőzés általános céljaként is megfogalmazott tevékenységet jelöli, mely az elkövetővé, illetve az áldozattá válás megelőzését célozza.

Az orvosi szakirodalom által a prevencióra alkalmazott felosztást követve a prevenció alábbi típusai megkülönböztethetők.^[10]

- a. elsődleges (primer) megelőzés – a társadalom egészére kiterjedő, a bűnözésre hatást gyakorló szociális, jogi és gazdasági okok kezelése, befolyásolása,
- b. másodlagos (szekunder) megelőzés – a még nem kriminalizálódott, de már a veszélyeztetett kategóriába tartozó egyének, illetve csoportok megszólítása,
- c. harmadlagos (tercier) megelőzés – a bűnismétlés megelőzését célzó intézkedések összessége.

VIII. A rendőrség megelőzési feladatai / 2. A bűnmegelőzés az állami és önkormányzati feladatellátás rendszerében – szervezete, feladatai, fogalmi alapjai

A Nemzeti Bűnmegelőzési Tanács

A téma tanulási célja, hogy a vizsgázó megismerje a Nemzeti Bűnmegelőzési Tanács (NBT) létrejöttének célját és feladatrendszerét. Ezen ismereteket a vizsgázó a gyakorlati bűnmegelőzés egészéről, a legfőbb bűnmegelőzési szervezetről való tudásának naprakész fenntartásában hasznosíthatja.

A Nemzeti Bűnmegelőzési Tanács létrehozásának célja

A Kormány a magas szintű közbiztonság megteremtése és fenntartása, a bűnözés visszaszorítása, a bűnözést kiváltó jelenségek, a bűnalkalmak és a bűnelkövetők ellen történő következetes fellépés érdekében tett intézkedéseinek erősítésére, továbbá a bűnmegelőzés új modelljének hatékony működtetésére, valamint a bűnmegelőzés érdekében szükséges cselekvési tervek kidolgozásának és végrehajtásának koordinálására hozta létre a **Nemzeti Bűnmegelőzési Tanácsot**.

A Nemzeti Bűnmegelőzési Tanács (a továbbiakban: NBT) feladatai

¹⁰ Szabó Erika: Bűnmegelőzés és áldozatvédelem a rendőrségi pszichológus szemével. Pécs 2003. 111. p.
<http://www.pecshor.hu/periodika/2003/szabo.pdf>

- a. a legújabb tudományos eredményekre figyelemmel kidolgozza és a Kormány elé terjeszti a bűnmegelőzés új nemzeti stratégiájának a tervezetét;
- b. összehangolja a bűnmegelőzés új nemzeti stratégiájának a megvalósítását, ennek keretében közreműködik a bűnmegelőzést megvalósítani hivatott cselekvési tervek kidolgozásában és figyelemmel kíséri azok gyakorlati megvalósulását;
- c. javaslatokat dolgoz ki a Kormány számára a bűnmegelőzési programok és feladatok megvalósítását szolgáló erőforrások elosztására és felhasználására;
- d. kezdeményezi és ösztönzi a bűnözést gerjesztő folyamatok és a bűncselekmények elkövetését elősegítő okok, körülmények ellen ható intézkedéseket;
- e. kezdeményezi a bűnmegelőzés különböző területeit érintő jogszabályok megalkotását, valamint véleményezi az e tárgykört érintő jogszabályok és más kormányzati intézkedések tervezeteit, azok hatálybalépését követően közreműködik a végrehajtás folyamatos ellenőrzésében;
- f. összehangolja a központi közigazgatási, valamint a rendvédelmi szervek bűnmegelőzéssel összefüggő tevékenységét, segíti a helyi bűnmegelőzési szervezetek szakmai tevékenységét;
- g. együttműködik a külföldi és a nemzetközi bűnmegelőzési szervezetekkel;
- h. közreműködik a magyarországi közigazgatási, valamint rendvédelmi szervek, illetve a helyi bűnmegelőzési szervezetek külföldi és nemzetközi bűnmegelőzési szervezetekkel történő együttműködésének a koordinációjában;
- i. közreműködik az egységes országos bűnmegelőzési felvilágosító és tájékoztatási rendszer, valamint a bűnmegelőzési képzés szakmai követelményei kialakításában;
- j. tevékenyen közreműködik a bűnmegelőzés magyarországi és külföldi legjobb gyakorlatainak elterjesztésében, segíti a bűnmegelőzés szakmai ismereteinek, valamint magyarországi és külföldi legjobb gyakorlatainak a rendészeti oktatásban és a képzésekben történő hasznosítását;
- k. részt vesz a Kormány bűnmegelőzési programjának, valamint a bűnmegelőzés és a bűnözés előző évi helyzetét értékelő jelentésének az elkészítésében;
- l. közreműködik az áldozatsegítés, valamint a rendészeti szervek, illetve a rendészeti oktatási és tudományos tevékenységet végző intézmények bűnmegelőzési munkájának a támogatásában;
- m. a büntetőpolitika és a bűnmegelőzés elvi megalapozását segítő hatékonysági vizsgálatokkal és módszertani tanulmányokkal támogatja a Kormány közbiztonsági célkitűzéseinek a megvalósítását;
- n. közreműködik a bűnmegelőzés szakmai törekvései érdekében szükséges és indokolt projekteknek az erre a célra rendelkezésre álló forrásokból történő támogatásában;
- o. közreműködik a megyei bűnmegelőzési tanácsok kialakításában, és koordinálja azok működését.

A Társadalmi Bűnmegelőzés Nemzeti Stratégiája és a Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégia megalkotásának célja

A téma tanulási célja, hogy a vizsgázó megismerje a Társadalmi Bűnmegelőzési Stratégia korábbi és a Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégia jelenlegi küldetését, valamint hatályának időintervallumát, és tisztában legyen a korábbi és a jelenleg is hatályos stratégiák céljaival.

1. A Társadalmi Bűnmegelőzés Nemzeti Stratégiájának célja

A társadalmi bűnmegelőzés nemzeti stratégiájáról szóló Országgyűlési határozat (a továbbiakban: TBNS) volt Magyarország első bűnmegelőzési stratégiája, amely a bűnmegelőzést a társadalompolitika részeként értelmezve egy olyan koncepciót próbált érvényre juttatni, amely a büntető igazságszolgáltatáshoz kapcsolódva ugyan, de annál jóval szélesebb hatósugárban célozza meg a bűncselekmények számának csökkenését, a közbiztonság és a lakosság biztonságérzetének javítását.

2. A Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégia célja

A Kormány a Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégiát (2013-2023) (továbbiakban: Stratégia) 2013-ban alkotta meg. A Stratégia megalkotásában szakmai együttműködő partner volt az NBT – a Belügyminisztérium és az ORFK. A Stratégia középtávú szakpolitikai stratégiának tekinthető, tíz évre, 2023-ig határoz meg célokat a bűnmegelőzés vonatkozásában. A stratégia részét képezi a 2013–2015 közötti időszakra vonatkozó intézkedési terv, amely az ezen időintervallumban elindítani tervezett bűnmegelőzési témájú projekteket (intézkedések) tartalmazza. **A Stratégia célja** egy komplex dokumentum létrehozása volt, amely a jelenlegi magyar és nemzetközi helyzet, valamint a prognosztizálható jövőbeli trendek figyelembevételével meghatározza a következő tíz év jogalkotási, szervezetfejlesztési, képzési, szemlélet- és tudatformálási feladatait, valamint a szükséges összetársadalmi fellépés elősegítésének lehetőségeit a bűnmegelőzés területén.

A Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégia

A téma tanulási célja, hogy a vizsgázó megismerje a Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégiában deklarált bűnmegelőzési alapelveket és a legfontosabb beavatkozási területeket. Az ismeretanyag a vizsgázó teljes bűnmegelőzési gyakorlatát meghatározza a stratégiai szintű tervezéstől az operatív szintű végrehajtásig.

A Stratégiában meghatározott bűnmegelőzés alapelvei

- a. **Általános célok:** Magyarország kriminálpolitikai törekvése a közrend erősítése, a közterületek biztonságának fokozása, a bűnözés mennyiségi visszaszorítása és csökkentése, a bűnözéssel okozott károk és negatív hatások enyhítése, megfelelő védelem biztosítása a családok és egyének számára, végső soron az állampolgárok biztonságérzetének javítása. Jelen stratégiai dokumentum ezen kriminálpolitikai célok megvalósítását kívánja szolgálni.
- b. **A bűnmegelőzés elvi háttere:** A közbiztonság a társadalom életminőségének a része, olyan kollektív, értékkel bíró termék, amelynek kialakítása és megőrzése közös ügy. A büntető igazságszolgáltatás önmagában nem elég hatékony a kriminalitási probléma kezelésére, az önállósult bűnmegelőzési politikával és áldozatpolitikával kiegészített kriminálpolitika az egyes társadalmi feszültségforrások és devianciák – ideértve a bűnözést is – koncentráltabb, s így hatékonyabb kezelését jelenti.

A partnerség alapelve: Az állam a bűnözésért viselt felelősségének egy részét a társadalom egyéb szegmenseire – a helyi önkormányzatokra, a közösségekre, az üzleti szférára, az egyházakra és végső soron az állampolgárra – telepíti. Ezt a felelősségmegosztást a partnerség elve fejezi ki.

A bűnmegelőzés alapelve a társadalom hagyományos közösségeiben meglévő szolidaritás támogatása, az alulról induló, összefogáson alapuló kezdeményezések felkarolása. A bűnmegelőzés szakmai törekvései közé tartozik a társadalmi befogadás és a tolerancia erősítése, az előítéletek elleni fellépés, a diszkrimináció minden formája elleni következetes küzdelem és a bűncselekmény következtében elszenvedett károk reparálását célzó helyreállító igazságszolgáltatási eszközök minél szélesebb körű alkalmazása.

- c. **Kapcsolódások és lehatárolás:** A stratégia átfogóan kezeli a bűnmegelőzés témakörét. A Stratégia nemzeti stratégia, ezért Magyarország területére koncentrál, így a hazai előzmények és a bűnözési helyzet értékelése alapján jelöli ki a szükséges cselekvési irányokat, ugyanakkor figyelemmel van a nemzetközi dokumentumokban megfogalmazott elvekre és javaslatokra, az Európai Unió egyes tagállamainak már bevált jó bűnmegelőzési gyakorlataira is. A bűnmegelőzés a kriminálpolitika része. A társadalompolitikába beágyazott kriminálpolitika foglalkozik a bűnmegelőzés, az áldozatsegítés, a mediáció és a bűnüldözés hatékony módszereivel, illetve a bűnözés okozta hátrányok mérséklésével kapcsolatos feladatokkal is. A stratégia figyelemmel van továbbá a kriminálpolitika egyéb, bűnmegelőzésen kívüli célkitűzéseire is.
- d. **A stratégia kiemelt beavatkozási területei** A Stratégia da) a településbiztonság fokozása érdekében megvalósítandó célok, db) a gyermek- és fiatalkori bűnözés megelőzésével kapcsolatos célok, dc) az áldozattá válás megelőzésével és az áldozatok segítségével kapcsolatos célok és dd) a bűnismétlés megelőzéséhez szükséges célok elérésére fókuszál.

A rendőrség Magyarország Alaptörvényében és a Rendőrségi törvényben meghatározott bűnmegelőzésre vonatkozó feladatai

A téma tanulási célja, hogy a vizsgázó megismerje a rendőrség bűnmegelőzési feladataira utaló legfelsőbb jogi dokumentumok tartalmát. A téma kiterjed az Alaptörvény és a Rendőrségi törvény preventív feladatellátásra vonatkozó rendelkezéseire és az ott megalkotott fogalmakra, valamint fogalmi elemekre. Az Alaptörvény és a Rendőrségi törvény bűnmegelőzésre vonatkozó rendelkezéseinek ismerete a rendőrségi prevenció gyakorlásához alapvetően szükséges. A vizsgázónak ismernie kell az alábbi törvényszöveget.

A rendőrség Magyarország Alaptörvényében (2011. április 25.) és az Rtv.-ben meghatározott feladatai kiterjednek a bűnmegelőzési feladatok ellátására is.

„A rendőrség alapvető feladata a bűncselekmények megakadályozása, felderítése, a közbiztonság, a közrend és az államhatár rendjének védelme. A rendőrség részt vesz a jogellenes bevándorlás megakadályozásában.”^[11]

„A rendőrség feladata az Alaptörvényben meghatározott feladatok mellett a határforgalom ellenőrzése, a terrorizmus elleni küzdelem és a törvényben meghatározott bűnmegelőzési, bűnfelderítési célú ellenőrzés, a bűncselekményből származó vagyon visszaszerzése, valamint az idegenrendészeti és menekültügyi feladatok ellátása.”^[12]

„A rendőrség az Alaptörvényben, törvényben és törvény felhatalmazása alapján más jogszabályban meghatározott bűnmegelőzési, bűnüldözési, államigazgatási és rendészeti feladatkörében: végzi a bűncselekmények megelőzését, amelynek során figyelemmel kíséri Magyarország bűnügyi helyzetét, feltárja a bűncselekmények elkövetésének kockázatait, a bűncselekmények elkövetésére irányuló törekvéseket, továbbá megszerzi, elemzi, értékeli, ellenőrzi és továbbítja a bűnözéshez kapcsolódó, a bűncselekmények megelőzése, illetve megakadályozása céljából szükséges információkat...”^[6]

¹¹ Magyarország Alaptörvénye (2011. április 25.) A rendőrség és a nemzetbiztonsági szolgálatok 46. cikk.

¹² Megállapította az Rtv. 1. § (1).

Megállapította az Rtv. 1. § (2). 1. pont

A rendőrségi bűnmegelőzés fogalma, alapelvei

A téma tanulási célja, hogy a vizsgázó megismerje a rendőrségi bűnmegelőzésnek a Rendőrség bűnmegelőzési tevékenységéről szóló 20/2010. (OT 10.) ORFK utasításban kidolgozott és a rendőrségi együttműködési lehetőségekre, a rendőrségi funkciókra, illetve hatáskörre illesztett komplex fogalmát és az ehhez kapcsolódó alapelveket. A vizsgázó olyan speciális meghatározást tanulhat meg, amelynek segítségével fogalmi szinten is megértheti a rendőrségi bűnmegelőzés lényegét. Az alapelvek és a definíció elsajátításával a vizsgázó a rendőrségi bűnmegelőzést a gyakorlatban is jól értelmezheti, és az alapvető ismereteket a rendőrség minden szolgálati ágában a bűnmegelőzési szemlélet kialakításának alapfogalmaként alkalmazhatja. A vizsgázónak ismernie kell a 20/2010. (OT 10.) ORFK utasításban közzétett fogalmak és alapelvek közül az alábbiakat.

A rendőrségi bűnmegelőzés a Rendőrség központi és területi bűnmegelőzési egységei által koordinált, az állami és önkormányzati szervekkel, társadalmi szervezetekkel, gazdasági társaságokkal, valamint az állampolgárokkal és azok közösségeivel együttműködve végzett olyan rendőri tevékenység, amely a bűncselekmények számának csökkentését, a lakosság szubjektív biztonságérzetének javítását, továbbá az áldozattá és az ismételt áldozattá válás megelőzését szolgálja.

A bűnmegelőzési szemléletnek minden rendőri tevékenység során érvényesülnie kell, érvényre juttatva egyidejűleg az egyes bűncselekményekre reagáló reaktív megközelítés mellett a bűncselekmények megelőzését célzó proaktív szemléletet. A bűnmegelőzés – mint összetársadalmi feladat – minél hatékonyabbá tétele érdekében a rendőri szerveknek kezdeményezniük kell az állami és önkormányzati szervek, társadalmi szervezetek, gazdasági társaságok és az állampolgárok, valamint azok közösségei bevonását a bűnmegelőzési tevékenységbe.

VIII. A rendőrség megelőzési feladatai / 4. A rendőrség bűnmegelőzési feladatai

A rendőrségi bűnmegelőzés szervezete

A téma tanulási célja, hogy a vizsgázó megismerje a rendőrségi bűnmegelőzésre felállított szervezeti struktúrát a rendőrség működési és hierarchikus rendszerén belül. Ennek segítségével a vizsgázó rendszerszinten átláthatja a rendőrségi bűnmegelőzésben érintett szervezeti egységek felépítését és kapcsolódását. Ezt a tudást a gyakorlatban a bűnmegelőzési feladatok stratégiai és operatív szintjeinek értelmezésére, elhatárolására és koordinálására is alkalmazni tudja majd. A Rendőrség bűnmegelőzési tevékenységéről szóló 20/2010. (OT 10.) ORFK utasítás I. fejezetének 2. és 5. pontja, valamint II. fejezetének 8–12. pontja alapján a vizsgázónak ismernie kell a rendőrség bűnmegelőzési szervezetéhez tartozó egységek rövid meghatározását az alábbiak szerint.

Az ORFK bűnmegelőzési tevékenységét központi, területi szervei útján látja el:

A központi bűnmegelőzési egység: az ORFK Bűnügyi Főigazgatóság Bűnügyi Főosztályának az ORFK Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló ORFK utasításban megjelölt, bűnmegelőzésért felelős szervezeti eleme.

A területi bűnmegelőzési egység a megyei (fővárosi) rendőr-főkapitányság bűnmegelőzési osztálya.

A Rendőrség központi és területi bűnmegelőzési egységei a Rendőrségen a bűnügyi szolgálati ág keretében működnek. Ha a rendőrkapitányágon nincs függetlenített bűnmegelőzési előadó, a rendőrkapitányság vezetője koordinátort jelöl ki a rendőrkapitányságot érintő bűnmegelőzési feladatok végrehajtására és a bűnmegelőzési tevékenység rendőrkapitányságon belüli koordinálására. A bűnmegelőzéssel összefüggő feladatokat a kijelölt személy munkaköri leírásában szerepeltetni kell. A központi és területi bűnmegelőzési egységek koordinálják a Rendőrség központi és területi bűnmegelőzési tevékenységét. A rendőri szervek bűnmegelőzési kezdeményezéseiről a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bűnmegelőzési szervvel egyeztetni kell.

VIII. A rendőrség megelőzési feladatai / 5. A rendőrség bűnmegelőzési szerveinek és szolgálati ágainak általános feladatai

A központi bűnmegelőzési egység általános feladatai

A téma tanulási célja, hogy a vizsgázó megismerje a központi bűnmegelőzési egység általános bűnmegelőzési feladatait. A feladatrendszer megtanulásával a vizsgázó rálátást nyer a bűnmegelőzési feladatkörök központi kiterjedésére, tagozódására és kapcsolódási perifériáira. A vizsgázónak a Rendőrség bűnmegelőzési tevékenységéről szóló 20/2010. (OT 10.) ORFK utasítás II. fejezetének 8–12. pontja alapján ismernie kell az alábbiakat.

A központi bűnmegelőzési egység

- a. ellátja a Rendőrség bűnügyi tevékenységének szakmai irányításáról szóló ORFK utasításban megjelölt feladatokat a bűnmegelőzési szervezeti elemek vonatkozásában;
- b. elkészíti a Rendőrség bűnmegelőzési tevékenységéről szóló éves jelentést, amelyet február 28-ig felterjeszt az ORFK vezetőjének;
- c. ellenőrzési terv keretében évente értékeli a megyei (fővárosi) rendőrfőkapitányságok bűnmegelőzési tevékenységét, szükség esetén javaslatokat fogalmaz meg a munka színvonalának emelése érdekében szükséges intézkedésekről;
- d. figyelemmel kíséri a nemzetközi és országos szakmai pályázatokat, önállóan pályázik, továbbá azokról értesíti a területi bűnmegelőzési egységeket, és segítséget nyújt a pályázatok elkészítéséhez;
- e. kapcsolatot tart a bűnmegelőzésben érintett, nemzetközi és hazai állami, társadalmi, gazdasági szervezetekkel, szervezetekkel;
- f. a sajtóval történő kapcsolattartás rendjéről szóló ORFK utasítás figyelembevételével felvilágosító tevékenységet folytat, tájékoztatja a sajtót az aktuális bűnmegelőzési ajánlásokról, felhívja a figyelmet az egyes bűncselekmények megelőzési lehetőségeire;
- g. szakmai képzéseket szervez a területi bűnmegelőzési egységek munkatársai, továbbá a bűnmegelőzési koordinátorok, illetve előadók részére, közreműködik a minisztériumok, az állami, társadalmi és gazdasági szervek, valamint a területi szervek által országosan szervezett képzésekben;
- h. központi adatbázisba összegyűjti, rendszerezi, és egységes formába rendezi a helyi, a területi és országos szinten jól működő programokat, kezdeményezéseket, amelyet rendszeresen frissít, és hozzáférhetővé tesz a rendészetért felelős minisztérium, a Nemzeti Nyomozó Iroda, a Repülőtéri Rendőr Igazgatóság, a megyei (fővárosi) rendőr-főkapitányságok és a rendőrkapitányságok számára
- i. tanulmányozza a külföldi bűnmegelőzési megoldásokat, és azok, valamint a hazai tapasztalatok felhasználásával új megelőzési és reagálási módokat dolgoz ki a szakirányítása alatt álló szervektől érkező problémákra.

A területi bűnmegelőzési egység általános feladatai

VIII. A rendőrség megelőzési feladatai / 5. A rendőrség bűnmegelőzési szerveinek és szolgálati ágainak általános feladatai

A téma tanulási célja, hogy a vizsgázó megismerje a területi bűnmegelőzési egység általános bűnmegelőzési feladatait. A feladatrendszer megtanulásával a vizsgázó rálátást nyer a bűnmegelőzési feladatkörök területi kiterjedésére, tagozódására és kapcsolódási perifériáira. A hallgatónak a Rendőrség bűnmegelőzési tevékenységéről szóló 20/2010. (OT 10.) ORFK utasítás II. fejezetének 8–12. pontja alapján ismernie kell az alábbiakat.

A területi bűnmegelőzési egységek

- a. elkészítik a megyei (fővárosi) rendőr-főkapitányságok bűnmegelőzési koncepcióit;
- b. ellenőrzési terv keretében évente értékeli a szakirányításuk alá tartozó rendőrkapitányságok bűnmegelőzési tevékenységét, szükség esetén javaslatokat fogalmaznak meg intézkedések megtételére a munka színvonalának emelése és a felmerült szakmai problémák megoldása érdekében;
- c. évente jelentést készítenek a rendőr-főkapitányság bűnmegelőzési tevékenységéről, a jelentést a tárgyévvet követő év január 31-ig felterjesztik a központi bűnmegelőzési egységnek;
- d. minden év december 15-ig elkészítik a következő évi munkatervet, és azt a szakirányító szervnek felterjesztik;
- e. igény szerint – a pénzügyi feltételek megléte esetén – szakmai képzéseket szerveznek a rendőrkapitányságok és az együttműködő állami, önkormányzati és társadalmi szervek, szervezetek, gazdasági társaságok munkatársai számára
- f. együttműködnek a bűnmegelőzésben szerepet vállaló megyei (fővárosi) és regionális állami és önkormányzati szervekkel, társadalmi szervezetekkel, gazdasági társaságokkal;
- g. tájékoztatják a helyi és területi médiumokat az aktuális bűnmegelőzési ajánlásokról
- h. összegyűjtik a bűnmegelőzés szempontjából releváns bűnügyeket, a lakossággal ismertetik a levont következtetéseket, az azokhoz kapcsolódó megelőzési tanácsokat az áldozattá válás elkerülése érdekében, valamint az elkövetővé válás megelőzése céljából a jogerősen elítélt elkövetőre kiszabott büntetést, illetve egyéb körülményeket.

A rendőrkapitányságok mint bűnmegelőzési egységek általános feladatai

A téma tanulási célja, hogy a vizsgázó megismerje a rendőrkapitányságok általános bűnmegelőzési feladatait. A feladatrendszer megtanulásával a vizsgázó rálátást nyer a bűnmegelőzési feladatkörök területi kiterjedésére, tagozódására és kapcsolódási perifériáira. A hallgatónak a Rendőrség bűnmegelőzési tevékenységéről szóló 20/2010. (OT 10.) ORFK utasítás II. fejezetének 8–12. pontja alapján ismernie kell az alábbiakat.

A rendőrkapitányságok

VIII. A rendőrség megelőzési feladatai / 5. A rendőrség bűnmegelőzési szerveinek és szolgálati ágainak általános feladatai

- a. közreműködnek a városi, kistérségi bűnmegelőzési koncepció kidolgozásában;
- b. évente jelentést készítenek a rendőrkapitányság bűnmegelőzési tevékenységéről, amelyet a tárgyévet követő év január 15-ig felterjesztenek a területi bűnmegelőzési egységnek;
- c. minden év december 1-jéig elkészítik a következő évi munkatervet, és azt a területi bűnmegelőzési egységnek felterjesztik;
- d. kapcsolatot tartanak az illetékességi területeiken működő da) államigazgatási szervekkel, db) önkormányzatok illetékes bizottságaival, hivatali szerveivel és intézményeivel,

önkormányzatok illetékes bizottságaival, hivatali szerveivel és intézményeivel,

dc) bűnmegelőzésben érdekelt társadalmi szervezetekkel, lakossági önszerveződésekkel, csoportokkal;

- e. évente elkészítik a bűnmegelőzési célú helyi bűnügyi helyzetfelmérést, amelynek alapján meghatározzák a problémákat és azok okait;
- f. az illetékességi területén működő állami, önkormányzati és társadalmi szervezeteket bevonva – a bűnügyi és rendészeti szervezeti egységek együttműködésével – megoldásokat dolgoznak ki a feltárt problémákra;
- g. az áldozattá válás elkerülése érdekében tájékoztatják a helyi médiumokat az aktuális ajánlásokról;
- h. vezetői meghívják a területi bűnmegelőzési szerv vezetőjét a bűnmegelőzési témát érintő értekezletekre.

A központi és a területi bűnmegelőzési egységek, illetve a rendőrkapitányságok egyéb általános bűnmegelőzési feladatai

A téma tanulási célja, hogy a vizsgázó megismerje a központi és a területi bűnmegelőzési egységek, illetve a rendőrkapitányságok egyéb, általános bűnmegelőzéssel kapcsolatos feladatait (információmegosztás, jelzés, együttműködés). A vizsgázó ennek segítségével átlátja az egységek között zajló együttműködés folyamatát és az ezzel kapcsolatos kötelezettségeket. A vizsgázónak a Rendőrség bűnmegelőzési tevékenységéről szóló 20/2010. (OT 10.) ORFK utasítás II. fejezetének 8–12. pontja alapján ismernie kell az alábbiakat.

A rendőrkapitányságok és területi bűnmegelőzési egységek folyamatosan értékelik a lakosságot leginkább érintő bűncselekmények, szabálysértések alakulását, különös tekintettel valamely bűncselekmény elkövetési gyakoriságának ugrásszerű növekedésére vagy sorozatos elkövetésére. A rendőrkapitányságok és területi bűnmegelőzési egységek jelzik az új elkövetési formákat, illetve problémákat a szakirányító szervnek.

A központi és területi bűnmegelőzési egységek feladatai a bűnügyi és rendészeti szervezeti egységek bevonása a bűnmegelőzési tevékenységbe. Ennek érdekében információcserét és egyeztetést kezdeményeznek a szolgálati ágak vezetőivel, javaslatokat fogalmazznak meg.

A központi és területi bűnmegelőzési egységek működtetik a közbiztonsági tanácsadással összefüggő, Elektronikus Lakossági Bűnmegelőzési Információs Rendszert.

VIII. A rendőrség megelőzési feladatai / 5. A rendőrség bűnmegelőzési szerveinek és szolgálati ágainak általános feladatai

A Rendőrség szervezeti egységei információátadással, illetve a közös munkában való részvétellel segítik a bűnmegelőzési egységek munkáját.

A rendőrségi szolgálati ágak általános bűnmegelőzési feladatai

A téma tanulási célja, hogy a vizsgázó megismerje a rendőrségi szolgálati ágak bűnmegelőzési feladatait, és azokat ismeretei birtokában a gyakorlat bármely területén prioritásként kezelheti és végrehajthatja. Ezen ismeretanyag a rendőrségi bűnmegelőzésről szerzett tudás egyik legfontosabb része. A vizsgázó nem csupán a szolgálati ágak egyes bűnmegelőzési feladatairól kap átfogó képet, hanem azok kapcsolódásáról is, amihez a Rendőrség bűnmegelőzési tevékenységéről szóló 20/2010. (OT 10.) ORFK utasítás II. fejezetének 15–22. pontja alapján ismernie kell az alábbiakat.

1. A bűnügyi szolgálati ág általános bűnmegelőzési feladatai

A bűnügyi szolgálati ág feladata az ismételt áldozattá válás megelőzése érdekében a sértett tájékoztatása a bűncselekmény megelőzési lehetőségeiről, más intézkedésre jogosult szerv, szervezet értesítése (szignalizáció).

2. A közrendvédelmi szolgálati ág általános bűnmegelőzési feladatai

A közterületi munkavégzés során figyelemmel kell kísérni a prekriminális jelenségeket, amelyek megszüntetése érdekében – a jogi keretek között – meg kell tenni a saját hatáskörben foganatosítható intézkedéseket, amennyiben ez nem lehetséges, úgy értesíteni kell az intézkedésre jogosult szervet és a bűnmegelőzési egységet vagy koordinátort. A járőrútvonalak kialakítása során – a bűnügyi tapasztalatok és a bűnmegelőzési érdekek alapján – figyelembe kell venni a bűnmegelőzési előadó vagy koordinátor által megfogalmazott szempontokat.

3. Az igazgatásrendészeti szolgálati ág általános bűnmegelőzési feladatai

Az igazgatásrendészeti szolgálat a fegyverengedély-ügyi, a személy-és vagyonvédelmi, a közbiztonságra veszélyes anyagokkal és eszközökkel kapcsolatos engedélyezési és felügyeleti tevékenysége során figyelemmel kíséri a prekriminális jelenségeket, azok megszüntetése érdekében értesíti az intézkedésre jogosult szervet és a bűnmegelőzési egységet vagy koordinátort. A szabálysértési eljárások során alkalmazott elbírálási gyakorlattal, a büntetések és intézkedések megfelelő alkalmazásával elősegíti a prekriminális jelenségektől való kellő visszatartó hatás és nevelői jelleg elérését.

VIII. A rendőrség megelőzési feladatai / 6. A rendőrség speciális bűnmegelőzési feladatai

A rendőrség család-, gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos speciális bűnmegelőzési feladatai

A téma tanulási célja, hogy a vizsgázó megismerje a család-, gyermek- és ifjúságvédelemmel összefüggő speciális feladatokat, és megfelelő tudással rendelkezzen a rendőrség központi, területi bűnmegelőzési egységei és a rendőrkapitányságok ez irányú prevenció szerepkörével, kötelezettségeivel, feladataival, prioritásaival. A vizsgázónak a Rendőrség bűnmegelőzési tevékenységéről szóló 20/2010. (OT 10.) ORFK utasítás III. fejezetének 23–42. pontja alapján ismernie kell az alábbiakat.

A központi bűnmegelőzési egység feladatai

- a. véleményezi a gyermekvédelem területén készülő törvényjavaslatokat, normatervezeteket, javaslatokat tesz a jogi szabályozásra,
- b. koordinálja a család-, gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos rendőri feladatok végrehajtását, kialakítja a feladatok végrehajtására vonatkozó egységes gyakorlatot, figyelemmel kíséri azok végrehajtását;
- c. kidolgozza, irányítja és működteti az országos rendőrségi gyermek- és ifjúságvédelmi programokat.

A területi bűnmegelőzési egységek

Javaslatot készítenek és koordinálják a központilag elrendelt ifjúságvédelmi programok megyei (fővárosi) szintű egységes végrehajtását; együttműködnek a gyermek- és ifjúságvédelmi koordinátorokkal.

A rendőrkapitányságok feladatai

- a. felméri a gyermekeket veszélyeztető tényezőket, a jogi keretek között rendelkezésükre álló eszközökkel intézkednek a csökkentésükre;
- b. a normaszegő prekriminális magatartások csökkentése érdekében rendszeresen ellenőrzik az önkormányzatok gyermekvédelmi szerveinek bevonásával a csoportképző helyeket;
- c. az azonnali beavatkozást nem igénylő esetekben a veszélyeztetettség észlelését követően a megállapított tényekről a legrövidebb időn belül értesítik az illetékes gyermekjóléti szolgálatot;
- d. figyelemmel kísérik a fiatalok deviáns csoportjait, az elkövetővé és áldozattá válás megelőzése, illetőleg a bűncselekmények megelőzése, megszakítása és felderítése érdekében;
- e. a gyermek- és fiatalkori bűnözés, valamint az áldozattá válás megelőzése érdekében célirányosan hasznosítják az oktatási, közművelődési, sportintézmények, létesítmények, a társadalmi szervezetek, valamint a tömegkommunikációs (írott és elektronikus sajtó) rendszerek által nyújtott propaganda-lehetőségeket.

A területi bűnmegelőzési egységek és a rendőrkapitányságok közös feladatai

- a. a gyermek- és fiatalkorúak által, illetve sérelmükre elkövetett jogellenes

- cselekmények, valamint az azok elkövetését lehetővé tevő objektív és szubjektív okok feltárásával folyamatos elemző és értékelő tevékenységet folytatnak, az így nyert megállapításokból, következtetésekből kriminalisztikai és bűnmegelőzési ajánlásokat fogalmaznak meg, amelyek a rendőrségi intézkedések, eljárások során hasznosíthatóak;
- b. feltárják a jellemzően a gyermek-és fiatalkorhoz kapcsolódó, korspecifikus deviáns jelenségeket, a kriminalitás közeli divatirányzatokat, erre építve az érintett korosztályok vonatkozásában célzott felvilágosító tevékenységet folytatnak, amelyet kiterjesztenek az adott korcsoportot nevelő, oktató, segítő személyek irányába is;
 - c. részt vesznek a jelzőrendszer tagjai által kezdeményezett esetmegbeszéléseken;
 - d. felvilágosító, propaganda tevékenységet folytatnak, részt vesznek gyermek- és ifjúságvédelmi programok végrehajtásában, illetve ezek szervezésében.

VIII. A rendőrség megelőzési feladatai / 6. A rendőrség speciális bűnmegelőzési feladatai

A rendőrség kábítószer-megelőzéssel kapcsolatos speciális bűnmegelőzési feladatai

A téma tanulási célja, hogy a vizsgázó megismerje a kábítószer-megelőzéssel összefüggő speciális feladatokat, és megfelelő tudással rendelkezzen a rendőrség központi és területi bűnmegelőzési egységei, illetve a rendőrkapitányságok ez irányú prevenciószerepével, kötelezettségeivel, feladataival, prioritásaival kapcsolatban. A hallgatónak a Rendőrség bűnmegelőzési tevékenységéről szóló 20/2010. (OT 10.) ORFK utasítás III. fejezetének 23–42. pontja alapján ismernie kell az alábbiakat.

A Rendőrség keresletcsökkentéssel kapcsolatos alapvető feladatait a Magyar Köztársaság Rendőrségének Drogstratégiája, a Nemzeti Drogstratégia és annak aktuális cselekvési programja határozza meg.

A központi bűnmegelőzési egység feladatai

- a. véleményezi a kábítószer-problémával kapcsolatos törvényjavaslatokat, normatervezeteket, javaslatokat tesz a jogi szabályozásra;
- b. koordinálja a drogmegelőzéssel kapcsolatos rendőri feladatok végrehajtását, közreműködik a feladatok végrehajtására vonatkozó egységes gyakorlat kialakításában, figyelemmel kíséri azok végrehajtását;
- c. koordinálja és központi források tervezésével támogatja az országos drogprevenció programokat;
- d. a legjobb hazai és külföldi gyakorlatok tapasztalatainak felhasználásával új drogmegelőzési programokat dolgoz ki, illetve vezet be, különösen a közösségi beavatkozások színterén.

A területi bűnmegelőzési egységek feladatai

- a. koordinálják a központilag elrendelt drogprevenció programok megyei/fővárosi szintű egységes végrehajtását, javaslatot tesznek annak hatékonyabb végrehajtása érdekében,
- b. együttműködnek a kábítószer-probléma területi szintű szereplőivel, elsősorban a Kábítószerügyi Egyeztető Fórumokban, valamint a közösségi beavatkozások egyéb színterein;
- c. feladatterveket dolgoznak ki a területi szinten jelentkező speciális problémák feloldására.

A rendőrkapitányságok feladatai

- a. felméri a kábítószer használatból eredő veszélyeztető tényezőket, a közösségi megelőzés szereplőinek bevonásával intézkednek, illetve intézkedéseket kezdeményeznek azok csökkentésére,
- b. működtetik az országos, a területi, illetve a helyi rendőrségi drogprevenció programokat;
- c. napi szinten együttműködnek a szakterület helyi szintű szereplőivel, elsősorban a Kábítószerügyi Egyeztető Fórumokban, valamint a közösségi beavatkozások egyéb színterein;

- d. a helyi tapasztalatok alapján javaslatot tesznek az országos, illetve a területi prevenció programok eredményesebb végrehajtására.

VIII. A rendőrség megelőzési feladatai / 6. A rendőrség speciális bűnmegelőzési feladatai

A rendőrség megelőző vagyon- és gazdaságvédelemmel kapcsolatos speciális bűnmegelőzési feladatai

A téma tanulási célja, hogy a vizsgázó megismerje a megelőző vagyon- és gazdaságvédelemmel összefüggő speciális feladatokat, és megfelelő tudással rendelkezzen a rendőrség központi és területi bűnmegelőzési egységei, illetve a rendőrkapitányságok ez irányú prevenciók szerepkörével, kötelezettségeivel, feladataival, prioritásaival kapcsolatban. A vizsgázónak a Rendőrség bűnmegelőzési tevékenységéről szóló 20/2010. (OT 10.) ORFK utasítás III. fejezetének 23–42. pontja alapján ismernie kell az alábbiakat.

A központi bűnmegelőzési egység figyelemmel kíséri a hatékony, minősített vagyonvédelmi eszközöket, megoldásokat, és intézkedéseket tesz ezek elterjesztésére.

A területi bűnmegelőzési egységek megvizsgálják a vagyon elleni bűncselekmények és szabálysértések jellemzőit, szükség esetén a helyi sajátosságoknak megfelelően módszereket dolgoznak ki a megelőzésre, és a médián keresztül felhívják a lakosság figyelmét az új típusú vagy sorozatjellegű bűncselekmények megelőzési lehetőségeire.

A központi és a területi bűnmegelőzési egységek kapcsolatot tartanak a biztosító társaságokkal és vagyonvédelmi cégekkel a rendszeres információcsere kialakítása és közös vagyonvédelmi programok végrehajtása érdekében.

A rendőrkapitányságok feladatai

- a. elemzik a helyi vagyon elleni bűncselekményeket, szükség esetén a helyi sajátosságoknak megfelelően módszereket dolgoznak ki a megelőzésre;
- b. tájékoztatják a lakosságot a vagyon elleni bűncselekmények alakulásáról, és felhívják a figyelmet az új típusú bűnelkövetési módszerekre, az azokkal szembeni védekezés lehetőségeire;
- c. biztosítják a vagyonvédelmi tájékoztatók elérhetőségét a rendőrkapitányságon;
- d. igény szerint részt vesznek lakossági fórumokon;
- e. felméri az illetékességi területükön a vagyon elleni bűncselekmények (betöréses lopás, rablás) szempontjából fokozottan veszélyeztetett objektumokat, azok üzemeltetőivel közösen megvizsgálják a kockázat csökkentésének lehetőségét.

A gazdaságvédelmi szakterület feladatai:

- a. a gazdálkodás rendjének fokozottabb védelme érdekében elemzik és értékelik a gazdasági tevékenységgel összefüggő bűncselekményeket, különös tekintettel az elkövetés módszerére és a bűncselekmény elkövetését lehetővé tévő vagy azt elősegítő okokra, körülményekre;
- b. a nyomozások során nyert információk alapján javaslatot tesznek a gazdálkodással összefüggő bűncselekmények elkövetését elősegítő vagy azt lehetővé tévő okok megszüntetésére;
- c. új típusú elkövetési módszer megjelenése esetén értesítik a veszélyeztetett

- gazdálkodó szervezeteket, azok érdekképviselői szervezeteit, az intézkedésére jogosult állami szervet;
- d. amennyiben a gazdaságvédelmi szerv nyomozása során olyan információ birtokába jut, amely alapján a már elkövetett vagy később elkövetendő bűncselekmény által okozott kárt mérsékelni lehet, akkor erről értesíti az intézkedésre jogosult állami, önkormányzati szervet, ezen értesítést az érintett gazdasági társaságok irányába is ki kell terjeszteni.

VIII. A rendőrség megelőzési feladatai / 6. A rendőrség speciális bűnmegelőzési feladatai

A rendőrség kiemelt kockázatú csoportok áldozattá válásának megelőzésével kapcsolatos speciális bűnmegelőzési feladatai

A téma tanulási célja, hogy a vizsgázó megismerje a kiemelt kockázatú csoportok áldozattá válásának megelőzésével összefüggő speciális feladatokat, és megfelelő tudással rendelkezzen a rendőrség központi és területi bűnmegelőzési egységei, illetve a rendőrkapitányságok ez irányú prevenciós szerepkörével, kötelezettségeivel, feladataival, prioritásaival kapcsolatban. A vizsgázónak a Rendőrség bűnmegelőzési tevékenységéről szóló 20/2010. (OT 10.) ORFK utasítás III. fejezetének 23–42. pontja alapján ismernie kell az alábbiakat.

A központi bűnmegelőzési egység vezetője módszertani útmutatóban meghatározza az áldozattá válás szempontjából kiemelt kockázatú csoportokat (gyermek-és fiatalkorúak, időskorúak, nők, fogyatékossgal élők, egyedülállók, bizonyos foglalkozást végzők, külföldiek, külterületen élők, hajléktalanok) és az áldozattá válásuk megelőzése érdekében végrehajtandó feladatokat.

A területi bűnmegelőzési egységek felméri, hogy illetékességi területükön az áldozattá válás szempontjából milyen fokozottan veszélyeztetett csoportok találhatóak, illetve sérelmükre milyen bűncselekményeket követnek el. Intézkedéseket dolgoznak ki a csoportok biztonságának növelésére, célirányosan felhívják az egyes csoportok tagjainak figyelmét az őket tipikusan veszélyeztető bűncselekményekre és azok elkerülésének lehetőségeire. A végrehajtásba be kell vonni az önkormányzati, társadalmi és gazdálkodó szervezeteket, valamint az állampolgárok közösségeit is.

A rendőrkapitányságok részt vesznek a területi bűnmegelőzési egységek által kidolgozott, áldozattá válást megelőző programokban.

VIII. A rendőrség megelőzési feladatai / 6. A rendőrség speciális bűnmegelőzési feladatai

A rendőrség közösségi életterek rendjének védelmével kapcsolatos speciális bűnmegelőzési feladatai

A téma tanulási célja, hogy a vizsgázó megismerje a közösségi életterek rendjének védelmével összefüggő speciális bűnmegelőzési feladatokat, és megfelelő tudással rendelkezzen a rendőrség központi és területi bűnmegelőzési egységei, illetve a rendőrkapitányságok ez irányú prevenciós szerepkörével, kötelezettségeivel, feladataival, prioritásaival kapcsolatban. A vizsgázónak a Rendőrség bűnmegelőzési tevékenységéről szóló 20/2010. (OT 10.) ORFK utasítás III. fejezetének 23–42. pontja alapján ismernie kell az alábbiakat.

A központi bűnmegelőzési egység az ORFK Bűnügyi Főigazgatóság Bűnügyi ElemzőÉrtékelő Főosztállyal közösen javaslatot készít a bűnözési térképek – közterületi jogsértések visszaszorítása érdekében történő – alkalmazására.

A területi bűnmegelőzési egységek kidolgozzák a települési „közterületi észlelő- és jelzőrendszer” megyei (fővárosi) modelljeit, amelyek működtetése lehetővé teszi a közterületeken, nyilvános helyen elkövetett jogsértések észlelését, az azokra történő gyors reagálást, az általános veszélyeztető okok feltárását, valamint a veszélyeztetettség időben történő felismerését.

A rendőrkapitányságok feladatai

- a. értékeli a közterületen, közösségi használatban álló helyen elkövetett erőszakos és garázda jellegű cselekményeket az elkövetés helye, ideje, az elkövető és a sértett kapcsolata alapján, továbbá a prostitúcióval és az engedély nélküli kereskedelmi tevékenységgel összefüggő jogsértéseket, a falfirkákat és egyéb rongálásokat,
- b. megvizsgálják, hogy milyen tényezők játszottak szerepet a bűncselekmény elkövetésében, köthető-e valamely szórakozóhelyhez,
- c. intézkedéseket tesznek és javaslatokat fogalmaznak meg az illetékes szerv felé az okok megszüntetésére,
- d. az önkormányzattal közösen megvizsgálják a térfigyelő rendszer alkalmazásának szükségességét és működtetésének lehetőségét,
- e. közös eligazításokat és végrehajtást értékelő értekezletet szerveznek a bűnügyi és közrendvédelmi szolgálati ág részére a bűnmegelőzési szervezeti egységek, koordinátorok bevonásával.

A közterületen elkövetett bűncselekményekkel és szabálysértésekkel kapcsolatos elemzett információkat át kell adni:

- a. az illetékes parancsnoknak az őr- és járőrszolgálat és a körzeti megbízotti szolgálat tervezésének céljából, illetve
- b. a közterületeken szolgálatot ellátó önkormányzati szervezetek (közterület-felügyelet, mezőőri szolgálat), illetve állami szervek (természetvédelmi őrszolgálat) és civil vagyonvédelmi szolgálatok (halőr, erdőőr stb.) és a polgárőrség részére.

A rendőrség családon belüli erőszak kezelésével és a kiskorúak védelmével kapcsolatos speciális bűnmegelőzési feladatai

A téma tanulási célja, hogy a vizsgázó megismerje a családon belüli erőszak kezelésével és a kiskorúak védelmével összefüggő speciális bűnmegelőzési feladatokat, és megfelelő tudással rendelkezzen a rendőrség központi és területi bűnmegelőzési egységei, illetve a rendőrkapitányságok ez irányú prevenciószerepkörével, kötelezettségeivel, feladataival, prioritásaival kapcsolatban. A vizsgázónak ismerni kell a hozzátartozók közötti erőszak kezelésével összefüggő rendőrségi feladatok végrehajtásáról szóló a 2/2018. (I. 25.) ORFK utasítás alábbi rendelkezéseit.

A rendőr az eljárása során a helyszínen észlelt, hozzátartozók közötti erőszakra utaló jelek esetén köteles vizsgálni az ideiglenes megelőző távoltartásról szóló határozat meghozatalának szükségességét. Amennyiben a határrendészeti kirendeltség, a KR vagy az RRI állományába tartozó rendőr a szolgálata során észlel ilyen cselekményt, az elsődleges intézkedés megtételével egyidejűleg ezt jelenti a tevékenységének irányítását ellátó ügyeletnek, amely erről haladéktalanul értesíti a tevékenységirányítási központot (a továbbiakban: TIK).

Ha a beérkezett segélyhívásból vagy bejelentésből kitűnően hozzátartozók közötti erőszak miatti rendőri intézkedésre van szükség, a TIK - amennyiben szükséges, haladéktalanul - intézkedő rendőrt irányít a helyszínrre. Amennyiben az utasítás hatálya alá tartozó cselekményre vonatkozó bejelentést közvetlenül a határrendészeti kirendeltségen teszik meg, azt a határrendészeti kirendeltség ügyeletes az intézkedő rendőr helyszínrre irányítását követően haladéktalanul jelenti a TIK-nek, amely intézkedik az illetékes rendőrkapitányság kiadmányozásra jogosult rendőrének a helyszínrre küldésére. Amennyiben az utasítás hatálya alá tartozó cselekményre vonatkozó bejelentést közvetlenül a KR vagy az RRI felé teszik meg, azt a KR vagy az RRI ügyeletes haladéktalanul jelenti a TIK-nek.

A helyszínen az intézkedő rendőr

- a) intézkedik a jogellenes állapot megszakítása, a további jogsértések megelőzése és atörvényes rend helyreállítása érdekében;
- b) az ideiglenes megelőző távoltartó határozat meghozatalának részletes szabályairól szóló 471/2017. (XII. 28.) Korm. rendeletben (a továbbiakban: Korm. rendelet) foglaltak szerint megállapítja, hogy
 - ba) a rendelkezésre álló adatok alapján megalapozottan lehet-e következtetni a hozzátartozók közötti erőszak elkövetésére,
 - bb) indokolt-e az ideiglenes megelőző távoltartás elrendelése, bc) indokolt-e szabálysértési vagy büntetőeljárás megindítása;
- c) meggyőződik arról, hogy a bántalmazott biztonságban van-e, amennyiben nem, abántalmazottat - kérésére - biztonsági intézkedés keretében elkíséri az illetékességi területén lévő legközelebbi szállást nyújtó krízismenhelyre;
- d) tájékoztatja az érintetteket a Hktv. 5. § (6) bekezdésében és a 11. §-ában foglaltakról, illetve a rendelkezésükre álló jogérvényesítési lehetőségekről, a segítő és információs szolgáltatásokról, illetve szervezetekről, menedékházak, anyaotthonok igénybevételének lehetőségeiről;
- e) ha kiadmányozásra jogosult és annak feltételei fennállnak, meghozza az ideiglenes megelőző távoltartás elrendeléséről szóló határozatot, és annak a Hktv.-ben meghatározott feltételei fennállása esetén kiállítja a védelmi tanúsítványt.

Amennyiben a megállapított tényállásból hozzátartozók közötti erőszak megvalósulására megalapozottan lehet következtetni, az intézkedő rendőr köteles mérlegelni, hogy a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 33. § (2) bekezdés g) pontja alapján helye van-e a bántalmazó előállításának. Amennyiben a bántalmazó előállítására nem kerül sor, úgy az intézkedő rendőr köteles a TIK-et és a szolgálatparancsnokot erről értesíteni.

Amennyiben a megállapított tényállásból hozzátartozók közötti erőszak megvalósulására megalapozottan lehet következtetni, azonban a bántalmazó előállítása nem indokolt, és az intézkedő rendőr az ideiglenes megelőző távoltartásról szóló határozat kiadmányozására nem jogosult, a TIK a szolgálatparancsnok egyidejű tájékoztatása mellett köteles a további intézkedések megtétele érdekében a hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható ideiglenes megelőző távoltartásról szóló határozat kiadmányozására jogosult személy helyszínre irányításáról gondoskodni. Az intézkedő rendőr a kiadmányozásra jogosult személy utasítása alapján köteles az ideiglenes megelőző távoltartásról szóló határozat meghozataláig a helyszínen tartózkodni.

Az ideiglenes megelőző távoltartás elrendeléséről szóló döntés előkészítése során az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény rendelkezései alapján a kiadmányozásra jogosult rendőr a tényállás tisztázása érdekében bizonyítási eljárást folytat le, ennek keretében

- a) a bántalmazottat és a bántalmazót vagy ezek törvényes képviselőjét, valamint ahelyszínen tartózkodó más személyeket a Korm. rendeletben meghatározottak szerint meghallgatja;
- b) az előállított bántalmazót az előállítás ideje alatt meghallgatja;
- c) beszerzi az adatot arra vonatkozóan, hogy a bántalmazó a bántalmazott sérelmérekorábban követett-e el erőszakos cselekményt, ha igen mikor, hány esetben;
- d) tájékoztatja a bántalmazottat a feljelentés joghatásairól, továbbá az ideiglenes megelőző és megelőző távoltartásról;
- e) a helyszínen - a Korm. rendeletben foglaltakra figyelemmel - adatgyűjtést, tanúkutatást végez;
- f) a helyszínről, ha a lehetőségek adottak, videofelvételt vagy fénykép-dokumentációt készít.

Amennyiben olyan bűncselekmény gyanúja merül fel, amely magánindítványra büntetendő, az intézkedő rendőr tájékoztatja a bántalmazottat a magánindítvány előterjesztésének lehetőségéről, a magánindítvány joghatásairól, valamint a büntetőeljárás menetéről.

Az intézkedések végrehajtása során tartózkodni kell a személyes véleménynyilvánítástól.

A bántalmazó személyi szabadságát korlátozó kényszerintézkedés megszüntetéséről a bántalmazottat - amennyiben arról a hatóságnak tudomása van - a személyi szabadságot korlátozó kényszerintézkedés megszüntetését megelőző lehető legkorábbi időpontban, rövid úton értesíteni kell. Tájékoztatni kell továbbá arról is, hogy milyen lehetőségei vannak, amennyiben biztonságát veszélyben érzi.

Az értesítésről feljegyzést kell készíteni, amely tartalmazza az értesítés a) időpontját (óra, perc);
 b) formáját (személyesen, telefonon);
 c) tartalmát.

Amennyiben az előállítás ideje alatt ideiglenes megelőző távoltartás elrendeléséről határozta, a bántalmazottat erről az előállítás megszüntetésével egy időben a határozatot kiadmányozó rövid úton

értesíti azzal a kitételrel, hogy a távoltartott személyes dolgainak elvitelét biztosítani kell. A bántalmazottat tájékoztatni kell arról, hogy ezen időtartamra rendőri jelenlét biztosítását kérheti.

Ha a családban kiskorú személy is érintett, ennek tényéről a határozatot kiadmányozó az intézkedéstől számított 72 órán belül a bántalmazás helye szerint illetékes szolgáltatót, valamint a vármegyei (fővárosi) rendőr-főkapitányság bűnmegelőzési feladatot ellátó szervezeti elemét írásban értesíti a kiskorú veszélyeztetettségének tényéről szóló adatlap (a továbbiakban: adatlap) megküldésével.

Abban az esetben, ha a rendőri intézkedés, illetőleg a büntető-, a szabálysértési vagy a közigazgatási hatósági eljárás során kiskorú veszélyeztetettsége állapítható meg, az eljáró rendőri szerv az adatlap megküldésével **a veszélyeztetettség megállapítását követő 72 órán belül jelzést ad**

- a) a bántalmazás helye szerint illetékes szolgáltatónak a Gyvt. 17. § (2) bekezdés a) pontja alapján;
- b) a vármegyei (fővárosi) rendőr-főkapitányság bűnmegelőzési feladatot ellátó szervezeti elemének.

Ha a hozzátartozók között erőszakkal kapcsolatos eljárás során megállapítható, hogy a kiskorú az eljárásban valótlan tényt állított, a Gyvt. 17. § (2) bekezdés b) pontjában foglaltak szerinti jelzés keretében a nyomozó hatóság vezetője az adatlap megküldésével haladéktalanul hatósági eljárást kezdeményez a gyámhatóságnál és erről a vármegyei (fővárosi) rendőr-főkapitányság bűnmegelőzési feladatát ellátó szervezeti elemét tájékoztatja.

A kiskorú súlyos veszélyeztetettsége esetén haladéktalanul, határozattal intézkedni kell a kiskorú ideiglenes hatályú elhelyezéséről.

A helyszínen intézkedő rendőr az intézkedésről részletes jelentést készít, amelyet a szolgálat befejezését követően átad a beszámoltató parancsnokának. A jelentésben ki kell térni a megtett rendőri, gyermek- és áldozatvédelmi intézkedésekre. Amennyiben nem kerül sor ideiglenes megelőző távoltartó határozat meghozatalára, akkor a 18. pontban foglaltakra figyelemmel kell a jelentést elkészíteni, különös tekintettel a határozat meghozatalának mellőzését alátámasztó indokokra.

A helyszínen intézkedő rendőr jelentését felhasználva a kiadmányozásra jogosult rendőr összefoglaló jelentést készít, amelyben szerepeltetni kell különösen az alábbiakat:

- a) az intézkedés alapjául szolgáló, hozzátartozók közötti erőszakkal kapcsolatos esemény részletes leírását;
- b) a foganatosított rendőri intézkedések leírását, különös tekintettel az alkalmazottkényszerintézkedésekre;
- c) a helyszín részletes leírását;
- d) a helyszínen tartózkodók fizikai és érzelmi állapotának részletes leírását;
- e) a bántalmazó, a bántalmazott és a tanúk által elmondottakat;
- f) a végrehajtott gyermekvédelmi intézkedéseket;
- g) az alkalmazott áldozatvédelmi intézkedéseket (pl. figyelemfelhívás, tájékoztatás, menedékhelyre kísérés);
- h) ha a helyszínen video- vagy fényképfelvétel készült, azok mellékletként csatolásával való utalást.

Be kell szerezni azokat a bizonyítékokat, amelyek elkerülhetővé teszik a tizennegyedik életévét be nem töltött személy (a továbbiakban: gyermekkorú) kihallgatását. A hozzátartozók közötti erőszak gyermekkorú bántalmazottait a különleges meghallgató szoba alkalmazásával összefüggő oktatásban részesült rendőr (a továbbiakban: oktatásban részesült rendőr) hallgatja ki.

Gyermekkorú tanúkenti kihallgatása során az alábbiakat kell figyelembe venni:

- a) ha elengedhetetlen a gyermekkorú kihallgatása, azt a nyomozó hatóság olyan tagjává teszi, aki lehetőleg azonos nemű a kihallgatandó személlyel;
- b) a kihallgatást hivatali időben, a gyermekkorú életkori sajátosságainak figyelembevételével kell elvégezni;
- c) a kihallgatást kép- és hangfelvevővel vagy egyéb technikai eszközzel rögzíteni kell.

Ha az eljáró szerv illetékességi területén van alkalmasságot megállapító tanúsítvánnyal rendelkező különleges meghallgató szoba, **az oktatásban részesült rendőr**

- a) a gyermekkorú személy, valamint - ha az különleges bánásmódot igénylő sértettnekminősül - a bántalmazott tanúvallomását itt veszi fel;
- b) a bántalmazott tanúvallomását, ha ehhez hozzájárul, kép- és hangfelvételen rögzíti.

Ha az eset összes körülménye indokolja, a hozzátartozók közötti erőszak miatt eljáró szerv vezetője a gyermekvédelmi együttműködés során esetmegbeszélést kezdeményez, melynek keretében felveszi a kapcsolatot a Gyvt. 17. § (1) bekezdésében meghatározott, jelzésre, illetve hatósági eljárás kezdeményezésére köteles érintett intézménnyel vagy személlyel.

A hozzátartozók közötti erőszakkal kapcsolatos ügyekben folytatott rendőri eljárást, intézkedést, az intézkedés elmaradását, szakszerűtlenségét vagy törvénytelenységét kifogásoló, a bántalmazott, a bántalmazó, civil szervezet vagy bármely más személy, illetve szerv részéről érkező panaszról vagy bejelentésről, valamint a kivizsgálást követően annak eredményéről a kivizsgálásra jogosult vezető a vármegyei (fővárosi) rendőr-főkapitányság bűnmegelőzési szervezeti elemének vezetőjét tájékoztatja.

A rendőri szervek szervek vezetői

- a) meghatározzák a Hketv.-ből az általuk vezetett szervre háruló feladatok ellátásánakfolyamatosságát biztosító mentorok számát, a helyettesítés rendjét, valamint gondoskodnak a mentorpótlásról;
- b) a mentorok útján gondoskodnak az érintett szolgálati ágak és szolgálatok hivatásosszemélyi állományának alapszintű oktatásáról;
- c) egyes eseteket követően javasolják az eljáró rendőr számára mentálissegítségnyújtás igénybevételét;
- d) a Hketv. 5. § (6) bekezdésében, valamint a 11. §-ában foglalt szervezetek, intézményekelérhetőségét tartalmazó tájékoztatót közzéteszik és aktualizálják, valamint megküldik az ORFK Kommunikációs Szolgálat részére a Rendőrség internetes honlapján és intranethálózatán történő hozzáférés biztosítása érdekében;
- e) gondoskodnak a mentorok bevonásával az érintett szolgálati ágak és szolgálatokhivatásos személyi állománya évi egyszeri vagy szükség szerinti oktatásról, ennek dokumentációjáról.

A rendőrkapitányságok vezetői a helyi sajátosságoknak megfelelő számban kijelölik a kiadmányozásra jogosult rendőröket, és gondoskodnak arról, hogy kiadmányozásra jogosult rendőr mindig legyen szolgálatban.

A ROKK igazgatója - a rendészeti és a bűnügyi országos rendőrfőkapitány-helyettessel együttműködve - minden évben két alkalommal - február 10-ig, illetve november 10-ig intézkedik a mentorok továbbképzésének megszervezésére, valamint évente legalább egy alkalommal a hozzátartozók közötti erőszak miatti intézkedéseket végrehajtó állomány részére speciális konfliktuskezelői tréninget szervez.

A Rendőrség bűnmegelőzési tevékenységéről szóló 20/2010. (OT 10.) ORFK utasításban meghatározottakon túl **a bűnmegelőzési előadó és a mentor**

- a) képzésekkel, oktatásokkal felkészíti az állományt és szinten tartja ismereteit a hozzátartozók közötti erőszak jogi, hatalmi, viktimológiai jellemzőiről; b) felkérésre részt vesz a társszervek munkatársainak képzésében.

A Rendőrség bűnmegelőzési szervezeti elemeinek munkatársai figyelemmel kísérik illetékességi területükön a hozzátartozók közötti erőszakhoz kapcsolódó bűnelkövetési formákat, tanulmányozzák a bűncselekmények morfológiai sajátosságait, amelynek eredményeit az ifjúságvédelmi és áldozatvédelmi munkájukban hasznosítják.

A gyermek- és ifjúságvédelmi programok működtetése érdekében kötendő együttműködési megállapodások és az oktatási feladatok ellátásában való részvétel

A téma tanulási célja, hogy a vizsgázó ismereteket szerezzen a rendőrség gyermek- és ifjúságvédelmi bűnmegelőzési programjainak működtetéséhez szükséges együttműködési megállapodások megkötéséhez. A vizsgázó a gyakorlatban a bűnmegelőzésben érintett más intézményekkel történő együttműködésről szóló megállapodásokat tervezhet, előkészíthet és megköthet. Az ismeretanyagból merített tájékozottsága kiterjedhet arra is, hogy kik azok a szereplők, akikkel a megállapodások megkötése elsődleges. A vizsgázónak ennek tükrében ismernie kell a gyermek- és ifjúságvédelmi programok egységes végrehajtásáról szóló 16/2016. (VII. 21.) ORFK utasítás I–II. fejezetének 1–12. pontjában szereplő programokat.

A rendőrség gyermek- és ifjúságvédelmi bűnmegelőzési programjai

- DADA
- ELLEN-SZER
- „Iskolai bűnmegelőzési tanácsadói hálózat” (a továbbiakban: IBT)
- „A szülők és a családok a Rendőrség kiemelt partnerei a kábítószer-bűnözés megelőzésében” OVI-ZSARU
- „Az iskola rendőre” program

A DADA, az ELLEN-SZER, az IBT, az OVI-ZSARU és „Az iskola rendőre” program működtetése érdekében – a köznevelési intézmények ilyen irányú kezdeményezése alapján, az oktatás lefolytatásához szükséges feltételek megléte esetén – a köznevelési intézmények székhelye szerint illetékes területi szerv **együttműködési megállapodást köt.**

Az együttműködési megállapodásban – a rendelkezésre álló személyi és tárgyi feltételek függvényében, a köznevelési intézmények sajátos igényeire is figyelemmel – rögzíteni kell a felsorolt programok **végrehajtásának részletszabályait** azzal, hogy:

- a. a DADA és az ELLEN-SZER programokat korosztályonként legalább két tanítási éven keresztül folyamatosan kell végrehajtani olyan módon, hogy a tematika által meghatározott óraszám a második tanítási év végére teljesüljön;
- b. a DADA és az ELLEN-SZER programokat tanévenként a tematika által meghatározott óraszám legalább 40%-ában oktatni kell;
- c. a DADA programot – különös tekintettel annak pedagógiai céljára, módszertanára, illetve pedagógiai eszköztárára és tematikájára – a DADA oktatók kézikönyve alapján kell végrehajtani;
- d. a DADA program alsós tananyagát a 2-4. osztályban, a felsős tananyagát a 6-8. osztályban, arányosan felosztva, a pedagógiai célt szem előtt tartó ütemezésben kell tanítani;
- e. az ELLEN-SZER programot a 9-11. évfolyamos korosztálynak úgy kell oktatni, hogy az ajánlott oktatási anyagot az ELLEN-SZER oktatók kézikönyve tartalmazza;

VIII. A rendőrség megelőzési feladatai / 7. Az általános feladatok ellátására létrehozott szerv gyermek- és ifjúságvédelmi bűnmegelőzési programjai

- f. az IBT programot a 14 év feletti diákokat tanító köznevelési intézményekben kell – a köznevelési intézményekkel egyeztetett munkaterv szerint – végrehajtani a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátása, valamint az állampolgári ismeretek körébe tartozó témafeldolgozás rendőrségi prevenció eszközökkel történő támogatása céljából;
- g. „Az iskola rendőre” programot folyamatosan, az adott tanévhez kapcsolódó országos feladattervnek megfelelően kell végrehajtani, az abban meghatározott aktualitások figyelembevételével, érvényre juttatásával, lehetőség szerint valamennyi, a közoktatásban tanuló korosztályt érintően.

A DADA program

A téma tanulási célja, hogy a vizsgázó megismerje a rendőrség gyermek- és ifjúságvédelmi bűnmegelőzési programjai közül a DADA programot, a végrehajtásával és megvalósulásával kapcsolatos feltételeket, a programban szereplő résztvevőket, valamint a program területi-időbeli megvalósulását. Ekképp a vizsgázó bármely szolgálati ág beosztottjaként vagy vezetőjeként hatáskörénél fogva könnyen bekapcsolódhat az adott bűnmegelőzési programba. A vizsgázónak ennek tükrében ismernie kell a gyermek- és ifjúságvédelmi programok egységes végrehajtásáról szóló 16/2016. (VII. 21.) ORFK utasítás I–II. fejezetének 7. pontjában szereplő programról az alábbiakat.

A DADA mozaikszó, amelyben a betűk jelentése: Dohányzás – Alkohol – Drog – AIDS. A program mintája az USA-ban, 1982-ben kidolgozott D.A.R.E. (Drug Abuse Resistance Education) program. **A teljes oktatási program** nyolc tanéven át, 6–14 éves korig kíséri végig az általános iskolás tanulókat. A Program lényege, hogy a megyei rendőrfőkapitányságok, illetve a helyi rendőrkapitányságok állományából a feladatot önként vállaló, kiképzett, hivatásos rendőr meghatározott tematika és tananyag szerint havonta egy alkalommal – általában osztályfőnöki óra keretében – foglalkozást tart a tanulóknak. **Célja**, hogy a gyermekek mindenkor felismerjék a veszélyhelyzeteket, meg tudják különböztetni a pozitív és negatív befolyásolásokat. Ki tudják számítani döntéseik, cselekedeteik következményét, eredményét. Képesek legyenek ellenállni még a kortársaiktól érkező csábításnak, kínálásnak is, konfliktushelyzeteiket úgy oldják meg, hogy abból kikerülve ne érezzék vesztesnek magukat. A Program fő mondanivalója: tanulj meg a veszélyhelyzetet mindenkor FELISMERNI, a következményeket jól átgondolva helyesen DÖNTENI, ha kell ELUTASÍTANI a neked ártó dolgokat, mindenképpen MONDD EL, hogy mi történt, és ha lehet, próbáld meg ELKERÜLNI az ilyen helyzeteket.

A DADA program oktatását olyan rendőr végezheti,

- a. aki motivált, és elkötelezett az ifjúságvédelmi munka iránt;
- b. aki előzetesen az oktatási feladatot legkevesebb 2 tanítási évre önként vállalja;
- c. akinek az oktatási feladatok ellátását az állományilletékes parancsnoka biztosítja;
- d. aki rendelkezik érvényes pszichológiai alkalmassági minősítéssel;
- e. aki a beiskolázás előtt részt vett az alapellátó pszichológusnál orientációs beszélgetésen, amely után a pszichológus pozitív javaslattal élt, valamint
- f. aki a 30 órás alapképzésen részt vett, és sikeres elméleti vagy gyakorlati vizsgát tett, vagy aki rendelkezik tanító, tanár, valamint pedagógus munkakör betöltéséhez jogosító végzettséggel, és vállalja, hogy az oktatói tevékenység megkezdését követően részt vesz a soron következő 30 órás alapképzésen, és sikeres elméleti és gyakorlati vizsgát tesz

A DADA program oktatását végző, egyen- vagy vegyes ruhás alapellátási normában részesülő rendőr az oktatással összefüggő feladatait szolgálati öltözetben, a polgári ruhás alapellátási normában részesülő rendőr bevetési öltözetben látja el.

VIII. A rendőrség megelőzési feladatai / 7. Az általános feladatok ellátására létrehozott szerv gyermek- és ifjúságvédelmi bűnmegelőzési programjai

Az ELLEN-SZER program

A téma tanulási célja, hogy a vizsgázó megismerje a rendőrség gyermek- és ifjúságvédelmi bűnmegelőzési programjai közül az ELLEN-SZER programot, a végrehajtásával és megvalósulásával kapcsolatos feltételeket, a programban szereplő résztvevőket, valamint a program területi-időbeli megvalósulását. Ekképp a vizsgázó bármely szolgálati ág beosztottjaként vagy vezetőjeként hatáskörénél fogva könnyen bekapcsolódhat az adott bűnmegelőzési programba. A vizsgázónak ennek tükrében ismernie kell a gyermek- és ifjúságvédelmi programok egységes végrehajtásáról szóló 16/2016. (VII. 21.) ORFK utasítás II. fejezetének 9. pontjában szereplő programról az alábbiakat.

Az ELLEN-SZER a DADA program középiskolásoknak szóló változata, melyet célirányosan a 16-17 éves korosztály számára hoztak létre. A két fő kihívást az erőszak és az kábítószeres jelenti, ezek ellen kell hatásos védekező mechanizmusokat elsajátítani. Az is fontos szempont, hogy a fiatalokban pozitív kép alakuljon ki a rendőrséggel kapcsolatban, ezért az oktató munkát csak felkészült, hiteles és megbízható személyek végzik. A tematika hét, egyenként 2 x 45 perces foglalkozásból áll, melyeket az egyedi igények szerint bővíteni is lehet.

Az ELLEN-SZER program oktatását olyan rendőr végezheti, aki:

- a. aki motivált, és elkötelezett az ifjúságvédelmi munka iránt;
- b. aki előzetesen az oktatási feladatot legkevesebb 2 tanítási évre önként vállalja;
- c. akinek az oktatási feladatok ellátását az állományilletékes parancsnok biztosítja;
- d. aki rendelkezik érvényes pszichológiai alkalmassági minősítéssel;
- e. aki a beiskolázás előtt részt vett az alapellátó pszichológusnál orientációs beszélgetésen, amely után a pszichológus pozitív javaslattal élt, valamint
- f. aki a 30 órás alapképzésen részt vett, és sikeres elméleti vagy gyakorlati vizsgát tett, vagy aki rendelkezik tanító, tanár, valamint pedagógus munkakör betöltéséhez jogosító végzettséggel, és vállalja, hogy az oktatói tevékenység megkezdését követően részt vesz a soron következő 30 órás alapképzésen, és sikeres elméleti és gyakorlati vizsgát tesz;
- g. felsőfokú végzettséggel rendelkező tiszt;
- h. az ifjúságvédelmi munkában legalább 2 éves gyakorlati tapasztalatot szerzett.

VIII. A rendőrség megelőzési feladatai / 7. Az általános feladatok ellátására létrehozott szerv gyermek- és ifjúságvédelmi bűnmegelőzési programjai

Az iskolai bűnmegelőzési tanácsadói hálózat

A téma tanulási célja, hogy a vizsgázó megismerje a rendőrség gyermek- és ifjúságvédelmi bűnmegelőzési programjai közül az iskolai bűnmegelőzési tanácsadói hálózatot, az annak működésével kapcsolatos feltételeket, a programban szereplő résztvevőket, valamint a program területi-időbeli megvalósulását. Ekképp a vizsgázó bármely szolgálati ág beosztottjaként vagy vezetőjeként hatáskörénél fogva könnyen bekapcsolódhat az adott bűnmegelőzési programba. A vizsgázónak ennek tükrében ismernie kell a

gyermek- és ifjúságvédelmi programok egységes végrehajtásáról szóló 16/2016. (VII. 21.) ORFK utasítás II. fejezetének 10. pontjában szereplő programról az alábbiakat.

Iskolai bűnmegelőzési tanácsadó (a továbbiakban: tanácsadó) olyan rendőr lehet, aki:

- a. aki motivált, és elkötelezett az ifjúságvédelmi munka iránt;
- b. aki előzetesen az oktatási feladatot legkevesebb 2 tanítási évre önként vállalja;
- c. akinek az oktatási feladatok ellátását az állományilletékes parancsnoka biztosítja;
- d. aki rendelkezik érvényes pszichológiai alkalmassági minősítéssel;
- e. aki a beiskolázás előtt részt vett az alapellátó pszichológusnál orientációs beszélgetésen, amely után a pszichológus pozitív javaslattal élt, valamint
- f. aki a 30 órás alapképzésen részt vett, és sikeres elméleti vagy gyakorlati vizsgát tett, vagy aki rendelkezik tanító, tanár, valamint pedagógus munkakör betöltéséhez jogosító végzettséggel, és vállalja, hogy az oktatói tevékenység megkezdését követően részt vesz a soron következő 30 órás alapképzésen, és sikeres elméleti és gyakorlati vizsgát tesz
- g. felsőfokú végzettséggel rendelkező tiszt;
- h. legalább 3 éves rendészeti vagy bűnügyi szakterületen szerzett tapasztalattal rendelkezik.

A tanácsadó elsődlegesen a tanácsadói feladatait köteles ellátni, egyéb más feladatok ellátására csak rendkívüli körülmények esetén vehető igénybe. Amennyiben a tanácsadó az iskolai munkája mellett el tud látni más feladatot is, úgy az csak a bűnmegelőzési szakterülethez köthető lehet.¹³ A tanácsadó kizárólag az őt foglalkoztató rendőri szerv illetékességi területén lévő iskolákban láthatja el tanácsadói tevékenységét.

¹³ A Rendőrség bűnmegelőzési tevékenységéről szóló 20/2010. (OT 10.) ORFK utasítás II. fejezet

8-14. pontja, illetve III. fejezete alapján.

VIII. A rendőrség megelőzési feladatai / 7. Az általános feladatok ellátására létrehozott szerv gyermek- és ifjúságvédelmi bűnmegelőzési programjai

„A szülők és a családok a Rendőrség kiemelt partnerei a kábítószer-bűnözés megelőzésében” című program

A téma tanulási célja, hogy a vizsgázó megismerje a rendőrség gyermek- és ifjúságvédelmi bűnmegelőzési programjai közül „A szülők és a családok a Rendőrség kiemelt partnerei a kábítószer-bűnözés megelőzésében” című programot, a végrehajtásával és megvalósulásával kapcsolatos feltételeket, a programban szereplő résztvevőket, valamint a program területi-időbeli megvalósulását. Ekképp a vizsgázó bármely szolgálati ág beosztottjaként vagy vezetőjeként hatáskörénél fogva könnyen bekapcsolódhat az adott bűnmegelőzési programba. A vizsgázónak ismernie kell a gyermek- és ifjúságvédelmi programok egységes végrehajtásáról szóló 16/2016. (VII. 21.) ORFK utasítás II. fejezetének 13–18. pontjában szereplő programról az alábbiakat.

„A szülők és a családok a Rendőrség kiemelt partnerei a kábítószer-bűnözés megelőzésében” című program célja, hogy minden 12-18 éves gyermeket nevelő szülő lehetőséget kapjon arra, hogy évente legalább egy alkalommal közvetlen, személyes és interaktív tájékoztatásban részesüljön a kábítószer-fogyasztás büntető igazságszolgáltatást érintő kockázatairól.

„A szülők és a családok a Rendőrség kiemelt partnerei a kábítószer-bűnözés megelőzésében” című programban részt vevő rendőr feladatai:

- a. tájékoztató előadásokon, interaktív fórumokon, telefonos beszélgetésben és elektronikus levélben tájékoztatja a 12-18 éves gyermeket nevelő szülőket, családokat a kábítószer-bűnözéssel kapcsolatos kockázatokról;
- b. ismeri a büntető igazságszolgáltatást szabályozó normákat, a visszaélés kábítószerrel típusú bűncselekmények elkövetési magatartásainak sajátosságait, a rendőrkapitányság illetékességi területén elkövetett ilyen bűncselekmények előfordulását, dinamikáját és volumenét;
- c. naprakész a rendőrkapitányság illetékességi területén ismertté vált visszaélés kábítószerrel típusú bűncselekményekkel kapcsolatban;
- d. ismeri az illetékes egészségügyi, segítő és civil szervezetek tevékenységi körét és elérhetőségét;
- e. az iskola, a tankerület vezetője vagy képviselője kérésére az illetékességi területén található köznevelési intézményben tanévenként legalább egy alkalommal összevont tájékoztató előadást (szülői értekezletet) tart a szülőknek a kábítószer-bűnözéssel kapcsolatos kockázatokról;
- f. kéthetente egy alkalommal – mindig azonos időpontban – egyórás időtartamban telefonos ügyeletet tart azoknak a szülőknek, akik személyes problémájukat telefonon szeretnék megbeszélni;
- g. részt vesz a programmal kapcsolatos képzéseken és megjelenéseken;
- h. a programmal kapcsolatosan nyilatkozik a sajtó részére, amennyiben erre engedélyt kap.

A programban részt vevő rendőr a téma büntető igazságszolgáltatási vonatkozását ismerteti, ugyanakkor nem feladata a kábítószer-fogyasztás egészségügyi és szociális kockázatairól tájékoztatni. Az illetékességi területéhez tartozó civil szervezet, egyház, gyermekjóléti és családsegítő szolgálat, közmunkaprogramra felkészítő önkormányzat kérésére is tarthat előadást azoknak a szülőknek az elérése érdekében, akik az iskolai rendszeren belül nehezen motiválhatók. A programban részt vevő rendőr előzetes telefonos vagy – a területi szerv által továbbított – e-mail útján érkezett megkeresést követően fogadóórát tart. A fogadóóra megtartható rendőri szerv épületén belül, iskolában, hivatalban, egyéb más közösségi szintéren. Havi összesítést készít a végrehajtott havi feladatairól.

VIII. A rendőrség megelőzési feladatai / 7. Az általános feladatok ellátására létrehozott szerv gyermek- és ifjúságvédelmi bűnmegelőzési programjai

Az OVI-ZSARU program

A téma tanulási célja, hogy a vizsgázó megismerje a rendőrség gyermek- és ifjúságvédelmi bűnmegelőzési programjai közül az OVI-ZSARU programot, a végrehajtásával és megvalósulásával kapcsolatos feltételeket, a programban szereplő résztvevőket, valamint a program területi-időbeli megvalósulását. Ekképp a vizsgázó bármely szolgálati ág beosztottjaként vagy vezetőjeként hatáskörénél fogva könnyen bekapcsolódhat az adott bűnmegelőzési programba. A vizsgázónak ismernie kell a gyermek- és ifjúságvédelmi programok egységes végrehajtásáról szóló 16/2016. (VII. 21.) ORFK utasítás II. fejezetének 6. pontjában szereplő programról az alábbiakat.

Az elsősorban az iskolai előkészítésben részt vevő nagycsoportos korosztálynak szóló OVI-ZSARU program

- a. beindítását, gondozását – a köznevelési intézmények ilyen irányú kezdeményezése alapján – a helyi szerv bevonásával a területi szerv bűnmegelőzési szervezeti eleme koordinálja;
- b. megkezdése előtt a részt vevő rendőrök a területi szerv által az erre jelentkező óvodapedagógusok bevonásával szervezett – tapasztalatcserén és szakmai konzultáción alapuló – közös felkészítésen vesznek részt;
- c. első foglalkozását – az illetékes területi szerv kijelölt szervezeti elemével előre egyeztetett időpontban – a feladatra önként jelentkezett, egyenruhával ellátott rendőr tartja meg az óvónő jelenlétében;
- d. eredményes végrehajtása érdekében a területi szerv költségtérítés ellenében az óvoda rendelkezésére bocsátja az óvoda saját foglalkozási rendjének megfelelő ütemezéssel megtartott foglalkozások alapját képező OVI-ZSARU programcsomagot, amelyet az együttműködési megállapodásban rögzíteni kell.

VIII. A rendőrség megelőzési feladatai / 7. Az általános feladatok ellátására létrehozott szerv gyermek- és ifjúságvédelmi bűnmegelőzési programjai

„Az iskola rendőre” program

A téma tanulási célja, hogy a vizsgázó megismerje a rendőrség gyermek- és ifjúságvédelmi bűnmegelőzési programjai közül „Az iskola rendőre” programot, a végrehajtásával és megvalósulásával kapcsolatos feltételeket, a programban szereplő résztvevőket, valamint a program területi-időbeli megvalósulását. Ekképp a vizsgázó bármely szolgálati ág beosztottjaként vagy vezetőjeként hatáskörénél fogva könnyen bekapcsolódhat az adott bűnmegelőzési programba. A vizsgázónak ismernie kell a gyermek- és ifjúságvédelmi programok egységes végrehajtásáról szóló 16/2016. (VII. 21.) ORFK utasítás I–II. fejezetének 5. pontjában szereplő programról az alábbiakat.

„Az iskola rendőre” program alapvetően az általános iskolai tanévre épülve az ORFK Rendészeti Főigazgatóság Közlekedésrendészeti Főosztály (a továbbiakban: ORFK KLFO) koordinálásával valósul meg. **Az iskolarendőr feladata**, hogy a városi balesetmegelőzési bizottságok koordinálásával kiépítsen egy jól működő kapcsolatot az iskola és az illetékes rendőrkapitányság között.

„Az iskola rendőre” feladatra való kiválasztás elsősorban önkéntes alapon történik, azonban annak eredményes működéséhez elengedhetetlen a körzeti megbízotti szolgálat és a megyei (fővárosi), valamint a városi baleset-megelőzési bizottságok segítsége, támogatása is.

Az iskolarendőr

- a. részt vesz a baleset-megelőzési bizottságok által szervezett, az általános iskolákat érintő kampányokban;
- b. megkeresés esetén segítséget nyújt a prevenció célú kiadványok, közlemények terjesztésében, valamint a KRESZ-oktatás koordinálásában;
- c. felkérés esetén, lehetőség szerint részt vesz az iskola tanórán kívüli szabadidős és egyéb programjaiban is;
- d. biztosítja az iskola igazgatója, a tantestület és a szülői munkaközösség számára az elérhetőségeinek (telefonszám, szolgálatteljesítési hely) megismerhetőségét;
- e. a feladat eredményes végrehajtása érdekében felveszi a kapcsolatot a helyi polgárőr egyesülettel, szükség esetén pedig a segítségüket kéri.

Amennyiben az adott iskolában folyik DADA oktatás, az iskolarendőr köteles támogatni a „DADA rendőr” munkáját, felkérés esetén pedig szakmai segítséget nyújtani az IBT programban részt vevő rendőrök részére.

Az ORFK KLFO a következő tanévre vonatkozóan augusztus 25-ig országos feladattervet ad ki, mely tartalmazza:

- a. a program végrehajtásáért felelős személyeket;
- b. a központi, területi és helyi szintű aktuális feladatokat;
- c. a programhoz kapcsolódó egyéb feladatokat;
- d. a kommunikációs feladatokat;
- e. az elismerések rendjét;
- f. a jelentések, ellenőrzések rendjét.

Az ORFK bűnmegelőzési programokat érintő feladatai

A téma tanulási célja, hogy a vizsgázó megismerje az ORFK bűnmegelőzési programokkal kapcsolatos feladatait. Ezáltal célzott módon és megfelelő eszközökkel képes lesz az ORFK bűnmegelőzési programokat érintő feladatainak végrehajtására és a programok professzionális fejlesztésére. A vizsgázónak ismernie kell a gyermek- és ifjúságvédelmi programok egységes végrehajtásáról szóló 16/2016. (VII. 21.) ORFK utasítás II. fejezetének 19–35. pontjában szereplő feladatok tartalma szerint a következőket.

Az ORFK Bűnügyi Főigazgatóság a tárgyévet megelőző év szeptember 30-ig elkészíti, és jóváhagyás céljából megküldi az ORFK Gazdasági Főigazgatóság részére a következő költségvetési évre eső tanévre vonatkozóan:

- a. a bűnmegelőzési programok végrehajtásának ütemtervét, valamint
- b. a bűnmegelőzési programok végrehajtásához szükséges pénzügyi fedezetet részletező költségvetési tervet

A bűnmegelőzési programok központi szakirányítási feladatait az ORFK BF Bűnügyi Főosztály Bűnmegelőzési Osztály (a továbbiakban: ORFK BMO) látja el, ennek keretében:

- a. gondoskodik a bűnmegelőzési programok működéséhez szükséges személyi és tárgyi feltételek meghatározásáról, valamint a tananyag rendszeres, de legalább 5 évenkénti aktualizálásáról;
- b. megszervezi évente a bűnmegelőzési programok végrehajtásába bevont rendőrök alapképzését, valamint két évente a továbbképzést, amelybe más szervezetet, személyt bevonhat;
- c. meghatározza az alapképzések sikeres elvégzéséhez szükséges vizsgakövetelményeket, kialakítja a vizsgáztatások rendjét;
- d. kiállítja az alapképzések sikeres elvégzését igazoló bizonyítványokat, amelyek másolatát a szolgálati hely szerint illetékes humánigazgatási szakszolgálatnak is megküldi;
- e. kialakítja a bűnmegelőzési programok végrehajtásának egységes gyakorlatát;
- f. gondoskodik a bűnmegelőzési programok korszerűsítéséről, továbbfejlesztéséről, folyamatos gondozásáról, ennek érdekében munkacsoportot hozhat létre, amelybe más szervezetet bevonhat;
- g. az ORFK BF Bűnügyi Főosztály vezetője részére javaslatot tesz az utasítás 19. pontjában meghatározott költségkeretre;
- h. figyelemmel kíséri a bűnmegelőzési programok végrehajtásához rendelkezésre bocsátott pénzeszközök felhasználását;
- i. a Fejér Megyei Rendőr-főkapitányság Bűnügyi Igazgatóság Bűnmegelőzési Osztályának vezetője útján gondoskodik az OVI-ZSARU programhoz kapcsolódó eszközök területi szervekhez történő eljuttatásáról, valamint – amennyiben arra igény van – felkéri az FMRFK BMO-t szakmai segítségnyújtására a területi szervek által szervezett programindító foglalkozásokhoz;
- j. ellenőrzi a területi szervek alapképzéssel kapcsolatos munkáját, a bűnmegelőzési programok országos szintű megvalósítását;
- k. évente beszámolót készít az alapképzés és a bűnmegelőzési programok országos végrehajtásának tapasztalatairól;
- l. szakmai irányítási és ellenőrzési jogosultságot lát el a bűnmegelőzési programok oktatása és a vizsgáztatás tekintetében.

VIII. A rendőrség megelőzési feladatai / 8. Az általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szerv bűnmegelőzési programokat érintő feladatai

Az ORFK a rendvédelmi technikumok kezdeményezésére – a hallgatók DADA képzése érdekében – együttműködési megállapodást köt, amely magában foglalja:

- a. az alapképzés menetét, amelyet az ORFK BMO által kiadott módszertani kézikönyv alapján legalább 28 elméleti és 4 gyakorlati órában kell oktatni;
- b. a vizsgakövetelményeket, amelyeket a rendvédelmi technikumok javaslata alapján az ORFK BMO vezetője állapít meg.

A területi szervek bűnmegelőzési programokat érintő feladatai

A téma tanulási célja, hogy a vizsgázó megismerje a területi szervek bűnmegelőzési programokkal kapcsolatos feladatait. Ezáltal célzott módon és megfelelő eszközökkel képes lesz a területi szervek bűnmegelőzési programokat érintő feladatainak végrehajtására és a programok professzionális fejlesztésére. A vizsgázónak ismernie kell a gyermek- és ifjúságvédelmi programok egységes végrehajtásáról szóló 16/2016. (VII. 21.) ORFK utasítás II. fejezetének 19–35. pontjában szereplő feladatok tartalma szerint a következőket.

A területi szerv bűnmegelőzési szervezeti eleme:

- a. szakirányítást gyakorol az illetékességi területén működő helyi szervek tevékenysége felett a bűnmegelőzési programok végrehajtásával összefüggően;
- b. kapcsolatot tart az ORFK BMO-val;
- c. részt vesz az oktató rendőrök kiválasztásában, felkészítésében, különös figyelemmel a jelentkező motivációjára, és felkérésre az elméleti és gyakorlati vizsgáztatásban;
- d. az ORFK BMO-t az éves jelentésben tájékoztatja az új kiképzett oktatók létszámáról (DADA, ELLEN-SZER, IBT), a személyi változásokról;
- e. közreműködik a bűnmegelőzési programok végrehajtásába bevont rendőrök továbbképzésének megszervezésében és végrehajtásában;
- f. segíti a rendőrkapitányságok tárgykörrel kapcsolatos felvilágosító és népszerűsítő tevékenységét;
- g. felméri az OVI-ZSARU programhoz csatlakozni kívánó óvodák igényeit, és az óvodák jelentkezési lapjait továbbítja az FMRFK BMO részére;
- h. gondoskodik – az FMRFK BMO által megküldött – az OVI-ZSARU programhoz tartozó eszközök eljuttatásáról a programba belépő óvodák részére;
- i. megszervezi a jelentkező óvodák óvodapedagógusainak, valamint az OVIZSARU programban részt vevő rendőröknek a programhoz kapcsolódó felkészítő foglalkozását;
- j. az ORFK BMO vezetőjének felkérésére részt vesz, illetve szakembert delegál az utasítás 21. pont f) alpontja szerinti munkacsoportba;
- k. gondoskodik az ORFK GF által az oktató rendőröknek biztosított oktatási eszközök költséghatékony felhasználásáról;
- l. amennyiben oktatót is biztosít valamely bűnmegelőzési program végrehajtása érdekében, úgy feladatai kibővülnek a 24. pont f), g), i) alpontban meghatározottakkal;
- m. a tanév befejezését követően értékeli a bűnmegelőzési programok végrehajtásának helyzetét, továbbá javaslatot tehet a tapasztalatok főkapitányi értekezleten történő megtárgyalására;
- n. az „A szülők és a családok a Rendőrség kiemelt partnerei a kábítószer-bűnözés megelőzésében” című program keretében a területi szervenként külön erre a célra létrehozott elektronikus postafiókba érkezett levelekre lehetőleg azonnal, de legfeljebb 8 napon belül válaszol, amennyiben személyes találkozó, tájékoztató előadás, interaktív fórum lebonyolítására érkezik felkérés, úgy azt az illetékes rendőrkapitányság programban részt vevő rendőrének továbbítja.

VIII. A rendőrség megelőzési feladatai / 8. Az általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szerv bűnmegelőzési programokat érintő feladatai

A helyi szervek bűnmegelőzési programokat érintő feladatai

A téma tanulási célja, hogy a vizsgázó megismerje a helyi szervek bűnmegelőzési programokkal kapcsolatos feladatait. Ezáltal célzott módon és megfelelő eszközökkel képes lesz a helyi szervek bűnmegelőzési programokat érintő feladatainak végrehajtására és a programok professzionális fejlesztésére. A vizsgázónak ismernie kell a gyermek- és ifjúságvédelmi programok egységes végrehajtásáról szóló 16/2016. (VII. 21.) ORFK utasítás II. fejezetének 19–35. pontjában szereplő feladatok tartalma szerint a következőket.

A helyi szerv a bűnmegelőzési programok működtetése érdekében:

- a. biztosítja a bűnmegelőzési programok végrehajtásának személyi és tárgyi feltételeit;
- b. intézkedik a bűnmegelőzési programok népszerűsítésére, az azzal kapcsolatos sajtó- és propagandatevékenységre;
- c. lehetőség szerint függetleníti a bűnmegelőzési előadókat, a bűnmegelőzési tevékenység hatékonyságának növelése, valamint a komplex feladatok maradéktalan ellátása érdekében;
- d. a köznevelési intézmények igényei alapján saját hatáskörben dönt a bűnmegelőzési programok indításáról és az oktatás megszervezéséről;
- e. kapcsolatot tart a területi szerv bűnmegelőzési szervezeti elemének vezetőjével és a bűnmegelőzési programok koordinátorával, különösen az oktatásba újonnan belépő rendőrök kiválasztása és a kiemelkedő teljesítményt nyújtó oktatók központi elismerésben részesítése kapcsán;
- f. biztosítja a rendőrök alap- és továbbképzéseken történő részvételét;
- g. az oktatást végző rendőr részére tanóránként egy-egy óra felkészülési időt, továbbá az iskolai óra megtartásához és a helyszínre történő oda- és visszautazáshoz szükséges időt a szolgálati idő terhére biztosítja;
- h. szükség szerint lehetővé teszi, hogy az oktatást végző rendőr a bűnmegelőzési programok központi, területi konzultációin és rendezvényein részt vehessen;
- i. az oktatást végző rendőr munkaköri leírásában szerepelteti a bűnmegelőzési programok oktatásában történő részvételét.

VIII. A rendőrség megelőzési feladatai / 8. Az általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szerv bűnmegelőzési programokat érintő feladatai

A bűnmegelőzési programok oktatását végző rendőr feladatai

A téma tanulási célja, hogy a vizsgázó megismerje a bűnmegelőzési programok oktatását végző rendőr feladatait. Ezáltal célzott módon és megfelelő eszközökkel képes lesz a bűnmegelőzési programokat érintő feladatok végrehajtására és a programok professzionális fejlesztésére. A vizsgázónak ismernie kell a gyermek- és ifjúságvédelmi programok egységes végrehajtásáról szóló 16/2016. (VII. 21.) ORFK utasítás II. fejezetének 19–35. pontjában szereplő feladatok tartalma szerint a következőket.

A bűnmegelőzési programok oktatását végző rendőr – „A szülők és a családok a Rendőrség kiemelt partnerei a kábítószer-bűnözés megelőzésében” című programban részt vevő rendőr kivételével –

- a. részt vesz az alap- és továbbképzéseken, konzultációkon és a bűnmegelőzési programokhoz kapcsolódó rendezvényeken – amennyiben előírás – vizsgát tesz, ismereteit önképzéssel is gyarapítja;
- b. folyamatos kapcsolatot tart a köznevelési intézmények nevelőtestületének és szülői munkaközösségének képviselőivel;
- c. a köznevelési intézményekkel előre egyeztetett időpontban megtartja a foglalkozásokat, illetve amennyiben a köznevelési intézményekben szolgálati vagy egyéb ok miatt nem tud megjelenni, azt haladéktalanul közli a köznevelési intézmények képviselőjével, és gondoskodik az elmaradt óra pótlásáról;
- d. a DADA és ELLEN-SZER tanítási órákról, illetve az iskolai szabadidős foglalkozásokról oktatási naplót vezet;
- e. gondoskodik a tevékenységét érintő belső normákban foglaltak betartásáról, teljesítéséről;
- f. amennyiben az oktatást nem folytatja, az általa felvett oktatási eszközöket a területi szerv bűnmegelőzési szervezeti eleménél köteles leadni;
- g. észrevételeivel és javaslataival elősegíti a bűnmegelőzési programok továbbfejlesztését, korszerűsítését.

VIII. A rendőrség megelőzési feladatai / 9. A bűnmegelőzési programokhoz kapcsolódó elismerések

„Az év DADA rendőre”, „Az év ELLEN-SZER rendőre” és „Az év Iskolai Bűnmegelőzési Tanácsadó tisztje” díj

A téma tanulási célja, hogy a vizsgázó megismerje a különböző programokhoz tartozó feladatköröket ellátó rendőrök díjazásának részleteit, átlássa a díjazásra jogosultak körét és lehetőségeit. A vizsgázónak ismernie kell a gyermek- és ifjúságvédelmi programok egységes végrehajtásáról szóló 16/2016. (VII. 21.) ORFK utasítás II. fejezetének 26–29. pontjában szereplő feladatok tartalma szerint a következőket.

Az oktatást végző rendőr – erre jogosult – parancsnoka

- a. az irányítása alá tartozó szervezeti elem munkájáról szóló beszámolójában értékeli a bűnmegelőzési programok végrehajtását, az oktatók teljesítményét;
- b. gondoskodik arról, hogy az oktatásban részt vevő rendőrök tevékenysége a rendőri munka anyagi és erkölcsi elismerésének, valamint személyi teljesítményértékelési szempontjai között szerepeljen.

„Az év DADA rendőre”, „Az év ELLEN-SZER rendőre”, „Az év Iskolai Bűnmegelőzési Tanácsadó tisztje” díj annak a rendőrnek adományozható, aki

- a. munkaköréből adódó alapfeladatait kiválóan teljesíti;
- b. legalább három éve részt vesz az általános iskolai program oktatásában, ez idő alatt kimagasló munkát végez, amelyet alátámaszt a köznevelési intézmények véleménye is;
- c. kezdeményezi és szervezi az oktatást kísérő, kiegészítő egyes rendezvényeket, valamint közreműködik azok végrehajtásában.

A díjazottak kiválasztására – az érintett állományilletékes parancsnoka, a területi szerv bűnmegelőzési szervezeti eleme vezetője és az ORFK Bűnmegelőzési Osztály vezetője együttes javaslata alapján – az országos rendőrfőkapitány jogosult. Évente három „Az év DADA rendőre”, „Az év ELLEN-SZER rendőre”, „Az év Iskolai Bűnmegelőzési Tanácsadó tisztje” díj adományozható, amelyek adományozására minden évben április

24-én, a Rendőrség Napja alkalmából kerül sr. A tárgyjutalmat az országos rendőrfőkapitány adja át ünnepélyes keretek között. A tárgyjutalom mellett az elismerésben érintettet a bűnügyi országos rendőrfőkapitány-helyettes jutalomban is részesítheti.

Az Országgyűlési Őrség feladatai

A téma tanulási célja, hogy a vizsgázó megismerje az Országgyűlési Őrség általános feladatait és az azokhoz kapcsolódó részfeladatokat. Az a)-h) pontok felsorolásból legalább ötöt magabiztosan meg tudjon nevezni, továbbá ismerje az Országgyűlési Őrséggel együttműködő szervezet, szervezeteket.

IX. Országgyűlési Őrség / 1. Az Országgyűlési Őrség

Az Országgyűlési Őrség általános feladata az Országgyűlés védelme, függetlenségének és külső befolyástól mentes működésének biztosítása, tárgyalási rendjének fenntartásával összefüggő, az e törvényben meghatározott személyvédelmi, létesítménybiztosítási feladatok biztosítása, protokolláris díszelgési, valamint az elsődleges tűzoltási és tűzbiztonsági feladatok ellátása.

Az Országgyűlési Őrség általános feladatai ellátása során közreműködik a kiemelt nemzeti emlékhely méltóságának megőrzésében és a kiemelt nemzeti emlékhely részét képező közterület rendjének fenntartásában.

Az Országgyűlési Őrség

- a. ellátja a házelnök személyvédelmét,
- b. az Országház, az Országgyűlés Irodaháza, továbbá az Országgyűlés Hivatala és az Országgyűlési Őrség elhelyezésére szolgáló épületek, valamint az abban tartózkodók biztonsága érdekében létesítménybiztosítási feladatokat lát el,
- c. az Országgyűlés Hivatalával együttműködve biztosítja az Országház, az Országgyűlés Irodaháza, továbbá az Országgyűlés Hivatala és az Országgyűlési Őrség elhelyezésére szolgáló épületek területére történő belépés és az otttartózkodás rendjére vonatkozó szabályok betartását,
- d. az Országházban, az Országgyűlés Irodaházában, továbbá az Országgyűlés Hivatala és az Országgyűlési Őrség elhelyezésére szolgáló épületekben gondoskodik a jogszabályokban meghatározott tűzbiztonsági követelmények megtartásáról, valamint a tevékenységi körükkel kapcsolatos veszélyhelyzetek megelőzésének és elhárításának a feltételeiről,
- e. ellátja a tárgyalási rend fenntartásával kapcsolatos, e törvényben meghatározott feladatokat,
- f. a kiemelt nemzeti emlékhely méltóságának megőrzése, valamint a kiemelt nemzeti emlékhely részét képező közterület rendjének fenntartása érdekében járőr- és őrszolgálatot lát el,
- g. protokolláris díszelgési feladatokat lát el és
- h. elvégzi a részére törvényben, valamint az Európai Unió kötelező jogi aktusából vagy nemzetközi szerződésből eredő egyéb feladatokat.

Az a) és b) pontokban meghatározott feladatokat az Országgyűlési Őrség kizárólagos hatáskörrel és országos illetékességgel látja el, a feladatok végrehajtásába azonban – együttműködési megállapodás vagy felkérés alapján – más szerveket is bevonhat.

Az f) pontban meghatározott feladatokat az Országgyűlési Őrség a közterület rendjének fenntartásában feladat- és hatáskörrel rendelkező szervek tevékenységét támogatva hajtja végre.

Az Országgyűlési Őrség együttműködési feladatai

Az Országgyűlési Őrség feladatai ellátása során együttműködik a rendőrséggel, a nemzetbiztonsági szolgálatokkal, a hivatásos katasztrófavédelmi szervekkel, a Magyar Honvédséggel, valamint a helyi önkormányzatokkal.

Az Országgyűlési Őrség szervezete és irányítása

A téma tanulási célja, hogy a vizsgázó megismerje az Országgyűlési Őrség szervezetét, és el tudja helyezni a fegyveres erők egyes szervezetei mellett. Tételezen sajátítsa el, hogy melyek azok a szakmai területek, amelyek szabályozása a rendészetért felelős miniszter jogkörébe tartoznak, valamint ismerje az Országgyűlési Őrség parancsnokának irányítási jogkörét.

Az Országgyűlési Őrség szervezete

Az Országgyűlési Őrség központi költségvetési szervként működő fegyveres szerv, amely az Országgyűlés költségvetési fejezetében önálló címet képez. Az Országgyűlési Őrség gazdálkodásával kapcsolatos feladatokat az Országgyűlés Hivatala látja el. Az Országgyűlési Őrség költségvetésére vonatkozó javaslatot a főigazgató készíti el a házelnök irányítása mellett. Az Országgyűlési Őrség költségvetésére vonatkozó javaslatot a házelnök a költségvetéssel foglalkozó állandó bizottság véleményének beszerzése után küldi meg a Kormánynak, amely azt változtatás nélkül terjeszti be a központi költségvetésről szóló törvényjavaslat részeként az Országgyűlésnek.

Az Országgyűlési Őrség személyi állománya a rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományának szolgálati jogviszonyáról szóló törvényben meghatározott hivatásos állományúakból (a továbbiakban: országgyűlési őr), köztisztviselőkből, valamint olyan munkavállalókból áll, akikre a közigazgatási szervnél foglalkoztatott munkavállalókra vonatkozó szabályokat kell alkalmazni. A kinevezett országgyűlési őrnek esküt kell tennie.

Az Országgyűlés házelnökének Országgyűlési Őrséggel kapcsolatos feladatai

- a. kinevezi az Országgyűlési Őrség parancsnokát,
- b. gyakorolja a rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományának szolgálati jogviszonyáról szóló törvényben meghatározott, a rendvédelmi feladatokat ellátó szervet irányító miniszter részére meghatározott feladat- és hatásköröket.

A főigazgató házelnöki rendelkezésben átruházott hatáskörben és ott meghatározott rendben egyes, az Országgyűlési Őrség irányításával összefüggő jogokat gyakorolhat.

A rendészetért felelős miniszter a házelnök véleményének kikérésével rendeletben szabályozza

- a. az Országgyűlési Őrség szolgálati szabályzatát,
- b. az országgyűlési őrök képesítési követelményeit,
- c. az Országgyűlési Őrség egyenruházati szabályzatát, és
- d. a rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományának szolgálati jogviszonyáról szóló törvényben meghatározottak szerint az Országgyűlési Őrségre vonatkozó szabályokat,
- e. az Országgyűlési Őrség által használt kényszerítő eszközök rendszeresítésére vonatkozó szakmai követelményeket és eljárási szabályokat, valamint a rendszeresíthető kényszerítő eszközök típusát, fajtáját.

IX. Országgyűlési Őrség / 1. Az Országgyűlési Őrség Az Országgyűlési Őrség irányítása

Az Országgyűlési Őrséget a parancsnok vezeti.

A parancsnok:

- a. az Országgyűlési Őrség tevékenységének részletes rendjét belső szabályzatban állapítja meg, és személyi állománya számára közvetlenül utasítást adhat,
- b. a főigazgatóval egyetértésben javaslatot tesz az Országgyűlési Őrség Szervezeti és Működési Szabályzatára,
- c. gyakorolja az e törvényben, a rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományának szolgálati jogviszonyáról szóló törvényben, valamint jogszabályban hatáskörébe utalt személyügyi és munkáltatói jogokat az Országgyűlési Őrség állományába tartozó személyek felett,
- d. irányítja a közvetlen alárendeltségébe tartozó vezetők tevékenységét,
- e. évente beszámol az Országgyűlési Őrség tevékenységéről az Országgyűlés honvédelemmel foglalkozó állandó bizottságának, valamint
- f. képviseli az Országgyűlési Őrséget.

Az országgyűlési őr tekintetében az országos parancsnok részére a rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományának szolgálati jogviszonyáról szóló törvényben, valamint jogszabályban biztosított munkáltatói jogköröket az Országgyűlési Őrség parancsnoka gyakorolja.

Az Országgyűlési Őrség parancsnokával és állományával kapcsolatban a belső bűnmegelőzési és bűnfelderítési feladatokat az Rtv. rendelkezései alapján az ott meghatározott belső bűnmegelőzési és bűnfelderítési feladatokat ellátó szerv.

Az Országgyűlési Őrség működése

A téma tanulási célja, hogy a vizsgázó megismerje az Országgyűlési Őrség és az országgyűlési őr működésének, feladatellátásának, intézkedéseinek és a kényszerítő eszközök alkalmazásának alapelveit, jogi alapjait, valamint pontosan fel tudja sorolni az országgyűlési őr intézkedéseit és az alkalmazható kényszerítő eszközöket.

Az Országgyűlési Őrség működése

Az Országgyűlési Őrség – törvényben meghatározott eltérésekkel – a feladatai ellátására és az utasítás teljesítésének kötelezettségére, az intézkedési kötelezettségre, az arányosság követelményére, a kényszerítő eszközök alkalmazásának követelményeire, az intézkedések és a kényszerítő eszközök alkalmazásának közös elveire és szabályaira, a titoktartási kötelezettségre, a fegyverviselési jogra, a segítségnyújtási kötelezettségre, a közreműködő igénybevételére, a segítség és eszközök igénybevételére az Rtv. rendelkezéseit alkalmazza.

Az országgyűlési őr az Rtv.-ről szóló törvényben meghatározottak szerint:

- a. fokozott ellenőrzést hajthat végre,

- b. ruházatot, csomagot és járművet átvizsgálhat,
- c. felvilágosítást kérhet,
- d. biztonsági intézkedést foganatosíthat,
- e. magánlakásban és közterületnek nem minősülő egyéb helyen intézkedhet,
- f. helyszínt biztosíthat, valamint
- g. személyvédelmi és létesítménybiztosítási intézkedést alkalmazhat.

Az országgyűlési őr kényszerítő eszközként:

- a. testi kényszert,
- b. bilincset,
- c. vegyi eszközt,
- d. elektromos sokkoló eszközt,
- e. rendőrbotot,
- f. útzárat,
- g. megállásra kényszerítést,
- h. lőfegyvert az Rtv.-ben meghatározottak szerint alkalmazhat.

Az országgyűlési őr a tárgyalási rend fenntartásával kapcsolatos feladatok ellátása során kényszerítő eszközként kizárólag testi kényszert alkalmazhat.

Eljárás bűncselekmény, szabálysértés észlelése esetén

Az Országgyűlési Őrség nyomozóhatósági jogkört nem gyakorol. Ha tevékenysége során bűncselekmény gyanúját észleli, haladéktalanul feljelentést tesz a nyomozó hatóságnál vagy az ügyészségnél. Ha az országgyűlési őr tevékenysége során szabálysértés elkövetésének gyanúját észleli – a rendelkezésére álló bizonyítási eszközök átadásával egyidejűleg – feljelentést tehet az eljárásra jogosult szabálysértési hatóságnál.

IX. Országgyűlési Őrség / 1. Az Országgyűlési Őrség

Az Országgyűlési Őrség adatkezelési tevékenysége

A téma tanulási célja, hogy a vizsgázó megismerje az Országgyűlési Őrség adatkezelési tevékenységét, továbbá legyen tisztában azzal, hogy az Országgyűlési Őrség milyen feladatainak ellátása során és milyen helyszíneken készíthet kép- és hangfelvételt.

Az Országgyűlési Őrség meghatározott feladatai ellátása során az intézkedéssel érintett személy családi nevét és utónevét, születési helyét és idejét, anyja születési családi és utónevét – nem magyar állampolgár esetében az állampolgárságát is –, személyazonosításra alkalmas hatósági igazolvány okmányazonosítóját, lakcímét, értesítési címét, valamint az intézkedéssel összefüggő adatait kezeli.

Az Országgyűlési Őrség – személyes adatok kezelésén túl – a meghatározott feladatai ellátása során az intézkedéssel érintett személyről, a környezetéről, továbbá az intézkedés szempontjából lényeges körülményről, tárgyról képfelvételt, hangfelvételt, kép- és hangfelvételt (a továbbiakban együtt: felvétel) készít.

Az Országgyűlési Őrség elektronikus megfigyelőrendszer működtetése útján képfelvételt a meghatározott feladatai ellátásának támogatása, az Országház, az Országgyűlés Irodaháza, az Országgyűlés Hivatala és az Országgyűlési Őrség elhelyezésére szolgáló épületek, valamint a házelnök tartózkodási helye biztosítása, a létesítményekben tartózkodók biztonsága, az őrzésbiztonsági feltételek ellenőrzése, a rendkívüli események megelőzése, következményeinek elhárítása és kivizsgálásának elősegítése, a jogsértések észlelése és megelőzése, az elkövető tettenérése céljából készíti, illetve kezel.

Az elektronikus megfigyelőrendszer kialakítása során kamera nem helyezhető el olyan helyen, ahol a megfigyelés és az adatrögzítés

- a. az emberi méltóságot sértheti, vagy
- b. az Országgyűlés illetéktelen befolyástól mentes, zavartalan működéséhez fűződő közérdeket veszélyezteti.

Az Országgyűlési Őrség az ügyeleti szolgálatához beérkezett hívásokat az elsődleges intézkedések fogantatásának biztosítása érdekében rögzíti.

Az Országgyűlési Őrség a készített felvételt, illetve az abban szereplő személyes adatot

- a. büntetőeljárás, szabálysértési eljárás vagy közigazgatási hatósági eljárás kezdeményezése, vagy
- b. az országgyűlési őr intézkedése jogszerűségének közigazgatási hatósági eljárásban történő vizsgálata céljából használhatja fel.

A készített hangfelvétel, illetve az abban szereplő személyes adat a **hívással elkövetett, vagy a hívás során említett bűncselekmény vagy szabálysértés miatt** indult büntető- vagy szabálysértési eljárás kezdeményezése során, vagy a hívást követő intézkedés jogszerűségének közigazgatási hatósági eljárás kezdeményezése céljából használható fel.

Az elektronikus megfigyelő rendszer által rögzített közterületi képfelvételekhez az Országgyűlési Őrség közvetlen elérést biztosít a **rendezvénybiztosítási feladatok támogatása** céljából, a rendezvénybiztosítási feladatokat ellátó általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szerv, valamint a terrorizmust elhárító szerv részére.

A rögzített felvételt – ha az eljárás lefolytatásához vagy az ott meghatározott egyéb célból azokra nincs szükség – a rögzítést követő harminc nap elteltével törölni kell.

Az, akinek jogát vagy jogos érdekét a felvétel rögzítése érinti, a felvétel rögzítésétől számított harminc napon belül – a jog vagy jogos érdek valószínűsítésével – kérheti, hogy eljárás lefolytatásához vagy az ott meghatározott egyéb cél érdekében az adatot annak kezelője a 30 napos határidőben ne törölje. Bíróság vagy más hatóság megkeresésére a rögzített felvételt haladéktalanul meg kell küldeni. Ha a kérelem beérkezésétől számított harminc napon belül nem kerül sor a megkeresésre, a rögzített felvételt törölni kell.

A közterületet is érintő elektronikus megfigyelőrendszerrel történő adatkezelés esetén az Országgyűlési Őrséget az érintett területre belépő és ott tartózkodó személyek vonatkozásában tájékoztatási kötelezettség terheli.

IX. Országgyűlési Őrség / 1. Az Országgyűlési Őrség

Az országgyűlési őr egyes intézkedései

A téma tanulási célja, hogy a vizsgázó megismerje, mely személyazonosításra alkalmas okmányok jogosítanak belépésre az Országház, az Országgyűlés Irodaháza, az Országgyűlés Hivatala, illetve az Országgyűlési Őrség épületeibe. Legyen képes felsorolni az Országgyűlési Őrség tagjainak intézkedéseit, és bemutatni azok tartalmát, az intézkedések speciális szabályait. Legyen továbbá tisztában az országgyűlési őr által fogantatosított intézkedésekkel szembeni jogorvoslatra vonatkozó szabályokkal.

Az országgyűlési őr egyes intézkedései

A személyazonosság megállapítása

Az országgyűlési őr a feladata ellátása során

- az Országház, az Országgyűlés Irodaháza, továbbá az Országgyűlés Hivatala vagy az Országgyűlési Őrség elhelyezésére szolgáló épületek területén a személyazonosság megállapítása céljára a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló törvényben meghatározott személyazonosság igazolására alkalmas hatósági igazolványt, vagy ha a belépő személy nem magyar állampolgár vagy a személyazonosításra alkalmas okmányt nem magyar hatóság állította ki, akkor a személyazonosság megállapítására alkalmas okmányt, valamint az Országházba, az Országgyűlés Irodaházába, továbbá az Országgyűlés Hivatala vagy az Országgyűlési Őrség elhelyezésére szolgáló épületekbe való belépésre jogosító okmányt fogadja el, • megállapíthatja annak a személyazonosságát, akinek ez a házelnök személyvédelme érdekében, a belépési jogosultság igazolásához, a közbiztonság, a kiemelt nemzeti emlékhely méltóságának megőrzése, a kiemelt nemzeti emlékhely részét képező közterület rendjének fenntartása, az Országházban, az Országgyűlés Irodaházában, továbbá az Országgyűlés Hivatala és az Országgyűlési Őrség elhelyezésére szolgáló épületekben tartózkodók védelme céljából szükséges.

Az országgyűlési őr a személyazonosság megállapítása során minden olyan hatósági igazolványt elfogad, amely tartalmazza a személyazonosításhoz szükséges adatokat. A személyazonosság megállapításával érintett személy a személyazonosság megállapítására alkalmas okmányok közül egy bemutatására kötelezhető. Az országgyűlési őr más jelen lévő, ismert személyazonosságú személy közlését is elfogadhatja igazolásként.

A személyazonosság igazolásának megtagadása, valamint ha a személyazonosság a helyszínen nem állapítható meg, az országgyűlési őr azonnal értesíti a rendőrséget. Az országgyűlési őr a személyazonosság megállapításával érintett személyt a személyazonosság megállapítása céljából a rendőrség helyszínre érkezéséig visszatarthatja.

Az országgyűlési őr a személyazonosság megállapításával érintett személy ruházatát, csomagját, járművét átvizsgálhatja.

Az elfogás

Az országgyűlési őr elfogja a szándékos bűncselekmény elkövetésén tetten ért személyt, továbbá azt, aki a szabálysértés elkövetését az erre irányuló felszólítás ellenére nem hagyja abba.

Az elfogásról az országgyűlési őr haladéktalanul értesíti a rendőrséget, az elfogott személyt az országgyűlési őr a rendőr helyszínre érkezéséig tarthatja vissza. Az elfogott személyt előállítás céljából a rendőrségnek adja át. Az előállítás tartamát ilyen esetben az Országgyűlési Őrség intézkedésének a kezdetétől kell számítani.

Az elfogás törvényességéért az Országgyűlési Őrség, az előállítás törvényességéért a rendőrség felel. Az elfogás okának törvényességét a rendőrség nem vizsgálhatja, ha jogsértést állapít meg, tájékoztatja az Országgyűlési Őrség parancsnokát, bűncselekmény esetén feljelentést tesz az ügyészségnél.

A közlekedésrendészeti intézkedés

Az országgyűlési őr személyvédelmi, létesítménybiztosítási, járőr- és őrszolgálati feladatai céljából

- a közúti forgalmat irányíthatja, korlátozhatja, illetve szüneteltetheti, valamint az üzemben tartó,
- illetve a használó személyazonosító adatainak megállapítása érdekében járművet feltartóztathat, az abban tartózkodók személyazonosságát megállapíthatja.

Intézkedés az Országház és az Országgyűlés Irodaháza üléstermében

Az országgyűlési őr

- az ülést vezető elnök hozzájárulása nélkül az Országházban megtartott az országgyűlési
- bizottság elnöke, akadályoztatása esetén a bizottsági ülést levezető alelnöknek a hozzájárulása nélkül az Országházban vagy az Országgyűlés Irodaházában megtartott bizottsági ülés ideje alatt az ülésterembe, az ülésteremhez tartozó páholyba és karzatra, valamint az üléstermet körülvevő folyosóra nem léphet be és nem intézkedhet.

Ha a késedelem veszéllyel jár és a hozzájárulás megadására jogosult akadályoztatva van, az országgyűlési őr a hozzájárulás nélkül is intézkedhet:

- segélyhívás esetén vagy öngyilkosság megakadályozása céljából, bűncselekmény elkövetésének
- megakadályozása, megszakítása vagy a bűncselekmény elkövetőjének vagy gyanúsítottjának elfogása céljából, közveszély, továbbá az életet vagy a testi épséget fenyegető közvetlen veszély
- elhárítása, illetve az ilyen veszélyben lévők kimentése érdekében, rendkívüli vagy tisztázatlan okból bekövetkezett halálesettel kapcsolatos intézkedés megtételére,
- a szabálysértést felszólítás ellenére folytató személy elfogása céljából, ha az elfogás törvényben meghatározott egyéb okból szükséges.
-

Az • utasítás kiadásával a hozzájárulást megadottnak kell tekinteni.

A jogellenes információszerzés elleni védelem

Az országgyűlési őr az Országgyűlés működését, illetve a házelnök tevékenységét érintő adatok és információ jogellenes megszerzésének megakadályozása érdekében technikai átvizsgálást végezhet.

Jogorvoslat az Országgyűlési Őrség intézkedése, annak elmulasztása, illetve a kényszerítő eszköz alkalmazása miatt

Akinek az Országgyűlési Őrség intézkedése, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása (a továbbiakban: intézkedés) alapvető jogát sértette, panasszal fordulhat az Országgyűlési Őrség parancsnokához.

A panaszt a jogsérelemtől, intézkedés elmulasztása esetén az arról való tudomásszerzéstől számított harminc napon belül lehet előterjeszteni.

Az Országgyűlési Őrség parancsnoka a panaszban foglaltakat közigazgatási hatósági eljárásban bírálja el.

